

NVO

FINANŠU IESPĒJAS EIROPAS SAVIENĪBĀ

Rokasgrāmata

**DESMITĀ IZDEVUMA
TULKOJUMS**

RĪGA 2004

UDK 061.23:336(035)
Ne 880

Māksliniece **Solvita Ozola**
No angļu valodas tulkojušas
Vita Ozoliņa un Indra Ziediņa

ISBN 9984-751-56-2

Sagatavota iespiešanai SIA "Nordik". Reģ. apl. Nr. 2-0792.
Iespiesta un brošēta a/s "Preses nams".

© Sorosa fonds – Latvija,
tulkojums latviešu valodā, 2004

Saturs

Eiropas iedzīvotāju iniciatīvas serviss (<i>ECAS</i>)	5
1. nodaļa. ES finansējums	7
1.1. Ievads	7
1.2. Eiropas Savienības vēsture	8
1.3. ES budžets	10
1.4. <i>ECAS</i> padomi potenciālajam finansējuma prasītājam	12
1.5. I pielikums. Divi ES instrumenti projektu attīstīšanai	24
II pielikums	26
2. nodaļa. Fondi	28
2.1. Līdzfinansējuma meklēšana	28
2.2. Fondu finansējuma piesaistīšana Eiropā	29
2.3. Fondu un korporatīvo sponsoru definīcijas	30
2.4. Fondu un korporatīvo sponsoru apraksti	30
2.5. Korporatīvā atbildība	54
2.6. ANO institūcijas	56
3. nodaļa. Strukturālie fondi, kohēzijas fondi un pirmsiestāšanās palīdzība	60
3.1. Ievads	60
3.2. ES politika sociālās, ekonomiskās un teritoriālās kohēzijas jomā	61
3.2.1. Strukturālie fondi	62
3.2.1.1. Pamatprincipi	62
3.2.1.2. Prioritārie mērķi	63
3.2.1.3. Instrumenti	65
3.2.2. Kohēzijas fonds	69
3.2.3. Pašreizējais programmu periods un jaunās dalībvalstis	70
3.2.4. Strukturālo fondu palīdzības tipoloģija	75
3.2.4.1. Nacionālās programmas	75
3.2.4.2. Kopienas iniciatīvas	76
3.2.4.3. Novatoriskie pasākumi	84
3.2.5. Padomi par pieteikšanos uz strukturālo fondu finansējumu	85
3.3. Pirmsiestāšanās finanšu instrumenti	87
3.3.1. Strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instruments (<i>ISPA</i>)	88
3.3.2. Īpašā pirmsiestāšanās palīdzība lauksaimniecībā un lauku attīstībā (<i>SAPARD</i>)	89
3.4. Jauno kaimiņvalstu finanšu instruments	91
3.5. III pielikums. Noderīgas saites un kontaktinformācija	98
4. nodaļa. Iekšējā budžeta līnijas	102
4.1. Budžeta līniju saraksts	102
4.1.1. Audiovizuālie, plašsaziņas līdzekļi, prese, saziņa un informācija	105
4.1.2. Pilsoniskā sabiedrība, Eiropas attīstību virzošās Eiropas asociācijas, NVO	111

4.1.3. Izglītība, apmācība, jaunatne un kultūra	115
4.1.4. Nodarbinātība un sociālie jautājumi	125
4.1.5. Enerģija un transports	132
4.1.6. Paplašināšanās	137
4.1.7. Uzņēmējdarbība	139
4.1.8. Vide	143
4.1.9. Veselības un patērētāju aizsardzība	148
4.1.10. Tieslietas un iekšlietas	152
4.1.11. Pētījumi, tehnoloģiskā attīstība	157
5. nodaļa. Ārējā budžeta linijas	161
5.1. Budžeta liniju saraksts	161
5.2. Ārējās palīdzības vadība	162
5.2.1. Ģenerāldirektorāti un dienesti, kas nodarbojas ar starptautisko finansēšanu	163
5.2.2. Ārējās palīdzības vadības reforma	165
5.3. Starptautiskās finansējuma programmas	166
5.3.1. Pārtikas palīdzība un atbalsta pasākumi	166
5.3.2. Ārkārtas humānā palīdzība	167
5.3.3. Bēgļi	170
5.3.4. Migrācija	172
5.3.5. Rehabilitācija un atjaunošana	172
5.3.5.1. Citas rekonstrukcijas programmas	175
5.3.6. Sadarbība ar NVO	176
5.3.7. Apzināšanās veicināšana	178
5.3.8. Vide	179
5.3.9. Veselība un izglītība	183
5.3.10. Decentralizēta sadarbība	185
5.3.11. Cilvēktiesības un demokrātija	186
5.3.12. Kājnieku mīnas	192
5.3.13. Sadarbība ar atsevišķiem ģeogrāfiskiem reģioniem	193
5.4. IV pielikums. Kontakti un saites	220

Eiropas iedzīvotāju iniciatīvas serviss (*ECAS*)

KAS MĒS ESAM?

ECAS tika izveidots 1990. gadā kā starptautiska, politiski neatkarīga bezpeļņas organizācija. Asociācijas mērķis ir palīdzēt nevalstiskajām organizācijām (NVO) un indivīdiem attiecībās ar Eiropas Savienību. *ECAS* sniedz padomus līdzekļu piesaistīšanā, kā arī interešu un Eiropas pilsoņtiesību aizstāvībā.

Organizācija darbojas kā starpnozaru Eiropas asociācija, kurā apvienoti vairāk nekā 100 biedri, kas darbojas dažādās sfērās, piemēram, pilsoniskā brīvība, kultūra, attīstība, veselība un sociālā labklājība.

ECAS atrodas Briselē – 53 un 57 rue de la Concorde, 1050 Brussels – kopīgā birojā ar Eiropas Fondu centru (EFC). Abu organizāciju bibliotēkas veido unikālu ES un fondu finansējumu informācijas kopumu ar palīglīdzekļiem tās apmeklētājiem.

KO VARAM DARĪT JŪSU LABĀ?

Vai vēlaties izveidot vai atjaunot savas organizācijas kontaktus ar ES institūcijām, meklējot finansējuma iespējas, vai veidojot jaunu Eiropas asociāciju tīklu?

Mēs varam palīdzēt jums sasniegt savus mērķus Eiropā daudz ātrāk un vieglāk, jo:

- mūsu personāls runā daudzās valodās, ir specializējies interešu aizstāvībā, zina, kā pareizi pieteikties uz finansējuma saņemšanu, ir informēts ES likumdošanas jautājumos;
- jūs varat izmantot ES finansējumu tieši tāpat, kā to dara tūkstošiem NVO, kuras izmantojušas mūsu palīdzību ceļā uz ES finansējumu, kas paredzēts NVO;
- pie mums jūs atradīsiet labu pieeju gan dažādāko nozaru ES institūcijām, gan Eiropas līmeņa asociācijām.

Jūs sapratisiet, ka *ECAS* vēlas palīdzēt NVO ne tikai tāpēc, ka tas sniedz komerciālus pakalpojumus, bet arī tāpēc, ka tā mērķis ir izveidot atvērtu pilsonisko sabiedrību ES.

KĀDI IR MŪSU MĒRĶI?

- 1. Stiprināt NVO Eiropas stratēģiju vecajās un jo īpaši jaunajās dalībvalstīs, kā arī ES kandidātvalstīs.**

ECAS darbojas, lai palielinātu NVO pārstāvniecību ES līmenī, bet ES institūcijas joprojām šķiet tālas, sarežģītas, un tām ir daudz neskaidrību attiecībās ar pilsonisko sabiedrību. Mēs varam palīdzēt padarīt ES pieejamāku.

Prioritātes:

- attīstīt internetā finansējuma iegūšanas iespēju bāzi, nodrošinot regulāri atjaunotu informāciju par Eiropas Komisijas piedāvājumiem un izsludinātajiem konkursiem;
- apmācīt jauno dalībvalstu NVO pārstāvjus, lai tie kļūtu par speciālistiem ES lietās;
- veicināt NVO pieeju strukturālajiem fondiem.

2. Aizstāvēt tiesības brīvi pārvietoties un popularizēt aktīvu ES pilsoņu līdzdalību.

Zvani, kas saņemti uz *ECAS* uzticības telefonu, ir mudinājuši Eiropas Komisiju uzlabot sadarbību ar iedzīvotājiem. Kaut arī izskatīts vairāk nekā 40 000 sūdzību, ir vērojami niecīgi uzlabojumi “brīvas” pārvietošanās jomā. *ECAS* ne tikai palīdz indivīdiem, bet arī veido akcijas, lai skaidrotu līgumus un likumdošanu šajā jomā.

Prioritātes:

- informēt iedzīvotājus par Komisijas darbu un palīdzēt risināt pārrobežu problēmas;
- attīstīt padomdevēju pakalpojumu forumu Eiropas iedzīvotājiem, lai pārvarētu atbildības sadrumstalotību attiecībā uz Eiropas tiesību ieviešanu;
- veicināt “duālo pilsonību” – gan valsts, gan Eiropas Savienības pilsonību, kas saistīta ar dzīves vietu un ir kas vairāk par pārvietošanās brīvību.

3. Rīkot akcijas, lai uzlabotu ES institūciju caurspīdīgumu un veiktu reformas.

Lai padarītu ES institūcijas pieejamas pilsoņiem, nepietiek tikai ar mazām reformām, tāpēc pirmos divus mērķus nav iespējams sasniegt bez trešā.

Prioritātes:

- pārbaudīt, cik atvērtas ir institūcijas, piemērojot noteikumus par pieeju dokumentiem un konsultācijām;
- veidot politikas izpēti attiecībā uz informācijas apriti starp ES institūcijām un tās pilsoņiem;
- veicināt ES pilsonības “projektu”;
- ierosināt Eiropas līgumu starp pilsonisko sabiedrību un ES institūcijām.

VAI ESAT PĀRLIECINĀTI?

Jūsprāt, *ECAS* atbilst jūsu vajadzībām, un jūs varētu pievienoties kopīgajiem pūliņiem veicināt pilsoniskas sabiedrības attīstību Eiropas Savienībā? Tādā gadījumā aplūkojiet mūsu dalības maksu NVO vai, ja esat indivīds, kļūstiet par “*ECAS* draugu”.

Rakstiet mums uz e-pasta adresi: admin@ecas.org

Apmeklējiet mūsu mājaslapu: www.ecas.org

1. nodaļa. ES FINANSĒJUMS

1.1. Ievads

Informācija par ES finansējumu ir ievērojami uzlabojusies, kaut arī trūkst vienotas pieejas šim jautājumam. Šīs rokasgrāmatas mērķis ir nodrošināt pārskatu un apkopot informāciju, kura līdz šim bijusi izkaisīta dažādo Eiropas Komisijas ģenerāldirektorātu interneta mājaslapās. Izmantojot rokasgrāmatu, jūs noteiksiet iespējamās jūs interesējošās programmas un tad, dodoties uz norādīto interneta adresi, atradīsiet sīkāku informāciju par šīm programmām un uzaicinājumiem uz konkursiem. Jāpiebilst, ka ģenerāldirektorāti krasi atšķiras cits no cita gan darbības jomās, gan mehānismos. Tiek piedāvāts aizvien vairāk projektu finansēšanas veidu.

Lai sekmīgi piesaistītu finansējumu, ļoti svarīga ir informācija. Piemēram, cilvēki bieži dodas uz Briseli, lai iegūtu nelielu daudzumu Eiropas budžeta naudas, ignorējot miljonus neiztērēto eiro no Eiropas sociālai, reģionālai un lauku attīstībai paredzētās naudas pašu reģionā. Šajā jomā informācijas aprīte ir ievērojami uzlabojusies līdz ar nacionālo valdību mājaslapu izveidošanos. Par spīti visam iepriekšminētajam, ES finansējums joprojām tiek uzskatīts par kaut ko tādu, kas domāts “tiem, kas tur iekšā”.

Jums jāizvērtē visi ES finansējuma plusi un mīnusi. No vienas puses, negatīvie aspekti saistīti ar finansējuma iegūšanas ļoti stingro un birokrātisko sistēmu. Komisijas pieņemtā pieeja ir balstīta uz “papīru kārtošānu”, un līdz ar to nepieciešama maksimāla uzmanība un augsts projektu izstrādes, vadības un finanšu uzraudzīšanas iemaņu līmenis. Tas varētu būt šķērslis tām NVO, kuras savu ierobežoto resursu dēļ nespēj ar to nodarboties. ES finansējumu regulējošie noteikumi bieži nosaka, ka pretendents uz finansējumu jāmeklē līdzfinansējums fondos un/vai organizācijās, kā arī jāsaņem finanšu institūciju garantijas, bez kurām pretendents tiek automātiski noraidīts. Šie noteikumi var būt nopietns šķērslis mazām NVO. No otras puses, strādājot ar ES finansējumu, var daudz iegūt. Kaut arī pieteikuma anketas aizpildīšana ir izaicinājums, tas ir labs vingrinājums stratēģiskajai plānošanai. Tā ne tikai vairo organizācijas finanšu pārraudzības spējas, bet arī uzliek par pienākumu NVO meklēt partnerus, tādējādi paplašinot sadarbības tīklu ar citām valstīm un cita veida organizācijām. Pieredze, kas gūta sadarbībā ar ES fondiem, ir neatsverama darbā ar citiem finansētājiem.

Mēs zinām, ka Eiropas Komisija ir ES lielākais donors. Tiek lēsts, ka 1 miljards eiro (no kopējā apmēram 100 miljardu eiro lielā budžeta) ir pieejams NVO projektiem, un arī tā ir tikai aisberga redzamā daļa. Pēdējo desmit gadu laikā NVO ar Eiropas Parlamenta atbalstu daudz paveikušas, lai palielinātu uz ekonomisku politiku vērstu budžetu praktiski visās darbības nozarēs, kurās iesaistītas iedzīvotāju apvienības. Budžeta procedūras darbības principi ir apkopoti šajā nodaļā. Problēma nav programmu vai fondu trūkums, kuri neatbilstu plašam darbību spektram. Tieši otrādi, praktiski ikvienam projektam, kas ir ar Eiropas virzību un/vai kuru var sasaitīt ar ES fondiem, kuri izlietojami nacionālā līmenī, ir iespējams atrast attiecīgu programmu. Taču, lai piekļūtu šiem fondiem, nepieciešams izstrādāt labu stratēģiju.

Ja jūs vai jūsu organizācija veltī laiku stratēģiskā plāna izveidošanai un izvērtē pamatnoteikumus, lai izvairītos no parastākajām kļūdām, kuras pārsvarā attiecas uz atbilstību līgumu prasībām un finanšu vadību, nav nekāda iemesla neizmantot Eiropas projektu piedāvātās iespējas. Tieši šī iemesla dēļ nākamajā nodaļā esam iekļāvuši norādījumus, kā vieglāk piekļūt Eiropas finansējumam.

Lai vadlīnijas būtu skaidras, nepieciešams pamatos izprast, kas ir ES institūcijas un kā tās darbojas.

1.2. Eiropas Savienības vēsture

Pēc paplašināšanās 2004. gada 1. maijā ES sastāv no 25 dalībvalstīm. Šī bija lielākā paplašināšanās ES vēsturē, kura aizsākās kā daudz mazāka sešu dalībvalstu kopiena. Pirmo Eiropas integrācijas modeli 1950. gada 9. maijā ieteica Francijas Ārlietu ministrs Roberts Šūmans. Šī diena tiek uzskatīta par dzimšanas dienu kopienai, ko šodien pazīstam kā ES. Līgumu, ar kuru nodibināja pirmo Eiropas Kopieni – Eiropas ogļu un tērauda kopieni, – 1951. gada aprīlī parakstīja sešas dibinātājvalstis: Beļģija, Francija, Vācija, Itālija, Luksemburga un Nīderlande. Kopš tā brīža daudz kas mainījies. 1957. gadā valstu sešnieks nolēma izveidot ekonomisku kopieni, kas balstītos uz brīvu darbaspēka, preču un pakalpojumu kustību. Tika atceltas muitas nodevas ražotajām precēm un līdz desmitgades beigām tika pieņemta kopēja politika lauksaimniecībā un tirdzniecībā. 1973. gadā pirmās paplašināšanās rezultātā Kopienas esošajām sešām valstīm pievienojās Dānija, Īrija un Lielbritānija. Kopienas uzdevumi kļuva vēl aptverošāki: atbildība tika noteikta sociālos, reģionālos un vides jautājumos. Kopš tā brīža bijušas vēl četras paplašināšanās, bet neviena no tām nav bijusi tik liela kā pēdējā – piektā, kura noslēdzās 2004. gada 1. maijā. Jaunās ES dalībvalstis ir Kipra, Malta, Ungārija, Polija, Slovākija, Latvija, Igaunija, Lietuva, Čehija un Slovēnija.

Vēl divas valstis – Bulgārija un Rumānija – Eiropas Savienībai pievienosies 2007. gadā, ja tās izpildīs visas politiskās un ekonomiskās prasības.

Pieaugot atbildībai, 1993. gada 1. janvārī tika parakstīts Vienotais Eiropas akts, nodibinot vienotu iekšējo tirgu. 1992. gadā Māstrihtā parakstītais Līgums par Eiropas Savienību stājās spēkā 1993. gada 1. novembrī, piešķirot citu dimensiju Eiropas integrācijai, pārvēršot toreizējo Eiropas Kopieni tagadējā Eiropas Savienībā, kura balstīta uz trim pilāriem. Pirmais pilārs ir Kopieni pilārs, kas ietver tradicionālās institucionālās procedūras un pārrauga iekšējā tirgus un kopējās politikas vadību. Pārējie divi pilāri aptver sadarbību starp dalībvalstīm ārpolitikas un drošības jautājumos, kā arī tieslietās un iekšlietās.

Nākamais līgums, kas tika parakstīts Amsterdamā 1997. gada 2. oktobrī, nostiprināja Savienības politiku un pilnvaras, īpaši tiesiskās sadarbības un ārlietu politikas jomās. Eiropas Parlamentam, Eiropas Savienības demokrātiskajai balsij, tika piešķirtas jaunas pilnvaras, apstiprinot tā apvienotā likumdevēja lomu. Nākamā reforma Nicā 2000. gada decembrī nāca ar jaunu līgumu, bet to aizstāja Eiropas Konvents (*Convention on the future of Europe*). Šis unikālais paplašinātās ES politiskais veidojums ir radījis Konstitu-

cionālā līguma projektu, kuru tagad jāratificē tās dalībvalstīm. Jaunā konstitūcija padara Pamattiesību hartu juridiski saistošu.

1.2.1. Eiropas Savienības institūcijas

Eiropas Komisija. Komisārus uz savstarpējas vienošanās pamata uz piecu gadu periodu nozīmē dalībvalstis. Komisijas lēmumus apstiprina Eiropas Parlaments. Komisijas galvenie pienākumi:

- tā pārstāv Kopienas intereses un nepieņem atsevišķu dalībvalstu norādījumus;
- nodrošina, lai ES Padomes pieņemtās regulas un direktīvas tiek īstenotas;
- Komisijai gandrīz vienīgajai ir tiesības izrādīt iniciatīvu jaunu likumu izstrādāšanā un iejaukties jebkurā likumdošanas veidošanas stadijā, lai veicinātu vienošanos ES Padomē vai starp Padomi un Parlamentu;
- tai ir izpildfunkcijas – Komisija īsteno lēmumus, kurus pieņēmusi ES Padome vai Parlaments (piemēram, budžetā);
- tai ir ievērojamas pilnvaras kopējās politikas vadīšanā tādās sfērās kā izpēte un tehnoloģija, attīstības sadarbība un reģionālā kohēzija.

Komisijas darbu atbalsta civildienests, kas galvenokārt atrodas Briselē un Luksemburgā. Tas sastāv no dažādiem ģenerāldirektorātiem un departamentiem, no kuriem katrs ir atbildīgs par kopējās politikas īstenošanu un vispārējo administrēšanu noteiktā nozarē. Komisija ir līgumu sargs, un tā ir pilnīgi neatkarīga, īstenojot savas prerogātas.

Eiropas Parlamentam ir “sargsuņa” funkcija, un tā loma likumdošanas procesā aizvien pieaug. Eiropas Parlamenta vēlēšanas notiek ik pēc pieciem gadiem (pirmās notika 1979. gada jūnijā) pēc tiešā balsojuma principa. Parlaments vairumā gadījumu likumdevēja pilnvaras daļa ar ES Padomi: tas piedalās direktīvu un regulu projektu izstrādē, ierosinot labojumus un lūdzot Komisiju iestrādāt tos savos priekšlikumos. Arī budžeta jautājumos Parlaments daļa pilnvaras ar ES Padomi. Tas var pieņemt vai noraidīt budžetu. Viena no Parlamenta pamatfunkcijām ir nodrošināt politisko ieguldījumu. Tas ir vienīgais Eiropas līmeņa forums, kas pārstāv 450 miljonu cilvēku intereses. Un, visbeidzot, Parlaments apstiprina Eiropas Komisijas priekšsēdētāja iecelšanu un var atlaist viņu ar neuzticības balsojumu, ja par to nobalso divas trešdaļas parlamentāriešu.

ES Padome ir galvenā ES lēmumu pieņemšanas institūcija. ES Padome sastāv no dalībvalstu ministriem – katrā sanāsmē attiecīgas nozares ministrs: ārlietu, lauksaimniecības, rūpniecības, transporta, vides utt. Padome pārstāv dalībvalstis un ievieš ES likumdošanas aktus (regulas, direktīvas un lēmumus) dzīvē. Tā ir ES likumdevējs, kaut arī daļa funkcijas ar Eiropas Parlamentu. Padome un Parlaments kopā kontrolē arī ES budžetu. Padome pieņem starptautiskus līgumus, par kuriem ES vārdā ar kādu trešo pusi vienojusies Eiropas Komisija. Visbeidzot, Padome ir atbildīga par dalībvalstu vispārējās ekonomikas politikas koordinēšanu. Padomes diskusijas gatavo *COREPER*, dalībvalstu pastāvīgo pārstāvju ES komisija, kurai pēc kārtas palīdz ierēdņi no attiecīgajām nacionālajām ministrijām. Padomei ir Ģenerālsekretariāts, kas atrodas Briselē.

Citas ES institūcijas ir Eiropas kopienu Justīcijas Tiesa kopā ar Pirmās instances tiesu, Revīzijas palātu un Eiropas Centrālā banka. ES institūcijas saņem atbalstu arī no citām institūcijām, piemēram, Ekonomikas un sociālās komitejas, Reģionu komitejas, Eiropas ombuda un Eiropas Investīciju bankas. Pastāv Eiropas ombuds un virkne Eiropas aģentūru: vides, pārtikas, sadzīves un darba jautājumos.

1.2.2. Lēmumu pieņemšanas process

ES likumdošanas aktu pieņemšanai nepieciešama sarežģīta ES Padomes un Parlamenta kopīgā lēmuma pieņemšanas procedūra. Šajā procesā Parlamentam ir veto tiesības. ES likumdošanai ir vairākas formas:

Regulas attiecas uz visām dalībvalstīm neatkarīgi no to robežām un ir izpildāmas tieši (tās nav jāiestrādā nacionālajā likumdošanā). **Direktīvas** ir saistošas dalībvalstīm attiecībā uz tajās norādīto mērķu sasniegšanu, bet nacionālajām varas iestādēm ir jāizlemj, kā iestrādāt Kopienas mērķus pašmāju likumdošanas sistēmās. **Lēmumi** ir administratīvi instrumenti, ko izmanto Kopienas institūcijas, lai veiktu pasākumus, kas ir saistoši konkrētiem indivīdiem, uzņēmumiem vai dalībvalstīm. Likumdošanas process gan regulām, gan direktīvām sastāv no konsultāciju procedūras, sadarbības procedūras, kopīgas lēmuma pieņemšanas procedūras un apstiprināšanas procedūras. Konstitucionālajā līgumā regulas un direktīvas kļūs par ES likumiem un ietvaru.

1.3. ES budžets

Kā lemj par budžetu? Kad tas notiek?

Budžeta procedūra ir noteikta Eiropas Ekonomiskās Kopienas līguma 272. pantā, kurš paredz veicamo pasākumu secību un laika ierobežojumus, kuri jāievēro ar budžeta pieņemšanu saistītajām institūcijām – ES Padomei un Parlamentam. Budžeta apspriešanas procedūra, kā noteikts līgumā, veicama no tā gada 1. septembra līdz 31. decembrim, kuram seko apspriežamais budžeta gads. Eiropas Komisija sagatavo “pirmreizējo budžeta projektu” (maijā). To prezentē Padomei, kura to apstiprina un pieņem, un tas kļūst par “budžeta projektu” (jūlija beigās). Tad budžeta projektu nodod Eiropas Parlamentam, kura pilnvaras atkarīgas no izdevumu rakstura. “Obligāto” izdevumu gadījumā (40% no izdevumiem, galvenokārt lauksaimniecības tirgus atbalstam), Parlaments var ieteikt izmaiņas, bet Padome saglabā tiesības noteikt galīgo summu. Gadījumā, ja tie “nav obligāti” izdevumi (60% no izdevumiem) attiecībā uz gandrīz visām budžeta līnijām, kas interesētu NVO, Parlaments izdara izmaiņas budžeta projektā. Pēc diviem lasījumiem katrā institūcijā Eiropas Parlaments pieņem galīgo budžetu, ko paraksta Eiropas Parlamenta prezidents (pirmais lasījums septembrī – oktobrī un otrais – novembrī–decembrī). Parlamentam ir vairāk pilnvaru, pieņemot budžetu; tam pieder galīgais vārds, nosakot naudas sadalījumu reģioniem (Eiropas reģionālās attīstības fonds), bezdarba novēršanas pasākumiem, īpaši attiecībā uz jaunu cilvēku un sieviešu bezdarbu (Eiropas Sociālais fonds), kultūras un izglītības programmās (*Erasmus, Socrates*, jaunajai integrētajai mūžizglītības programmai utt.). Pēc tam, kad budžets ir pieņemts, Parlaments uzrauga tā īstenošanu ar Budžeta kontroles komisiju (*Committee on Budgetary Control*). Parlaments nepārtraukti uzrauga līdzekļu vadību, darbojas, lai novērstu krāpšanu, kā arī novērtē Kopienas budžeta piešķirtā finansējuma efektivitāti.

1.3.1. Budžeta līniju un pozīciju skaidrojums

Jāatzīmē, ka 2004. gada budžets ir izstrādāts atšķirīgā veidā no iepriekšējiem. Tas noticis divu lielu izmaiņu dēļ: pirmais un galvenais ir desmit jauno dalībvalstu pievienošanās 1. maijā. Tā kā paplašināšanās datums bija tieši 1. maijs, nevis 1. janvāris, Eiropas Savienībai ar 15 dalībvalstīm (ES-15) budžets stājās spēkā 2004. gada sākumā, bet Eiropas Savienībai ar 25 dalībvalstīm (ES-25) budžets stājās spēkā līdz ar jauno dalībvalstu pievienošanās brīdi. Tas nozīmē, ka ES-15 budžets tika publicēts pirmais (OV L53 2004. gada 23. februārī) un stājās spēkā, kamēr ES-25 budžets oficiāli varēja tikt izsludināts un ieviests tikai pēc pievienošanās. Otrā svarīgā izmaiņa ir uz **Aktivitātēm balstīta budžeta** (*Activity-Based Budgeting – ABB*) ieviešana. Šī sistēma ne tikai skaidri parāda kopējās izmaksas un piešķirtos grantus, bet arī ar katru projektu saistītās administratīvās izmaksas. Tādējādi Komisijas budžets kļūst caurskatāmāks. Tomēr šī sistēma padara tradicionālo budžeta līniju pārskatīšanu sarežģītāku, jo tajā vairs nav tradicionālās A un B līnijas. ES mājaslapā darīts viss, lai uzlabotu grantu sadaļu, parādot grantus gan tematiskā šķērsgriezumā, gan saistībā ar attiecīgajiem ģenerāldirektorātiem. Informācija par kontaktiem un pretendentu tiesībām tikt izraudzītiem ir labi pārskatāma. Dažviet tomēr informācija par aktuālajām budžeta līnijām mājaslapās vēl nav atjaunota vai arī ir grūti atrodamā. Ceram, ka šī rokasgrāmata palīdzēs tikt galā šādos gadījumos un jūsu meklējumi vairošies panākumiem.

Izskaidrosim jauno nomenklatūru. Lai to izdarītu, vispirms uzskaitīsim tās politikas nozares, zem kurām sakārtotas budžeta līnijas. Dažas nozares šajā finansējuma rokasgrāmatā neparādīsies, jo tās tieši neattiecas uz NVO.

Politikas nozares

01 – Ekonomikas un finanšu lietas	18 – Tieslietas un iekšlietas
02 – Uzņēmējdarbība	19 – Ārējās attiecības
03 – Konkurence	20 – Tirdzniecība
04 – Nodarbinātība un sociālie jautājumi	21 – Attīstība un attiecības ar Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna (ACP) valstīm
05 – Lauksaimniecība un lauku attīstība	22 – Paplašināšanās
06 – Enerģija un transports	23 – Humānā palīdzība
07 – Vide	24 – Cīņa pret krāpšanu
08 – Pētījumi, tehnoloģiskā attīstība	25 – Komisijas politikas koordinēšana un juridiskā konsultācija
09 – Informācijas sabiedrība	26 – Administrācija
10 – Izpēte	27 – Budžets
11 – Zivsaimniecība	28 – Audits
12 – Iekšējais tirgus	29 – Statistika
13 – Reģionālā politika	30 – Pensijas
14 – Nodokļi un muita	31 – Rezerves
15 – Izglītība un kultūra	
16 – Prese un sakari	
17 – Veselības un patērētāju aizsardzība	

Šeit sniedzam piemēru, lai izskaidrotu, kā katra politikas nozare tiek sadalīta jaunajā nomenklatūrā. “Vecā budžeta līnija B3-1001 (*Socrates*) ir pārdēvēta par pozīciju **15 02 02 02**:

Nozare:	15 (Izglītība un kultūra)
Joma:	15 02 (Izglītība)
Apakšjoma:	15 02 02 (Vispārējā un augstākā izglītība)
Pozīcija:	15 02 02 02 (<i>Socrates</i>) ¹

Saprotot šo shēmu, ietaupīsiet laiku, mēģinot noskaidrot, ar kuru Ģenerāldirektorātu sazināties, lai saņemtu sīkāku informāciju par uzaicinājumu iesniegt priekšlikumu.

Šo izmaiņu dēļ tie, kuri arī iepriekš izmantojuši mūsu rokasgrāmatui, pamanīs, ka tajā ieviestas izmaiņas, lai paskaidrotu jauno nomenklatūru. Iekšējās budžeta līnijas uzskaitītas zem atbilstošiem virsrakstiem. 5. nodaļas ievadā esam uzskaitījuši ārējā budžeta līnijas dažādās politikas nozarēs, sakārtojot tās zem tematiskiem virsrakstiem.

1.4. ECAS padomi potenciālajam finansējuma prasītājam

Šie padomi jums noderēs neatkarīgi no tā, vai pirmo reizi piesakāties uz Komisijas finansējumu, vai arī esat to darijuši vairākkārt. Iesāksim ar vispārējiem padomiem, norādot vadlīnijas, atbildot uz jautājumu, kā attīstīt stratēģisku piekļūšanu ES fondiem, un tad pāriesim pie praktiskiem jautājumiem, lai nodrošinātu attiecīgu pasākuma vadību un īstenošanu.

1.4.1. Stratēģija – kā pieteikties uz finanšu līdzekļiem

- **Izvairieties no klasiskās naudas pieprasīšanas un aktīvi piedalieties politikas veidošanā.**

Atkal un atkal cilvēkiem tiek uzsvērts neuzvert Komisiju kā “slaucamu govi” – tā nav finansējoša organizācija, un tās budžets nav pašmērķis. Prasības NVO finansējumam ir tādas, kādas tās ir, bet šie ieteikumi bieži tiek ignorēti. Izvairieties tieši runāt par naudu ar Komisijas ierēdņiem, ja vien nevēlaties dzirdēt atbildi “kāpēc mums jāmaksā par to, ka esat eiropieši?” Jāsaprot, ka Komisija un budžets ir domāts, lai veicinātu Eiropas integrācijas gaitu – tas reizēm, bet ne vienmēr, atbilst jūsu organizācijas mērķiem apkarot nabadzību savā valstī un visā pasaulē. Jums jāprot pārliecināt Komisiju, ka tieši jūsu NVO var piekļūt sabiedrības slāņiem, kuri izturas skeptiski pret ES. Darbs jāšāk ar labu ES darbības mērķa izjūtu.

Pirms noskaidrot projektu veidus, ieteicams izpētīt Līguma pamatus, likumdošanu vai darbības programmas, kurām paredzēta attiecīgā budžeta līnija. Tā nebūs veltīga laika šķiešana – vienīgi tā var pārliecināties, ka darbojaties pareizajā virzienā, un, ja tā ir, jums būs nepieciešams citēt kādas idejas no programmas, kuras atbilst jūsu projekta pieteikumam. Dažus uzaicinājumus uz konkursu nav iespējams saprast, iepriekš

¹ PE 331.944; RR/509681EN. doc p. 366.

neizlasot attiecīgo programmu. Ir labi, ja neesat tikai līdzekļu meklētājs, bet arī aktīvs konferenču dalībnieks, interešu aizstāvis mājās vai kādā Eiropas asociācijā. Tas dod jums nepieciešamos personīgos kontaktus, lai uzzinātu, kas gaidāms un kas ir īstās prioritātes (ne vienmēr skaidrību var gūt, izlasot programmas).

- **Izvēlieties stratēģisku pieeju un izpētiet finansējuma iespējas.**

Laiks, kad ES finansējuma saņemšana bija ātrs avantūriskas pasākums, ir pagājis. Jāņem vērā, ka plaša stratēģiska pieeja atmaksāsies pat tad, ja tajā jāinvestē mazliet laika un naudas. Rokasgrāmatā atradīsiet vairākas Eiropas programmas un budžeta līnijas, kuras atbilst tipiskām NVO darbībām – cilvēktiesības, kultūra, jaunatne, vide, sabiedrības veselība, patērētāju tiesības, sociālā politika –, bet ne vienmēr pati acīmredzamākā programma ir vienīgā vai labākā finansējuma iespēja tieši jūsu organizācijai. Var gadīties, ka daudzām budžeta līnijām un uzaicinājumiem uz konkursiem, kas mērķēti uz NVO, bieži ir nelielas kopējās piešķiramās summas (teiksim, 1–5 miljoni eiro) un uz šiem fondiem ir liela konkurence gan labi izveidoto Eiropas asociāciju, gan to sadarbības tīklu starpā.

Būtiski ir lasīt programmās starp rindām. Piemēram, mākslas organizācijai, kura meklē ES finansējuma atbalstu teātra rekonstrukcijai neattīstītā pilsētas daļā, nevajadzētu koncentrēt uzmanību uz integrācijas programmām, piemēram, struktūrprogrammu kultūras atbalstam – budžeta līnija 15 04 02 01 –, bet gan izpētīt iespējas sociālo un reģionālo fondu programmās. Finansējuma pamatojums nav kultūra kā tāda, bet gan ieguldījums pilsētvides reģenerācijā un nodarbinātības veicināšanā, tādēļ ir vērts pieteikties uz *URBAN II* programmu, kuru finansē Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības fonds (ERAF).

Stratēģiskā analīze ļaus jums identificēt virkni iespējamo interešu sfēru un, iespējams, apgūt lielākus ES fondus, kuri nav veidoti NVO vajadzībām, bet kuros jūs varētu pieteikt savus projektus. Šeit domājam strukturālos fondus, nu jau 25 dalībvalstīs (skatiet iepriekš minēto piemēru) vai attiecīgos pirmsiestāšanās fondus kandidātvalstīs. Citi lielāko programmu piemēri ietver informācijas programmas, apmācības programmas, piemēram, jauno integrēto **Mūzizglītības programmu**, kurā apvienosies esošās *Socrates* un *Leonardo da Vinci* programmas. Izpētes un attīstības programmas aizvien vairāk uzņemas uz sabiedrību vērstus mērķus, ir tuvākas NVO mērķiem, piemēram, pilsonība un pārvalde, sociālā politika vai pārtikas drošība un vides aizsardzība. Neskatoties uz to, ka NVO bieži pieprasa vairāk finanšu līdzekļu izpētei, nekā to dara sabiedriskās institūcijas, to dalība ES izpētes un attīstības programmās ir minimāla. Tāda pati tendence vērojama tām NVO, kuras nav plaši pazīstamas attīstības sadarbības organizācijas. Tās mēģina pieteikties uz fondiem, kurus izmanto ES iekšienē, neievērojot to, ka ir daudz lielākas iespējas piesaistīt finansējumu, piemēram, AIDS apkarošanai jaunattīstības valstīs.

- **Attiecībā uz ES fondiem skaidri jāizšķir dažādie ģeogrāfisko lēmumu līmeņi.**

Tikai neliela daļa budžeta līniju, kuras interesē NVO, ir Eiropas Komisijas pārziņā Briselē. Kā redzēsiet no adresēm un saitēm rokasgrāmatā, šajos tipiskajos Eiropas

līmeņa projektos piedalās partneri no trim vai vairāk valstīm, un tie ir atvērti Eiropas asociācijām vai to sadarbības tīkliem. Komisija aizvien vairāk izmanto nacionālos kontaktpunktus dalībvalstīs un EK pārstāvniecības attīstības valstīs. Tas sasaucas ar EK finanšu noteikumiem par budžeta īstenošanu, tādējādi pieļaujot dalītu vai decentralizētu budžeta vadību. Vairumā gadījumu jūsu organizācijai būs nepieciešams partneris attiecīgajā valstī.

Virknei Eiropas programmu finansējuma pieteikumi ir jāiesniedz jūsu pašu valstī vai nu nozares ministrijā, vai aģentūrā, kura sniedz padomus un tehnisko palīdzību. Tas attiecas uz jaunatnes, izglītības un apmācības programmām, un kopienas iniciatīvām, kurās apvienojas Eiropas programmu un nacionālo strukturālo fondu iezīmes: *INTER-REG III*, *LEADER Plus*, *URBAN II* un *EQUAL*.

NVO tieši vietējā līmenī ir nepieciešamie sakari, lai no pilsētas vadības vai reģionālās pārvaldes uzzinātu, kādas programmas šajā līmenī tiek īstenotas ar strukturālo fondu atbalstu. Daudzās vietējās pašvaldībās ir departaments, kas nodarbojas ar ES finansējumu reģionam. Vēl viens noderīgs informācijas avots var būt Eiropas Parlamenta deputāts, kurš aktīvi darbojas reģionā; tuvējā universitāte, Eiropas informācijas centrs vai informācijas punkts. Paturiet prātā, ka jūsu reģions var atbilst un var neatbilst reģionālā finansējuma kritērijiem. Ja atbilst, jūsu organizācijai varētu būt iespēja piedalīties Eiropas finansējumā bez citu valstu partneru nepieciešamās klātbūtnes.

Ir svarīgi orientēties ne tikai dažādo lēmumu ģeogrāfiskos aspektos, bet arī izprast, kādi projekti attiecīgajos līmeņos visticamāk saņems atbalstu.

- **Veidojiet sakarus un tīklus – nerīkojieties vienatnē.**

Ir pierādījies, ka izredzes piekļūt Eiropas finansējumam palielinās, ja organizācija ir ietekmīgas Eiropas asociācijas biedre un/vai tīkla daļa un attīsta kontaktus ar Eiropas Komisiju. Pat tad, ja jūsu mērķis ir strādāt ar strukturālajiem fondiem pašu valstī bez Eiropas partneriem, jums tomēr ir nepieciešami kontakti vai vismaz jāzina, kāda ir Komisijas nostāja. Šim vadlīnijam vajadzētu sniegt visu NVO nepieciešamo informāciju, lai piekļūtu fondiem. Bieži valsts un reģionālās institūcijas neredz vajadzību iesaistīt NVO. Tās labprātāk koncentrējas uz lieliem infrastruktūras projektiem. Taču jūsu organizācija var saņemt Komisijas “neoficiālo” atbalstu. Tas nepieciešams īpaši kandidātvalstīs, lai pārliecinātu valsts institūcijas, ka NVO ir tiesīgas saņemt finansējumu. Ir labi, ja arī spējat valsts institūcijām pastāstīt par projektiem, kurus īstenojušas organizācijas ar līdzīgiem mērķiem citos reģionos un valstīs, iegūstot šādu informāciju caur saviem kontaktiem.

Sadarbības tīklu veidošana var noritēt dažādi. Lai saņemtu Eiropas līmeņa finansējumu, Eiropas asociācijas un to tīkli ir dabisks līdzeklis, jo partnerība jau izveidota. Izveidot partnerību tikai tādēļ, lai pieteiktos noteiktā projektā, izdodas ļoti reti un, ja izdodas, projekta īstenošana ir sarežģītāka. Eiropas projektus parasti īsteno trīs vai vairāk viena veida organizācijas no dažādām valstīm. Viena no šīm organizācijām uzņemas vadošo lomu un ir kontraktors.

Partnerība nenozīmē obligātu tīkla izveidošanu tikai ar citām NVO. Tieši otrādi, daudzās programmās, piemēram, *LEONARDO*, pievienotā vērtība tiek saskatīta savstarpēji izdevīgā dažādu veidu organizāciju, firmu, universitāšu, asociāciju un vietējo pašvaldību sadarbībā. Tas attiecas arī uz Kopienas iniciatīvām un strukturālajiem fondiem. Aktīva sadarbība konsorciā ar citu organizāciju veidiem, vai tās būtu sabiedriskas vai privātas, komerciālas vai bezpeļņas, ir daudz NVO jaunā koncepcija. Pastāv arī priekšrocības, ja jūs māc bažas par to, ka esat projekta kontraktors, kas atbild par finanšu vadību un atbilstošu partneru sameklēšanu. Mazu un vidēju NVO piekļūšana fondiem būs vieglāka, ja tie būs sadarbības tīkla sastāvā, vadības uzdevumus uzticot lielākajiem grupas biedriem.

1.4.2. Desmit padomi, kā īstenot stratēģiju

Tālāk minēti daži reāli soļi, kas jāveic, īstenojot stratēģiju. Atcerieties, ka daži no tiem var būt atšķirīgi dažādiem projektiem, bet jūs noteikti to konstatēsiet, ja uzmanīgi izpētīsiet interneta saites un rūpīgi izlasīsiet katram uzaicinājumam iesniegt priekšlikumu un/vai konkursam pievienotos noteikumus.

- **Identificējiet pareizās finansējuma iespējas.**

Pirmkārt, regulāri **pārlūkojiet** attiecīgā ģenerāldirektorāta interneta lapas, oficiālo žurnālu vai dienestu, kas publicē uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus. Gadā nav noteiktas dienas, kad tāds tiek izsludināts, un nav vienotas procedūras. Dažreiz ir uzaicinājumi izrādīt interesi – tāda kā iepriekšēja atlases fāze – uzaicinājums iesniegt priekšlikumus (visbiežāk sastopams NVO tipa grantiem vai programmām) vai uzaicinājums uz konkursu (tas ir vairāk komerciāla rakstura un attiecas uz pakalpojumu kontraktiem). (*ECAS* regulāri informē savus biedrus par uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus un izsludinātiem konkursiem. Lai uzzinātu vairāk, rakstiet: admin@ecas.org)

- **Izpētiet finanšu noteikumus un to ieviešanas kārtību.**

Ja esat nolēmuši pilnībā iesaistīties ES projektos, ir svarīgi izlasīt finanšu noteikumus un to ieviešanas kārtību, jo uz tiem balstās izsludinātie konkursi un kontrakti. Piemēram, jaunie finanšu noteikumi definē grantu un dažādu kontraktu veidus, kā arī līdzfinansējuma kritērijus un garantijas. Finanšu noteikumus, piemēram, ir grantu definīcija:

“Granti ir tieša finanšu palīdzība ziedojumu veidā no budžeta, lai finansētu:

(a) darbību, ar kuru paredzēts palīdzēt sasniegt mērķi, kas ir daļa no Eiropas Savienības politikas;

(b) iestādes darbību, kura atbilst vispārējam Eiropas mērķim vai kurai ir mērķis, kas ir daļa no Eiropas Savienības politikas.”²

² Finanšu noteikumu 108. pants.

Finanšu noteikumu studēšana ir grūts uzdevums, bet šīs pūles ir tā vērtas. Finanšu noteikumi stājas vecā *Vade mecum* vietā. Tie atrodami 2002. gada 16. septembra Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī (*Official Journal of the European Communities*) L248, kā arī internetā:

www.europa.eu.int/comm/budget/docus/rf/EN/indice.htm. Lai gūtu labāku izpratni, jums vajadzēs izlasīt šo noteikumu ieviešanas kārtību, kuru var atrast Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojā: www.publications.eu.int

Adrese:

Office for Official Publications of the European Communities

2, rue Mercier

L-2985 Luxembourg

Tel.: (352) 2929-1

E-pasts: opoce-info-info@cec.eu.int

Atcerieties, ka abi teksti – finanšu noteikumi un ieviešanas kārtība – jāstudē vienlaikus!

● **Pārliecinieties, ka jums ir nepieciešamās projekta un projekta budžeta sastādīšanas iemaņas.**

Kad esat uzmanīgi izvērtējuši detalizētās prasības, izlemiet, vai turpināt iesāktu un rakstīt pieteikumu granta saņemšanai vai projekta īstenošanai. Pieteikuma rakstīšana var būt viena cilvēka darbs veselu mēnesi. Tas var ietvert arī laikiatpūgā pārrunas ar iespējamiem partneriem par viņu lomu projekta īstenošanā. Nav vērts to iesākt, ja nevērtējat savas izredzes kā ļoti labas. Ņemiet vērā sekojošo:

- Ja jūsu projekts ir saistīts ar Eiropas Komisijas palīdzību, t.i., ja projektā piedalās partneri no “trešajām valstīm” (kuras nav ES dalībvalstis), jums vai attiecīgajam pieteikuma iesniedzējam būs jāzina, kā projekta gaitā izmantot šādus ES instrumentus: Projekta vadības ciklu (*Project Cycle Management (PCM)*)³ un Projekta loģiskās analīzes pieeju (*Logical Framework Approach*). Šos instrumentus Komisija izmanto, lai sagatavotu un novērtētu projektus. Lūdzu skatīt I Pielikumu šīs nodaļas beigās.
- Paredziet laiku projekta dokumentācijas salikšanai (tas var aizņemt veselu dienu). Iesnēgumā (vai projekta pieteikumā) skaidri norādiet:
 - Eiropas līmeņa pievienotās vērtības aspektu;
 - projekta nozīmi Eiropas mērogā (ja tas ir pieteikums kādai Kopienas programmai);
 - paskaidrojiet, kā projekts ieviesīs kaut ko jaunu un nebijušu.
- Šajā procesā ir nepieciešama jūsu sapratne par to, pēc kāda principa projekti tiek atlasīti finansēšanai un kas ir iekļaujams budžetā.

³ Instrukciju grāmata, kurā šī tēma analizēta, ir pieejama ierobežotā skaitā pēc pieprasījuma Eiropas Palīdzības – Inovācijas nodaļā (*EuropeAid – Innovation Unit*). E-pasts: pcm@cec.int

- **Rūpīgi izpētiet projekta atlases kritērijus.**

Eiropas Komisija katru gadu saņem lielu skaitu finansējuma pieteikumu, tā var atļauties neatbalstīt to organizāciju pieteikumus, par kurām ir aizdomas, ka tās nespēj izpildīt uzdevumu. Finanšiālo atbalstu piešķir Komisija, lai veicinātu tās politikas mērķu sasniegšanu. Komisijas finansējumu var saņemt tikai tie projekti, kuri atbilst Komisijas mērķiem. Jebkurš projekts, kas jebkādā veidā varētu kompromitēt Komisijas pozīciju, netiek izskatīts. Ļoti svarīga ir organizācijas uzticamība. Ir svarīgi, lai savā pieteikumā organizācija pierādītu, ka ir pilnībā spējīga īstenot pieteikto projektu, ietverot savā pieteikumā šādas ziņas:

- **juridiskais statuss** – pieteikumā uzrādiet pilnu juridisko nosaukumu, oficiālo reģistrācijas numuru (kur nepieciešams), juridisko statusu un PVN numuru. Jums noteikti pieprasīs statūtus un uzņēmuma reģistrācijas apliecību;
- **finansiālais stāvoklis** – jums būs jāpierāda, ka organizācija ir finansiāli dzīvotspējīga, iekļaujot pieteikumā beidzamo trīs gadu finanšu pārskatus kopā ar auditoru atzinumu, ne vecāku par trim gadiem;⁴
- **garantija** – vēl viens šķērslis varētu būt prasība pēc līguma paraksta garantijas, īpaši gadījumos, kad runa ir par avansa maksājumu⁵. Finanšu institūcijas nelabprāt dod garantijas, ja vien tās negarantē skaidra nauda vai pamatlīdzekļi, piemēram, īpašums;
- **tehniskā kapacitāte** – lai pierādītu savas organizācijas kapacitāti, jums tiks prasīts pievienot to cilvēku CV, kuri piedalīsies projekta īstenošanā;
- **augsta kvalitāte un rentabilitāte** – lai saņemtu finansējumu, projektam jāatbilst abiem šiem kritērijiem. Komisija nepiešķirs finansējumu organizācijai, ja to pašu darbu cita organizācija varēs paveikt ar zemākām izmaksām. Tāpat Komisija uzskata, ka projekta rezultātam jābūt pārbaudāmam, lai varētu novērtēt tā efektivitāti.

PIEZĪME. Ja projektu izvēlēsies finansēšanai, jūs saņemsiet vēstuli ar līgumu un standarta līguma noteikumiem. Nosūtiet to atpakaļ attiecīgajam Eiropas Komisijas ierēdnim ar pavadvēstuli, pieprasot avansa maksājumu. Gadījumā, ja nepieprasīsiet maksājumu, jūs to nesaņemsiet. Atkarībā no darbības veida var rasties nepieciešamība pieprasīt atļauju publicēt jūsu darbības rezultātus un progresu ziņojumus, jo, finansējot projektu, ES pieder intelektuālā īpašuma tiesības. Tas īpaši jāielāgo organizācijām, kuras saņem finansējumu pētnieciskā darba veikšanai. Jebkuram paveiktajam darbam jāpievieno paziņojums par saņemto Kopienas finansējumu. Noteiktos gadījumos par to liecina ES logo.

⁴ Sk. Finanšu noteikumu ieviešanas kārtības 136. pantu.

⁵ Sk. Finanšu noteikumu 182. pantu.

• **Veidojot budžetu, ievērojiet “spēles noteikumus”.**

Jūsu iesniegtais budžets ir ļoti svarīgs, jo Komisija to izmantos, lai aprēķinātu granta summu, kuru saņemsiet, ja pieteikums izrādīsies veiksmīgs. Ir svarīgi nepārvērtēt un nenovērtēt izmaksas par zemu, jo nākotnē tas radīs finanšu līdzekļu trūkumu un grūtības īstenot projektu. 23. un 24. lappusē atradīsiet budžeta paraugu.

Attaisnotie izdevumi – Komisija finansēs tikai tās izmaksas, ko uzskatīs par pieņemamām. Budžetā skaidri jānodala tiešie izdevumi no netiešiem. Komisija par tiešām izmaksām uzskata tās, kuras ir būtiskas projekta īstenošanai, t.i., izdevumus, kuri ir paredzēti projekta aktivitātēm. Pārbaudiet, vai izdevumi ir samērojami ar aprakstu par to, kā projekts tiks īstenots.

Turpmāk minētos izdevumus Komisija uzskata par tiešiem izdevumiem. Cipari iekavās norāda, kur šos izdevumus var atrast mūsu pievienotajā budžeta paraugā.

- Personāla izdevumi – izdevumi uz vienību dienā par viņu darbu projektā (1). Atcerieties, ka dažādām kategorijām ir noteikta maksimālā summa, kādu var pieprasīt.
- Ceļojuma, uzturēšanās izmaksas un dienas nauda (2). Pašreizējās dienas naudas normas atrodamas *Europeaid* mājaslapā:
www.europa.eu.int/comm/europeaid/perdiem/index_en.htm
- Aprikojums – jauns vai lietots. Ir svarīgi atzīmēt, ka zemes cena, piemēram, par tās nomu, ļoti reti tiek uzskatīta par tiešiem izdevumiem (3).
- Maksa par finanšu pakalpojumiem – bankas transakcijām, apdrošināšanu.
- Pie tiešiem izdevumiem pieder transporta izmaksas.
- Apakšuzņēmēji (4). (Šeit ir ierobežojums procentos no kopējām izmaksām. Komisija nepieņems, ka 80% no projekta finansēm neapsaimnieko galvenais pieteikuma iesniedzējs).
- Informācijas izplatīšanas izmaksas (5).
- Citi izdevumi, kurus rada granta līgums – piemēram, audits, ziņojumu tulkojumi un sertifikāti (6).

Neparedzētie izdevumi – budžeta paraugā esam iekļāvuši neparedzētos izdevumus. Komisija pieļauj neparedzētiem izdevumiem līdz 5% rezervi (8).

Administratīvās izmaksas – esam iekļāvuši budžeta paraugā. 7% ir maksimālās pieņemamās administratīvās izmaksas no projekta kopējās summas⁶. Daži ģenerāldirektorāti var noteikt pat zemāku procentu vai nemainīgu administratīvo izmaksu likmi. Tāpēc ir svarīgi uzmanīgi lasīt saistīto dokumentāciju.

Ieņēmumi – kopējiem ieņēmumiem jābūt vienādiem ar kopējiem izdevumiem. Zem ieņēmumu virsraksta jāiekļauj sekojošais:

⁶ Sk. Finanšu noteikumu ieviešanas kārtības 181. 2 (a) pantu.

- jebkurš tiešs naudas ieguldījums no organizācijas pašu līdzekļiem (9);
- jebkurš naudas ieguldījums no jebkuras citas organizācijas (līdzfinansētāji) (10);
- jebkurš ienākums, kas rodas no projekta – mūsu piemērā tas parādīts kā konferences dalībnieku dalības maksa (11);
- grants, kas pieprasīts no Komisijas (12).

IZDEVUMI/Tiešie izdevumi				Kopā (€)
Personāls (1)		Dienas	Vienības izmaksas	
Uzraudzība	A k-gs	5	600	3000
Pētnieks	B k-dze	8	250	2000
Praktikants	C k-gs	30	50	1500
Sekretāre	D k-dze	3	250	750
Kopā				7250
Ceļš un dienas nauda (2)			Vienības izmaksas	
Londona – Parīze	Dalībnieki	5	125	625
Diseldorfā – Parīze	Referents	1	62	62
Amsterdama – Parīze	Referents	1	48	48
Londona – Parīze	Referents	1	125	125
Kopā				860
Sanāksmju telpu īre (3)			Vienības izmaksas	
Liela konferenču zāle		1	1314	1314
Maza konferenču zāle		3	152	456
Tulkošanas kabīne		1	124	124
Projektors		1	85	85
Tehniķis		1	350	350
Kopā				2329
Konferences materiāli (5)			Vienības izmaksas	
Programma, ielūgumi		3000	0,25	750
Konferences materiāli		160	6,00	960
Preses konference				1500
Kopā				3210
Tulkošana			Vienības izmaksas	
Tulki (4)	3 valodas	6	450,0	2700
Tulkošana (programma/ ielūgumi) (4)	1 valoda	3	80,0	240
Gala ziņojums/tulkošana (6)	1 valoda	12	76,0	912
Gala ziņojums/izdošana (6)		12000	0,1	1200
Kopā				5052

Sakari (5)	Vienības izmaksas		
Pasta izdevumi	3000	0,9	2700
Tel., fakss, interneta pieslēgums			250
Kopā			2950
Starpsumma			21 651
Administratīvās izmaksas (7)	7%		1516
Neparedzētie izdevumi (8)	5%		1083
KOPĀ			24 250

IEŅĒMUMI	Kopā (€)		
Konferences dalībnieku dalības maksa (11)	140	24	3360
Pieteikuma iesniedzēja ieguldījums (9)			2500
Citas organizācijas ieguldījums (10)			6265
No Komisijas pieprasītais ieguldījums (12)	50%		12 125
KOPĀ			24 250

PIEZĪME. Zemāk uzskaitīti netiešie izdevumi EK finansējuma kontekstā:

- fiksētās pamatkapitāla izmaksas;
 - paredzami zaudējumi un iespējamās nākotnes saistības;
 - parādi kreditoriem;
 - procentu maksājumi;
 - jebkuri izdevumi, kuri uzskatāmi par pārmērīgiem, vai jebkuri parādi, kuri uzskatāmi par apšaubāmiem.
- **Brīvprātīgo darbu ir grūti iekļaut budžetā.**
Dotajā budžeta paraugā neesam ietvēruši neapmaksātu labdarības un brīvprātīgo darbu. Tomēr šis aspekts ir svarīgs daudzām NVO un ir nozīmīga daļa projektā, kuram organizācija piesaista Komisijas finansējumu. Ja jūsu projektā tiek iesaistīti brīvprātīgie, tas ir jāiekļauj budžetā. Brīvprātīgo iesaistīšana jānorāda tirgus ekvivalentos, t.i., aprēķinot pakalpojumu izmaksas un iekļaujot tās budžetā. Šīs izmaksas jāuzskaita atsevišķi no tiešajiem izdevumiem. Uzaicinājumā iesniegt priekšlikumu būs norādīts, vai Komisija nodrošinās finansējumu brīvprātīgo ieguldījumam. Ja ieguldījums “graudā” tiek pieļauts, tas netiks ietverts tiešajos izdevumos, bet projekta iesniedzējam tiks piešķirts palielināts grants.
 - **Pārlicinieties, vai projektam ir nepieciešamais līdzfinansējums.**
Līdzfinansējuma apstiprinājums tiek pieprasīts saistību vēstules veidā. Grūtības rodas, ja kopējais budžets ir liels un ievērojama tā daļa – 20%–50% vai pat vairāk – ir jāparāda

kā reāls līdzfinansējums (šā iemesla dēļ rokasgrāmatā esam iekļāvuši nodaļu par fondiem). 100% finansējumu projektam Komisija piešķir ļoti reti. Komisijas ieguldījums parasti svārstās starp 40% un 50% no tiešajiem izdevumiem, tomēr tas var būt robežās no 10% līdz 80%. Lai segtu atlikušos izdevumus, ir svarīgi nodrošināties ar pietiekamu līdzfinansējumu vai nu savā budžetā, vai no citiem avotiem. Kamēr neesat piesaistījuši un nodrošinājušies ar līdzfinansējumu, uz Komisijas finansējumu pieteikties nevajadzētu. Bez līdzfinansējuma pierādījuma pieteikums tiks automātiski noraidīts. Katrā projektā ir jānorāda attaisnotie izdevumu procenti, kuriem Komisija piešķirs finansējumu. Budžetā, kurš jāiesniedz kā pieteikuma daļa, jāuzskaita avoti, no kuriem ņemsiet līdzfinansējumu, norādot summas, kādas katrs no šiem avotiem piešķirs projekta īstenošanai. Komisija pieprasa rakstisku saistību vēstuli, kurā līdzfinansētājs apstiprina savu apņemšanos nodrošināt šo finansējumu.

- **Izveidojiet liguma uzraudzības sistēmu.**

Lai to izdarītu, ievērojiet sekojošo:

Uzskaitē. Uzskaitiet projektā iesaistīto darbinieku darba laiku un piegādātāju un partneru rēķinus, lai šo uzskaiti varētu viegli pārbaudīt (gan elektroniskā, gan izdrukas formātā). Kopā ar projekta gala ziņojumu jāiesniedz visi attaisnojošie finanšu dokumenti un pirms beidzamā maksājuma tiem jābūt apstiprinātiem no Eiropas Komisijas puses⁷. Jūsu organizācijai jābūt gatavai uz attiecīgā Komisijas departamenta vai pat Revīzijas palātas pārbaudi.

Izmaiņas budžetā. Izvairieties no izmaiņām budžetā. Ja izmaiņas nepieciešamas un attiecas uz projekta būtību, pirms to ieviešanas jāsaņem Eiropas Komisijas apstiprinājums. Ja izmaiņas ir vienkārši budžeta pārvietošana starp pozīcijām, un sastāda mazāk nekā 10% palielinājuma attiecīgajai pozīcijai, izmaiņas var tikt veiktas, rakstiski informējot komisiju, cik drīz vien iespējams.

- **Biežāk pieļautās kļūdas.**

Pievērsiet uzmanību sīkumiem, lai projektu īstenotu nevainojami.

- Kad esat pielikuši tādas pūles, lai apkopotu nepieciešamos materiālus projekta pieteikšanai, un esat ilgi gaidījuši tā apstiprināšanu, **jūsu partneri un organizācija vēlsies nekavējoties uzsākt projekta īstenošanu. No šā kārdinājuma ir jāizvairās**, jo jebkuri izdevumi, kas radušies pirms līguma parakstīšanas, tiek uzskatīti par neattaisnotiem. Turklāt iespējams, ka pirms līguma parakstīšanas jums tiks uzdoti papildu jautājumi par projekta ieviešanas kārtību. Projekta uzsākšana pirms noteiktā laika un ar to saistītie maksājumi ārpus līgumā noteiktiem termiņiem radīs naudas plūsmas problēmas. Saskaņā ar jaunajiem Eiropas Komisijas finanšu

⁷ Sk. Ieviešanas kārtības 97. pantu.

noteikumiem⁸ Komisijai nepieciešamas 45 dienas maksājumu veikšanai, un tos var aizturēt, ja Komisija nebūs apmierināta ar ziņojumu vai ar projekta izpildes norisi. Ja partneriem jāgaida uz samaksu tāpēc, ka projektā netiek ievēroti paredzētie maksājumu termiņi, cietīs projekta kvalitāte.

- Neaizmirstiet, ka līgumi aizsargā Komisijas, nevis Kontraktora finansiālās intereses. Ja jūs ko iekļaujat pieteikumā, jāapzinās, ka tas kļūs par kontrakta neatņemamu sastāvdaļu – **tāpēc nepiedāvājiet vairāk, nekā varat realizēt**. Jebkādas būtiskas projekta, tā budžeta vai personāla izmaiņas jau iepriekš rakstiski jāsaskaņo ar Komisiju.
- Ņemiet vērā, ka pastāv izslēgšanas kritēriji. Tie ir uzskaitīti uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus un pievienotajās vadlīnijās. Bez šiem noteikumiem īpaši uzmanīgi jāievēro šādi aspekti:

Retroaktīvs finansējums – finansējumu piešķir tikai tādām projektam, kas nav iesākts (kā norādīts iepriekš). Finansējumu piešķir retroaktīvi, ja tas ir nepieciešams projekta pabeigšanai. Šādi piešķirumi notiek tikai izņēmuma gadījumos, un uz to nevajadzētu paļauties⁹.

Dubultais finansējums – lai izvairītos no dubulta finansējuma gadījumiem, pieteikumā jāuzskaita jebkurš cits finansējums, kas piešķirts vai uz kuru gatavojaties pieteikties. Ikvienu organizācija drīkst pieteikties uz finansējumu diviem dažādiem projektiem vai viena un tā paša projekta dažādiem elementiem.

Biežāk pieļautās kļūdas ir tūri formālas – aizmirst parakstīt piedāvājumu vai pievienot uzņēmuma vai organizācijas statūtus, vai projektu iesniedz pēc noteiktā beigu termiņa. Šajos gadījumos pieteikums tiek automātiski noraidīts un nenonāk līdz atlases komisijai.

Tie nav nepārvarami šķēršļi – no tiem var izvairīties, kļūstot par apakšuzņēmēju un ļaujot līguma slēdzēja lomu uzņemt lielākai organizācijai ar nopietniem līdzekļiem un pieredzi.

Šīs nodaļas beigās II pielikumā sniegtas vairākas noderīgas interneta adreses, kurās atrodama informācija par Eiropas Komisijas finansējumu un grantiem. Citas noderīgas saites iekļautas IV pielikumā grāmatas beigās.

⁸ Sk. Padomes regulu (EK, Euratom) No. 1605/2002 no 2002. g. 25. jūnija par finanšu noteikumu piemērošanu vispārējam Eiropas Kopienu budžetam – 83. pants (OJL 248 no 2002. g. 16. septembra) un 106. pants par finanšu noteikumu ieviešanas kārtību – Komisijas regula (EK, Euratom) No. 2342/2002 no 2002. gada 23. decembra.

⁹ Sk. Finanšu noteikumu 112. pantu.

- **Ievērojiet ziņojumu un atskaišu iesniegšanas termiņus.**

Ziņojumi par projektu

Informāciju par Vispārējiem administratīvajiem noteikumiem skatīt:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/cont_typ/st/cg_en.pdf

Projekta ieviešanas laikā būs jā sagatavo šādi ziņojumi:

Progresā ziņojums – atkarībā no projekta veida un ilguma būs nepieciešams sagatavot iknedēļas, ikmēneša, ceturkšņa vai pusgada progresā ziņojumus. Ziņojumam jābūt četras līdz sešas lapas garam un rakstītam tajā pašā valodā, kādā noslēgts līgums.

Starpposma ziņojums – kā liecina nosaukums, šāds ziņojums jāiesniedz projekta īstenošanas vidusdaļā. Ja vien nav noteikts savādāk, ziņojums rakstāms kā stāstījums par paveikto, paskaidrojot, kā paredzēt projekta īstenošanu nākotnē un kādas ir projekta partneru lomas. Pievienojiet īsu dokumentu, kurā novērtēts projekts un uzskaitītas problēmas, kas radušās, projektu īstenojot; projekta stiprās un vājās puses, un cik lielā mērā ir sasniegti projekta mērķi. Iesniedziet pamatojuma dokumentus un piemērus. Šajā posmā varat paust savus ieteikumus.

Gala ziņojums – pirms projekta pabeigšanas jā sagatavo pilnīgs ziņojums par projektu. Šādam ziņojumam jābūt garākam par 20 lapām, un tas iesniedzams trijos eksemplāros. Ziņojumā apraksta veiktās darbības un sasniegtos rezultātus. Novērtējumā var iekļaut savus ieteikumus. Var pievienot pielikumus, ja uz tiem ir atsauces gala ziņojumā. Dokumentu veidi, kurus var iekļaut pielikumā: programmas, ziņojumi, dalībnieku saraksti, statistika par saražoto materiālu daudzumu un veidu, piemēram, dokumenti, videomateriāli, programmatūra, kopā ar paskaidrojumiem, kā un kam tas viss izmantots. Jāpievieno jebkuru informatīvu materiālu kopijas.

Finanšu atskaites – jā sastāda pilnīgs finanšu auditoru apstiprināts ziņojums, pirms varēsiet saņemt pēdējo pārskaitījumu. Šāds ziņojums iesniedzams trijos eksemplāros pirms līgumā norādītā beigu termiņa. Parasti termiņš ir noteikts trīs mēnešus pirms projekta pabeigšanas datuma. Ziņojumam jāpievieno darbinieku laika uzskaites lapas, rēķini utt. Jābūt sastādītam gala budžetam, tam jābūt pilnīgam un ar tām pašām budžeta linijām un pozīcijām kā projekta pieteikumā. Ievērojamu atšķirību gadījumos nepieciešams rakstisks paskaidrojums. Jānodrošina skaidra auditācijas saikne starp ziņojumu un pirmdokumentiem. Ievērojiet, ka finanšu atskaite jāparaksta tam pašam cilvēkam, kurš parakstījis līgumu. Finanšu atskaitē jāpievieno vēstule, kurā lūgts veikt pēdējo maksājumu un norādīts bankas konts. Eiropas Komisija var pieprasīt norādīt, vai esat saņēmuši procentus no Komisijas avansa maksājuma.

Pēc tam, kad gala un finanšu ziņojumi ir apstiprināti, maksājumu saņemsiet 60 dienu laikā. Pieredze rāda, ka maksājumi mēdz kavēties, līdz ar to organizācijām var rasties finansiālas grūtības. Esiet gatavi izmantot rezerves fondus vai pat ņemt bankā

aizņēmumu. Der izpētīt arī citas finansējuma iespējas, piemēram, zemu procentu aizņēmumi no kooperatīvajām bankām vai garantiju fondu veidošana kopā ar citām NVO.

1.5. I PIELIKUMS

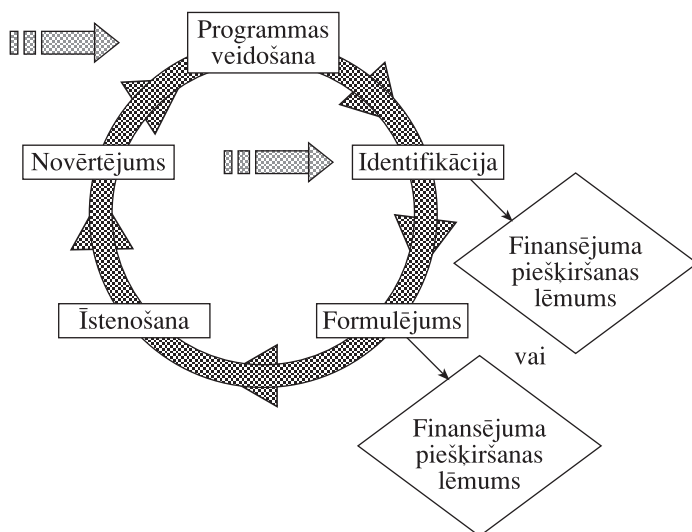
DIVI ES INSTRUMENTI PROJEKTU ATTĪSTĪŠANAI

Projekta vadības cikls (*Project Cycle Management – PCM*)

1992. gadā EK pieņēma Projekta vadības ciklu (*PCM*) –metodoloģiju, kura ietver projekta izstrādes un vadības instrumentu kopumu, lai uzlabotu projekta kvalitāti un palielinātu finansējuma efektivitāti. *PCM* palīdz pārbaudīt:

- EK un attīstības partneru *galveno darbības un politikas mērķu atbilstību*;
- projektu *atbilstību stratēģijai* un mērķa grupu un saņēmēju reālo problēmu risinājumam;
- vai projekti ir *reāli*, to *mērķi* ir reāli sasniedzami darba vides ietvaros un ar attiecīgās organizācijas administratīvajām iespējām;
- *ieguvumus jeb rezultātus*, kuri radīsies projekta īstenošanas laikā, tiem jābūt *ilgtspējīgiem*.

EK projekta ciklam ir piecas galvenās fāzes¹⁰.

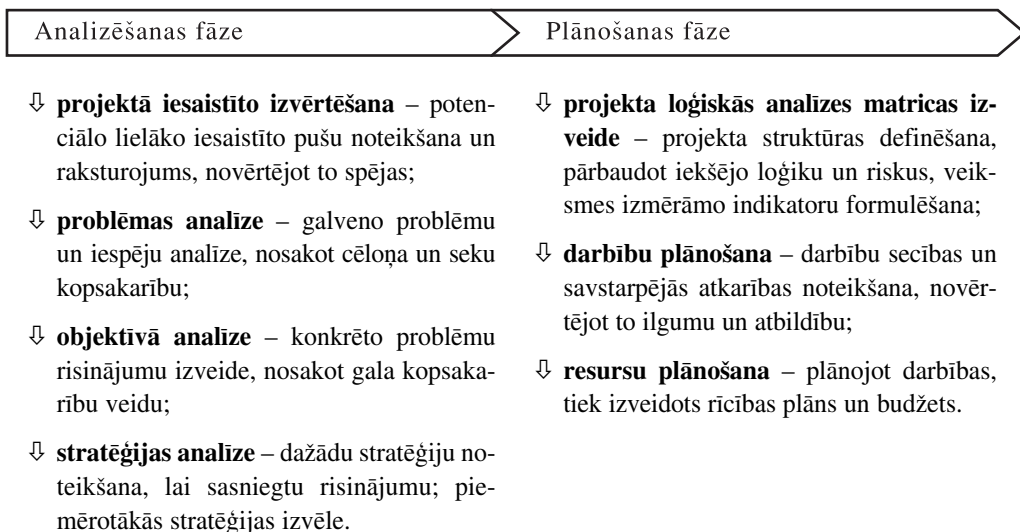

¹⁰ Tabulas un informācija ņemta no europeaid interneta mājaslapas: www.europa.eu.int/comm/europeaid/qsm/project_en.htm

Elektroniski 2004. gada rokasgrāmata pieejama internetā:
www.europa.eu.int/comm/europeaid/qsm/documents/pcm_manual_2004_en.pdf

Projekta loģiskā analīze (*Logical Framework Approach – LFA*)

Šis ir projekta izstrādes un vadības instruments, ar kuru pārbaudīt iekšējo projekta plāna loģiku. Šis instruments ļauj plānotājiem noteikt, kā pārraudzīt un novērtēt projektus jau pašā sākumā. Projekta informācija tiek apkopota vienā dokumentā – loģiskās analīzes matricā –, kas nodrošina kopsavilkumu, kā arī pamatu darbības plānu sagatavošanai, pārraudzības sistēmas izstrādāšanai un novērtējuma struktūrai. Šis ir galvenais instruments, kuru izmanto Projekta uzraudzības un vadības ciklā. Sk. *LFA* aprakstu¹¹:

Sīkāka informācija par projektu novērtējuma metodēm aplūkojama:
www.europa.eu.int/comm/europeaid/evaluation/methods/index.htm

¹¹ http://www.europa.eu.int/comm/europeaid/qsm/project_en.htm

II PIELIKUMS

Detalizēta informācija par finansējumu un grantiem

Eiropas Savienības budžets

http://europa.eu.int/budget/index_en.htm

Granti un aizņēmumi

<http://europa.eu.int/grants>

Finansējums un pieteikumi/līgumu procedūra

http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/index_en.htm

Procedūras un standarta dokumenti (finansējuma rokasgrāmata)

http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

Projekti un programmas (sadalīti ģeogrāfiskos sektoros)

http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/index_en.htm

Finanšu noteikumi, kas piemērojami Eiropas Kopienu vispārējam budžetam

<http://europa.eu.int/comm/budget/docus/rf/EN/indice.htm>

Novērtējuma metodes

<http://europa.eu.int/comm/europeaid/methods/index.htm>

Eiropas Komisijas ārējā pārstāvniecība

http://europa.eu.int/comm/external_relations/repdel

Eiropas Komisijas delegācijas trešajās valstīs

http://europa.eu.int/comm/external_relations/delegations/intro/web.htm

Eiropas Komisijas pārstāvniecības dalībvalstīs

http://europa.eu.int/comm/represent_en.htm

Eiropas Komisijas ģenerāldirektorāti

Eiropas Komisija

http://europa.eu.int/comm/index_en.htm

Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts

http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts

http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/index_en.htm

Informācijas sabiedrības ģenerāldirektorāts

http://europa.eu.int/comm/dgs/information_society/index_en.htm

Vides ģenerāldirektorāts

http://europa.eu.int/comm/dgs/environment/index_en.htm

Iekšējā tirgus ģenerāldirektorāts

http://europa.eu.int/comm/dgs/internal_market/index_en.htm

Tieslietu un iekšlietu ģenerāldirektorāts

http://europa.eu.int/comm/dgs/justice_home/index_en.htm

Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts

http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_en.htm

Pētniecības ģenerāldirektorāts

http://europa.eu.int/comm/dgs/research/index_en.html

Paplašināšanās ģenerāldirektorāts

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/ocp/index.htm>

2. nodaļa. FONDI

2.1. Līdzfinansējuma meklēšana

Šajā nodaļā aplūkosim fondu kā finansējuma avotu lomu. Iepriekšējā Eiropas Iedzīvotāju iniciatīvu servisa (*ECAS*) pētījumā par Komisijas attiecībām ar NVO¹² konstatējām, ka fondiem ir liela pieredze sadarbībā ar asociācijām, tajā skaitā NVO, un speciālas zināšanas grantu izsniegšanā savās interešu jomās. Daudzi fondi tagad pārvalda ievērojama apjoma līdzekļus (atsevišķi no pašu līdzekļiem) uzņēmumu vai ziedotāju vietā, kuri paši nevēlas katru dienu iesaistīties šajā procesā. Tāpēc fondi ar pilnām tiesībām ir avoti finansējumam, ar kuru var strādāt NVO. Pateicoties fondu pieredzei un tuvumam pilsoniskai sabiedrībai, tie nodrošina cilvēciskumu, ko ne vienmēr spēj sniegt lielas organizācijas, piemēram, Eiropas Savienība (ES), kas ir daudz birokrātiskākas, ar ilgām procedūrām un, šķiet, nebeidzamiem rakstu darbiem. Vēl viena fondu priekšrocība ir to iespējas piedalīties kopējās partnerībās un tādējādi papildināt no valsts iestādēm saņemto finansējumu. Tomēr nevajadzētu aizmirst, ka sakarā ar Centrālās un Austrumeiropas valstu iestāšanos ES daudzi fondi tām samazina finansējumu.

Parasti kārtība, kādā jāiesniedz pieteikumi fondiem, ir daudz vienkāršāka nekā pieteikšanās uz Komisijas atbalstu. No otras puses, fondi vairumā gadījumu vēlas zināt kaut ko vairāk par pieteikuma iesniedzēju. Tādēļ pieteikuma nosūtīšana no “zila gaisa”, bez iepriekšējas personiskas sazināšanās, tikai ļoti retos gadījumos ir sekmīga.

Vēl viens pieaugošs finansējuma avots ir korporācijas. Pašreiz daudzas lielās korporācijas ir norūpējušas par savu korporatīvo sociālo atbildību (KSA) un iesaistās filantropijas darbībās, sniedzot ieguldījumu sociālas atbildības veidošanā. Turpmāk tekstā minētas dažas no šīm korporācijām.

Lielākā daļa informācijas, kas iekļauta šajā nodaļā, ir iegūta no attiecīgo fondu/sponsoru mājaslapām un Eiropas Fondu centra (*European Foundation Centre, EFC*), kas atrodas Briselē, veiktajiem pētījumiem. Septiņi Eiropas fondi 1989. gadā izveidoja EFC. Tā ir neatkarīga, starptautiska asociācija, kas veicina un nostiprina to fondu un korporatīvo finansētāju darbu, kuri darbojas Eiropā vai sadarbojas ar Eiropu. EFC apkalpo ap 200 pastāvīgo biedru, korespondētājlocekļu un abonentu; 350 kopienu filantropijas iniciatīvu; kā arī vēl ap 50 000 organizāciju, kas sasaistītas informācijas un atbalsta centru tīklā 42 valstīs visā pasaulē. Viena no galvenajām EFC funkcijām ir sniegt aktuālu informāciju par tā dalīborganizācijām, tāpēc EFC ir vērtīgs resurss NVO, kuras meklē informāciju par fondiem/korporatīvajiem sponsoriem, kuri finansē projektus Eiropā. EFC ir izveidojis finansētāju datu bāzi “Orfejs”, (*The Orpheus Funder Database*), kurā atrodami īsi apraksti par vairāk

¹² Sk. *ECAS* E. Krūka (*Andrew Crook*) pētījumu “Ieklausīšanās pilsoniskā sabiedrībā” (“*Listening to Civil Society*”) mājaslapā www.ecas.org – Pilsonības un pārvaldības sadaļā (*Citizenship & governance*).

nekā 650 fondiem un korporatīviem sponsoriem. No šiem aprakstiem 475 var aplūkot EFC mājaslapā “Finansētāji tiešsaistē” (*Funders Online*) <http://www.fundersonline.org>. Šajā mājaslapā var atrast jaunākos aicinājumus iesniegt projektus, kā arī saites uz citām līdzīgām mājaslapām, kur var iegūt informāciju par fondiem. Izmantojot finansētāju datu bāzi, EFC veido finansējuma rokasgrāmatas par noteiktiem ģeogrāfiskiem reģioniem, piemēram, Vidusjūras baseina valstīm, un interešu kopām, piemēram, finansējumu kultūrai. EFC sastāda grantu rādītāju, kurā uzskaitīti katra fonda piešķirtie granti. Bibliotēkā glabājas EFC dalīborganizāciju gada pārskati, kā arī vispārēja informācija, ko sagatavojuši fondi.

Lai saņemtu papildu informāciju, vērsieties pie:

European Foundation Centre (Eiropas Fondu centrs)

51 rue de la Concorde, B-1050, Belgium,

Tel.: +32 2 512 8938, Fakss: +32 2 512 3265

E-pasts: efc@efc.be, mājaslapa: <http://www.efc.be>

Finansētāju tiešsaistes mājaslapa: <http://www.fundersonline.org>

2.2. Fondu finansējuma piesaistīšana Eiropā

Kā atrast “īstos” fondus un korporatīvos sponsorus. Tikai ierobežots skaits fondu sniedz finansējumu Eiropā strādājošām NVO, tāpēc ir svarīgi pārliecināties, ka vērsaties pie īstajiem fondiem, pretējā gadījumā izniekosiet laiku. To, kuri fondi sniedz finansējumu, varat noskaidrot, iepazīstoties ar šajā nodaļā iekļautajiem fondu aprakstiem. Fonda konkrētie finansēšanas mērķi Eiropā var mainīties gadu no gada. Vislabākais veids, kā noskaidrot fonda pašreizējos mērķus, ir izlasīt fonda mājaslapā ievietoto informāciju un pēdējo gadu pārskatus.

Pārliecinieties, ka jūsu mērķi atbilst fonda/korporatīvā sponsora mērķiem. Fondi sniegs finansējumu tām NVO, kuras īsteno fondu mērķiem atbilstošus projektus. Tā kā Eiropā ir daudz NVO, kas meklē finansējumu, fondi var atļauties būt ļoti izvēlīgi. Tas nozīmē, ka jūsu pārstāvētajai NVO ir ļoti pārliecinoši jāpierāda, ka tās finansējuma pieteikums atbilst fonda mērķiem.

Atcerieties savus pašreizējos finansētājus. Meklējot līdzfinansējumu, it sevišķi korporatīvo sponsoru līdzfinansējumu, jāņem vērā, kas ir jūsu pašreizējie finansētāji un kāda ir to vai jūsu pārstāvētās NVO ētiskā politika. Finansējuma pieņemšana no sponsoriem, kuru ētiskā politika atšķiras no jūsu pārstāvētās NVO nostājas, var kompromitēt gan NVO, gan tās pašreizējos finansētājus.

Pieteikšanās process. Savās grantu vadlīnijās vairums fondu ir norādījuši, ka tiem, kuri meklē finansējumu starptautiskam projektam, vispirms ir jāatsūta ļoti īss projekta priekšlikums (parasti ne garāks par divām vai trim lapām). Ja jūsu priekšlikums gūs atbalstu, jums lūgs nosūtīt izsmelšu, oficiālu priekšlikumu (atšķirībā no ES institūcijām, fondiem bieži vien nav oficiālas pieteikuma veidlapas, kas būtu jāaizpilda). Lielākā daļa fondu ievieto savās mājaslapās informāciju par to, kas jāiekļauj sākotnējā priekšlikumā. Parasti ir jāsaņem neliels apraksts par jūsu organizāciju (juridiskais statuss, mērķi, līdzšinējie sasniegumi), finansējamā projekta apraksts, detalizēts budžets, kurā uzskaitīti

visi ienākumi un izdevumi, un sadarbības organizāciju saraksts. Tomēr daži fondi, tāpat kā ES finansējuma gadījumā, ir noteikuši termiņus, līdz kuriem jāiesniedz oficiāls pieteikums, lai projekts saņemtu finansējumu konkrētajā gadā. Citi fondi izskata projekta priekšlikumus visu gadu (kur iespējams, šāda informācija norādīta tālāk tekstā).

Pieprasītā finansējuma summa. Jāraugās, lai sākotnējā priekšlikumā norādītais finansējuma apjoms būtu reāls. Grantu vadlīnijās daudzi fondi norāda viena projekta maksimālo finansējuma summu. Iesniedzot finansējuma pieprasījumu, jāņem vērā arī fonda lielums. Mazākiem fondiem ir mazāks budžets, no kā piešķirt grantus, un līdz ar to arī grantu summas ir mazākas. Ieskatot līdzīgu projektu saņemtajos grantos ir labs veids, kā novērtēt, cik lielu finansējumu jūsu NVO var reāli prasīt.

2.3. Fondu un korporatīvo sponsoru definīcijas

Fondi – neatkarīgas organizācijas, kurām ir pašām savi uzticami ienākumu avoti, kurus pārvalda fonda valde vai pilnvarnieki. Šajā nodaļā minēto organizāciju aprakstīšanai esam izmantojuši vārdu “fonds”, bet citi informācijas avoti tā vietā varētu lietot vārdu “trešts”.

Korporatīvie sponsori – organizācijas, kas šeit nosauktas par korporatīvajiem sponsoriem, citos informācijas avotos tiek dēvētas par uzņēmumu sponsorētiem fondiem un arī korporatīvajiem fondiem. Lai gan šīs organizācijas ir izveidojuši un finansē uzņēmumi, kas daļu savas pirmsnodokļu peļņas atvēl NVO kā ziedojumus, tās darbojas līdzīgi neatkarīgajiem fondiem. Vairākums korporatīvo sponsoru atbalsta projektus tikai tajos reģionos, ar kuriem tiem izveidotas komerciālas attiecības.

Jāuzsver, ka, tāpat kā visus citus finansējuma avotus, fondu finansējumu iegūt ir grūti. Lai gan pašreiz Eiropā un Amerikas Savienotajās Valstīs ir daudz fondu, kas finansē Centrālajā un Austrumeiropā strādājošās NVO (kā redzams turpmāk tekstā minētajos piemēros) un Eiropas NVO, kas darbojas ārpus Eiropas, finansējuma iespējas NVO, kas vēlas īstenot Eiropas projektus Ziemeļeiropā un Dienvideiropā, vēl aizvien ir diezgan ierobežotas.

Šajā nodaļā atradīsiet to fondu un korporatīvo sponsoru aprakstus, kuri finansē projektus Eiropā. Šis saraksts nav pilnīgs un, meklējot fondu finansējumu, nevajadzētu aprobežoties tikai ar šeit minētajām organizācijām. Tieši otrādi, sarakstu vajadzētu uzskatīt par savu meklējumu sākumpunktu. Šeit nav iekļauti fondi un korporatīvie sponsori, kuri darbojas tikai reģionālā vai nacionālā līmenī, vai kuri finansē ļoti specifisku nozaru projektus.

2.4. Fondu un korporatīvo sponsoru apraksti

Fonda nosaukums	Bernarda van Lira fonds (<i>Bernard Van Leer Foundation</i>)
Kopējais finansējums	Grantu izdevumu budžets 2002. gadā bija 14,8 miljoni eiro, finansējot ap 150 projektu 36 valstīs.
Finansējuma veidi	Parasti fonds aicina iesūtīt ilgtermiņa attīstības projektu pieteikumus. Fonds neizsniedz grantus privātpersonām vai vispārējam

	administratīvam atbalstam. Nepiedāvā mācību, izpētes vai ceļojumu grantus. Granti var tikt izsniegti projektiem, kas paredz darbu ar bērniem no zīdaiņa līdz astoņu gadu vecumam un norisināsies zemāk norādītajās valstīs.
Finansēšanas mērķi	Fonda uzdevums ir palielināt to bērnu iespējas, kuri aug sociāli un ekonomiski nelabvēlīgos apstākļos. Granti tiek izsniegti valdības vai nevalstisku organizāciju projektiem, kuri ir saistīti ar bērna agrīno aprūpi un attīstību.
Finansējuma saņēmēji	Laika posmā no 2000. līdz 2006. gadam fonda grantus saņēmu programmas Brazīlijā, Kolumbijā, Čehijā, Ēģiptē, Salvadorā, Vācijā, Grieķijā, Gvatemalā, Ungārijā, Indijā, Indonēzijā, Izraēlā, Jamaikā, Kenijā, Malaizijā, Meksikā, Marokā, Mozambikā, Nīderlandē, Nikaragvā, Nigērijā, Peru, Polijā, Slovākijā, Dienvidāfrikā, Tanzānijā, Taizemē, Trinidadā un Tobago, Turcijā, ASV, Apvienotajā Karalistē, Venecuēlā un Zimbabvē.
Pieteikšanās	Fonds reti izskata neizsludinātus priekšlikumus. Organizācijām, kuras vēlas izpētīt finansējuma saņemšanas iespējas šajā fondā, neiesaka gatavot detalizētu priekšlikumu. Tā vietā pretendentiem jāiesniedz sākotnējais finansēšanas priekšlikums. Iesniedziet tikai īsu galvenās informācijas pārskatu, iekļaujot: <ul style="list-style-type: none">– informāciju par organizāciju;– projekta mērķus, stratēģiju, palīdzības saņēmējus, darbības sfēru, norises vietu un ilgumu;– vispārējo budžetu un pieprasīto summu. Pārskats jāadresē: The Bernard van Leer Foundation P.O. Box 82334, 2508 EH The Hague, Netherlands Fakss: +31 70 350 2373 E-pasts: proposal.administration@bvleerf.nl
Valodas	Holandiešu, angļu un spāņu.
Mājaslapa	http://www.bernardvanleer.org http://www.bernardvanleer.org
Adresāts	Bernard van Leer Foundation, Mr. Peter Laugharn, Executive Director (izpilddirektors) Eisenhowerlaan 156, P.O. Box 82334, 2508 EH The Hague, Netherlands Tel.: +31 70 331 2200, Fakss: +31 70 350 2373 E-pasts: registry@bvleerf.nl
Fonda nosaukums	Bertelsmana fonds (<i>Bertelsmann Foundation</i>)
Kopējais finansējums	Šis fonds neizsniedz grantus. 2001. gadā kopējais izdevumu budžets bija 54 562 000 eiro un programmu izdevumu budžets – 44 112 000 eiro.
Finansēšanas mērķi	Bertelsmana fonds izstrādā, ievieš, vada un īsteno savus projektus, sadarbojoties ar partneriem – privātām vai valsts institūcijām.

	Fonda interešu loks aptver plašu jautājumu spektru, sākot ar ekonomiku, politiku, plašsaziņas līdzekļiem, kultūru līdz pat veselības pakalpojumiem, valsts/sabiedriskai pārvaldei un labdarībai.
Finansējuma saņēmēji	<i>Geogrāfiskais uzsvars:</i> starptautisks. Ārzemju projektiem jānodrīkst kultūras, zinātnisks vai sociāls ieguvums Vācijai.
Mājaslapa	http://www.bertelsmann-stiftung.de
Adresāts	Mr. Frank Püttmann, Director Public Relations (sabiedrisko attiecību direktors) Dr. Hendrik Müller-Reineke, PR-Referent (sabiedrisko attiecību referents) Bertelsmann Stiftung, Carl-Bertelsmann-Str. 256 D-33311 Gütersloh, Germany Tel.: +49 5241 81 8 1479 Fakss: +49 5241 81 68 1479 E-pasts: hendrik.mueller-reineke@bertelsmann.de E-pasts: info@bertelsmann-stiftung.de
Fonda nosaukums	Bila un Melindas Geitsu fonds (<i>Bill & Melinda Gates Foundation</i>)
Grantu kopsumma	2002. gadā izmaksāto grantu summa sasniedza 1 157 465 ASV dolārus. Kopējā grantu summa, kas izsniegta kopš fonda dibināšanas, ir 7 017 937 236 ASV dolāri.
Finansēšanas mērķi	Fonds veicina preventīvu politiku un sadarbības pasākumus ar valdības, filantropijas un bezpeļņas organizācijām. Prioritāte tiek dota projektiem, kas sniedz papildu atbalstu un paātrina ilgtermiņa sistemātiskas pārmaiņas. Fonds piedāvā vairāku veidu grantu programmas, no kurām, visticamāk, interesi radīs “Vispasaules veselības programma” (<i>Global Health Program</i>). Šīs programmas mērķis ir samazināt veselības aprūpes atšķirības attīstības un attīstītajās valstīs, nodrošinot līdzekļus zinātnes, medicīnas un sabiedrības veselības progresā paātrināšanai.
Pieteikšanās	Vispirms izskatiet Fonda priekšlikumu pieprasījumu sarakstu mājaslapā. Ja projekts nesakrīt ne ar vienu no sarakstā minētajiem priekšlikumiem, bet tomēr atbilst fonda grantu izsniegšanas prioritātēm, var iesniegt informācijas pieprasījuma vēstuli. Lai iegūtu papildu informāciju, ielūkojieties fonda mājaslapā.
Mājaslapa	http://www.gatesfoundation.org
Fonda nosaukums	Kamelotas fonds (Nacionālās loterijas organizētājs) – (<i>Camelot Foundation (Operator of the National Lottery)</i>)
Grantu kopsumma	Kamelotas fonds ir neatkarīgs grantus izsniedzošs treasts, kuru savas korporatīvās sociālās atbildības programmas ietvaros finansē Kamelotas grupā ar ziedojumu – 2 miljoni mārciņu gadā.

Finansēšanas mērķi	Fonda mērķis laika posmam no 2002. līdz 2009. gadam ir atbalstīt darbu, kas vērsts uz izstumtu cilvēku integrēšanu Apvienotās Karalistes sabiedrībā.
Finansējuma saņēmēji	Mazas un vidējas organizācijas Apvienotajā Karalistē, kuras strādā ar jauniešiem vecumā no 11 līdz 25 gadiem, kuri ir jauni vecāki vai kuri ir pakļauti riskam kļūt par jauniem vecākiem; jauni patsvēruma meklētāji; jaunieši ar garīgās veselības traucējumiem; un jauni invalīdi.
Pieteikšanās	Pieteikuma veidlapas ir fonda mājaslapā. Pieteikšanās process sastāv no diviem posmiem, kas sākas ar priekšlikuma veidlapas aizpildīšanu, sniedzot īsu projekta pārskatu. Mājaslapā ir norādīti konkrēti termiņi.
Valoda	Angļu.
Mājaslapa	http://www.camelotfoundation.org.uk
Adresāts	Ms. Julie Gilson, Grants Manager (grantu pārvaldniece) Camelot Foundation, 11-13 Lower Grosvenor Place, London, SW1W 0EX Tel.: +44 20 7828 6085 E-pasts: info@camelotfoundation.org.uk
Fonda nosaukums	Labdarības palīdzības fonds (<i>Charities Aid Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Piešķirtā grantu budžeta summa no 2003. gada 1. maija līdz 2004. gada 30. aprīlim bija 1,1 miljons mārciņu. Finansējums parasti tiek piešķirts kā vienreizējs grants.
Finansēšanas mērķi	Fonda sūtība ir palielināt līdzekļu un resursu apjomu un plūsmu novirzīšanu labdarības un brīvprātīgajām organizācijām Apvienotajā Karalistē un citās valstīs. Šis mērķis tiek īstenots: – strādājot, lai mainītu palīdzības sniegšanas kultūru; – sniedzot atbilstošus produktus un pakalpojumus.
Finansējuma saņēmēji	Fonds darbojas visā Eiropā, organizējot un pārvaldot projektus, lai atbalstītu brīvprātīgā sektora attīstību. <i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> Apvienotā Karaliste, Eiropa, ASV, Āfrika, Indija, Āzijas un Klusā okeāna reģioni un Dienvidamerika.
Pieteikšanās	Pieteikumus var iesniegt, izmantojot mājaslapu vai e-pastu. Ir pieejamas pieteikuma veidlapas un vadlīnijas arī papīra formā.
Valoda	Angļu.
Mājaslapa	http://www.CAFonline.org
Adresāts	Ms. Sharon Stearnes, Executive Director (izpilddirektore), Philanthropy Services (Filantropijas pakalpojumi) Charities Aid Foundation, Kings Hill, West Malling, Kent, ME19 4TA, United Kingdom Tel.: +44 1732 520000, Fakss: +44 1732 520001 E-pasts: enquiries@CAFonline.org

Fonda nosaukums	Sabiedrības fonds (<i>Community Fund</i>)
Grantu kopsumma	Sabiedrības fonds 2002.–2003. finanšu gadā piešķīra 285 miljonus mārciņu.
Finansēšanas mērķi	Fonds sadala Nacionālās loterijas (Apvienotā Karaliste) nopelnīto naudu labdarības organizācijām, brīvprātīgām un sabiedrības grupām Apvienotajā Karalistē un Apvienotās Karalistes aģentūrām ārzemēs. To galvenais mērķis ir palīdzēt apmierināt sabiedrības sociāli nelabvēlīgo cilvēku vajadzības un uzlabot sabiedrības dzīves kvalitāti.
Finansējuma saņēmēji	Sabiedrības fonds finansē labdarības un filantropijas projektus, izmantojot lielo, vidējo un izpētes grantu programmas. Starptautisko grantu programma atbalsta Apvienotās Karalistes attīstības projektus ārzemēs. <i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> Āfrika, Āzija (tai skaitā Klusā okeāna un Centrālāzijas republikas), Tuvie Austrumi, Centrālā un Dienvidāzija, Karību jūras valstis, Centrālā un Austrumeiropa (tai skaitā Krievijas Federācija, Kaukāza valstis un Baltijas valstis). Lūdzu, pievērsiet uzmanību tam, ka sakarā ar ES paplašināšanos pieteikumi par projektiem Čehijā, Igaunijā, Ungārijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā, Slovākijā un Slovēnijā, kas saņemti pēc 2004. gada 31. janvāra, tiks uzskatīti par neatbilstošiem fonda jaunā ģeogrāfiskā uzsvara zonai. Ja jūsu projekts norisināsies Apvienotajā Karalistē, jums būs jāparāda, kā tas palīdzēs sabiedrības sociāli izstumtajiem locekļiem.
Pieteikšanās Mājaslapa Adresāts	Vadlīnijas un pieteikuma veidlapas pieejamas fonda mājaslapā. http://www.community-fund.org.uk International Grants Programme (Starptautisko grantu programma) Community Fund, International Grants Office (Sabiedrības fonds, Starptautisko grantu birojs) St Vincent House, 16 Suffolk Street, London, SW1Y 4NL, United Kingdom Tel.: +44 20 7747 5294, Fakss: +44 20 7747 5307 E-pasts: enquiries.international@community-fund.org.uk
Fonda nosaukums	Čārlza Stjuarta Mota fonds (<i>Charles Stewart Mott Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Čārlza Stjuarta Mota fonds 2002. gadā piešķīra 606 grantus par kopējo summu 109 838 445 ASV dolāri.
Finansēšanas mērķi	Fondam ir piecas noteiktas programmu nozares, no kurām četras varētu interesēt NVO, kuras meklē finansējumu Eiropā: pilsoniska sabiedrība, vide, nabadzība, pētniecība un speciālie projekti. Centrālajā un Austrumeiropā, un bijušās PSRS teritorijā granti tiek piešķirti labdarības organizācijām, lai veicinātu demokrātiskas un daudzveidīgas sabiedrības izveidi. Granti ir iedalīti

trīs kategorijās: bezpeļņas sektora nostiprināšana, pilsoņu tiesību un pienākumu aktivizēšana, rasu un etnisko attiecību uzlabošana. Fonds uzsver – starptautiskā finansējuma pretendentiem jāpie-rāda, ka viņu projekts nesīs labumu vairākām kopienām, tāpēc NVO nevajadzētu pieteikties tikai uz vietējo projektu finansē-jumu.

Finansējuma saņēmēji Vairums Mota fonda grantu ir tikuši izsniegti Amerikas Savie-notajās Valstīs dibinātiem projektiem, tomēr fonds piešķir ap 20% no sava finansējuma starptautiskiem projektiem Dienvid-āfrikā, Centrālajā un Austrumeiropā, un Krievijā.

Pieteikšanās Fondam nav oficiālas pieteikuma veidlapas. Informācijas pie-prasījuma vēstules, ar īsu projekta aprakstu ir pieņemts sakaru nodibināšanas veids. Sarakstei jānotiek angļu valodā, un fonds uzsver, ka finansējuma pretendentiem Centrālajā un Austrum-eiropā vēstule jāsuīta divos eksemplāros. Uz visiem priekšliku-miem skaidri jānorāda “GRANT PROPOSAL” (“GRANTA PRIEKŠLIKUMS”), un, ja priekšlikums ir saistīts ar projektu finansēšanu Centrālajā un Austrumeiropā, tas jāadresē fonda mītnes birojam Flintā, Mičiganas štatā, ASV.

Valoda Angļu.

Mājaslapa <http://www.mott.org>

Adresāts – Home Office (Mītnes birojs)
Charles Stuart Mott Foundation
503 S. Saginaw St. Suite 1200
Flint, Michigan 48502-1851, U.S.A.
Tel.: +1 810 238 5651, Fakss: +1 810 766 1753
– Civil Society (Pilsoniska sabiedrība)
London Office (Londonas birojs)
Charles Stuart Mott Foundation
Fifth Floor, Cambridge House
100 Cambridge Grove
Hammersmith
London
W6 OLE
E-pasts: [visiem birojiem] info@mott.org

Fonda nosaukums **San Paolo fonds** (*Compagnia di San Paolo*)

Kopējais finansējums 2001. gadā piešķīra grantus par kopējo summu 117 421 751 eiro.
Finansēšanas mērķi Fonda galvenās aktivitātes un programmas balstās uz zināt-nisko, ekonomisko un juridisko pētniecību, izglītības, mākslas, kultūras un vides mantojumu, veselības aprūpi un palīdzību so-ciāli nelabvēlīgām iedzīvotāju grupām.

Finansējuma saņēmēji *Ģeogrāfiskais uzsvars:* Itālija un starptautiski projekti.

Pieteikšanās Informācija un pieteikuma veidlapas ir pieejamas pēc piepra-sījuma vai mājaslapā. Papildus jāiesniedz īss projekta apraksts.

Valoda	Itāļu un angļu.
Mājaslapa	http://www.compagnia.torino.it
Adresāts	Mr. Dario Disegni, Coordinator of Institutional Relations and Communications (institucionālo attiecību un saziņas koordinators) Compagnia di San Paolo Corso Vittorio Emanuele II, 75, 10128 Turin, Italy Tel.: +39 011 559 6911, Fakss: +39 011 559 6976 E-pasts: info@compagnia.torino.it
Fonda nosaukums	Eiropas Kultūras fonds (<i>European Cultural Foundation</i>)
Grantu kopsumma	2003. gadā 1 206 000 eiro tika izsniegti dažādiem grantiem.
Finansēšanas mērķi	Fonds ir neatkarīga, nevalstiska organizācija. Tā tika izveidota, lai veicinātu kultūras un izglītības aktivitātes, starptautiskus un Eiropas līmeņa pētījumus. Fonds iestājas par brīvu, demokrātisku Eiropu, kas ievēro cilvēka pamattiesības un kultūras dažādību. Fonds uzsver kultūras nozīmīgumu plašākas Eiropas integrācijas procesā. Tas cenšas veicināt cilvēku piederības apziņu Eiropai. Fonds sniedz ieguldījumu pilsoniskās sabiedrības veidošanā, sekmējot mākslas un kultūras pasākumus Eiropā un ārpus tās robežām.
Finansējuma saņēmēji	<u>A. Granti organizācijām</u> Fonda grantiem ir trīs prioritātes: 1) starpkultūru dialoga veicināšana; 2) līdzdalības veicināšana; 3) kultūras sektora stiprināšana. Eiropas Kultūras fondam paredzēti granti arī novatoriskiem pasākumiem Eiropas mērogā. <u>B. Granti privātpersonām</u> Privātpersonas var pieteikties uz grantiem atbilstoši jaunajam mobilitātes plānam "Atbalsts ceļojumiem Eiropas projektu ietvaros" (<i>Mobility Scheme "STEP (Supporting Travel for European Projects) beyond"</i>).
Pieteikšanās	Visi pieteikumi jāiesniedz Eiropas Kultūras fonda Grantu departamentam, izmantojot pieteikuma veidlapas fonda mājaslapā. Citus materiālus var iesniegt pa pastu, kā pielikumu nosūtītam priekšlikumam. Granti nav atjaunojami. Pieteikumi, kas saņemti pēc noteiktā termiņa, netiek izskatīti.
Valoda	Franču un angļu.
Mājaslapa	http://www.eurocult.org
Adresāts	Ms. Vanessa Reed, Grants Officer (atbildīgā par grantiem) Ms. Esther Claassen, Grants Administrator (grantu administratore) European Cultural Foundation, Jan van Goyenkade 5, 1075 HN Amsterdam, Netherlands Tel.: +31 20 676 0222, Fakss: +31 20 675 2231 E-pasts: eurocult@eurocult.org

Fonda nosaukums	Francijas fonds (<i>Fondation de France</i>)
Grantu kopsumma	Fonda programmu izdevumu budžets 2003. gadā bija 58,5 miljoni eiro. Piešķirto grantu kopskaits – 5900.
Finansēšanas mērķi	Fondam ir piecas galvenās programmas: nacionālā un starptautiskā solidaritāte, pētījumi veselības un medicīnas jomā, kultūra, vide un labdarības organizācijas. Katras programmas mērķgrupas mainās no gada uz gadu, tomēr fonda vadlīnijas paliek nemainīgas: cīņa pret izolāciju un izslēgšanu, saiknes izveidošana starp cilvēkiem un sabiedrību, cilvēka pašcieņas respektēšana un saglabāšana. Fonds izsniedz finansējumu, izsludinot priekšlikumu pieņemšanu. Šos sludinājumus var aplūkot turpmāk tekstā norādītajā mājaslapā.
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> Francija, Eiropa un attīstības valstis. Vairumu projektu īsteno Francijas organizācijas, un daži projektu pieņemšanas sludinājumi attiecas tikai uz Francijas organizācijām. Organizācijas, kuru mītnes vieta nav Francija, īpaši interesē Starptautiskās Solidaritātes programma. Fonds sevišķi atbalsta organizācijas, kas īsteno projektus attīstības valstīs un Centrālajā un Austrumeiropā, un/vai organizācijas, kas darbojas reģionos, kur nepieciešama ārkārtas palīdzība sakarā ar dabas vai cilvēku izraisītām katastrofām.
Pieteikšanās	Pieteikumi jāiesniedz franču valodā, fonda mājaslapā ir pieejama standartizēta pieteikuma veidlapa.
Valoda	Franču.
Mājaslapa	http://www.fdf.org
Adresāts	Mr. Francis Charhon, Chief Executive (izpilddirektors) Fondation de France 40 Avenue Hoche, 75008, Paris, France Tel.: +33 1 44 21 3100, Fakss: +33 1 44 21 3101 E-pasts: fondation@fdf.org
Fonda nosaukums	Šarla Leopolda Maiera Cilvēces Attīstības fonds (<i>Fondation Charles Léopold Mayer Pour le Progrès de l'Homme</i>) (<i>Charles Leopold Foundation for the Progress of Humankind</i>)
Grantu kopsumma	Kopējais izdevumu budžets 2001. gadā bija 7 000 000 eiro.
Finansēšanas mērķi	Fonds koncentrējas uz šādām programmām: planētas nākotne, cīņa pret izstumtību, zinātne, tehnoloģija un sabiedrība; valsts un sabiedrība; ģimenes saimniecību sabiedrība un globalizācija; kultūru pieredzes apmaiņa un miera veicināšana.
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> starptautisks.
Pieteikšanās	Sākotnējā informācija jāpieprasa, uzrakstot vēstuli.
Valoda	Mājaslapa ir franču, spāņu un angļu valodā.
Mājaslapa	http://www.fph.ch
Adresāts	Mr. Pierre Calamen, Director General (ģenerāldirektors)

FPH Siège social (FPH galvenais birojs)
 6 chemin de Longeraie
 CH 1006 Lausanne
 Tel: +41 21 342 5010, Fakss: +41 21 342 5011
 French Office (Francijas birojs)
 38 Rue Saint-Sabin
 Paris 75011
 France
 Tel.: +33 1 43 14 7575, Fakss: +33 1 43 14 7599
 E-pasts: paris@fph.fr

Fonda nosaukums
Grantu kopsumma

Forda fonds (*Ford Foundation*)

Grantu izdevumu budžets 2002. gadā bija 529 251 000 ASV dolāri. Tajā pašā gadā tika piešķirti 2484 granti, no kuriem 16% saņēma to pirmo reizi.

Finansēšanas mērķi

Tiek finansētas šādas programmas:

Īpašuma uzkrāšanas un sabiedrības attīstības programmas mērķis ir palīdzēt nabadzīgajiem un sociāli nelabvēlīgajiem sabiedrības locekļiem izveidot savu sociālo, finansiālo, izglītības un vides īpašumu.

Miera un sociālā taisnīguma programmas mērķis ir informēt cilvēkus par viņu tiesībām un pienākumiem mainīgā un savstarpēji atkarīgā pasaulē.

Izglītības, plašsaziņas līdzekļu, mākslas un kultūras programmas mērķis ir parādīt, kā plašsaziņas līdzekļi, māksla un kultūra var radīt pozitīvas sociālas pārmaiņas, veicināt demokrātiskās vērtības un cilvēces sasniegumus.

Fonds izvirzījis šādus četrus mērķus: demokrātisko vērtību nostiprināšana, nabadzības un netaisnības mazināšana, starptautiskās sadarbības veicināšana un cilvēces sasniegumu attīstīšana. Visumā fonds atbalsta programmas, kas veicina minoritāšu grupu un sieviešu intereses.

Finansējuma saņēmēji

Lai gan vairākums fonda finansēto projektu darbojas ASV, tas sniedz ievērojamu finansējumu projektiem, kurus realizē Eiropas NVO Āfrikā, Tuvajos Austrumos, Āzijā, Latīņamerikā, Krievijā, Centrālajā un Austrumeiropā.

Pieteikšanās

Sākotnējie priekšlikumi jāizklāsta īsā vēstulē. Ja fondu ieinteresēs priekšlikums, tiks lūgts iesniegt oficiālu priekšlikumu (fondam nav oficiālas pieteikuma veidlapas). Pretendentiem, kuri neatrodas ASV, jāiesniedz savi pieteikumi fonda tuvākajā ārzemju birojā.

Valoda

Angļu.

Mājaslapa

<http://www.fordfound.org>

Adresāts

Mr. Barron M. Tenny, Secretary of Ford Foundation (Forda fonda sekretārs)

320 East 43rd Street, New York, NY 10017-USA
 Tel.: +1 212 573 5000, Fakss: +1 212 351 3677
 E-pasts: office-secretary@fordfound.org

Fonda nosaukums
Finansēšanas mērķi

Frīdriha Eberta fonds (*Friedrich-Ebert Stiftung*)

Fonds atbalsta programmas šādās jomās: dažādu kultūru un sociālās izcelsmes cilvēku politiskā un sociālā izglītošana, lai popularizētu demokrātijas vērtības un nostādnes; starptautiskās sarunās un sadarbības veicināšana ar attīstības valstīm; zinātnē talantīgu un sociāli aktīvu studentu un jaunu pētnieku atbalstīšana Vācijā un ārzemēs; zinātniskie pētījumi paša fonda institūcijās un pētniecības projektu veicināšana; mākslas un kultūras kā dzīvās demokrātijas sastāvdaļu sekmēšana.

Finansējuma saņēmēji
Pieteikšanās

Ģeogrāfiskais uzsvars: Vācija, Eiropa un starptautiskie projekti. Pieteikumi jāiesniedz tieši fondam.

Valoda

Vācu.

Mājaslapa

<http://www.fes.sk>

Adresāts

Mr. Klaus-Peter Schneider, Head of Press and Information
 (Preses un informācijas nodaļas vadītājs)

Godesberger Allee 149

53170 Bonn

Germany

Tel.: +49 228 8830; Fakss: +49 228 88 3396

E-pasts: FES-BGD@eunet.yu

Fonda nosaukums
Grantu kopsumma
Finansēšanas mērķi

BBVA fonds (*Fundación BBVA*)

Kopējais izdevumu budžets 2001. gadā sasniedza 10 193 165 eiro. Fonds velta īpašu uzmanību zinātnisko pētījumu veicināšanai sociālajās zinātnēs, biomedicinā un vides jomā, piešķirot prioritāti tām problēmām un iespējām, kuras veidojas jaunajā gadsimtā.

Finansējuma saņēmēji

Prioritārās nozares: sabiedrības mācība un novatorisms; globalizācija; Eiropas uzbūve un ES politika; Latīņamerikas novērošanas punkts; iedzīvotāji, ģimenes un sociālā integrācija; mainīgās sociālās vērtības un izglītība jaunajā tūkstošgadē; biomedicīna un veselības aprūpes sistēma; apkārtējā vide, pilsētvide un dzīves kvalitāte, mākslas pasaule.

Pieteikšanās

Fonda projekti aizsākas fondā, kam palīdz Spānijas un starptautisko sadarbības partneru tīkls.

Valoda

Spāņu un angļu.

Mājaslapa

<http://www.fbbva.es>

Adresāts

Mr. Sergio Missana

Palacio del Marqués de Salamanca,

10 Paseo de Recoletos, 28001 Madrid, Spain

Tel.: +34 91 374 5400, Fakss: +34 91 374 8930

E-pasts: gtd@fbbva.es

Fonda nosaukums	Amerikas Savienoto Valstu Vācijas Maršala fonds <i>(The German Marshall Fund of the United States, GMF)</i>
Grantu kopsumma	GMF kopējais grantu budžets ir aptuveni 11 miljoni ASV dolāru, no kuriem 2 miljoni ASV dolāru tiek izlietoti GMF pārvaldītām stipendijām.
Finansēšanas mērķi	Organizācijas galvenais mērķis ir veicināt sadarbību un praktiskās pieredzes apmaiņu starp Eiropu un ASV. Finansē tikai tos projektus, kuri paredz cilvēku un institūciju iesaistīšanu no abām Atlantijas okeāna pusēm un risina abām pusēm svarīgus jautājumus. Fondam ir četras finansējamās nozares: ekonomika, vide, imigrācija un integrācija, politikas un viedokļu līderi.
Finansējuma saņēmēji Pieteikšanās	Organizācija finansē programmas ASV un Eiropā. Sākotnējais priekšlikums jāizklāsta īsā vēstulē angļu valodā. NVO savā priekšlikumā ir skaidri jāparāda, kādu labumu Eiropai un ASV dos ierosinātais projekts. Priekšlikuma vēstulē jāiezmē projekta mērķa aprises saistībā ar GMF programmām, budžets, citi iespējamie finansējuma avoti, pretendenta kvalifikācija, informācijas par sasniegtajiem rezultātiem izplatīšanas un projekta turpināšanas plāns. Priekšlikumi jāšūta uz biroju Vašingtonā vai Berlīnē.
Mājaslapa Adresāts	http://www.gmfus.org – Washington DC Office (Vašingtonas birojs), Mr. Craig Kennedy, President (prezidents) The German Marshall Fund of the United States 1744 R Street, NW, Washington DC, 20009 Tel.: +1 202 45 3950, Fakss: +1 202 265 1662 – Berlin Office (Berlīnes birojs) The German Marshall Fund of the United States Oranienburger Strasse 13/14, 10178 Berlin, Germany Tel.: +49 30 288 8130, Fakss: +49 30 2888 1310 – Transatlantic Centre: Brussels Office (Transatlantiskais centrs: Briseles birojs) Résidence Palace, Rue de la Loi 155 Westraat, 1040 Brussels, Belgium Tel.: +32 2 235 2225, Fakss: +32 2 235 2226 E-pasts: info@gmfus.org
Fonda nosaukums Kopējais finansējums Finansēšanas mērķi	Heinriha Bella fonds (<i>Heinrich Böll Foundation</i>) Izdevumu budžets 2002. gadā bija aptuveni 35 miljoni eiro. Fonds ir izveidots pēc principa, ka "iejaukšanās ir vienīgais veids, kā arī turpmāk būt aktuālam" (Heinriha Bella aicinājums), tas ir federāli organizēts fonds ar sešpadsmit federāliem fondiem visā Vācijā. Tā kā tas ir Vācijas Zaļo partijas fonds, tā vērtības un finansēšanas mērķi ir tādi paši kā partijai. Fonds finansē šādas sfēras: sieviešu atbalstīšana un dzimumu līdztiesība, eko-

loģija un ilgtspējīga attīstība, demokrātijas un cilvēktiesību attīstība, plašsaziņas līdzekļi un sabiedriskās debates, kultūra un attīstība.

Finansējuma saņēmēji *Ģeogrāfiskais uzsvars:* starptautisks. Fonds galvenokārt koncentrējas uz darbu Vācijā, lai gan finansējums tiek piešķirts arī Āfrikā, Āzijā, Karību jūras valstīs, Centrālajā un Dienvidamerikā, Centrālajā, Dienvidaustrumu un Austrumeiropā, Tuvajos Austrumos, Ziemeļamerikā, Rietumeiropā un ASV.

Pieteikšanās NVO, kas vēlas iegūt šī fonda finansējumu, vispirms jāaizsūta īss projekta apraksts attiecīgajam reģionālajam birojam.

Mājaslapa

Adresāts

<http://www.boell.de>

– Head Office (Centrālais birojs)

Heinrich Böll Foundation, Hackesche Höfe

Rosenthaler Str. 40/41, 10178 Berlin, Germany

Tel.: +49 30 285 340, Fakss: +49 30 285 34 109

E-pasts: info@boell.de

– European Union/Belgium (Eiropas Savienībā/Beļģijā)

Mr. Claude Weinber

Heinrich Böll Foundation

15 Rue d' Arlon, B-1050, Brussels, Belgium

Tel.: +32 2 743 4100, Fakss: +32 2 743 4109

E-pasts: Brussels@Boell.De

Fonda nosaukums

Džozefa Rountrijs Labdarības trests (*Joseph Rowntree Charitable Trust*)

Lūdzu, pievērsiet uzmanību tam, ka pastāv arī Džozefa Rountrijs fonds un Reformu trests, tomēr šī ceļveža kontekstā vislielāko interesi, pateicoties tā finansējumam Eiropas un starptautiskām programmām, izraisa tieši Labdarības trests.

Grantu kopsumma

Fonds izsniedz aptuveni 200 grantu gadā. Kopējā summa – apmēram 4 miljoni mārciņu. Grantu summas svārstās no dažiem simtiem līdz pat vairāk nekā 100 000 mārciņām, un tie var būt vienreizēji līdz pat trīsgadīgi granti.

Finansēšanas mērķi

Fonds finansē projektus šādās nozarēs: miera uzturēšana, rasu vienlīdzība, demokrātijas process, Īrija, Dienvidāfrika, nabadzības izskaušana un ekonomiskais taisnīgums, korporatīvā atbildība. Lai noskaidrotu, kādiem nolūkiem trests var un kādiem nevar izsniegt grantus, iepazīstieties ar attiecīgajiem politikas dokumentiem, kuru pilns teksts pieejams tresta mājaslapā.

Finansējuma saņēmēji

Lielāko finansējuma daļu fonds piešķir projektiem Apvienotajā Karalistē un Īrijā, kā arī projektiem Dienvidāfrikā. Fonds finansē arī projektus, kuru mērķis ir ietekmēt ES politiku (fonds nefinansē projektus, kuru centrā ir atsevišķas ES dalībvalstis, izņemot Apvienoto Karalisti un Īriju), it sevišķi saskaņā ar fonda

	<p>korporatīvās atbildības, rasu taisnīguma un miera uzturēšanas programmām.</p>
Pieteikšanās	<p>Fonda mājaslapā ir visaptverošs saraksts par to, kas ir jāiekļauj pieteikumā. Gadā ir noteikti četri termiņi, kas sakrīt ar tresta sanāksmēm. Pieteikumi jānosūta vismaz 10 nedēļas pirms tresta sanāksmes. Informāciju var iegūt arī no tresta sekretāra.</p>
Mājaslapa	<p>http://www.jrct.org.uk</p>
Adresāts	<p>Mr. Stephen Pittam, Secretary (sekretārs) The Joseph Rowntree Charitable Trust The Garden House, Water End – York North Yorkshire, YO30 6WQ, United Kingdom Tel.: +44 1904 627810, Fakss: +44 1904 651990 E-pasts: jrct@jrct.org.uk</p>
	<p>Daži nesen piešķirtu grantu piemēri: Baznīca pret nabadzību (<i>Church Action on Poverty</i>) – 60 000 mārciņu trīs gadu laikā pamatizmaksām. Foseta biedrība (<i>Fawcett Society</i>) – 20 000 mārciņu pamatizmaksām. Zemes draugi (<i>Friends of the Earth</i>), Skotija – 20 000 mārciņu ilgtspējīgas sabiedrības projektam.</p>
Fonda nosaukums	Karaļa Boduēna fonds (<i>King Baudouin Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Fonda ikgadējais budžets sasniedz aptuveni 25 085 248 eiro.
Finansēšanas mērķi	Fonds darbojas, izveidojot savas programmas un pēc tam izsludinot priekšlikumu pieņemšanu dalībai šajās programmās. Fonda galvenais mērķis ir rast risinājumus sociālajām problēmām, veicinot solidaritāti un finansējot programmas, kas radītu paliekošas pārmaiņas. No 2002. līdz 2005. gadam programmu tēmas ir sociālais taisnīgums, pilsoniskā sabiedrība, pārvaldība, naudas līdzekļi un mūsdienu filantropija. Fonds uzskata sevi par saikni starp ekspertiem un pilsoņiem.
Finansējuma saņēmēji	Fonds sadarbojas ar Eiropas organizācijām, un tam ir lielas intereses Centrālajā un Austrumeiropā, kur tas, sadarbojoties ar Čārlza Mota fondu, Eiropas Kultūras fondu un Sorosa fondu, ir finansējis kopīgus pasākumus kopš 1993. gada.
Pieteikšanās	Katrai fonda programmu sfērai, piemēram, nabadzības novēršanai, pilsoniskai sabiedrībai, ir sava pieteikuma veidlapa. NVO, kas meklē finansējumu projektiem Centrālajā un Austrumeiropā, ir jāaizpilda attiecīgā pieteikuma veidlapa, atkarībā no tā, ar kuru no programmu sfērām ierosinātais projekts ir saistīts.
Mājaslapa	http://www.kbs-frb.be
Adresāts	The King Baudouin Foundation Mr. Dominique Allard, Director of Funds and Contemporary

Philanthropy (direktors līdzekļu un mūsdienu filantropijas jau-tājums)

Accounting and Logistics Project co-ordinator South East Europe (grāmatvedības un loģistikas projektu koordinators Dienvid-austrumeiropā)

Rue Brederodestraat 21, 1000 Brussels, Belgium

Tel.: +32 2 511 18 40, Fakss: +32 2 511 52 21

E-pasts: info@kbs-frb.be

Fonda nosaukums	Luzo-Amerikas Attīstības fonds (<i>Luso-American Development Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Kopējais grantu izdevumu budžets 2000. gadā bija 6 458 274 eiro, kas tika sadalīts 1001 grantam.
Finansēšanas mērķi	Fonda galvenais mērķis ir dot savu ieguldījumu Portugāles attīstībā, sniedzot finansiālu un stratēģisku atbalstu novatoriskiem projektiem, veicinot sadarbību starp Portugāli un Ameriku uzņēmējdarbības, izglītības, zinātnes, tehnoloģiju un kultūras jomā.
Finansējuma saņēmēji	Lai gan fonds galvenokārt pievēršas Portugāles un Amerikas attiecībām, tas finansē arī trīspusējas programmas, kurās iesaistītas Eiropas un Vidusjūras valstis. Fonds, kā aktīvs Eiropas Fondu centra biedrs, piedalās un sniedz finansiālu atbalstu daudzām konferencēm, kurās piedalās organizācijas gan no ASV, gan Eiropas.
Pieteikšanās	Visi pieteikumi jāšūta uz fonda galveno biroju Lisabonā. Pieteikumam jābūt vēstules formā, tas nedrīkst būt garāks par 10 lappusēm.
Mājaslapa Adresāts	http://www.flad.pt Luso-American Development Foundation Chairman (priekšsēdētājs) Rua do Sacramento à Lapa, 21, 1249-090 Lisbon, Portugal Tel.: +351 21 393 5800, Fakss: +351 21 396 3358 E-pasts: fladport@flad.pt
Fonda nosaukums	Brāļu Rokfelleru fonds (<i>Rockefeller Brothers Fund</i>)
Kopējais finansējums	Grantu budžets 2003. gadā bija 20 288 000 ASV dolāru.
Finansēšanas mērķi	Fonda galvenais mērķis ir atbalstīt un veicināt globālo attīstību. Fonds izsniedz grantus astoņās nozarēs, no kurām trīs varētu interesēt un ir pieejamas NVO, kas strādā Centrālajā un Austrumeiropā. Pirmā ir Resursu ilgtspējīgas izmantošanas programma, otrā – Bezpeļņas sektora programma, kuras mērķis ir veicināt filantropijas pieaugumu Centrālajā un Austrumeiropā, un trešā ir Globālās drošības programma.
Finansējuma saņēmēji	Lai gan fonds galvenokārt izsniedz finansējumu ASV, pašreiz tas ir pievērsies trim svarīgām vietām: Ņujorkai, Dienvidāfrikai un Serbijai un Melnkalnei.

Pieteikšanās	Sākotnējais pieteikums jāiesniedz kā divas līdz trīs lappuses gara vēstule angļu valodā, kas jānosūta tekstā minētajam adresātam. Vēstulē īsi jāapraksta ierosinātais projekts un jāparāda, kā tas atbilst fonda vispārējiem mērķiem. Jāiekļauj arī budžeta analīze, jānorāda pieprasītā finansējuma summa. Finansējuma pieprasījumi tiek izskatīti visu gadu.
Valoda	Angļu.
Mājaslapa	http://www.rbf.org
Adresāts	Mr. Benjamin R. Shute, Jr. Secretary (jaunākais sekretārs) Rockefeller Brothers Fund 437 Madison Avenue, 37th Floor New York, NY 10022-7001, USA Tel.: +1 212 812 4200, Fakss: +1 212 812 4299 E-pasts: info@rbf.org
Fonda nosaukums	Zviedrijas bankas Trissimtgades fonds (<i>The Bank of Sweden Tercentenary Foundation</i>) (<i>Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond</i>)
Grantu kopsumma	Fonda kopējie aktīvi 2002. gadā sasniedza aptuveni 7 miljardus zviedru kronu.
Finansēšanas mērķi	Fonds atbalsta pētniecisko darbu Zviedrijā galvenokārt tādās nozarēs kā humanitārās un sociālās zinātnes. Fonds piešķir projektu grantus atsevišķiem pētniekiem vai pētnieku grupām.
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> Zviedrija un starptautiski projekti.
Pieteikšanās	Pieteikumos, kas saņemti no ārzemēm, jānorāda, ka pastāv precīzi definēta sadarbība ar Zviedrijas zinātniekiem vai pētnieciskajiem institūtiem. Sākotnējā pieteikšanās notiek, iesniedzot īsu projekta pārskatu.
Valoda	Zviedru un angļu.
Mājaslapa	http://www.rj.se
Adresāts	Mr. Mats Rolén, Research Director (zinātniskais direktors) Tyrgatan 4, Box 5675, 11486 Stockholm, Sweden Tel.: +46 8 5062 6400, Fakss: +46 8 5062 6435 E-pasts: rj@rj.se
Fonda nosaukums	V. K. Kelloga fonds (<i>W. K. Kellogg Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Finanšu gada laikā no 2002. gada 1. septembra līdz 2003. gada 31. augustam fonda grantu izdevumi sasniedza 201 442 078 ASV dolāru, kas tika sadalīti 941 projektam no kopējā aktīvo projektu skaita 2706.
Finansēšanas mērķi	Granti tiek izsniegti četrās nozarēs: veselība, pārtikas sistēmas un lauku attīstība, jaunatne un izglītība, un brīvprātīgais darbs. Fonda moto: "Palīdzēt cilvēkiem, palīdzēt pašiem sev".

- Finansējuma saņēmēji** *Ģeogrāfiskais uzsvars:* ASV, Latīņamerika, Karību jūras valstis un sešas Dienvidāfrikas valstis.
- Pieteikšanās** Grantu pieteikumi jāiesniedz elektroniski, izmantojot tiešsaistes veidlapu internetā. Tomēr sākotnējā pieteikumā ir jāiekļauj noteikta informācija; ar šīm prasībām var iepazīties mājaslapas sadaļā “Kā pieteikties”.
- Valoda** Angļu.
- Mājaslapa** <http://www.wkkf.org>
- Adresāts** Ms. Deborah A. Rey, Supervisor of Proposal Processing (priekšlikumu apstrādes vadītāja)
W. K. Kellogg Foundation
One Michigan Avenue, East, Battle Creek,
Michigan, 49017-4058, USA
Tel.: +1 616 968 1611, Fakss: +1 269 968 0413
- Fonda nosaukums** **Karpatu fonds (*Carpathian Foundation*)**
- Grantu kopsumma** Kopējais finansējums 2002. gadā bija 652 953 eiro.
- Finansēšanas mērķi** Labu attiecību veidošana ar kaimiņvalstīm (Ungāriju, Poliju, Rumāniju, Slovākiju un Ukrainu).
- Finansējuma saņēmēji** *Galvenās programmu intereses:* kapacitātes palielināšana; integrēta lauku attīstība; pārrobežu sadarbība; vietējo pašvaldību novatorisms; attiecību uzlabošana starp etniskajām grupām un dažādu kultūru dialoga un sadarbības veicināšana Eiropas Karpatu reģionā.
Ģeogrāfiskais uzsvars: Ungārijas, Polijas, Rumānijas, Slovākijas un Ukrainas pierobežas rajoni.
- Pieteikšanās** Informācija par termiņiem un pieteikumu pieņemšanu ir mājaslapā. Sākotnējā pieteikšanās notiek, uzrakstot vēstuli.
- Valoda** Ungāru, poļu, rumāņu, slovāku, ukraiņu un angļu.
- Mājaslapa** <http://www.carpathianfoundation.org>
- Adresāts** Mr. Aaron Chase, Development and Communications Officer (attīstības un sakaru koordinators)
Carpathian Foundation
Hlavná 70, 040 01 Kosice, Slovak Republic
Tel.: +421 55 622 1160, Fakss: +421 55 622 1150
E-pasts: cf@cfoundation.org
- Fonda nosaukums** **Prāgas Pilsoniskās sabiedrības attīstības fonds (*Civil Society Development Foundation Prague*)**
- Grantu kopsumma** 3 miljoni eiro gadā.
- Finansēšanas mērķi** Demokrātijas un pilsoniskās sabiedrības stiprināšana Čehijas Republikā.
Programmu nozares: informācija, apmācība, vide, sociālie jautājumi, cilvēktiesības, minoritātes utt. Fonds vada arī šādas programmas:

	<p>kampaņu “Palīdziet bērniem”; <i>PHARE</i> demokrātija; <i>PHARE</i> partnerība; <i>PHARE LIEN</i> mikroprojekts.</p>
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars</i> : Čehijas Republika.
Valoda	Čehu un angļu.
Pieteikšanās	Tiešsaistes pieteikšanās procedūra.
Mājaslapa	http://www.nros.cz
Adresāts	Ms. Hana Silhanova, Director (direktore) vai Mr. Radim Burkon, Head of the Grant Department (Grantu departamenta vadītājs) Jeleni 15/196, 118 00 Praha 1, Czech Republic Tel.: +420 233 356 173, Fakss: +420 233 354 708 E-pasts: grantove@nros.cz
Fonda nosaukums	Slovākijas Republikas Pilsoniskās sabiedrības attīstības fonds (<i>Civil Society Development Foundation Slovak Republic</i>)
Grantu kopsumma	Grantu izdevumu budžets 2002. gadā bija 810 000 eiro. Minoritāšu attīstības programmai un Pilsoniskās sabiedrības attīstības programmai tika piešķirti attiecīgi 1 517 111 eiro un 1 256 735 eiro.
Finansēšanas mērķi	Slovākijas NVO pilsonisko aktivitāšu atbalstīšana, radot apstākļus to vispārējai attīstībai, veicinot pilsoniskās sabiedrības attīstību Slovākijas Republikā kopumā.
Finansējuma saņēmēji	Slovākijas Republikas Pilsoniskās sabiedrības attīstības fonds finansē šādas nozares: izglītība, veselība, sociālie pakalpojumi, vide, cilvēktiesības un minoritātes, demokrātija un kultūra.
Valoda	Slovāku un čehu.
Mājaslapa	http://www.changenet.sk/npoa
Adresāts	Ms. Katarina Vajdova, Director (direktore) Ruzova Dolina 6, 821 08 Bratislava, Slovak Republic Tel.: +421 7 502 215 52, Fakss: +421 7 502 215 53 E-pasts: npoa@changenet.sk
Fonda nosaukums	Egmonta fonds (<i>The Egmont Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Palīdzība un granti 2002. gadā bija 22 223 000 daņu kronu.
Finansēšanas mērķi	Fondu finansē Egmonta grupa, kas nodrošina multimediju projektus bērniem. Fonda galvenais darbs ir bērnu iesaistīšana projektos un jaunatnes attīstība. Fonds piešķir līdzekļus saskaņā ar divām dažādām shēmām: atbalsts projektiem un atbalsts fiziskām personām.
Finansējuma saņēmēji	Fonds sniedz finansējumu vairākām Centrālās un Austrumeiropas valstīm, tai skaitā Bulgārijai, Čehijai, Igaunijai, Ungārijai, Latvijai, Polijai, Rumānijai un Slovākijai.
Pieteikšanās	Pieteikumu iesniegšanai nav noteikti termiņi, jo tie tiek izskatīti iesniegšanas secībā. Pirmie kontakti jānodibina ar vēstules palīdzību.

Valoda	Dāņu.
Mājaslapa	http://www.egmontfonden.dk
Adresāts	Ms. Beth Groth, Director (direktore) Egmont Fonden Toldbodgade 10A 2.sal, 1253 Copenhagen K, Denmark Tel.: +45 33 91 3644, Fakss: +45 33 91 3736 E-pasts: tol@dav.egmont.com
Fonda nosaukums	Flāmu valdības sadarbības programma Centrālajai un Austrumeiropai (<i>Flemish Government – Cooperation Programme for Central and Eastern Europe</i>)
Finansēšanas mērķi	<i>Pasākumu programma:</i> sadarbības pasākumu kopums, īstenojot līgumus/vienošanās starp Flandriju un partnervalsti, kas paredzēti noteiktam laika periodam (parasti 2 gadiem).
Finansējuma saņēmēji	Flāmu puse (organizācijas, uzņēmumi, institūcijas utt.) var ieviest sadarbības projektus vienā no šīm valstīm: Bulgārijā, Igaunijā, Ungārijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā, Rumānijā, Slovākijā, Slovēnijā un Čehijā.
Pieteikšanās	Pieteikuma veidlapa ar detalizētiem paskaidrojumiem ir mājaslapā.
Valoda	Holandiešu un angļu.
Mājaslapa	http://www.vlaanderen.be
Adresāts	E-pasts: projecten-bcoe@vlaanderen.be
Fonda nosaukums	Leopolda Kronenberga fonds (<i>Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga</i>) (<i>The Leopold Kronenberg Foundation</i>)
Kopējie izdevumi	Kopējais izdevumu budžets 2001. gadā bija 1 270 676 eiro.
Finansēšanas mērķi	Fonda sūtība ir atbalstīt iniciatīvas sabiedrības labā tādās nozarēs kā izglītība un zinātne, māksla un kultūra, vides aizsardzība, veselības aprūpe un sociālā labklājība.
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> Polija.
Pieteikšanās	Valsts mēroga projektu pieteikumi jāšūta uz fonda biroju. Jārēķinās ar to, ka pieteikumus izskata divu mēnešu laikā. Vietējo attīstības projektu pieteikumi jāadresē reģionālajiem birojiem, šādus pieteikumus izskata septiņu nedēļu laikā. Granti tiek piešķirti tikai Polijas bezpeļņas organizācijām.
Valoda	Poļu.
Mājaslapa	http://www.kronenberg.org.pl
Adresāts	Mr. Krzysztof Kaczmar, Executive Director (izpilddirektors) Ul Traugutta 7/9, 00950, Warsaw, Poland Tel.: +48 22 826 8324, Fakss: +48 22 692 5094 E-pasts: poczta@kronenberg.org.pl

Fonda nosaukums	Eiropas novatoriskās sadarbības fondu tīkls (<i>Network of European Foundations for Innovative Cooperation</i>) Fondu tīkls apvieno astoņus Eiropas fondus: Eiropas Kultūras fondu, Francijas fondu, Labdarības iestāžu palīdzības fondu, Čārlza Stjuarta Mota fondu, San Paolo fondu, <i>Fundação Oriente</i> , Karaļa Boduēna fondu un Zviedrijas bankas Trissimtgdies fondu. Tas dod iespēju saviem biedriem atrast kopīgus mērķus un sadarboties ar citiem Eiropas fondiem ar līdzīgām interesēm, stiprinot fondu sadarbību Eiropas līmenī.
Finansēšanas mērķi	Kad aktuālie projekti ir izveidoti un kļuvuši pašpietiekami un/vai sasnieguši savus mērķus, tos slēdz.
Finansējuma saņēmēji	Pašreizējie projekti aptver šādas tēmas un jautājumus: nelegālo viesstrādnieku aizsardzība, zinātne un sabiedrība, kultūras sadarbība Eiropā un fondu lomas tajā; kāda Eiropa mums ir vajadzīga?; Eiropa pasaulē, jaunatnes iespēju partnerības programma, jaunatnes iespēju partnerības programma Latīņamerikā.
Pieteikšanās Mājaslapa Adresāts	Sākotnējās uzziņas, nosūtot vēstuli pa pastu vai e-pastu. http://www.nef-web.org NEF Residence Palace, block C, 4th Floor, office 4221 Rue de Loi 155 1040 Brussels Belgium Tel.: +32 2 235 24 16, Fakss: +32 2 230 22 04 E-pasts: raymond.georis@nefic.org ; alexandre.kirchberger@nefic.org
Fonda nosaukums	Oranžas fonds (agrāk Juliānas Velzijns fonds) (<i>Oranje Fonds (formerly Juliana Welzijn Fonds)</i>)
Grantu kopsumma	Izdevumu budžets Eiropā 2002. gadā bija 1 763 696 eiro. Grantu izdevumu budžets 2002. gadā bija 12 923 468 eiro, kas tika sadalīti 1635 grantiem.
Finansēšanas mērķi	Fonds atbalsta novatoriskus projektus, kas sekmē kopības ideju un pašpalīdzību. Galvenās programmu nozares ir palīdzība un aprūpe, sociālais un kultūras darbs.
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars</i> : Nīderlande, deviņas valstis Centrālajā un Austrumeiropā, un bijušās Holandes kolonijas.
Pieteikšanās	Pieteikumus var iesniegt jebkurā laikā, izmantojot standartizētu pieteikuma veidlapu. Pirmie kontakti jānodibina ar vēstules palīdzību.
Valoda Mājaslapa Adresāts	Holandiešu un angļu. http://www.oranjefonds.nl Oranje Fonds P.O. Box 90, 3980 CB Bunnik, Netherlands

Tel.: +31 30 656 4524, Fakss: +31 30 656 2204

E-pasts: info@oranjefonds.nl

Fonda nosaukums	Roberta Boša fonds (<i>Robert Bosch Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Kopējais programmas izdevumu budžets 2002. gadā bija 44,7 miljoni eiro.
Finansēšanas mērķi	Fonda misija ir atvieglot cilvēku ciešanas un veicināt morālo, fizisko un intelektuālo attīstību. Galvenās tēmas: zinātne mūsdienu sabiedrībā; fonda institūtos veiktie pētījumi; veselības aprūpe un humānā palīdzība; starptautiskā saprašanās ar Centrālo un Austrumeiropu; jaunieši, izglītība un pilsoniskā sabiedrība.
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> Vācija, Francija, ASV, Centrālā un Austrumeiropa.
Pieteikšanās	Fonds galvenokārt veido un īsteno savas programmas. Tas atbalsta tikai īstermiņa programmas. Fonds nepiešķir grantus ne iestādēm, ne budžeta deficīta izlīdzināšanai.
Valoda	Vācu, angļu un franču.
Mājaslapa	http://www.bosch-stiftung.de
Adresāts	Ms. Stephanie Rieder, Public Relations Officer (sabiedrisko attiecību speciāliste) Robert Bosch Stiftung GMBH Heidehofstrasse 31, 70184 Stuttgart Germany Tel.: +49 711 460 840, Fakss: +49 711 460 841 094 E-pasts: info@bosch-stiftung.de
Fonda nosaukums	Sasakavas Miera fonds (<i>Sasakawa Peace Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Atskaitot projektu vadības izdevumus, 2001. finanšu gadā 603 miljoni jenu tika iztērēti projektiem.
Finansēšanas mērķi	Fonda uzdevums ir veicināt starptautisko sapratni, pieredzes apmaiņu un sadarbību, lai dotu savu ieguldījumu cilvēces labklājības veidošanā, veselīgas starptautiskās sabiedrības attīstībā un miera stiprināšanā pasaulē. Programma, kas varētu īpaši interesēt ES NVO: "Cilvēku drošības un privāto bezpeļņas aktivitāšu veicināšana."
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> Starptautisks. Fonds finansē tādus projektus Ungārijā, Polijā, Slovākijā un Čehijā, kuri sekmē savstarpēju apmaiņu starp Japānu un šīm valstīm, palielina minēto valstu lomu 21. gadsimtā un aplūko NVO lomu pilsoniskā sabiedrībā. Finansējumu šīm aktivitātēm izsniedz Sasakavas Centrāleiropas fonds (<i>Sasakawa Central Europe Fund</i>).
Pieteikšanās	Priekšlikumus var iesniegt jebkādā formā un apkopot uz trim līdz četrām A4 formāta lapām. Ne priekšlikumu iesniegšanai, ne finansiālā atbalsta summai nav noteikti nekādi ierobežojumi.

Valoda
Mājaslapa
Adresāts

Pieteikumus pieņem tikai pa pastu, un tie jāiesniedz vairākus mēnešus pirms iecerētā projekta sākuma.

Japāņu un angļu.

<http://www.spf.org>

Grant Administration Section (Grantu administrēšanas nodaļa)

Project Division (Projektu daļa)

The Sasakawa Peace Foundation

The Nippon Foundation Bldg., 4th Floor,

1-2-2, Akasaka, Minato-ku, 107-8523

Tokyo, Japan

Tel.: +81 3 6229 5400, Fakss: +81 3 6229 5470

E-pasts: pat@spf.or.jp

Fonda nosaukums
Finansēšanas mērķi

Sorosa fonds (*The Soros Foundation*)

Sorosa fondā ietilpst trīsdesmit viens nacionālais fonds, kas atrodas Centrālajā un Austrumeiropā, bijušajā Padomju Savienībā, Dienvidāfrikā un Haiti. Fonda moto: "Palīdzēt izveidot infrastruktūru un institūcijas, kas nepieciešamas atvērtām sabiedrībām". Fonds finansē Centrālās un Austrumeiropas programmas tādās jomās kā jaunatne, plašsaziņas līdzekļi, pilsoniskā sabiedrība, cilvēktiesības, humānā palīdzība, zinātne un medicīna, māksla un kultūra un ekonomikas restrukturizācija. Sorosa fondam ir vispārātzīts "nacionālo fondu" tīkls – bezpeļņas organizācija, ar mērķi veicināt atvērtas sabiedrības attīstību konkrētās valstīs. Šeit norādīti daži no Sorosa fonda birojiem, kuri darbojas pēdējā paplašināšanās viļņa valstīs.

Atvērtās sabiedrības fonds Lietuvā (*Open Society Fund Lithuania (Atviros Lietuvos Fondas)*)

Ms. Diana Vilytė, Executive Director (izpilddirektore)

Didzioji 5, LT 2001 Vilnius, Lithuania

Tel.: +370 2 22 1687, Fakss: +370 2 22 1419

Mājaslapa: <http://www.osf.lt>

E-pasts: fondas@osf.lt

Atvērtās sabiedrības fonds Igaunijā (*Open Estonia Foundation (Avatud Eesti Fond)*)

Ms. Mall Hellman, Executive Director (izpilddirektore)

Estonia Avenue 3/5, EE10143 Tallinn, Estonia

Tel.: +372 631 3791, Fakss: +372 2 631 3796

Mājaslapa: <http://www.oef.org.ee>

E-pasts: postmaster@oef.org.ee

Atvērtās sabiedrības fonds Bratislavā (*Open Society Foundation – Bratislava (Slovak Republic)*)

Ms. Alena Panikova, Executive Director (izpilddirektore)
 Bastova 5, 811 03 Bratislava, Slovak Republic
 Tel.: +421 2 5441 6913 vai 5441 4730
 Fakss: +421 2 5441 8867
 E-pasts: osf@osf.sk

Atvērtās sabiedrības fonds Prāgā (*Open Society Foundation (Nadace OSF Praha) – Prague (Czech Republic)*)
 Ms. Marie Kopecka, Director (direktore)
 Seifertova 47, Praha 3, CZ-130 00, 811 03, Czech Republic
 Tel.: +420 2 22 54 09 79, Fakss: +420 2 22 54 09 78
 Mājaslapa: <http://www.osf.cz>
 E-pasts: osf@osf.cz

Sorosa fonds – Latvija
 Andris Aukmanis (izpilddirektors)
 Alberta ielā 13, Rīga LV-1010
 Tel.: +371 703 92 41, Fakss: +371 703 92 42
 Mājaslapa: www.sfl.lv
 E-pasts: sfl@sfl.lv

Fonda nosaukums
Grantu kopsumma
Finansēšanas mērķi

Stefana Batorija fonds (*Stefan Batory Foundation*)
 Grantu izdevumu budžets 2002. gadā bija 5 075 459 eiro.
 Fonda galvenās prioritātes:

pilsoniskas sabiedrības lomas un iesaistīšanās palielināšana; pilsonisko brīvību un tiesiskuma veicināšana; starptautiskās sadarbības un solidaritātes attīstība.

Finansējuma saņēmēji
Pieteikšanās

Ģeogrāfiskais uzsvars: Polija, Centrālā un Austrumeiropa.
 Granti tiek piešķirti konkursa kārtībā, pieteikumus izskata ekspertu kolēģija. Informācija par konkursu, programmām un stipendijām tiek publicēta presē un fonda ceturkšņa biļetenā, kā arī ievietota mājaslapā. Pirmie kontakti jānodibina ar vēstules palīdzību.

Valoda
Mājaslapa
Adresāts

Poļu un angļu.
<http://www.batory.org.pl>
 Ms. Ana Rozicka, Executive Director (izpilddirektore)
 Ul. Sapiezynska 10a, 00215 Warsaw, Poland
 Tel.: +48 22 536 0200 (or 09), Fakss: +48 22 536 0220
 E-pasts: batory@batory.org.pl

Trests

Centrālās un Austrumeiropas Pilsoniskās sabiedrības trests (*Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe*)
 Centrālās un Austrumeiropas Pilsoniskās sabiedrības trestu kā neatkarīgu labdarības institūciju, kas pakļauta ASV likumiem,

nodibināja 2000. gada jūnijā iepriekš nepieredzēts privāto grantu fondu konsorcijs. Pašreiz trestā ietilpst Atlantijas filantropiskās organizācijas, Čārlza Stjuarta Mota fonds, Forda fonds, ASV Vācijas Maršala fonds, Atvērtās sabiedrības institūts un Brāļu Rokfelleru fonds.

Kopējais finansējums

Nākamo desmit gadu laikā trests paredzējis iztērēt 75 miljonus ASV dolāru. Kopīgie aktīvi 2001. gadā bija 84 080 717 eiro.

Finansēšanas mērķi

Tresta sūtība ir atbalstīt pilsoniskas sabiedrības un NVO attīstību un ilgtermiņa stabilizāciju Bulgārijā, Čehijā, Ungārijā, Polijā, Slovākijā, Slovēnijā un Rumānijā. Trestam ir trīs mērķi:

- atbalsts tādai juridiskai, finansiālai un politiskai videi, kurā var pastāvēt pilsoniska sabiedrība;
- bezpeļņas sektoru stiprināšana, ceļot institucionālo kapacitāti izraudzītajās valstīs;
- atbalsts bezpeļņas organizāciju ilgtermiņa finansiālajai noturībai.

Finansējuma saņēmēji

Ģeogrāfiskais uzsvars: Centrālā un Austrumeiropa. *Programmu jomas:* Trests izsniedz ilgtermiņa grantus vietējām bezpeļņas organizācijām septiņās valstīs, tās savukārt izsniedz šos grantus vietējām NVO. Dalībiedrības uzņemas lielāko daļu no tresta programmas aktivitātēm konkrētajā valstī, tajā skaitā grantu izsniegšanu.

Pieteikšanās

Tā kā trests darbojas tikai caur savām attiecīgajām valstī izraudzītajām dalībiedrībām, tas nepieņem pieteikumus.

Valoda

Angļu.

Mājaslapa

<http://www.ceetrust.org>

Adresāts

Mr. Jacek Wojnarowski, Executive Director (izpilddirektors)
Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe
Representative Office (Pārstāvniecības birojs)
Solariego 1, O2-070 Warsaw, Poland
Tel.: +48 22 576 8090, Fakss: +48 22 825 9211
E-pasts: ceetrust@ceetrust.org

Tresta dalībiedrību un saņēmēju saraksts

Čehija

VIA fonds

Czech Republic

VIA Foundation

Jelení 200/3, 118 00 Prague 1

Tel.: +420 2 33 11 33 70

E-pasts: via@nadecevia.cz

Mājaslapa: <http://www.nadacevia.cz>

Polija

Stefana Batorija fonds

Poland

Stefan Batory Foundation

Sapieżyńska 10a, 00-214 Warszawa

Tel.: +48 22 536 02 00

E-pasts: batory@batory.org.pl

Mājaslapa: <http://www.batory.org.pl>

Slovākija**Atvērtās sabiedrības fonds****Slovakia****Open Society Foundation**

Baštová 5, 811 03 Bratislava

Tel.: +421 2 5441 4730

E-pasts: osf@osf.skMājaslapa: <http://www.osf.sk>**Ekopolis fonds****Ekopolis Foundation**

Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica

Tel.: +421 48 4145 259

E-pasts: epce@changenet.skMājaslapa: <http://www.ekopolis.sk>**Saņēmēji****Ungārijas Pilsoniskās sabiedrības
attīstības fonds****Hungary Civil Society Development
Foundation**

Mészöly u. 4. III/3, H-1117 Budapest

Tel.: +36 1 385 3938

E-pasts: ctf@ctf.huMājaslapa: <http://www.ctf.hu>**Ungārijas Vides partnerības
fonds****Hungarian Environmental
Partnership Foundation**

Szerb u. 17-19, H-1059 Budapest

Tel.: +36 1 411 3500

E-pasts: info@okotars.huMājaslapa: <http://www.okotars.hu>**Slovēnijas NVO Juridiskās informācijas
centrs****Slovenia Legal Information Centre
for NGOs**

Povšetova 37, 1000 Ljubljana

Tel.: +386 1 540 19 14

E-pasts: pic@pic.siMājaslapa: <http://www.pic.si>**NVO Informācijas, sadarbības un
attīstības centrs****Centre for information service, coopera-
tion and development of NGOs**

Povšetova 37, 1000 Ljubljana

Tel.: +386 1 542 12 22

E-pasts: cnvos@mail.ljudmila.orgMājaslapa: <http://www.cnvos.si>**Slovēnijas Garīgās veselības asociācija
Slovenian Association for Mental
Health**

Vilharjeva cesta 22, 1000 Ljubljana

Tel.: +386 1 4319 408

E-pasts: info@sent-si.orgMājaslapa: <http://www.sent-si.org>**Slovēnijas ilgtspējīgas attīstības fonds
UMANOTERA – Slovenian Foundation
for Sustainable Development**

Metelkova 6, 1000 Ljubljana

Tel.: +386 1 4397 100

E-pasts: info@umanotera.orgMājaslapa: <http://www.umanotera.org>**Fonda nosaukums****Vestminsteras Demokrātijas fonds (*Westminster
Foundation for Democracy*)****Grantu kopsumma**

Fonds saņem ikgadēju grantu 4 156 000 mārciņu apmērā (2001–2002) no Ārlietu un valstu sadraudzības biroja. 2001.–2002. gadā tika pārvaldīti 675 projekti.

Finansēšanas mērķi

Vestminsteras Demokrātijas fonds pastāv, lai veicinātu demokrātijas attīstību visā pasaulē, tas finansē projektus, kuri sekmē valstu demokrātisku attīstību.

Finansējuma saņēmēji	Fonda prioritārie reģioni palīdzības saņemšanā ir Centrālā un Austrumeiropa, bijušās Padomju Savienības valstis un daži reģioni Āfrikā. Fonds finansē privātpersonas, NVO, arodbiedrības, politiskās partijas un plašsaziņas līdzekļus.
Pieteikšanās	Pieteikumi jāiesniedz, izmantojot mājaslapā ievietoto pieteikuma veidlapu, vai pēc fonda uzaicinājuma. Pilnvarnieku padome, kas sanāk kopā četras reizes gadā, lai izskatītu iesniegtos priekšlikumus, pieņem lēmumu par finansējumu.
Mājaslapa Adresāts	http://www.wfd.org Westminster Foundation for Democracy Ms. Alexandra Jones, the Chief Executive (izpilddirektore) 2nd Floor, 125 Pall Mall, London SW1Y 5EA Tel.: +44 207 930 0408, Fakss: +44 207 930 0449 E-pasts: wfd@wfd.org

2.5. Korporatīvā atbildība

Sponsors	“American Express” filantropijas programma (American Express Philanthropic Program)
Kopējais finansējums	2002. gadā “American Express” filantropijas programma izsniedza grantus 32,2 miljonu ASV dolāru apmērā, no šī piešķiruma 4 miljoni ASV dolāru tika nodoti “American Express” Palīdzības fondam Pasaules tirdzniecības centra sabrukšanas seku likvidēšanai.
Finansēšanas mērķi	Fonda galvenais mērķis ir uzlabot vidi, kurā uzņēmums darbojas. Fondam ir trīs programmu nozares: <u>Kultūras mantojums</u> – programmas mērķis ir aizsargāt vidi, lai to varētu baudīt arī nākamās paaudzes. Finansēti tiek arī projekti, kas paredz veicināt nacionālo un reģionālo mākslu un kultūru. <u>Ekonomiskā neatkarība</u> – programmas mērķis ir radīt iespējas cilvēkiem būt ekonomiski patstāvīgiem, nodrošinot tos ar izglītību un apmācību. <u>Sabiedriskais darbs</u> – projekti var saņemt šīs programmas grantus, ja tos finansēšanai iesaka “American Express” darbinieks. Palīdzību ārkārtas gadījumiem parasti finansē no šīs programmas.
Finansējuma saņēmēji	Lielākā daļa fonda finansējuma tiek izsniegta projektiem ASV. Tomēr fondam ir arī komiteja, kas atbild par projektiem Eiropā. Organizācijai, kura piesakās uz finansējumu ārpus ASV, jāpieņemas, ka tā ir bezpeļņas organizācija.
Pieteikšanās	Grantu vadlīnijas un instrukcijas pieteikumu iesniegšanai var atrast mājaslapā.
Valoda	Angļu.
Mājaslapa	http://www.americanexpress.com/corp/philanthropy

Adresāts	Ms. Connie Higginson, Vice-President (viceprezidente), International Philanthropic Program (Starptautiskās filantropijas programma), 3 World Financial Center, New York, NY 10285-4803, USA Tel.: +1 212 640 4649, Fakss: +1 212 640 0326
Sponsors	Levija Štrausa un Levija Štrausa uzņēmuma fonds (<i>Levi Strauss & Co/Levi Strauss Foundation</i>)
Grantu kopsumma	Fonds finansē programmas visā pasaulē vietās, kur pārstāvēts uzņēmums “ <i>Levi Strauss & Co</i> ”, un izsniedz aptuveni 15 miljonus ASV dolāru gadā.
Finansēšanas mērķi	Fonds cenšas atklāt to kopienu problēmas, kur ir pārstāvēts uzņēmums “ <i>Levi Strauss & Co</i> ”, un ieviest pārmaiņas, risinot smagus sociālus jautājumus un sniedzot cilvēkiem iespējas pašiem atrisināt savas un savu kopienu problēmas. Fondam ir trīs galvenās programmas: <u>HIV/AIDS izplatības ierobežošana</u> – īstenojot profilakses programmas, kas aptver sievietes un jaunatni, it sevišķi tajās vietās, kur vietējie politiķi nav īpaši atsaucīgi vai kur pastāv spēcīgi aizspriedumi pret <i>HIV/AIDS</i> . <u>Ekonomiskās attīstības iespēju palielināšana</u> – atbalstot darbaspēka attīstību, mikrouzņēmumu programmas un aktīvu uzkrāšanas iniciatīvas jauniešiem un sievietēm. <u>Pieejas nodrošināšana izglītībai</u> – finansējot organizācijas un programmas, kas jaunatnei nodrošina pieeju izglītībai, vai atkārtoti pievēršot jaunatni skolai un mācībām ar mākslas un radošās izteiksmes programmām.
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzvars</i> : Beļģija, Čehija, Francija, Vācija, Ungārija, Itālija, Nīderlande, Polija, Igaunija, Zviedrija un Turcija.
Pieteikšanās	Informācijas pieprasījuma vēstules Levija Štrausa fondam var sūtīt visu gadu.
Mājaslapa	http://www.levistrauss.com/community/givingprog.html
Adresāts	Mr. Zoltan Valcsicsak, Community Affairs Manager (atbildīgais par sakariem ar sabiedrību) Levi Strauss Europe, Middle East, and Africa (Levija Štrausa fonds Eiropā, Tuvajos Austrumos un Āfrikā) Rakoczi ut 42, Budapest 1072, Hungary Tel.: +361 327 76 00, Fakss: +361 267 99 37 E-pasts: ZValcsicsak@LEVI.com
Sponsors	“ <i>Nike</i> ”
Grantu kopsumma	2002.–2003. finanšu gadā “ <i>Nike</i> ” ziedoja vairāk nekā 30 miljonus ASV dolāru skaidrā naudā un savus ražojumus bezpeļņas organizācijām visā pasaulē.

Finansēšanas mērķi	Galvenās interešu jomas: sports kā sociālās vienotības katalizators (mērķauditorija ir sociāli nelabvēlīgi jaunieši); “Nike” kopienu, kur dzīvo un strādā darbinieki, uzlabošana; vides aizsardzība, saglabāšana un pilnveidošana. Uzsvars tiek likts, lai, izmantojot sportu un paaugstinot apziņas līmeni, nodrošinātu jauniem cilvēkiem iespējas risināt jautājumus, ar kuriem tie sabiedrībā saskaras.
Finansējuma saņēmēji	<i>Ģeogrāfiskais uzsvars:</i> starptautiski projekti, it sevišķi tajās 140 valstīs, kurās “Nike” strādā. “Nike” ļoti efektīvi darbojas Centrālās un Austrumeiropas valstīs, īpaši Bulgārijā. 2001. gadā “Nike” sadarbojās ar Bulgārijas Uzņēmējdarbības līderu forumu un uzsāka ļoti veiksmīgu Kopienu investīciju projektu, kura mērķis ir veicināt jaunatnes attīstību un integrāciju nomaļos Bulgārijas reģionos.
Pieteikšanās	Projektu priekšlikumus adresēt: Manager, Global Affairs, Nike, Inc. (starptautisko lietu vadītājs) One Bowerman Drive, NRB-1, Beaverton, OR 97005 USA Projektu priekšlikumu vadlīnijas skatīt mājaslapā.
Mājaslapa Adresāts	http://www.nikebiz.com/community Pretendentiem, kurus interesē granti Beniluksa valstīs, jāvēršas pie Karaļa Boduēna fonda un Juliānas Velzijas fonda, jo “Nike” sadarbojas ar šiem fondiem. Nike EMEA Brussels Office, 228 Avenue Louise, 4th floor, B-1050 Belgium Tel.: +32 2 646 4405, Fakss: +32 2 646 6908 Ms. Anna Maria Rugarli (reģionālā sabiedrības programmu koordinatore) E-pasts: Anna.Maria.Rugarli@nike.com

2.6. ANO institūcijas

Turpmāk tekstā minētie NVO palīdzības avoti ir dažādas Apvienoto Nāciju Organizācijas institūcijas. ANO ietilpst trīsdesmit viena savstarpēji saistīta organizācija, kas strādā kopā, cenšoties rast risinājumus problēmām, ar kurām saskaras cilvēce: cilvēktiesības, vide, slimību apkarošana, attīstības veicināšana un nabadzības samazināšana. Lai gan finansējums, kuru ANO institūcijas izsniedz tieši NVO, ir neliels, NVO var gūt netiešu labumu no valstu valdībām piešķirtajiem līdzekļiem un nemateriālajām priekšrocībām, kuras nodrošina sadarbība ar ANO. Dažas no lielākajām ANO organizācijām ir aprakstītas turpmāk tekstā, bet informācija par pārējām ANO institūcijām atrodama ANO mājaslapā <http://www.un.org/overview/brief.html>

Institūcija Uzdevums	Pasaules Banka (<i>World Bank</i>) Aktīvi un profesionāli apkarot nabadzību, lai panāktu ilglaicīgus rezultātus. Šis mērķis tiek sasniegts, iemācot cilvēkiem palīdzēt
-----------------------------	--

sev un videi, nodrošinot resursus, daloties zināšanās, ceļot institucionālo kapacitāti un dibinot partnerības valsts un privātajā sektorā. Eiropas un Centrālāzijas reģiona nevalstisko organizāciju asamblejas dibināšanas sanāksme ilga no 2000. gada 31. marta līdz 2. aprīlim. Reģions aptver 27 valstis. Pasākums norisinājās saskaņā ar Pasaules Bankas centieniem panākt labāku sadarbību ar pilsonisko sabiedrību. Asamblejas norises laikā NVO pārstāvji tika ievēlēti par Pasaules Bankas Eiropas un Centrālāzijas reģiona NVO Darba grupas locekļiem uz diviem gadiem. Darba grupā ir 9 locekļi, no kuriem 7 tika ievēlēti no dažādām reģiona teritorijām, un divi – neatkarīgi no to piederības kādai teritorijai. Darba grupas uzdevums paredz “optimizēt NVO centienus ietekmēt un uzraudzīt Pasaules Bankas darbības Eiropas un Centrālāzijas reģionā, un atvieglot iesaistīto pušu sazināšanos.”

Saiknes ar NVO

Pēdējo gadu laikā Pasaules Bankas un NVO savstarpējā sadarbība ir palielinājusies. 1997. gada beigās 38% Bankas īstenoto projektu bija saistīti ar NVO. Visbiežāk NVO tiek pieaicinātas projekta agrīnajā īstenošanas stadijā, retāk – projekta vēlākajos attīstības posmos. Pasaules Banka sadarbojas ar divu veidu NVO – servisu NVO, kuras īsteno ar attīstību saistītus projektus, un interešu aizstāvības NVO, kuras atbalsta noteiktu mērķi un tādēļ vēlas atbilstoši ietekmēt Bankas politiku. Pēdējo gadu laikā ir novērota tendence, ka Banka attālinās no sadarbības ar starptautiskām NVO un pievēršas darbam ar vietējām NVO.

Finansēšanas iespējas

Banka reti finansē pašas NVO. Tā vietā NVO saņem atbalstu no aizdevuma vai kredīta, kuru nacionālā valdība ir saņēmusi no Pasaules Bankas. Bankai ir arī savs sociālais fonds, no kura tā finansē aizvien lielāku projektu skaitu. Sociālais fonds finansē valsts, privātu vai brīvprātīgu organizāciju uz pieprasījuma balstītus projektus. Bankai ir arī mazo grantu programma, no kuras tiek piešķirti granti 10 000 un 15 000 ASV dolāru apmērā. Šie granti tiek piešķirti aktivitātēm, kuras sniedz informāciju, piemēram, konferencēm, publikācijām. Granti tiek izsniegti NVO tikai attīstības valstīs, kas saskaras ar tādām sociālekonomiskām attīstības problēmām kā nabadzība, cilvēkresursu trūkums un privātā sektora attīstība.

Mājaslapa

Kā sazināties

<http://www.worldbank.org>

NVO, kas vēlas iegūt papildu informāciju par Pasaules Bankas finansētiem projektiem, ir vairākas iespējas.

NVO vienība ir pirmā instance, kas sniedz informāciju NVO par bankas projektiem.

NVO – Pasaules Bankas Komiteja organizē oficiālas sanāksmes bankas vadītājiem un NVO līderiem, lai pārrunātu politikas jautājumus. Sk. adresi turpmāk tekstā.

Vietējie biroji – bankai ir 67 vietējie biroji, kas var sniegt detalizētu informāciju par valstī īstenotajiem projektiem. Iepriekš tekstā minētajā mājaslapā ir saites uz vietējo biroju mājaslapām.

Kopējā adrese:

World Bank,

1818 H Street, NW, Washington DC 20433, USA

Tel.: +1 202 473 1000, NGO-WB Committee (NVO-PB Komiteja)

NGO Working Group Secretariat (NVO darba grupas sekretariāts)

Ms. Archana Kalegaonkar, Executive Secretary (izpildsekretāre)
Institute for Development Research (Attīstības izpētes institūts)
44 Farnsworth Street, Boston, Ma 02110-1211, USA

Tel.: +1 617 422 0422, Fakss: +1 617 482 0617

E-pasts: NGOWG@jsi.com

Mājaslapa: <http://www.ngowgwb.org>

ANO institūcija

Pasaules Veselības organizācija (*The World Health Organisation, WHO*)

Uzdevums

“Labākā iespējamā veselības stāvokļa panākšana visām tautām.”
Veselība, saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) konstitūcijā sniegto definīciju, ir fiziskā, garīgā un sociālā lab-sajūta, nevis tikai slimības vai vājuma neesamība.

Saiknes ar NVO

PVO ir izstrādājusi principus sadarbībai ar NVO, ar kuriem var iepazīties organizācijas mājaslapā. Lai sadarbotos ar Pasaules Veselības organizāciju un saņemtu finansējumu, NVO ir jābūt ar to “oficiālās attiecībās”. Lai iegūtu “oficiālo attiecību” statusu, sadarbībai jābūt vismaz divus gadus, kuru laikā NVO un PVO kopīgi strādā, lai noteiktu nozares, kurās organizācijas sadarbosies, un kādi būs nepieciešamie resursi. “Sadarbības attiecību” perioda beigās sagatavo kopēju novērtējumu par “sadarbības attiecību” pāreju “oficiālajās attiecībās”. Parasti PVO iesaistās “oficiālās attiecībās” tikai ar starptautiskām NVO. Tomēr arī nacionālas NVO var iegūt “oficiālo attiecību” statusu, ja tās saistītas ar kādu starptautisku NVO. Ja pieteikums ir apstiprināts, tiek sastādīts trīs gadu plāns, kurā aprakstīts NVO un PVO veicama darbs.

Finansēšanas iespējas

PVO piešķir finansējumu tikai tām NVO, kas ir ieguvušas “oficiālo attiecību” statusu.

Mājaslapa

<http://www.who.org>

Adresāts

WHO Headquarters (PVO galvenā mītne)

Avenue Appia 20, 1211 Geneva 27, Switzerland

Tel.: +41 22 791 2111, Fakss: +41 22 791 3111

WHO, Regional Office for Europe (PVO reģionālais birojs Eiropā)

Scherfigsvej 8, DK-2100 Copenhagen, Denmark
Tel.: +45 39 17 17 17, Fakss: +45 39 17 18 18
E-pasts: postmaster@who.dk
Mājaslapa: <http://www.who.dk>

ANO institūcija	UNESCO – Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation</i>)
Uzdevums	“Sniegt ieguldījumu miera un drošības uzturēšanā visā pasaulē, veicinot sadarbību starp valstīm izglītības, zinātnes, kultūras un saskarsmes jomā, lai sekmētu vispārēju taisnīguma, likuma, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu, kas saskaņā ar ANO statūtiem pienākas visām pasaules tautām bez diskriminācijas pēc rases, dzimuma, valodas vai reliģiskās piederības.” (http://www.unesco.org/general/eng/about/what.html)
Saiknes ar NVO	Viena no galvenajām iespējām, kā NVO var saņemt <i>UNESCO</i> atbalstu, ir piedalīties Līdzdarbības programmā. Šīs programmas mērķis ir palīdzēt attīstības valstīm. Programma finansē projektus, kas palīdz sabiedrībai un aptver vismaznodrošinātākās grupas: bēgļus, invalīdus, sievietes un bērnus.
Finansēšanas iespējas	<i>UNESCO</i> finansēšanas budžets 2000.–2001. gadā bija 544 miljoni ASV dolāru. <i>UNESCO</i> ir 188 dalībvalstis, no kurām 180 valstis tai ir nacionālās komisijas. <i>UNESCO</i> piešķir finansējumu tikai tiem projektiem, kurus iesniegušas dalībvalstis. NVO, kas vēlas iesniegt finansējuma pieprasījumu, vispirms jāiesniedz priekšlikums savas valsts Nacionālajai komisijai. Turpmāk tekstā norādītajā mājaslapā var iegūt sīkāku informāciju par Nacionālajām komisijām.
Mājaslapa	http://www.unesco.org
Adresāts	UNESCO Head Office (galvenais birojs) 7, place de Fontenoy, 75352 PARIS 07 SP, France Tel.: +33 1 45 68 10 00, Fakss: +33 1 45 67 16 90

3. nodaļa. STRUKTURĀLIE FONDI, KOHĒZIJAS FONDI UN PIRMSIESTĀŠANĀS PALĪDZĪBA

3.1. Ievads

Nodaļas mērķis ir nodrošināt NVO ar informāciju par dažādiem Eiropas fondiem gan no teorētiskā, gan praktiskā viedokļa. Abi aspekti ir ļoti svarīgi NVO, pirmkārt, lai neapmaldītos ES finansējuma iespēju labirintā (izvēlētos labāko un vispiemērotāko) un, otrkārt, lai sagatavotu veiksmīgu pieteikumu. No otras puses, mirklī, kad šī grāmata top, vairāki politiski un ekonomiski apstākļi ietekmē attīstību, saistītu ar Eiropas reģionālo politiku. Īpašas grūtības attiecībā uz šīs rokasgrāmatas sastādīšanu sagādā laiks. Tuvojoties jaunajam programmu sastādīšanas posmam (2007–2013), iespējams, tiks piemēroti jauni noteikumi. Pašreizējais programmu periods (2000–2006) joprojām ir spēkā, un jaunajām dalībvalstīm ātri vajadzēs pielāgoties strauji mainīgajos apstākļos. Šajā nodaļā mēģināsim nošaut divus zaķus ar vienu šāvienu: aptvert gan svarīgākās un nozīmīgākās pašreizējo apstākļu, gan nākotnes attīstības tendences, nodrošinot praktisku palīdzību NVO, kuras vēlas iesaistīties ES finansētajās programmās.

Nodaļas sākumā īsumā pārskatīsim ES reģionālās politikas evolūciju, uzsverot svarīgākās attīstības tendences, kuras ietekmē Eiropas kohēzijas politiku. Pēc ievaddaļas pastāstīsim par galvenajiem ES kohēzijas politikas principiem un instrumentiem, uzmanību veltot ne tikai pašreizējo programmu mērķiem un instrumentiem, bet arī tiem, kurus Eiropas Komisija nosaukusi jaunajām programmām un kuri radušies iepriekšminēto apstākļu rezultātā. Šajā daļā iekļausim arī abu programmu periodu mērķu un instrumentu atšķirību uzskaitījumu (salīdzinošas tabulas veidā), nodrošinot noderīgu informāciju, ko varēs izmantot, piesakoties uz finansējumu, sastādot projektus un veidojot partnerības veco un jauno dalībvalstu starpā. Nobeigumā uzskaitītas galveno strukturālo fondu prioritātes jaunajās dalībvalstīs pašreizējā programmu perioda pēdējos trijos gados.

Tālāk nodaļā sīkāk analizēsime Kopienas iniciatīvas, kuras jāizskata kontekstā ar iepriekš minēto mainīgo scenāriju un novatoriskajiem pasākumiem.

Nākamajā, ļoti svarīgajā šīs nodaļas iedaļā sniegsime praktiskus padomus, kā pieteikties uz strukturālo fondu atbalstu. Jāuzsver, ka sniegtie padomi ievērojami atšķiras no ieteikumiem pārējās rokasgrāmatas nodaļās. Padomi attiecībā par to, kā pieteikties uz strukturālajiem fondiem, balstās uz principiem, kas valda fondos, un īpaši uz partnerības principu, nevis uz standarta pieteikumiem.

Nodaļā īsumā aprakstīsim arī pirmsiestāšanās finanšu instrumentus, kuri galvenokārt domāti Rumānijai un Bulgārijai, izņemot *PHARE* finansējumu, kurš līdz pašreizējā programmu perioda beigām būs pieejams arī jaunajām dalībvalstīm.

Nodaļas noslēgumā apskatīsim Jauno kaimiņvalstu finanšu instrumentus (*New Neighbourhood Instruments*).

3.2. ES politika sociālās, ekonomiskās un teritoriālās kohēzijas jomā

Līguma, ar kuru tika nodibināta Eiropas Kopiena (zināms arī kā Romas Līgums, kuru 1957. gadā parakstīja sešas valstis – Francija, Vācija, Itālija, Beļģija, Nīderlande un Luksemburga), Preambula aicina stiprināt Eiropas valstu ekonomiku un nodrošināt to harmonisku attīstību, samazinot atšķirības starp dažādiem reģioniem. Tādējādi, pat mainoties mērķiem un uzsvaram, mazāk labvēlīgo reģionu ekonomiskā attīstība vienmēr bijusi EK darba kārtības jautājums. Eiropas reģionālā politika gadu gaitā ir pārdzīvojuši daudz dažādu modifikāciju (to rezultātā ievērojami pārveidota fondu piešķiršanas kārtība un vadība). Tā attīstījusies no pārdalīšanas un blakus maksājumiem uz dinamiskāku un aktīvāku politiku, kuras mērķis ir vairot fizisko un cilvēku kapitālu nabadzīgākajos ES reģionos. Šobrīd ES notiek izmaiņas vairākos politikas virzienos, tajā skaitā, reģionālajā politikā (otrais lielākais virziens ES budžetā pēc Kopējās Lauksaimniecības politikas). Divi lielākie šā brīža procesi, kas ietekmē reģionālo politiku, ir paplašināšanās un Lisabonas stratēģijas ieviešana.

Paplašināšanās

Kā tika uzsvērts EK trešajā kohēzijas ziņojumā, paplašināšanās palielinās ES iekšzemes kopproduktu (IKP) par vairāk nekā 5%, bet iedzīvotāju skaits palielināsies par gandrīz 20%. Rezultātā vidējais IKP uz iedzīvotāju ES25 būs par 12,5% zemāks nekā vidējais IKP ES15. Paplašināšanās pastiprinās reģionālās atšķirības ES un ES vājākie reģioni, kas šobrīd saņem finansējumu, to vairs nesaņems.

Lisabonas stratēģija

Lisabonas stratēģija ir plāns, kā līdz 2010. gadam sasniegt veiksmīgu un konkurētspējīgu, uz zināšanām balstītu Eiropas ekonomiku. 2000. gada martā par to vienojās ES valstu un valdību vadītāji. Saskaņā ar EK uzskatu, zināšanas un pieeja šai stratēģijai ir izaugsmes vadmotīvs ceļā uz modernu attīstītu ekonomiku. Visas Eiropas kohēzijas politikas dimensijas uzskatāmas par Lisabonas stratēģijas neatņemamu sastāvdaļu. Lai kohēzijas politika būtu efektīva un palielinātu tās pievienoto vērtību, investīcijas jākoncentrē tikai uz dažām Kopienas prioritātēm, kurās atspoguļota Lisabonas stratēģija (un Gotenburgas stratēģija par ilgtspējīgu attīstību)¹³.

Šo divu izšķirošo procesu attīstība ievērojami iespaido Eiropas kohēzijas politikas pārstrukturēšanu un pārveidošanu, kurai nākotnē būs nepieciešams līdzsvars starp jaunās attīstības uzdevumiem un samazināto finansējumu. Par spīti paplašinātas ES augošajām vajadzībām, pašreizējais EK priekšlikums 2007. – 2013. gadu finanšu perspektīvām notur Kopienas izdevumus zem 1,24% IKP līmeņa. Šādu apstākļu dēļ būs nepieciešama ievērojama racionalizācija un Kopienas intervences reorganizācija. Tas pavērs jaunas iespējas kļūt aktīvākiem attiecīgajās sfērās un iesaistīties ES lēmumu pieņemšanas procesā, tādējādi dodot savu ieguldījumu tā demokratizācijā.

¹³ Sk. xxvii un 50. lpp. EK trešajā kohēzijas ziņojumā “Jauna kohēzijas partnerība: konverģence, konkurētspēja un sadarbība”, 2004. g. februāris. Ziņojumu var lejupielādēt no interneta adreses: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion3/cohesion3_en.htm

3.2.1. Strukturālie fondi

Šajā nodaļā iekļauts visaptverošs ES strukturālo fondu apraksts, analizēti to galvenie principi, mērķi un izmantotie instrumenti.

3.2.1.1. Pamatprincipi

Strukturālo fondu arhitektūra balstīta uz pamatprincipu kopumu, kuri uzskaitīti Eiropas Savienības Padomes regulā Nr. 1260/1999:

- **Koncentrācija** – uz trīs prioritāro mērķu īstenošanu orientēti pasākumi, ņemot vērā gan valsts un reģionālās intereses, gan Kopienas prioritātes. Tai vajadzētu nodrošināt integrētu pieeju attīstībai.
- **Programmas** – organizēšana, lēmumu pieņemšana un finanšu procesi notiek vairākos līmeņos vairāku gadu garumā (2000–2006), Kopienas un dalībvalstu sadarbība (dalībvalstis uzskatīja, ka valstu iesaistīšana ģeogrāfiskajā līmenī ir vispareizākā), lai sasniegtu trīs prioritāros strukturālo fondu mērķus.
- **Partnerība** – mērķis vērsts uz ciešāko iespējamo EK un attiecīgās institūcijas sadarbību valsts, reģionālā un vietējā līmenī katrā dalībvalstī, ietverot ekonomiskos un sociālos partnerus, kurus noteikusi katra dalībvalsts, no sagatavošanās līdz īstenošanas stadijai. Partnerības pieeja ir svarīga strukturālo fondu darbības daļa. Straujš partnerības pieaugums sākās 1989. gadā, kad tā tika paplašināta, iekļaujot reģionālos un vietējos varas orgānus. Tālāks attīstības process turpinājās programmu veidošanas periodā no 1994. līdz 1999. gadam, kad sadarboties tika uzaicināti sociālie partneri. Beidzot, 1999. gadā, partnerība tika paplašināta līdz citām saistītajām organizācijām, tajā skaitā tām, kuras darbojas vides aizsardzības un dzimumu līdztiesības jomās. Šīs izmaiņas bija labvēlīgas trešajam sektoram un īpaši NVO, dodot iespēju piedalīties strukturālo fondu programmu veidošanā un īstenošanā pašreizējās dalībvalstīs, un tās ir ļoti būtiskas organizācijām jaunajās dalībvalstīs.

Pastāv vairāki izskaidrojumi, kāpēc EK atbalsta partnerības pieeju. Eiropas Komisijas mērķis ir atjaunot Eiropas daudzlīmeņu vadīšanu, lai panāktu plašāku sabiedrības iesaistīšanos politikas veidošanā, panāktu atklātību un caurspīdīgumu visos lēmumu pieņemšanas līmeņos. Plašāks EK, dalībvalstu un reģionālo/ vietējo varas iestāžu dialogs nodrošinās vispārējās politikas un likumdošanas kvalitāti, piemēram, enerģētikas, transporta, vides un citās jomās. Labi attīstīta un droša vietējā un reģionālā partnerība palīdz mobilizēt materiālos un cita veida resursus, piemērojot politikas virzienus un darbības, kas atbilstu teritoriālajām vajadzībām. Strādājot partnerībā, politikas veidošana un programmu īstenošana kļūst demokrātiska. Jāuzsver, ka, ievērojot subsidēšanas principu, katra dalībvalsts ir atbildīga par partnerības principa īstenošanu valsts līmenī. Tādējādi, atklātības līmenis virzībā uz pilsonisku sabiedrību, tajā skaitā arī NVO dalība lēmumu pieņemšanas procesos, katrā valstī ir atšķirīgi.

- **Papildinājums**¹⁴ – lai sasniegtu pilnvērtīgu ekonomisko ietekmi, fondi nedrīkst aizstāt dalībvalsts sabiedrisko vai citus līdzvērtīgus strukturālos izdevumus. Šī iemesla dēļ noteikumi paredz, ka dalībvalstīm jāuztur izdevumu līmenis katrā mērķī tādā līmenī, kāds sasniegts iepriekšējā programmas periodā. Šis līmenis jānosaka, ņemot vērā vispārējos makroekonomiskos apstākļus, kuros veic finansējumu.
- Svarīgi ir uzsvērt, ka EK un dalībvalstu attiecības atbilst **pakļautības principam**. Šo principu ievieša ar Māstrihtas līgumu, kas paredz: “*Vietās, kuras nav Kopienas sevišķas kompetences zonā, Kopienai jāveic pasākumi saskaņā ar pakļautības principu tikai tad, ja dalībvalstis nevar pietiekami labi sasniegt ieteikto darbību mērķus un apjomu vai pūliņu dēļ to labāk var izdarīt Kopiena.*” Viens šī principa rezultāts ir tāds, ka dalībvalsts noteiktā administratīvā iestāde var izvēlēties finansējamos projektus un novērtēt to īstenošanu gan pamatojoties uz prognozēm (*ex ante*), gan to īstenošanas laikā (*in itinere*).

Administratīvā iestāde ir sabiedriska vai privāta valsts, reģionāla vai vietēja līmeņa iestāde, kuru nosaka dalībvalsts, kad pati administrē strukturālo fondu piešķirto finansējumu. Administratīvā iestāde uzrauga un novērtē pienācīgu un savlaicīgu finansējuma izmantošanu, darbojoties atbilstoši Kopienas likumdošanas prasībām. Tādējādi programmas īsteno valsts, reģionālās, vietējās varas iestādes, un to darbību regulāri uzrauga **Uzraudzības komisija**. Šo komisiju, konsultējoties ar partneriem un saskaņojot ar administratīvo iestādi, izveido dalībvalsts. Uzraudzības komisija sastāv no reģionu, dalībvalstu, to pārstāvniecību un EK pārstāvjiem, kuri darbojas padomdevēju statusā. Uzraudzības komisija pārrauga programmu stratēģiju ieviešanu, apstiprināšanu vai pielāgošanu, kā arī izvērtē un apstiprina līdzfinansējamo darbību atlases kritērijus, un pārbauda sasniegtos rezultātus¹⁵.

3.2.1.2. Prioritārie mērķi

Lai sasniegtu pašreizējā programmas perioda (2000–2006) trīs prioritāros mērķus¹⁶, izmantojot strukturālos fondus, tiks iztērēti 195 miljardi eiro:

1. mērķis – vājāko reģionu attīstības veicināšana un strukturālā koriģēšana. 1. mērķis saņem 69,7% no strukturālajiem fondiem (135,9 miljardus eiro) un finansē *NUTS II* reģionu (*NUTS* – statistisku teritoriālo vienību nomenklatūra) attīstību un strukturālo koriģēšanu, kur vidējais IKP uz iedzīvotāju ir mazāks nekā 75% no ES vidējā. Vietās ar ļoti mazu iedzīvotāju blīvumu, kuras iepriekš attiecinātas uz 6. mērķi (Somija un Zviedrija), un attālākie reģioni (Francijas aizjūru teritorijas utt.) ir iekļautas šajā mērķī. Gandrīz 22,2% ES iedzīvotāju gūst labumu no šī mērķa pasākumiem. Pēc paplašināšanās nākamā programmas perioda laikā, visi reģioni, kuri statistikas dēļ nevarēs saņemt strukturālo finansējumu, saņems pagaidu “pārejas” perioda finansējumu.

¹⁴ Trīs apstiprinājumi – *ex-ante*, starpposma, *ex-post* – novērtēti attiecībā pret strukturālajiem izdevumiem visos 1. mērķa reģionos vai izdevumi aktīvajam darba tirgum ārpus 1. mērķa reģioniem.

¹⁵ Padomes regula Nr. 1260/1999, 34. pants.

¹⁶ Padomes regula Nr. 1260/1999, 1. pants.

2. mērķis – atbalstīt to reģionu, kuriem ir strukturālas grūtības, ekonomisko un finansiālo konversiju. 2. mērķis saņem 11,5% strukturālo fondu resursu (22,5 miljardi eiro) un to finansē caur Eiropas reģionālo attīstības fondu (ERAF), Eiropas sociālo fondu (ESF) un Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fondu (ELVGF). Šī mērķa finansējumu var saņemt reģioni, kuriem ir strukturālas problēmas un kuru sociāli ekonomiskā konversija (rūpniecības un apkalpojošais sektors, panīkuši lauku apvidi, grūtībās nonākušās pilsētas un depresīvi no zivsaimniecības atkarīgi reģioni) un iedzīvotāji vai vieta ir pietiekami būtiski ES kontekstā. 2. mērķa pasākumi attiecas uz apmēram 18% no kopējā ES iedzīvotāju skaita: 10% rūpniecības un apkalpojošajā sektorā, 5% lauku apvidos, 2% pilsētās un 1% piekrastes zonās. Šī mērķa finansējumu var saņemt vietas ar nelielu iedzīvotāju blīvumu, kur nodarbināto skaits lauksaimniecībā un bezdarba līmenis ir zemāki nekā vidēji Kopienā. Atšķirībā no iepriekšējā programmu perioda (1994–1999), 2. mērķa ietvaros finansējums paredzēts arī pilsētām ar augstu iedzīvotāju blīvumu, kur ir izteiktāks bezdarba līmenis nekā vidēji ES. Reģioni saņem finansējumu, ja tajos ir augsts nabadzības līmenis, īpaši slikti vides apstākļi, augsts noziedzības līmenis vai zems izglītības līmenis. Vairumam dalībvalstu, ieskaitot bagātākās, pienākas finansējums no 2. mērķa līdzekļiem. Reģioni, uz kuriem šī Kopienas palīdzība vairs neattieksies, tiks izslēgti no programmas pakāpeniski – četru gadu laikā¹⁷.

3. mērķis – atbalstīt izglītības, apmācības un nodarbinātības politiku un sistēmu adaptāciju un modernizāciju. 3. mērķim atvēlēti 12,3% strukturālo fondu resursu (24,05 miljardi eiro). Šis mērķis aptver visas tās jomas, kuras nav iekļautas 1. mērķī un kuras finansē tikai ESF. Tādējādi katrā dalībvalstī attiecībā uz cilvēkresursiem tiek nodrošināta visu darbību saskaņotība, un identificēta to atbilstība Nacionālajā nodarbinātības plānā¹⁸ noteiktajām prioritātēm. 3. mērķis definē plašu pasākumu klāstu, ar kuru palīdzību nodrošināt valsts un reģionālo prioritāšu īstenošanu. 3. mērķa ietvaros piemērojami pasākumi bezdarba novēršanai, sociālās integrācijas un dzimumu līdztiesības veicināšanai. Rezultātā tiek uzlabota “iespēja nodarbināt”, veicot nepārtrauktu izglītošanas un apmācību procesu, kā arī pasākumus, kas veicina ekonomiskās un sociālās izmaiņas¹⁹. Šeit jāuzsver, ka, ņemot vērā iekļauto jautājumu veidu, šis mērķis ir jo sevišķi būtisks nevalstiskajām organizācijām.

Jaunajā programmu veidošanas periodā EK paredz reorganizēt šos mērķus, uzlabojot Kopienas intervences saskaņotību. EK ir definējusi trīs jaunus mērķus, kuri, ietverot visus pašreizējos mērķus, palielinās intervences efektivitāti. Trīs jaunie mērķi ir šādi:

- **Konverģence – izaugsmes un darbavietu veidošanas atbalstīšana vismazāk attīstītajās dalībvalstīs.** Šis mērķis atbilst pašreizējam 1. mērķim un kohēzijas mērķiem un saglabās visus to pamatvirzienus. Tomēr jaunā mērķa sasniegšanu finansēs tikai

¹⁷ Padomes regula Nr. 1260/1999, 4. pants.

¹⁸ Katra dalībvalsts ik gadu sagatavo šādu plānu saskaņā ar Eiropas nodarbinātības stratēģiju, nosakot kvalitatīvus un kvantitatīvus nodarbinātības politikas mērķus.

¹⁹ Padomes regula Nr. 1260/1999, 5. pants.

ERAF, ESF un Kohēzijas fonds, bet ELVGF un Zivsaimniecības vadības finansēšanas instruments (ZVFI) pazudis.

- **Reģionālā konkurētspēja un nodarbinātība – izmaiņu paredzēšana un veicināšana.** Šis jaunais mērķis integrēs pašreizējo 2. un 3. mērķi, bet to joprojām finansēs gan ESF, gan ERAF. Šis jaunais mērķis balstīsies uz divu veidu programmām:

reģionālās programmas palīdzēs reģionālajām institūcijām paredzēt un veicināt ekonomiskās izmaiņas rūpniecībā, pilsētās un laukos, stiprinot konkurētspēju;

nacionālās programmas palīdzēs darbaspēkam paredzēt ekonomiskās pārmaiņas un pielāgoties tām, atbalstot pilna laika nodarbinātību, ražīgumu un sociālās izstumšanas novēršanu.

- **Eiropas teritoriālā sadarbība – harmoniskas un līdzsvarotas ES teritorijas attīstības veicināšana.** Šajā jaunajā mērķī iestrādātas vairākas Kopienas iniciatīvas, un to finansēs tikai ERAF. Darbības būs vērstas uz integrētām programmām, kuras domātas to Kopienas prioritāšu īstenošanai, kuras iekļautas Lisabonas un Gēteborgas stratēģijās.

3.2.1.3. Instrumenti

ES kohēzijas politikas instrumenti

Šī politika mērķēta uz konkrētām ES teritorijas vietām, un tās galvenie finanšu instrumenti ir četri **strukturālie fondi** un **kohēzijas fonds**. Šie fondi visi kopā veido apmēram 0,4% no ES IKP.

Valstis, kurām pienākas finansējums

Definējot valstis, kurām pienākas finansējums Kopienas intervencei, tiek izmantota teritoriālās statistiskās vienības nomenklatūra (*NUTS*). *NUTS* sistēmu izveidoja ES Statistika birojs (*Eurostat*), radot vienotu un saskaņotu metodi, ar kuras palīdzību kategorizēt dažādus administratīvos līmeņus dalībvalstīs²⁰.

Lai redzētu, kurai finansējuma zonai pieder jūsu teritorija, un uzzinātu vairāk par pieejamajiem fondiem, kurus piedāvā Kopiena strukturālo fondu un (ja piemērojams) kohēzijas fonda ietvaros, meklējiet interneta lapā:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

²⁰ *NUTS* ir statistisku teritoriālo vienību nomenklatūra, kas balstīta uz administratīvu iedalījumu, kurš eksistē ES dalībvalstīs. 2. līmeņa nomenklatūra aptver 211 reģionus, kuriem atbilst: Provincas (Beļģija); *Regierungsbezirke* (Vācija); *Development regions* (Grieķija); *Comunidades autonomas and Ceuta y Melilla* (Spānija); *Régions un Départements d'outre-mer* (Francija); *Regions* (Īrija); *Regioni* (Itālija); Provincas (Nīderlande); *Bundesländer* (Austrija); *Comissaoes de coordenacao regional un regioes autonomas* (Portugāle); *Suuralueet* (Somija); *Riksområden* (Zviedrija); *Counties un groups of unitary authorities* (Lielbritānija); Dānija un Luksemburga atbilst vienam 2. līmeņa reģionam. Sikāka informācija pieejama *European Regional Statistics Reference Guide: 2004 Edition*, kurš pieejams <http://europa.eu.int/comm/eurostat/Public/datashop/print-catalogue/EN?catalogue=Eurostat&product=KS-BD-04-001--N-EN>

Pašreiz ir četri **strukturālie fondī**:

- Eiropas reģionālās attīstības fonds (ERAF);
- Eiropas sociālais fonds (ESF);
- Zivsaimniecības vadības finansēšanas instruments (ZVFI);
- Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda virzības daļa (ELVGF).

Eiropas reģionālās attīstības fonds (ERAF)²¹

ERAF administrē **Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts**.

- ERAF iegulda līdzekļus ekonomiskās un sociālās kohēzijas attīstībā, koriģējot galvenās reģionālās neatbilstības un piedaloties reģionu attīstībā un pārveidošanā. ERAF piedalās ilgtspējīgas attīstības veicināšanā un darbavietu veidošanā. ERAF atbalsta 1. un 2. mērķa programmas, Kopienas iniciatīvas *INTERREG III* un *URBAN*, un Kopienas līmenī tādas novatoriskas darbības, kuru rezultātā rodas novatoriskas metodes un pieejas, tādējādi veicinot 1. un 2. mērķu pasākumu kvalitātes uzlabošanu.

ERAF nodrošina atbalstu:

- produktīvām investīcijām, lai izveidotu un nodrošinātu pastāvīgu darbu,
- investīcijām infrastruktūrā,
- attīstībai (vietējā attīstība, nodarbinātības iniciatīvas un Mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) darbība),
- investīcijām saistībā ar konkurētspējīgas un ilgtspējīgas vides radīšanu MVU,
- izpētei un tehnoloģiju attīstībai,
- informācijas sabiedrības attīstībai,
- tūrisma attīstībai un investīcijām kultūras jomā,
- tehniskajai palīdzībai saskaņā ar 1. un 2. mērķi.

Saskaņā ar Lisabonas un Ģēteborgas stratēģijām un pieņemot, ka kohēzijas politikas īstenošanai nepieciešama racionalizācija un restrukturizācija, EK trešajā kohēzijas ziņojumā paredz šādus mērķus, kuri jāīsteno ar ERAF atbalstu sākot ar 2006. gadu:

- dalībvalstu un reģionu ekonomiskās struktūras modernizācija un dažādošana, pievēršot uzmanību jauninājumu ieviešanai un uzņēmumu izveidei (t. i., tiek uzsvērta nepieciešamība izveidot saikni starp pētniecības institūtiem un ražošanu, uzsverot priekšrocības, kādas dod informācijas tehnoloģiju (IT) pieejamība un izmantošana, uzlabojot piekļuvi finansējumam un tehnoloģiskām zināšanām);
- pamata infrastruktūras paplašināšana un modernizācija (transports, telekomunikācijas, enerģijas tīkli utt.);
- vides aizsardzība;
- valsts un reģionālo institūciju kapacitātes uzlabošana (īpaši attiecībā uz fondu vadību).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes reg. Nr. 1783/1999.

Eiropas sociālais fonds (ESF)²²

ESF administrē **Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts**.

ESF atbalsta bezdarba novēršanas pasākumus, veicina cilvēkresursu attīstību un sociālo integrāciju darba tirgū, lai panāktu augsta līmeņa nodarbinātību, dzimumu līdztiesību, ilgtermiņa attīstību, un ekonomisku un sociālu kohēziju. ESF ir vienīgais 3. mērķa programmu un Kopienas iniciatīvas *EQUAL* veicinātājs. Ārpus 1. un 2. mērķa reģioniem, šis ir galvenais NVO pieejamais fonds.

ESF iegulda naudu aktivitātēs, kuras tiek veiktas saskaņā ar Eiropas nodarbinātības stratēģiju un ikgadējam nodarbinātības vadlinijām²³. Pasākumi, kurus finansē ESF, Kopējā atbalsta sistēmā papildina nacionālās nodarbinātības politiku (skatīt zemāk); dalībvalstis nosaka labākos veidus, kā ESF finansējums var uzlabot nodarbinātību valstī un cilvēkresursu politiku saskaņā ar Eiropas nodarbinātības stratēģiju²⁴.

Dalībvalstis var noteikt savas prioritātes, ar noteikumu, ka tām jāvirza darbība šādās piecās politikas jomās:

- aktīvā darba tirgus politikas attīstība un veicināšana, lai samazinātu bezdarbu, novērstu ilgstošu bezdarbu, atvieglotu ilgstošo bezdarbnieku atgriešanos darba tirgū, un atbalstītu jaunu cilvēku un to personu profesionālo integrāciju, kuri pēc pārtraukuma atgriežas darba tirgū;
- sociālās iekļaušanas un vienādu iespēju veicināšana visiem, kuri vēlas iesaistīties darba tirgū;
- izglītības, apmācības un konsultēšanas attīstība kā mūžizglītības politikas daļa, lai palielinātu un nostiprinātu nodarbinātību, mobilitāti un integrēšanos darba tirgū²⁵;
- sistēmu uzlabošana, lai veicinātu pieredzējuša, apmācīta un piemēroties spējīga darbaspēka attīstību, sekmētu novatorisko un darba organizācijas spēju piemēroties, atbalstītu uzņēmējdarbību un nodarbinātības veicināšanu un palielinātu cilvēkresursu potenciālu izpētē, zinātnē un tehnoloģijā;

²² ES Parlamenta un Padomes regula Nr. 1784/1999.

²³ Eiropas nodarbinātības stratēģijas – ikgadējo nodarbinātības vadliniju un nacionālo nodarbinātības plānu – ieviešana aizsākās ar ES samitā Amsterdamā 1997. g. jūnijā pieņemtajiem secinājumiem un rezolūciju par izaugsmi un nodarbinātību. ES Padome, ņemot vērā Komisijas ieteikumus, ik gadu izstrādā Eiropas nodarbinātības vadlinijas, kuras jāņem vērā Nacionālajos nodarbinātības plānos (NNP), kurus Komisija un Padome izvērtē vienotajā nodarbinātības ziņojumā, sastādot nākamā gada vadlinijas. Kopš 2000. gada Padome, ņemot vērā Komisijas priekšlikumus, sastāda dalībvalstīm īpašus norādījumus, lai papildinātu nodarbinātības vadlinijas. Bez vispārējā politikas konverģences procesa, šī atvērta koordinācijas metode ir radījusi pievienoto vērtību, veicinot partnerību un jaunas darba metodes gan valsts, gan ES līmenī.

²⁴ Dalībvalstis arī turpmāk būs pilnībā atbildīgas par bezdarba samazināšanu.

²⁵ Vietējā nodarbinātības attīstība tiek īstenota ar dažādu programmu palīdzību gan Kopienas, gan dalībvalstu līmenī.

- veicināt sieviešu iekļaušanu un dalību darba tirgū, tajā skaitā karjeras attīstības iespējas un piekļuvi jaunām darba un uzņēmējdarbības iespējām, un samazinot vertikālo un horizontālo dzimumu segregāciju darba tirgū.

EK trešais kohēzijas ziņojums paredz jaunu lomu ESF, kuram jāklūst par galveno Eiropas nodarbinātības startēģijas īstenošanas instrumentu ar mērķi:

- uzlabot darba tirgus institūciju, izglītības un apmācības sistēmu, kā arī sociālo un aprūpes dienestu darba kvalitāti un atsaucību;
- atbalstīt cilvēkkapitāla investīcijas (uzlabojot izglītības līmeni, adaptējot darbaspēka iemaņas un veicinot vienlīdzīgu pieeju darba tirgum);
- veicināt valsts pārvaldes kapacitātes palielināšanu;
- tāpat ir svarīgi uzsvērt, ka ESF programmām būs jāņem vērā nodarbinātības jautājumi, ar kuriem pašlaik nodarbojas *EQUAL* (jauninājumi, iespēju radīšana, partnerība un starpvalstu sadarbība).

Dalībvalstis var izlemt, cik lielu finansējumu piešķirt NVO, kuras pilda starpnieka funkciju²⁶. Turklāt programmās, kuras tiek līdzfinansētas 1. un 3. mērķa ietvaros, ESF sekmē vietējo partneru un NVO dalību, īstenojot nelielas grantu shēmas²⁷.

Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonds (ELVGF)²⁸

ELVGF administrē **Lauksaimniecības ģenerāldirektorāts**.

ELVGF veicina lauksaimniecības struktūru pielāgošanu un lauku attīstības pasākumus. Tas jāskata jaunās lauku attīstības politikas kontekstā, kura atzīst vairākus lauksaimniecības uzdevumus, tajā skaitā lauku mantojuma saglabāšanu. Alternatīvu ienākumu avotu veidošana ir jaunās politikas neatņemama sastāvdaļa. Uz šī fonda atbalstu var pieteikties tikai tās NVO, kuras darbojas lauku apvidos Kopienas 1. un 2. mērķa reģionos. ELVGF nodrošina finansējumu Kopienas Iniciatīvai *LEADER+*.

ELVGF veicina šādus pasākumus:

- lauksaimniecības ienākumu atbalsts un ilgtspējīgas lauksaimniecības uzturēšana kalnainos un lauksaimniecībai mazāk pateicīgos novados;
- atbalsta jauno fermeru darbības uzsākšanu;
- īpašumu strukturālās efektivitātes uzlabošana;

²⁶ 2001. g. janvāra Komunikācijā par Eiropas nodarbinātības stratēģiju (COM (2001) no 23.01.2001) Komisija uzsver ciešas sadarbības nozīmību starp visām Eiropas institūcijām, nacionālajām un reģionālajām iestādēm, pašvaldībām un NVO.

²⁷ Regulas (EK) 1784/1999, 4.2. pants par ESF nosaka, ka dalībvalstis zināmu summu no 1. un 3. mērķiem paredzētajiem līdzekļiem piešķir globālajiem grantiem, kurus pārrauga starpniekinstitūcijas, kas atbalsta NVO un vietējo partnerību ar maziem grantiem. Vairums dalībvalstu programmu piešķir šī veida atbalstam 0,5% līdz 1% asignējumu.

²⁸ Padomes regula Nr. 1257/1999.

- atbalsts ražotāju asociāciju izveidošanai;
- lauksaimniecības ražojumu kvalitātes pārveidošana, dažādošana, pārorientēšana un uzlabošana;
- lauku infrastruktūras attīstība;
- tūrisma investīciju atbalstīšana;
- citi pasākumi, piemēram, dabas katastrofu novēršana, ciematu atjaunošana, lauku mantojuma aizsardzība, mežu zemju attīstība un izmantošana, vides un lauku ainavas aizsardzība.

Zivsaimniecības vadības finansēšanas instruments (ZVFI)²⁹

ZVFI administrē Zivsaimniecības ģenerāldirektorāts.

ZVFI finansē strukturālus pasākumus zivsaimniecības un ūdens apsaimniekošanas sektorā, šo sektoru produkcijas pārstrādes uzņēmumus un to mārketingu. Fonda līdzekļus var saņemt projekti, kuru mērķis ir:

- zvejas kuģu atjaunošanas un modernizācijas veicināšana;
- zvejas intensitātes (slodzes) regulēšana;
- sociāli ekonomiskie pasākumi;
- jūras resursu aizsardzība piekrastes ūdeņos;
- ūdenstilpju apsaimniekošana;
- zivsaimniecības un ūdens produktu pārstrāde un mārketingš;
- nodrošināt finansējumu darbības pagaidu pārtraukšanas rezultātā un citas finanšu kompensācijas.

Tomēr ir svarīgi uzsvērt, ka, sākot ar jauno finanšu periodu (2007–2013), šie divi pēdējie instrumenti tieši vairs nefinansēs nevienu programmu. Tie tiks integrēti citos instrumentos. Praksē kohēzijas politikas instrumenti tiks samazināti no sešiem uz trim (ERAF, ESF un Kohēzijas fondu).

3.2.2. Kohēzijas fonds

Kohēzijas fonda darbība ir atšķirīga no strukturālo fondu darbības, kaut arī tā mērķi ir līdzīgi³⁰. Fonds finansē projektus, kuri attiecas uz vidi un Eiropas nozīmes transporta tīkliem dalībvalstīs, kuru nacionālais kopprodukts ir zem 90% no Kopienas vidējā. 2000.–2006. gada programmu periodam piešķirti 18 miljardi eiro. Pašreiz fonda finansējumu saņem četras valstis: **Spānija** (apmēram 61% kopējo resursu), **Griekija**, **Īrija** un **Portugāle**. Līdzīgi kā strukturālajiem fondiem, Kohēzijas fonda iespējamo saņēmēju kritēriji paliks nemainīgi arī nākamajā programmas periodā (līdzekļus varēs saņemt valstis, kuru nacionālais kopprodukts ir zemāks par 90% no Kopienas vidējā). Pēc Eiropas Komisijas ieteikuma Gēteborgas prioritāšu maiņai (vides un infrastruktūras jomā), Kohēzijas fonda mērķi paliks nemainīgi.

²⁹ Padomes regula Nr. 1263/1999c.

³⁰ Padomes regula Nr. 1264/1999.

Tabulā apkopota dažādu finanšu instrumentu un mērķu attīstība EK redzējumā.

Instrumentu un mērķu attīstība

Programmas periodi			
2000–2006		2007–2013	
Mērķi	Finanšu instrumenti	Mērķi	Finanšu instrumenti
Kohēzijas fonds	Kohēzijas fonds	Konverģence un konkurētspēja	Kohēzijas fonds, ERAF, ESF
1. mērķis	ERAF, ESF, ELVGF, ZVFI		
2. mērķis	ERAF, ESF	Reģionālā konkurētspēja un nodarbinātība	ERAF, ESF
3. mērķis	ESF		
<i>INTERREG URBAN EQUAL LEADER +</i>	ERAF ERAF ESF ELVGF	Eiropas teritoriālā sadarbība	ERAF
Lauku attīstība un zivsaimniecības restrukturizācija ārpus 1. mērķa zonas	ELVGF, ZVFI		
9 mērķi	6 instrumenti	3 mērķi	3 instrumenti

Avots: Eiropas Komisijas Trešais kohēzijas ziņojums “Jauna kohēzijas partnerība”. 2004. g. marts.

3.2.3. Pašreizējais programmu periods un jaunās dalībvalstis

Pašreizējā programmu perioda pēdējos trīs gados (2004–2007) programmas vecajās dalībvalstīs tiks īstenotas kā plānots, kā arī jaunās dalībvalstīs varēs saņemt strukturālu palīdzību. Apmēram 22 miljardi eiro ir pieejami visām 10 jaunajām dalībvalstīm. Atbilstoši Komisijas likumdošanai un strukturālo fondu izmantošanas noteikumiem, fondi ir pieejami no 2004. gada 1. janvāra. Jaunajām dalībvalstīm atbilst ierobežots skaits prioritāšu un mērķu (saskaņā ar katras atsevišķās valsts konkrētajām vajadzībām), lai maksimāli

izmantotu investīciju efektivitāti un uzlabotu to ieviešanu. EK un jaunās dalībvalstis ir vienojušās par prioritātēm un mērķiem nākamajiem trim gadiem. NVO ir svarīgi zināt šīs prioritātes un mērķus. Informācija būs ļoti noderīga tām NVO jaunajās dalībvalstīs, kuras ir ieinteresētas pieteikties uz fondu finansējumu; NVO vecajās dalībvalstīs, kuras vēlēšies veidot partnerību ar jauno dalībvalstu NVO nozarēs, kurās pieejams finansējums. Nākamajā sadaļā apkopotas katras jaunās dalībvalsts prioritātes un mērķi saistībā ar pieejamajiem fondiem.

Kipra

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Kipra no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 53,3 miljonu eiro apmērā un papildu 54 miljonus eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes un mērķi:

- **attīstība un strukturālā pielāgošana:**

ilgtspējīga lauku attīstība, izveidojot daudzpusīgāku ekonomisko pamatu un uzlabojot sociāli ekonomisko situāciju (Kopienas ieguldījums – 18,49 miljoni eiro);

nabadzīgāko pilsētu rajonu attīstība – sociāli ekonomiskās reģenerācijas veicināšana noteiktos pilsētu apvidos Nikosijas reģionā (Kopienas ieguldījums – 8,41 miljoni eiro);

- **nodarbinātības, izglītības un apmācības modernizācija un veicināšana:**

aktīva darba tirgus attīstība un veicināšana – veicināt nodarbinātību, vienlīdzīgas iespējas un pieeju darba tirgum īpaši tiem, kuriem draud sociālā izstumtība (Kopienas ieguldījums – 11,4 miljoni eiro);

izglītības un apmācības sistēmu un mūžizglītības veicināšana un uzlabošana – informācijas un sakaru tehnoloģiju pielietojuma un moderno mācību metožu ieviešana mūžizglītības kontekstā (Kopienas ieguldījums – 10 miljoni eiro);

- **atbalsts zivsaimniecības sektoram** (Kopienas ieguldījums – 1,82 miljoni eiro).

Čehija

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Čehija no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 1,525 miljardu eiro apmērā un papildu 936 miljonus eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes un mērķi:

1. Visa valsts, izņemot Prāgas reģionu – piecas darbības programmas:

darbības programma – rūpniecība un uzņēmumi (Kopienas ieguldījums – 261 miljoni eiro);

darbības programma – infrastruktūra (Kopienas ieguldījums – 246 miljoni eiro);

darbības programma – cilvēkresursu attīstība (Kopienas ieguldījums – 319 miljoni eiro);

darbības programma – lauku attīstība un daudzfunkcionāla lauksaimniecība (Kopienas ieguldījums – 174 miljoni eiro);

vienotā reģionālā darbības programma (Kopienas ieguldījums – 454 miljoni eiro);

2. Vienotais programmdokuments Prāgas reģionam:

pilsētvides attīstība un transformēšana (Kopienas ieguldījums – 54 miljoni eiro);

apvidus nākotnes labklājības celšana (Kopienas ieguldījums – 16 miljoni eiro).

Igaunija

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Igaunija no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 371 miljona eiro apmērā un papildu 309 miljonus eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes un mērķi:

- **cilvēkresursu attīstība** – izglītības sistēmas un mūžizglītības atbalsts un administratīvās kapacitātes palielināšana (Kopienas ieguldījums – 76,1 miljoni eiro);
- **uzņēmumu konkurētspēja** – biznesa, izpētes, tehnoloģiju attīstības un jauninājumu, tūrisma iespēju un infrastruktūru finansēšana valsts līmenī (Kopienas ieguldījums – 73,2 miljoni eiro);
- **lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstība** (Kopienas ieguldījums – 69,3 miljoni eiro);
- **infrastruktūras un vietējā attīstība** – transporta infrastruktūra, vides projekti, slimnīcu tīklu reorganizācija, informācijas sabiedrības (e-pārvalde, e-pilsonis) un vietējās attīstības projekti ar sociāli ekonomisku ietekmi (Kopienas ieguldījums – 138,1 miljoni eiro).

Ungārija

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Ungārija no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 1,995 miljardu eiro apjomā un papildu 1,1 miljardu eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes un mērķi:

- **ražošanas sektora konkurētspējas palielināšana** (Kopienas ieguldījums – 721 miljoni eiro, tajā skaitā 304 miljoni eiro lauksaimniecībai un lauku attīstībai);
- **nodarbinātības un cilvēkresursu attīstības veicināšana** (Kopienas ieguldījums – 535 miljoni eiro);
- **transporta infrastruktūras un vides aizsardzības uzlabošana** (Kopienas ieguldījums – 314 miljoni eiro);

- **reģionālā un vietējā potenciāla stiprināšana** (Kopienas ieguldījums – 338 miljoni eiro).

Latvija

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Latvija no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 626 miljonu eiro apmērā un papildu 515 miljonus eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes un mērķi:

- **teritoriālās kohēzijas veicināšana** – Latvijas infrastruktūras uzlabošana transporta, vides, tūrisma, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju, veselības aprūpes, izglītības un sociālā sektora jomā attiecībā uz darba tirgu, kuram atvēlēti apmēram 33% no budžeta (Kopienas ieguldījums – 203,8 miljoni eiro);
- **uzņēmumi un jauninājumi** – atbalstīt jauninājumu un biznesa infrastruktūras attīstību, mazos un vidējos uzņēmumus, sekmējot to piekļuvi finansējumam un attīstot sabiedriskos pētījumus (Kopienas ieguldījums – 156,4 miljoni eiro);
- **cilvēkresursi un nodarbinātības veicināšana** – izglītības un apmācības uzlabošana un sociāli izstumto grupu iekļaušanās darba tirgū (Kopienas ieguldījums – 132,7 miljoni eiro);
- **lauku apvidu un zivsaimniecības attīstība** (Kopienas ieguldījums – 115,7 miljoni eiro).

Lietuva

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Lietuva no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 895 miljonu eiro apmērā un papildu 608 miljonus eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes un mērķi:

- **sociālā un ekonomiskā infrastruktūra** – infrastruktūras uzlabošana transporta, enerģijas, veselības, izglītības, pētniecības institūtu, darba tirgus institūciju un ar tiem saistīto sociālo jautājumu sektorā, kuram veltīti apmēram 39% no budžeta (Kopienas ieguldījums – 347,1 miljoni eiro);
- **cilvēkresursu attīstība** – izglītības un apmācības sektora modernizēšana, sociāli izstumto grupu iekļaušana darba tirgū, zinātnieku apmācība un zināšanu papildināšana, lai palielinātu valsts zināšanu bāzi (Kopienas ieguldījums – 163,8 miljoni eiro);
- **uzņēmumu konkurētspējas stiprināšana** – biznesa vides uzlabošana, īstenojot pasākumus, atbalstot informācijas tehnoloģiju un tūrisma sektoru (Kopienas ieguldījums – 222,4 miljoni eiro);
- **lauku attīstība, lauksaimniecība un zivsaimniecība** – ilgtspējīgas attīstības veicināšana lauku apvidos, lauksaimniecības un zivsaimniecības dažādošana un restrukturizācija (Kopienas ieguldījums – 135 miljoni eiro).

Malta

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Malta no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 63,2 miljonu eiro apmērā un papildu 22 miljonus eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes un mērķi:

- **stratēģiskās investīcijas un konkurētspējas stiprināšana** – vides sektora uzlabošana, īpašu uzmanību pievēršot ūdens kvalitātei un notekūdeņu novadīšanai, atbalstot mazos un vidējos uzņēmumus ražošanas un tūrisma sektorā (Kopienas ieguldījums – 39,5 miljoni eiro);
- **cilvēkresursu attīstība** – palīdzēt cilvēkiem ar ierobežotām spējām iekļauties darba tirgū un attīstīt mūžizglītību (Kopienas ieguldījums – 8,8 miljoni eiro);
- **lauku attīstība un zivsaimniecība** – produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana, zvejas kuģu atjaunošana un modernizācija, ūdens kultūru un zvejas ostu iekārtu atbalstīšana (Kopienas ieguldījums – 7 miljoni eiro);
- **īpašais atbalsts Gozo salai** – transporta infrastruktūras modernizēšana, atbalsts tūrisma sektoram un izglītības centru modernizēšana (Kopienas ieguldījums – 6,5 miljoni eiro).

Polija

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Polija no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 8,276 miljardu eiro apmērā un papildu 4,179 miljardu eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes un mērķi:

- **uzņēmumu sektors** (Kopienas ieguldījums – 1 251 miljons eiro);
- **cilvēku kapitāls** (Kopienas ieguldījums – 1 470 miljoni eiro);
- **infrastruktūra** (Kopienas ieguldījums – 1 163 miljoni eiro);
- **reģionālā un lauku attīstība** (Kopienas ieguldījums – 4 363 miljoni eiro).

Slovākija

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Slovākija no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 1,041 miljarda eiro apmērā un papildu 570 miljonus eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu stratēģija Slovākijā fokusēta uz četrām prioritātēm: palielināt konkurētspēju, veicināt nodarbinātības radīšanu, sekmēt reģionālo attīstību un lauksaimniecības un lauku attīstību. Šīs prioritātes tiks īstenotas ar četru darbības programmu palīdzību:

- **ražošana un pakalpojumi** – atbalsts rūpniecisko ražojumu attīstībai, labāk integrējot izpēti un attīstību rūpnieciskajā ražošanā, enerģijas efektivitātes uzlabošana un tūrisma veicināšana (Kopienas ieguldījums – 151,2 miljoni eiro);

- **cilvēkresursi** – darba tirgus elastīguma palielināšana, samazinot bezdarbu un sociālās izstumtības risku sociāli visapdraudētākajām grupām, īpaši čigānu (romu) kopienai (Kopienas ieguldījums – 282,5 miljoni eiro);
- **pamatinfrastruktūra** – reģionālās attīstības līdzsvarošana, uzlabojot pieejamību, uzlabojot vidi un atjaunojot vietējo infrastruktūru (Kopienas ieguldījums – 422,4 miljoni eiro);
- **lauksaimniecība un lauku attīstība** – lauksaimniecības un ūdens kultūru ražošanas efektivitātes uzlabošana, modernizējot lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādi un uzlabojot lauku iedzīvotāju dzīves kvalitāti (Kopienas ieguldījums – 183 miljoni eiro).

Slovēnija

Laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam Slovēnija no Kopienas varēs saņemt līdzfinansējumu 237,5 miljonu eiro apmērā un papildu 189 miljonus eiro no Kohēzijas fonda. Daļa finansējuma tiks novirzīta katras jomas tehniskajai palīdzībai. Kopienas fondu galvenās prioritātes attīstības veicināšanai un strukturālajai pielāgošanai:

- **ražojošā sektora un tā konkurētspējas attīstīšana** – atbalstīt jauniesācējus un mazos un vidējos uzņēmumus, veicināt uzņēmumu grupu un tehnoloģiju tīklu izveidi un palielināt atbalstu reģionālā tūrisma attīstībai (Kopienas ieguldījums – 129,2 miljoni eiro);
- **cilvēkresursu attīstība un nodarbinātība** – palīdzēt cilvēkiem ar īpašām vajadzībām iekļauties darba tirgū, mūžizglītības attīstīšana un izglītības un apmācības pieejamības un kvalitātes uzlabošana (Kopienas ieguldījums – 72,7 miljoni eiro);
- **lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības pārstrukturēšana** – produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana, zvejas flotes atjaunošana un modernizācija (Kopienas ieguldījums – 25,3 miljoni eiro).

3.2.4. Strukturālo fondu palīdzības tipoloģija

Kopienas palīdzību caur strukturālajiem fondiem var iedalīt trijās kategorijās:

- nacionālās programmas;
- Kopienas iniciatīvas;
- jaunievedumi.

3.2.4.1. Nacionālās programmas

Nacionālās programmas ir tā sauktais strukturālo fondu “integrojums”, un tās ietver 90% Kopienas budžeta, kurš tiek piešķirts noteiktām nozarēm, lai īstenotu trīs īpašos prioritāros mērķus, kuri definēti attiecīgajam programmu periodam.

Nemot vērā šos trīs mērķus, pašā programmu perioda sākumā katra dalībvalsts izveido **attīstības plānu**, norādot prioritārās vajadzības mērķu sasniegšanai, kā arī stratēģiju,

plānoto darbību prioritātes, to konkrētos mērķus, saistītos finanšu resursus, un iesniedz EK. EK apstiprinātu plānu sauc par Kopienas atbalsta satvaru (*Community Support Framework*), un to sadala vienā vai vairākās **ricības programmās** – dokumentos ar noteiktu prioritāšu kopumu, kuros ietverti vairāku gadu pasākumi un kurus var īstenot ar vienu vai vairāku strukturālo fondu atbalstu³¹.

3.2.4.2. Kopienas iniciatīvas

Kopienas iniciatīvas sastāv no īpašām programmām, ar kuru palīdzību attīstīt jauninājumus, partnerību un sadarbību valstu un reģionu starpā. Šīs iniciatīvas integrē programmas, kuras tiek īstenotas strukturālo fondu mērķu ietvaros. 5,35% strukturālo fondu resursu tiek asīgnēti Kopienas iniciatīvām. Kaut arī tā ir maza kopējo fondu daļiņa, NVO bieži ir daudz vieglāk piekļūt Kopienas iniciatīvas fondiem nekā galvenajiem strukturālajiem fondiem³². Pastāv četras Kopienas iniciatīvas:

- *INTERREG III*;
- *LEADER plus*;
- *EQUAL*;
- *URBAN II*.

INTERREG III

Kopienas iniciatīva *INTERREG* pirmoreiz tika ieviesta 1990. gadā, lai attīstītu pārrobežu sadarbību un pārvarētu problēmas, kuras radušās no ES iekšējo un ārējo pierobežas apgabalu izolācijas. Kopienas līdzfinansējums *INTERREG III* ietvarā ir 4,875 milj. eiro un pieejams aizdevumu, grantu un tehniskās palīdzības veidā 2000.–2006. gadu periodam. Tās vispārējais mērķis ir veicināt transnacionālu un starpreģionālu sadarbību, sniedzot ieguldījumu harmoniskas, līdzsvarotas un noturīgas attīstības veicināšanā visā Kopienas teritorijā. Tās nozīmība noteikti pieaugs līdz ar ES paplašināšanos. Pašreiz valstis, kas gatavojas pievienoties, var piedalīties *INTERREG III B* un *C* daļās. Trešās valstis (kas nav ES kandidātvalstis), kuras piedalās *INTERREG III* iniciatīvās, var saņemt finanšu palīdzību līdzdalībai no *PHARE-CBC* programmas, nacionālās *PHARE*, *ISPA* un *SAPARD* programmām, kopā ar *TACIS* un *MEDA* programmām. Lai saņemtu šo finansējumu, ir jāievieš kopējas iniciatīvas, nodrošinot patiesu sadarbību un izveidojot kopējas administratīvas struktūras (tajā skaitā iesaistot ne tikai sabiedrisko sektoru, bet arī privātos dalībniekus, sociālos partnerus un organizācijas no trešā sektora), lai sagatavotu un veicinātu šīs programmas, darbību izvēli, vispārējo vadību, koordināciju, novērtējumu un uzraudzību.

Pēc 2004. gada 1. maija arī jaunās dalībvalstis var piedalīties šajās programmās visās trijās *INTERREG III* daļās. Ņemot vērā paplašināšanos, jau esošās programmas tiek modernizētas, un tiek izstrādātas jaunas A daļas programmas attiecībā uz jauno dalībvalstu robežām. EK ir ieteikusi pēc iespējas samazināt labojumus esošajās programmās.

³¹ Padomes regula Nr. 1260/1999, 9. pants.

³² Padomes regula Nr. 1260/1999, 20. pants.

Tādējādi administratīvās iestādes ir atbildīgas par to, lai arī pēc paplašināšanās pašreizējās programmas saglabātu līdzšinējo atbildības līmeni. Attiecībā uz jaunajām programmām, iesaistītās dalībvalsts uzdevums ir izlemt, kura administratīvā iestāde būs atbildīga par programmu. Turklāt, lai palīdzētu jaunajām dalībvalstīm uzņemties atbildību un sastādīt programmas A daļas ietvaros saskaņā ar strukturālo fondu noteikumiem un *INTERREG* vadlīnijām, EK ir izdevusi rokasgrāmatu, kurā ir četras nodaļas ar šādu informāciju:

- 1. nodaļa** – norāda, kādai informācijai jābūt ietvertai jaunajā *INTERREG* programmā;
- 2. un 3. nodaļā** – informācija par *ex-ante* novērtējumu un programmas papildinājumiem;
- 4. nodaļa** – konkrēta informācija par esošo programmu labošanu un padomi attiecībā uz ārējo robežu programmām.

Rokasgrāmata pieejama interneta lapā:

http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/interreg3/documents/practical_guide_for_interreg_14_3_03_en.pdf

Trijās iniciatīvas daļās lasāms sekojošais:

A daļa (pārrobežu sadarbība): integrētas reģionālās attīstības veicināšana starp kaimiņu robežreģioniem – ieskaitot ārējās robežas un noteiktas jūras robežas –, veicinot vienotu stratēģiju ilgtspējīgai reģionālai attīstībai (iedrošinot mazo un vidējo uzņēmumu darbību un attīstību, veicinot darba tirgus integrāciju un sociālās izstumtības izskaušanu, vides aizsardzību, cilvēkresursu attīstību, transporta uzlabošanu utt.). Reģioni, kas var saņemt šo finansējumu:

- visas *NUTS III* zonas ES ārējās un iekšējās sauszemes robežās. Tām pieguļošās zonas var tikt iekļautas *NUTS III* reģionu pārrobežu sadarbības programmās;
- dažas piekrastes zonas.

Darbības prioritātes šajā kontekstā:

- pilsētu, lauku un piekrastes zonu attīstība;
- uzņēmējdarbības iniciatīvas veicināšana;
- mazo un vidējo uzņēmumu attīstība (arī tūrisma sektorā);
- vietējo nodarbinātības iniciatīvu attīstība;
- palīdzība darba tirgus integrācijai un sociālās izstumtības novēršanai;
- iniciatīva cilvēkresursu dalītas izmantošanas ierosināšanai, izpētes un attīstības darbību atbalstam, izglītībai, sakariem, veselībai un civilajai aizsardzībai;
- vides aizsardzības pasākumi, enerģijas efektivitātes un atjaunojamo enerģijas avotu uzlabošana;

- transporta, informācijas un sakaru tīklu un pakalpojumu, ūdens un enerģētikas sistēmu uzlabošana;
- juridiskās un administratīvās sadarbības palielināšana;
- cilvēku un institucionālā potenciāla palielināšana pārrobežu sadarbībā.

B daļa (starpnacionālā sadarbība): starpnacionālas sadarbības veicināšana un ieguldījums harmoniskā teritoriālā integrācijā visā ES, veicinot to ES reģionu grupu sadarbību, kuri var sekmēt ilgtspējīgu, harmonisku un sabalansētu ES attīstību.

Finansējumu var saņemt visa ES teritorija un kaimiņu teritorijas. Reģioni ir sagrupēti šādi: Rietumu Vidusjūras reģions, Alpi, Dienvidrietumeiropa, Ziemeļrietumeiropa, Ziemeļjūra, Baltijas jūra, Ziemeļu perifērija, Centrāleiropa un Donava, Adrijas jūras reģions un Dienvidaustrumeiropa, Grieķija un četri Itālijas reģioni (Sicīlija, Kalabrija, Bazilikata, Apūlija), Atlantijas loks, Kanāriju salas, Francijas aizjūru teritorijas, Azoru salas un Madeira.

INTERREG III sevišķa uzmanība pievērsta īpaši nomaļiem reģioniem un salu kopienām. Tā arī sniedz iespēju veicināt sadarbību starp reģioniem ar līdzīgām problēmām, piemēram, kalnainiem apvidiem.

Starpnacionālās sadarbības projektiem jāņem vērā:

- pieredze, ko var saņemt no *INTERREG IIC*;
- Kopienas politikas prioritātes (īpaši attiecībā uz Eiropas nozīmes ceļu tīkliem);
- rekomendācijas, kas iekļautas Eiropas Telpas attīstības plānā (*ESDP*).

Darbību prioritātes šajā kontekstā:

- izstrādāt darbības telpas attīstības stratēģiju starpnacionālā līmenī, ietverot pilsētu un pilsētu un lauku sadarbību, lai veicinātu policentrisku un ilgtspējīgu attīstību;
- veicināt efektīvu un ilgtspējīgu transporta sistēmu izveidi un uzlabotu pieeju informācijas sabiedrībai, īpaši veicinot sakaru attīstību salās un perifērālos reģionos;
- veicināt vides saglabāšanu un dabas resursu pareizu apsaimniekošanu, īpaši attiecībā uz ūdens resursiem.

Prioritātes vistālākajiem reģioniem:

- veicināt labāku ekonomisko integrāciju un sadarbību starp šiem reģioniem un citu dalībvalstu reģioniem;
- uzlabot saikni un sadarbību ar valstīm, kas atrodas plašākos ģeogrāfiskos reģionos (Karību jūrā, Latīņamerikā, Atlantijas okeānā, Ziemeļrietumāfrikā, Indijas okeānā).

C daļa: uzlabot reģionālo attīstību un kohēzijas politiku un metodes ar starpreģionālās sadarbības palīdzību. Šai daļai atvēlēts daudz mazāk (apmēram 6% no *INTERREG III* budžeta) līdzekļu. Visi ES reģioni, kā arī jaunās kandidātvalstis, var piedalīties šajā daļā. Ir plānoti trīs shēmu veidi:

- 1) reģionālā struktūrdarbība, lai īstenotu vairākus projektus, kuros piedalās vismaz trīs dažādi reģioni no vismaz divām dalībvalstīm;
- 2) individuālie sadarbības projekti;
- 3) pieredzes apmaiņas tīkli un tehnoloģisko zināšanu nodošana tālāk.

Prioritātes:

- sadarbība vairākos EK noteiktos sektoros, piemēram, izpēte, tehnoloģijas attīstība, uzņēmējdarbības veicināšana, informācijas sabiedrība, tūrisms, kultūra un vide;
- pieredzes un labas prakses apmaiņa dalībvalstu starpā un ar trešajām valstīm attiecībā uz pārrobežu un starpnacionālu sadarbību *INTERREG III A* un *B* daļu ietvaros.

Nākamajā programmu periodā (2007–2013) un iepriekšminētās Eiropas reģionālās intervences pārstrukturizācijas rezultātā *INTERREG* tiks iekļauts vienā no trim mērķiem (Eiropas teritoriālā sadarbība) un to pilnībā finansēs ERAF.

LEADER plus

Veicina lauku attīstību, balstoties uz vietējo rīcības grupu (*Local Action Groups, LAG*) iniciatīvām un ir domāta, lai stimulētu novatoriskus pasākumus – sabiedriskus vai privātus, vietējā līmenī visos lauku darbības sektoros. Spēcīgs uzsvars tiek likts uz starpteritoriālu un starpvalstu sadarbību un tīklu izveidošanu lauku apvidu starpā.

Finansējumu saņem *LAG*, kā arī citi kolektīvi. To sastāvā jābūt pārstāvjiem no attiecīgās teritorijas dažādiem sociāli ekonomiskiem slāņiem. *LAG* darbojas mazās lauku teritorijās visblīvāk apdzīvotos reģionos, kuros ir ne vairāk kā 100 000 un ne mazāk kā 10 000 iedzīvotāju. Izņēmums šiem kritērijiem iespējams ļoti blīvi vai reti apdzīvotās teritorijās.

2000.–2006. gada periodā 2,02 miljoni eiro Kopienas finansējuma ir pieejami no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF). ELVGF ieguldījums var sasniegt līdz pat 75% pirmā mērķa reģionos un līdz 50% citos reģionos.

LEADER plus pieeja vērsta uz integrētām stratēģijām, kuras domātas, lai izmantotu visu iespējamo vietējās ekonomikas potenciālu kā kopumu, nevis tradicionālo pieeju “sektors pēc sektora”. Tā atbalsta “augšupejošu” pieeju teritoriālai attīstībai, īpašu uzmanību pievēršot aktīvai vietējās kopienas dalībai; lauku apvidu sadarbībai un tīkla izveidošanai, lai dalītos pieredzē un zināšanās. Visi lauku apvidi ES ir tiesīgi saņemt *LEADER plus* finansējumu. Kopējus lauku attīstības projektus *LEADER plus* ietvaros var līdzfinansēt gan grupas vienā dalībvalstī, gan starp vairākām dalībvalstīm.

LEADER prioritātes:

- lauku produkcijas un pakalpojumu konkurētspējas palielināšana, izmantojot tehnoloģijas un esošās zināšanas;
- dzīves kvalitātes uzlabošana lauku apvidos;

- dabas un kultūras resursu racionāla izmantošana;
- vienlīdzīgu iespēju radīšana sievietēm un jauniem cilvēkiem lauku apvidos.

LEADER plus ietvaros attiecīgi paredzēti trīs galvenie darbības veidi:

Integrētas attīstības pilotstratēģijas lauku teritorijām, balstoties uz augšupejošu pieeju un horizontālu partnerību:

- vietējā teritoriālā pieeja – izvēlētajām teritorijām iepriekš jāpierāda to spēja atbalstīt piedāvāto attīstības projektu;
- augšupejošas un horizontālas partnerības pieeja – vietējās rīcības grupas veido partneri no dažādām sociāli ekonomiskajām vidēm, un tās spēj izveidot un īstenot attīstības stratēģiju teritorijā, izmantojot vietējos resursus;
- paredzētā attīstības stratēģija ietver globālu pieeju, kas balstīta uz izpildītāju, sektoru un projektu mijiedarbību. Tā ir nepārprotami saistīta ar teritoriju, tās ekonomisko dzīvotspēju, ilgtspējīgo raksturu (vides ziņā), tā ir īpaša un oriģināla pilotstratēģija attiecībā uz integrēto programmu darbībām, kā arī piedāvāto metožu pārejošo raksturu.

Lauku teritoriju sadarbība dalībvalstu teritorijā vai to starpā:

- gan starpteritoriāla, gan starpvalstu sadarbība, kas apvieno vairāku partneru finanšu un cilvēkresursus, kuri izveido rīcības plānu, kas balstīts uz katras grupas teritoriālās attīstības stratēģiju. Sadarbība tiek uzskatīta par spēkā esošu tikai tad, ja tā attiecināta uz skaidri noteiktu tēmu. Tā skaidri parāda teritorijai paredzēto pievienoto vērtību.

Lauku apgabalu sadarbības tīklu izveide Eiropas lauku apvidu observatoriju ietvarā:

- visas ES lauku teritorijas, kā arī lauku attīstības veicinātāji tiek apvienoti tīklā, lai varētu efektīvi dalīties pieredzē un stimulētu starpreģionālo un starpvalstu sadarbību.

Sākot ar jauno programmu periodu, *LEADER+* tiks iekļauta jaunajā 3. mērķī (Eiropas Teritoriālā sadarbība), un to finansēs ERAF.

EQUAL

Programmas mērķis ir palīdzēt atgriezties darba tirgū tiem, kuri tikuši sociāli izstumti dzimuma, rases, etniskās izcelsmes, reliģijas, ticības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ. To finansē ESF, un tās prioritātes ir aktīvi un preventīvi pasākumi, lai nodrošinātu visiem vienlīdzīgas iespējas iekļauties darba tirgū. Šai iniciatīvai 2000.–2006. gadu periodā tiks piešķirti 2,847 miljoni eiro.

Šī EK iniciatīva ir pieņemta, lai cīnītos ar diskrimināciju un nevienlīdzību darba tirgū, kura ietekmē gan darba meklētājus, gan tos, kuri jau ir darba tirgū. Tāpat tā rūpējas par patvēruma meklētāju sociālo un profesionālo integrāciju. Tā paredz nodrošināt atvērtu darba tirgu ikvienam, izcelt labo pieredzi un dalīties tajā ar pārējiem.

EQUAL mēģina vairāk iesaistīt uzņēmumus, jo pagātnē projekti nav devuši reālas darba iespējas. Tālāks programmas mērķis ir nodrošināt labāku sadarbību starp maza mēroga veicinātājiem un labas pieredzes izplatītājiem, sagatavojot un īstenojot projektus ar vietējo un sektoru partneru dalību. Īpaši pasākumi un dzimumu integrācija tiks izmantota, lai veicinātu dzimumu vienlīdzību un novērstu diskrimināciju rases, reliģijas, invaliditātes vai seksuālās orientācijas dēļ. Jāveic darbības, lai nodrošinātu palīdzību patvēruma meklētājiem. Šāds pasākumu kopums tiks noteikts katrā dalībvalstī, ņemot vērā konkrētās problēmas aktualitāti katrā valstī.

EQUAL tiek piemērota visā ES teritorijā. To īsteno attīstības partneri, kuriem jābūt iesaistītiem starpvalstu sadarbībā ar vismaz vienu partnerību no citas dalībvalsts – var būt arī sadarbība līdzīgu projektu jomā ar valsti, kura nav ES dalībvalsts, bet kurai ir tiesības saņemt finansējumu no *PHARE*, *TACIS* vai *MEDA* programmām.

Attīstības sadarbību var veidot ģeogrāfiskā vai nozaru līmenī. Ģeogrāfiskas partnerības ietvaros var apvienoties valsts varas iestādes, institūcijas, kas ir atbildīgas par dzimumu līdztiesību, privāti uzņēmumi, darba devēju asociācijas, arodbiedrības, mācību vai konsultatīvie centri, universitātes vai koledžas, vietējās sabiedriskās nodarbinātības iestādes un NVO. Nozaru partnerības ietvaros var apvienoties darba devēji un arodbiedrības, attiecīgas varas iestādes, nozares ministrijas, mācību vai attīstības iestādes un NVO. Dalībvalstis var izvēlēties gan vienu, gan otru, gan abus partnerības veidus, atkarībā no tā, kurš piemērotāks izvēlētajai jomai. Partneri definē un vienojas par stratēģiju, saskaņā ar kuru darbosies, un par veidu, kā sasniegt stratēģiskos mērķus.

EQUAL ietvaros paredzēti četri darbību veidi:

1. darbība. Attīstības sadarbības un starpvalstu sadarbības izveide (teritorijā vai nozarē)
Mērķis ir veicināt ilgstošas, efektīvas attīstības sadarbības izveidi vai konsolidāciju un piešķirt starpvalstu sadarbībai patiesu pievienoto vērtību.

Izvēles vadlīnijas

Attīstības sadarbība ir novatoriska, ar integrētu pieeju un darboties spējīga. Ir izveidotas partneru meklēšanas datubāzes, lai palīdzētu atrast vismaz vienu partneri no kādas citas dalībvalsts ar līdzīgām interesēm, lai varētu runāt par starpnacionālās sadarbības kopīgiem mērķiem, vienotu darba programmu un mehānismu.

2. darbība. Attīstības sadarbības darba programmu īstenošana

Iesniedzot Attīstības sadarbības līgumu un Starpvalstu sadarbības līgumu, katrai pusei jāpierāda:

- caurspīdīgums – attīstības sadarbībai jānorāda nepieciešamā līdzfinansējuma iespēja, un pusēm jābūt gatavām publiskot iegūtos rezultātus;
- pārstāvniecības kapacitāte – jāparāda spēja mobilizēt kopīgai sadarbībai dažādus sabiedriskā un privātā sektora pārstāvjus un NVO;

- sadarbības gaisotne – jāpierāda apņemšanās izmantot starpvalstu sadarbību un piedalīties valsts un ES aktivitātēs, izveidojot tīklus, daloties iegūtajos rezultātos un integrētajos politikas virzienos. To kopīgā sadarbībā organizēs attiecīgās nozares administrējošā iestāde un dažādās attīstības sadarbībā iesaistītās puses.

3. darbība. Tematisku sadarbības tīklu izveide, dalīšanās pieredzē un nacionālās politikas ietekmēšana

Kopienas iniciatīvas programma definē veicamo darbību veidus, tajā skaitā attīstības sadarbības tematiskā sadarbības tīkla izveidi, lai iegūtu labāko pieredzi un programmas ietvaros ieviestu mehānismus, kuri nodrošina ietekmi uz nacionālo nodarbinātības politiku un Eiropas nodarbinātības stratēģiju.

4. darbība. Tehniskā palīdzība

Lai īstenotu 1., 2. un 3. darbību, būs pieejama tehniska palīdzība, kuras budžets nepārsniedz 5% no ESF līdzfinansējuma šai iniciatīvas programmai. Šī palīdzība paredzēta arī uzraudzības, audita un novērtējuma veikšanai.

Pēc paplašināšanās *EQUAL* iniciatīva attiecas arī uz desmit jaunajām dalībvalstīm, un tās var piedalīties *EQUAL* otrajā kārtā. Eiropas Sociālais fonds jaunajā programmu periodā vairs nefinansēs *EQUAL*, tā tiks integrēta Eiropas teritoriālās sadarbības mērķī un to finansēs ERAF.

Sīkāku informāciju par *EQUAL* var atrast interneta lapā:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/equal/index.cfm.

URBAN II

Iniciatīva *URBAN* 2000.–2006. gadā nodarbosies ar novārtā palikušo pilsētu, mazpilsētu un pilsētu rajonu ekonomisko un sociālo attīstību. ERAF ieguldījums *URBAN* ir 700 miljoni eiro. ERAF 1. mērķa reģionos var ieguldīt līdz 75% kopējo nepieciešamo resursu, bet citās vietās – līdz 50% resursu.

URBAN II ir divi galvenie mērķi:

- 1) veicināt pilnībā jaunu ekonomiskās un sociālās attīstības stratēģiju izstrādi un īstenošanu mazām un vidēja lieluma pilsētām un lielāku konglomerāciju mazāk attīstītajām vietām;
- 2) pastiprināt un veicināt zināšanu un pieredzes apriti par atjaunošanu un ilgtspējīgu pilsētu attīstību ES.

URBAN II mēģina formulēt un ieviest jauninājumu stratēģijas ilgtspējīgas ekonomiskas un sociālas reģenerācijas veicināšanā, radot redzamas izmaiņas konkrētās pilsētu teritorijās visā Eiropā. Īpaša uzmanība pievērsta kapacitātes palielināšanai, lielākai vietējo autonomiju un darbības aktivizēšanai, kā arī lielākai spējai koncentrēties uz vietām ar īpašām vajadzībām. Tajā apkopoti dažādi projekti ar mērķi stimulēt ekonomiku un

nodarbinātību³³. Šajā iniciatīvā apkopotas 70 programmas, kas veido struktūru visām darbībām, kuras veicamas pilsētās. Katrai programmai ir arī programmas papildinājums, kas noved pie konkrētiem projektiem.

Programmās stingri jāievēro šādi principi:

- pietiekama iedzīvotāju masa un atbalsta struktūras, lai sekmētu novatorisku un ilgtspējīgu pilsētu attīstības programmu īstenošanu, radošu pieeju pilsētu pārvaldībai un ilgtspējīgām izmaiņām;
- spēcīga vietējā partnerība, lai definētu problēmu, stratēģiju, prioritātes un resursu piešķiršanu, un īstenotu, pārraudzītu un novērtētu stratēģiju. Partnerībai jābūt plašai un efektīvai. Jāietver gan ekonomiskie, gan sociālie partneri, NVO un rezidentu grupējumi, arī tādi, kas ir aktīvi vides aizsardzības jautājumos;
- stratēģiskā plāna saikne ar attiecīgo vietu ekonomiskā, sociālā, drošības, vides un fiziskā sadarbības tīkla izveidošanai un stratēģija plašākam pilsētu apvidum vai reģionam;
- ekonomisko, sociālo, drošības, vides un transporta aspektu integrācija, tajā skaitā vienlīdzīga pieeja darbam un apmācības iespējām koncentrētās sociālās izstumtības rajonos;
- dzimumu līdztiesības nodrošināšana;
- ES vides aizsardzības politikas un likumdošanas ieviešanas veicināšana vietējā līmenī;
- iespēja saņemt papildu integrētu palīdzību strukturālo fondu un citu Kopienas programmu ietvaros;
- augsta pieteikumu kvalitāte, jo tiek atlasīts neliels skaits augsta līmeņa programmu.

Stratēģijas attiecinā uz šādām prioritātēm:

- bijušo rūpniecisko teritoriju pārveide izmantošanai dažādiem videi draudzīgiem mērķiem;
- uzņēmējdarbības un nodarbinātības līgumi;
- izglītības un apmācības uzlabojuma projekti sociāli izstumtām personām;
- ievērojami efektīvākas, ekonomiski izdevīgākas un videi draudzīgākas integrētas sabiedriskā transporta sistēmas;
- atkritumu samazināšana un pārstrāde; efektīva ūdens saimniecība un trokšņa samazināšana;
- potenciālās informācijas sabiedrības tehnoloģiju attīstība.

Izvēloties no iepriekšminētajām prioritātēm, stratēģijās jāatspoguļo organizatorisko izmaiņu plāni, dalības pārvaldījums, iespēju un kapacitātes palielināšana, kuru var pārvērst

³³ 2002. gadā Komisija publicēja *URBAN* darbības *ex post* novērtējumu par laika posmu no 1994. līdz 1999. gadam, kurā noteikts, kas jāņem vērā no šī perioda pieredzes.

integrētā praksē vietējā un plašākā mērogā. Jāizstrādā mehānisms, kas veicinātu jaunievedumu un labās pieredzes, strukturālo pieredzes izmaiņu, un pārraudzības novērošanu un novērtēšanu. Šim mehānismam tiek piešķirti līdz 2% no kopējiem līdzekļiem (700 miljoni eiro).

URBAN II tiks iekļauta arī jaunajā Eiropas teritoriālās sadarbības mērķī nākamajam programmu periodam.

3.2.4.3. Novatoriskie pasākumi

0,4% no visiem strukturālo fondu līdzekļiem tiek novirzīti novatorisku pasākumu finansēšanai, tajā skaitā izpētei, pilotprojektiem un pieredzes apmaiņai. Novatoriskie pasākumi dod savu ieguldījumu jaunu metožu un pasākumu sagatavošanā, kuri domāti, lai uzlabotu palīdzības kvalitāti 3. prioritātes mērķiem. Katru darbības jomu finansē tikai viens strukturālais fonds.³⁴

ERAF finansējums domāts, lai palielinātu reģionālo konkurētspēju, paaugstinot reģiona tehnoloģiskās kompetences līmeni un izveidojot augsti kvalificētas darba vietas. Visi 1. un 2. mērķa reģioni ir tiesīgi saņemt grantus novatorisku pasākumu īstenošanai.

ERAF finansē³⁵:

- EK ieteiktus pētījumus, lai noteiktu un analizētu reģionālās attīstības problēmas un to risinājumus ar mērķi veicināt harmonisku un ilgtspējīgu attīstību visā Kopienas teritorijā, tajā skaitā Eiropas telpas attīstības perspektīvu (*Spatial Development Perspective*);
- pilotprojektus, lai noteiktu vai pārbaudītu jaunus reģionālās un vietējās attīstības risinājumus ar mērķi iekļaut tos palīdzības saņemšanai pēc to ticamības pierādīšanas;
- pieredzes apmaiņu attiecībā uz jaunievedumiem ar mērķi izplatīt reģionālās un vietējās attīstības jomā gūto pieredzi.

ESF atbalsta darbības, ar kuru palīdzību tiek īstenota Eiropas nodarbinātības stratēģija – bezdarba novēršana un apkarošana, cilvēkresursu attīstība un sociālās integrācijas veicināšana darba tirgū.

Īpaši atsaucīgi ESF finansē šādus jauninājumus:³⁶

- aktivitātes un pilotprojektus darba tirgus, nodarbinātības un profesionālās apmācības attīstībai. Ir vērts pieminēt, ka šī veida jauninājumu ieviešana ar ESF atbalstu var tikt attiecināta uz pasākumiem, kurus līdzfinansē citi fondi, lai būtu ietverti visi pasākumi mērķa sasniegšanai;

³⁴ Padomes reg. Nr. 1260/1999, 22. pants.

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes reg. Nr. 1783/1999, 4. pants.

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes reg. Nr. 1784/1999, 6. pants.

- pētniecība, tehniskā palīdzība un pieredzes apmaiņa, īpaši, ja tā iedarbojas vairākos līmeņos;
- darbības sociālā dialoga ietvarā, kas paredzētas uzņēmumos strādājošajiem divās vai vairākās dalībvalstīs un kas saistītas ar īpašu zināšanu apmaiņu fonda interešes jomā.

ELVGF finansē studijas par lauku attīstības programmu izveidi³⁷.

Tomēr ne mazāk svarīgi ir tas, ka ZVFI veicina novatoriskus pasākumus, piemēram, starpvalstu sadarbības tīklu izveidi strādājošiem zivsaimniecības un ūdens kultūras³⁸ sektorā un vietās, kas no tā atkarīgas.

3.2.5. Padomi par pieteikšanos uz strukturālo fondu finansējumu

Pieteikšanās uz strukturālo fondu finansējumu mēdz būt garš un apnicīgs process. Tomēr pacietība, neatlaidība un stingra ticība savai idejai noteikti atmaksāsies.

Pirmie soļi, piesakoties uz strukturālo fondu atbalstu integrētajā struktūrā:

- izpētīt vietējās partnerības uzņēmuma struktūru;
- saņemt darbības programmu un tās papildinājumu (dokuments, kurā sīkāk aprakstīti palīdzības stratēģijas elementi, kas paredzēti šajā darbības programmā);
- organizēt tikšanos ar partnerības vadību vai ar kādu sabiedrisko valdes pārstāvi.

Ja jums padomā ir projekts, kas, jūsuprāt, varētu saņemt strukturālo fondu finansējumu, ir vērts padomāt par sekojošo:

- projekta īstenošanai jānotiek finansējuma saņemšanas vietā – nepietiek ar to, ka tur atrodas jūsu organizācija;
- projektam jāveic darbības, kas norādītas programmas pielikumā;
- projektam jādemonstrē pievienotā vērtība – grantus nepiešķir projektiem, kuri tiktu īstenoti jebkurā gadījumā;
- ir jābūt skaidram, ka projektam nepieciešams finansējums, ka to nav iespējams īstenot bez finansējuma saņemšanas;
- jābūt skaidrai idejai par to, kā projekts tiks līdzfinansēts – jāzina arī citi avoti, kas nav EK fondi (privāti, citas donororganizācijas utt).

Pastāv trīs iespējamie scenāriji, kā NVO var atrast ceļu uz strukturālajiem fondiem.

Pirmais – jūsu NVO ir iecerējusi projektu, kurš, iespējams, varētu saņemt strukturālo fondu finansējumu, bet kuram nepieciešama sīkāka izstrāde. Šādā gadījumā ieteicams

³⁷ Padomes reg. Nr. 1257/1999, 45. pants.

³⁸ Padomes reg. Nr. 1263/1999, 2. pants.

vērsties struktūrfondus administrējošās iestādes sekretariātā un izstāstīt savu ideju – viņi varētu jums palīdzēt izstrādāt konkrētāku projektu un informēt, vai idejai ir izredzes.

Otrais – jūsu NVO ir projekta ideja, kas varētu saņemt finansējumu, un jums jau ir izredzes saņemt līdzfinansējumu. Pirmā problēma ir pieteikuma aizpildīšana. Kaut arī tas varbūt šķiet pilnīgi skaidrs, finansējuma pieteikuma anketas ir ļoti garas un sarežģītas. NVO parasti nav ne tehnisko, ne finanšu līdzekļu, lai tās aizpildītu patstāvīgi. Tāpēc, ja ir nepieciešama palīdzība vai padoms anketu aizpildīšanai, administrējošās iestādes sekretariāts jums var palīdzēt. Turklāt, ja NVO nepieciešama konsultācija par strukturālajiem fondiem, tai jāmeklē palīdzība administrējošās iestādes sekretariātā. Ja NVO ir ideja, bet nav līdzfinansējuma, par programmu (nacionālo, Kopienas iniciatīvu vai jauninājumu) atbildīgās administrējošās iestādes sekretariātā var meklēt arī šādu padomu un palīdzību.

Trešais – var rasties situācija, ka NVO ir veikusi pieteikšanās procedūru un tai jāspēj aktīvi gaidīt. Atbildes gaidīšana parasti ir ilga, bet nevajadzētu velti izšķiest laiku. Gaidīšanas laiku var veltīt plānošanai. Ir vērts arī neatlaidīgi pārbaudīt, cik tālu ir jūsu pieteikuma izskatīšana, un sazināties ar jūsu valsts deputātiem Eiropas Parlamentā, lai informētu viņus par procesa ilgumu. Ja informāciju no administrējošās iestādes sekretariāta ir grūti saņemt, jāizmanto citi sakari – sazinoties ar vietējiem politiķiem, vietējā parlamenta deputātiem vai tieši ar Komisiju. Atcerieties – NVO ir tiesības uz finansējumu, kā arī saņemt paskaidrojumus no administratīvajām iestādēm.

Jebkurā gadījumā katrai programmai tiks izveidota uzraudzības komisija. Katra komisija uzraudzīs projekta īstenošanu, piedalīsies projektu atlasē, un ideālā gadījumā tajā būs dažādu nozaru speciālisti. NVO būtu jāmeģina iesaistīties šajās komisijās vai vismaz viņu interesēm būtu jābūt labi pārstāvētām. Organizācijām, kuras vēlas iesaistīties šo komisiju darbā, jāsažinās ar iestādēm, kuras ir atbildīgas par rīcības programmām. Pieteikšanās uz Kopienas iniciatīvu un jaunievedumu pasākumu finansējumu varētu būt laikietilpīgs pasākums, jo pieteikumam jāatbilst visām prasībām un procedūrām. Viens veids, kā organizācija var iegūt nepieciešamo informāciju, ir piedalīties konsorciā kā vienam no partneriem. Tas jums radītu labu izdevību redzēt un darot mācīties no galvenā pieteikuma iesniedzēja. Situācijā, kad pieteikums gūst atbalstu, pieredze ir neatsverama.

Noderīgi padomi:

- Pirmkārt, jāsažinās ar nacionālo koordinātoru, lai saņemtu informāciju par interesējošās iniciatīvas kritērijiem.
- Jāpierāda, ka aktivitātes būs novatoriskas un tām būs vairākkārtēja iedarbība. Tās nedrīkst dublēt esošo darbu, un to devums indivīdiem vai attiecīgajai nozarei ir ilglaicīgs.
- Vispārējs noteikums – jābūt gataviem apstiprināt, ka jums pieejams līdzfinansējums vismaz 25% apmērā no projekta izmaksām.
- Starpvalstu iniciatīvas gadījumā jāpārbauda, kāds ir nepieciešamais minimālais starpnacionālo partneru skaits finansējuma saņemšanai.

Attiecībā uz pēdējo punktu, bieži izrādās diezgan grūti atrast partnerus no citām valstīm, un vēl grūtāk ir atrast īstos. Tomēr tas nav neiespējami:

- kā jau iepriekš norādījām, mācoties strādāt kopā ar dažādu sektoru (valsts, privātā un trešā sektora) pārstāvjiem vietējā, reģionālā, nacionālā un starptautiskā līmenī, jāsaprot, cik svarīga ir partnerības pieeja. Strukturālo fondu, Kopienas iniciatīvas un jauninājumu projektiem bieži ir tādi tehniskie un finanšu apjomi, ka viena NVO tos diez vai spēj īstenot;
- var būt vairākas NVO, kuras darbojas vienā sektorā, kurām ir pieredze starpvalstu sadarbībā un kuras spēj un vēlas dalīties savos kontaktos;
- ja iespējams, jāveltī laiks, lai satiktos ar partneriem pirms līgumisku attiecību izveidošanas. Projekti var neizdoties, ja atbildības sadalījums nav skaidrs jau no paša sākuma;
- nekad neaizmirstiet, ka ir **vērts lūgt ECAS** palīdzību vai sazināties ar Eiropas līmeņa jumta organizācijām, lai saņemtu padomu par kontaktu izveidošanu.

Vēl dažas svarīgas norādes, kā izveidot veiksmīgu sadarbību:

- **Spēcīgs sabiedrības atbalsts** – privātpersonām jābūt gatavām iesaistīties problēmu risināšanā. Tomēr pati labākā sadarbība ne vienmēr ir visaptveroša. Tieši pretēji, veiksmīga sadarbība bieži veidojas ierobežotā partneru lokā, kuru stratēģiskā dalība ir būtiska un kuri piedāvā lielākos vai stratēģiski nozīmīgākos resursus.
- **Katram partnerim noteikta loma** – katram dalībniekam šajā sadarbībā jābūt skaidrai izpratnei par viņa organizācijas ieguvumu no sadarbības, un nevienam no partneriem nevajadzētu dominēt.
- **Orientēties uz rezultātiem** – partneriem jāstrādā kopēja mērķa sasniegšanai. Resursi jāliek kopā, jāizvirza līderis un jāizveido darboties spējīga struktūra.
- **Noteikts autonomijas līmenis**, kaut arī valsts nodrošina daļu finansējuma.
- Skaidra, pastāvīga un labi funkcionējoša **sakaru/tīkla sistēma** starp partneriem.
- **Elastīgums** – sadarbības struktūrai mainīgos apstākļos jāspēj mainīties.

3.3. Pirmsiestāšanās finanšu instrumenti

Pēc šā gada 1. maija un līdz 2006. gada beigām jaunās dalībvalstis un divas esošās kandidātvalstis (Rumānija un Bulgārija) joprojām varēs saņemt *PHARE* programmu finansējumu. Attiecībā uz diviem pirmsiestāšanās finanšu instrumentiem, kuri tika ieviesti, lai palīdzētu valstīm sagatavoties iestājamai ES, tie būs pieejami tikai Bulgārijai un Rumānijai. Jaunās dalībvalstis varēs saņemt reālu strukturālo fondu palīdzību. Divi pirmsiestāšanās finanšu instrumenti:

- *ISPA* programma (vide un transports);
- *SAPARD* programma (lauksaimniecība un lauku vides attīstība).

3.3.1. Strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instruments (*ISPA*)

ISPA tika izveidots, lai palīdzētu kandidātvalstīm sasniegt ES infrastruktūras limeni divos galvenajos – transporta un vides – sektoros. Laika periodā no 2000. līdz 2006. gadam ik gadu kandidātvalstīs tiek īstenoti projekti par kopējo summu 1 040 miljoni eiro (pēc 1999. gada cenām) gadā.

ISPA mērķi:

- palīdzēt kandidātvalstīm sasniegt ES vides standartus;
- paplašināt un savienot transporta sistēmas ar Eiropas nozīmes transporta tīkliem;
- iepazīstināt kandidātvalstis ar ES strukturālo un kohēzijas fondu politiku un procedūrām.

Palīdzību saņemošās nozares

ISPA programmas finansē trīs nozares – vidi, transportu un tehnisko palīdzību. *ISPA* finansē lielākos vides projektus, īpaši attiecībā uz ūdens piesārņojuma novēršanu, notekūdeņu saimniecību un gaisa piesārņojumu. Transporta nozarē *ISPA* finansē kandidātvalstu transporta infrastruktūru uzlabošanu un celtniecību, un palīdz veidot to sasaisti ar ES transporta tīkliem.

ISPA projektu ietvaros tehnisko palīdzību vai sagatavošanās izpētes finansējumu var saņemt arī NVO, kas darbojas vides sektorā. Tehniskā palīdzība ir neatsverama, lai nodrošinātu augsti kvalificētus projektus gan vadības, gan ietekmes ziņā.

Kā pieteikties uz *ISPA* līdzfinansējumu projektos?

ISPA palīdzību saņem kandidātvalstu centrālās valdības. EK dienesti izskata tikai tos pieteikumus, kuri saņemti caur nacionālo *ISPA* koordinātoru. Pieteikumi iesniedzami standarta pieteikuma formā. Projektiem jābūt ietvertiem *ISPA* sektoru investīciju plānā, kuru pieņemusi kandidātvalsts un kuru atbalsta EK. Pieteikumu izskatīs EK, un (ja nepieciešams) tas tiks apspriests ar konkrēto kandidātvalsti. Ja EK uzskata projektu par atbalstāmu, tā iesniedz projektu dalībvalstu pārstāvju administratīvajai komisijai viedokļa izteikšanai. Ja arī administratīvā komisija atzinīgi novērtējusi projektu, EK pieņem projektu un izsniedz kandidātvalstij parakstīšanai finanšu memorandu.

Praktiski jautājumi

Lai pieteiktos uz *ISPA* programmu finansējumu, NVO jāveic vairāki uzdevumi. Pirmkārt, jāizpēta galvenie dokumenti un informācija par *ISPA*, lai noteiktu, kurš *ISPA* palīdzības sektors atbilst NVO darbības sfērai, kā arī uzzinātu, kāda ir tehniskā un finanšu situācija, valsts pasūtījuma noteikumi, naudas izsniegšanas veidi un procesā iesaistītās puses. Galvenie dokumenti attiecībā uz *ISPA* procedūrām ir *ISPA* rokasgrāmata, DIS (Decentralizētās Ieviešanas sistēmas) rokasgrāmata un Kontraktu procedūru praktiskais ceļvedis. Visi šie dokumenti un citas informācijas brošūras pieejamas internetā:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/ispa/docum_en.htm#manuals

Sīkāka informācija

Papildu informāciju par *ISPA* iespējām var saņemt EK Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta pakļautībā esošajā *ISPA* direktorātā, EK delegācijās kandidātvalstīs un pie nacionālajiem *ISPA* koordinatoriem kandidātvalstīs. Adrese atrodama internetā:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/ispa/contacts_en.htm#3

Direktorāts F:

Mr. Luis Riera Figueras (direktors)

Fakss: + 32 2 296 10 96

Nodaļa F1

Mr. Erich Unterwurzacher (nodaļas vadītājs)

ISPA koordinācijas darbības un pirmsiestāšanās pasākumi Bulgārijā, Rumānijā

Fakss: +32 2 299 44 45

internetā: www.europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_en.htm

3.3.2. Īpašā pirmsiestāšanās palīdzība lauksaimniecībā un lauku attīstībā (SAPARD)

SAPARD ir daļa no pirmsiestāšanās palīdzības kandidātvalstīm, kas izsniedz finansējumu lauksaimniecības un lauku attīstības nozarē. *SAPARD* ir divas galvenās prioritātes: palīdzēt katrai valstij ieviest Kopienas likumdošanu un atrisināt prioritārās un īpašās problēmas, kas saistītas ar ilgtspējīga lauksaimniecības sektora un lauku apvidu attīstību. Atšķirībā no pārējiem pasākumiem, *SAPARD* pilnībā tiek administrēts nacionālā līmenī, un EK nepedalās nevienā no ieviešanas posmiem.

Tāpat kā citas pirmsiestāšanās palīdzības programmas, *SAPARD* sniedz atbalstu, lai kandidātvalstīs īstenotu galvenās politikas prioritātes, kas noteiktas pievienošanās līgumos un nacionālajās likumdošanas programmās. Lauksaimniecības ražojumu sektorā tas nozīmē:

- pievienošanas lauksaimniecības ES likumdošanai;
- veterināro, fitosanitāro un mārketinga prasību ieviešanu;
- pārtikas pārstrādes standartu paaugstināšanu;
- lauksaimniecības pārtikas sektora pārstrukturēšanu, lai uzlabotu konkurētspēju;
- īstenot saskaņotu strukturālās un lauku attīstības politiku.

Kopējais *SAPARD* gada budžets programmas septiņu gadu periodā (2000–2006) ir 529 miljoni eiro. Katrai valstij piešķirto līdzekļu apjoms atkarīgs no lauku iedzīvotāju skaita, kopējās lauksaimniecībā izmantojamās platības, IKP uz iedzīvotāju, kas balstīts uz pirkspēju, un konkrētās situācijas lauku apvidos.

Finansējot šīs programmas, Kopiena var ieguldīt līdz 75% no kopējiem valsts izdevumiem, kaut gan tehniskajai palīdzībai iespējams arī 100% programmas apjoma finansējums.

Ilggadīgs finanšu līgums

Ar šo Kopienas līgumu tiek noteikti *SAPARD* vadības un kontroles noteikumi visam programmas periodam (2000–2006), un tajā ietverti trīs principi, kas izklāstīti EK komunikācijā (2000. gada janvāris):

- 1) pilnīga programmas vadības decentralizācija, nododot vadību aģentūrai, kuras izveide ir katras valsts atbildība;
- 2) uz diferencētu asinējumu balstīta finansēšanas kārtība;
- 3) ieviešanas laikā tiek izmantota ELVGF garantiju daļas kontu uzraudzības procedūra.

SAPARD finansē šādus pasākumus: investīcijas lauksaimniecības holdingos, pārstrādes un mārketinga uzlabošana, kvalitātes, veterinārijas un augu veselības kontroles struktūru uzlabošana, vidi saudzējošas lauksaimniecības ražošanas un lauku vidi aizsargājošu metožu ieviešana, saimnieciskā dažādošana, atbalsts fermām un fermu vadības pakalpojumi, ražotāju grupu izveide, ciematu renovācija un attīstība, zemes uzlabošana un pārdale, zemes reģistru izveide un modernizēšana, arodapmācību uzlabošana, lauku infrastruktūras attīstība un uzlabošana, ūdens resursu apsaimniekošana, mežsaimniecības pasākumi un tehniskā palīdzība.

NVO, kas meklē iespējas saņemt *SAPARD* finansējumu, var darboties tikai šo pasākumu ietvaros. NVO darbībai pārsvarā varētu atbilst tādi pasākumi kā saimnieciskā dažādošana, ražotāju grupu izveide, ciematu renovācija un attīstība, arodapmācību uzlabošana un tehniskā palīdzība.

Kā pieteikties uz *SAPARD* līdzfinansējumu projektos?

Saskaņā ar pirmsiestāšanās palīdzības decentralizētas vadības principu, valsts institūcija, t.i., ***SAPARD* aģentūra**, ir atbildīga par *SAPARD* programmas projektu vadību. Tādējādi projekta pieteikums iesniedzams nacionālajā *SAPARD* aģentūrā. Praktiskā atbildība par projektiem būs kandidātvalsts pārziņā, bet programmas īstenošana ir pakļauta EK kontrolei un auditam.

Praktiski jautājumi

Praktiski padomi no EK vispārējā budžeta finansētām līgumu procedūrām attiecībā uz ārējām aktivitātēm atrodami: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/pg/-npg_en.doc

Ņemot vērā, ka *SAPARD* ir pilnībā decentralizēts instruments, uzaicinājumi uz konkursu tiek publicēti nacionālā līmeņa *SAPARD* aģentūrā. Lai saņemtu sīkāku informāciju, jāsazinās vai nu ar EK deleģācijām kandidātvalstīs, vai ar aģentūrām katrā valstī:

Lauksaimniecības ģenerāldirektorāts (*DG Agriculture*)

Direction FII

Unit CEECs – *SAPARD* instrumentu vadība

Nodaļas vadītājs Mr. Alan Wilkinson, Tel.: +32 2 295 59 72

Alan.Wilkinson@cec.eu.int

Vadītāja vietnieks Mr. Kaj Mortensen, Tel.: +32 2 296 47 86
Kaj.Mortensen@cec.eu.int

SAPARD aģentūras kandidātvalstīs:

http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/countries/index_en.htm

3.4. Jauno kaimiņvalstu finanšu instruments

Līdz ar paplašināšanos 2004. gada maijā, ES būs robežas ar jaunām valstīm, un ir ļoti svarīgi izveidot politiku sadarbībai un attiecībām ar tām. Saskaņā ar šo politiku, kura uzsvērta EK komunikācijā “Plašāka Eiropa – kaimiņvalstis: jauns attiecību modelis ar mūsu austrumu un dienvidu kaimiņiem”³⁹, ES “*jāizveido labklājības zona un draudzīgas kaimiņattiecības... ar kuriem Eiropas Savienībai būs tuvas, miermīlīgas un uz sadarbību vērstas attiecības*”⁴⁰. Šai politikai jābalstās uz abpusējām politiskām un ekonomiskām vērtībām un jāveicina demokrātiskas un ekonomiskas reformas, ilgtspējīga attīstība un tirdzniecība.

Galvenie jaunās politikas darbības instrumenti būs rīcības plāni. Rīcības plāni ir dokumenti, kuros uzskaitītas abu pušu saistības šādos jautājumos:

- veicināt politisku sadarbību, lai novērstu drošības draudus un iespējamus konfliktus;
- ekonomiskā reforma un attīstība, un funkcionējoša tirgus ekonomika;
- iekšējā tirgus, tajā skaitā, tirdzniecības, liberalizācija, sadarbība enerģētikas un transporta sektorā;
- sadarbība tieslietu un iekšlietu sektorā;
- infrastruktūras tīklu un enerģijas, transporta un telekomunikāciju tirgus izveide, kā arī sadarbība vides sektorā;
- politika, kas veicinātu cilvēku savstarpējo kontaktu veidošanos izglītības, izpētes, attīstības un kultūras jomā, un pakāpeniska pieeja noteiktām Kopienas programmām.

Lai varētu reaģēt uz paplašināšanās radītajiem izaicinājumiem, EK ir izteikusi divpakāpju priekšlikumu, kā veiksmīgāk attīstīt pārrobežu un reģionālo/starpnacionālo sadarbību pie ES ārējām robežām. Šī divpakāpju pieeja balstās uz uzlabotu esošo programmu koordinēšanu pārrobežu sadarbībā un jauna instrumenta izveidi nākamajam finanšu periodam, lai sekmētu sadarbību ar jaunajām kaimiņvalstīm.

Pirmā fāze

EK ieteiktā divpakāpju priekšlikuma pirmā fāze ir izveidot kaimiņvalstu programmas, balstoties uz esošo likumdošanu un finansējumu pārrobežu sadarbībai 2004.–2006. gadu

³⁹ Šo komunikāciju sauc arī “Plašākas Eiropas komunikācija”.

⁴⁰ Eiropas Komisijas dienestu darba dokuments, vadoši norādījumi attiecībā uz kaimiņvalstu programmu sagatavošanu pie dalībvalstu un jauno dalībvalstu ārējām robežām, 23/10/2003.

periodam. Tas nozīmē uzlabot sadarbību starp finanšu un juridiskajiem instrumentiem, tajā skaitā *CARDS*, *TACIS*, *INTERREG* un *PHARE*. Šī pieeja ir nepieciešama, jo finanšu līdzekļi ir sadalīti un budžeta piešķiršana šīm programmām noteikta līdz 2006. gada beigām. Tādējādi ES izpildītu savas apņemšanās un pienākumus pašreizējā programmu periodā (2000–2006).

Kāpēc nepieciešama koordinēšana? Pašreizējā sistēmā iesaistītajām pusēm dažādās ES robežas pusēs ir grūti strādāt kopā, jo katras programmas struktūra un procedūras ir atšķirīgas. Piemēram, esošās programmas nepieļauj kopprojektus uz ES ārējām robežām. Tādējādi pusēm dažādās robežas pusēs ir jāpiesakās uz divām atšķirīgām programmām. Jaunās kaimiņvalstu programmas būs pieejamas abās robežas pusēs ar kopīgu pieteikšanos uz konkursu un atlases procesu. Šīs programmas tiks finansētas caur esošajām programmām piešķirtajiem līdzekļiem un tiks sagatavotas, sadarbojoties attiecīgām iesaistītajām pusēm abās robežas pusēs.

Jauno Kaimiņvalstu instrumenta komunikācijā (*the New Neighbourhood Instrument Communication*) definēti šādi mērķi:

- veicināt ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo sadarbību pierobežas zonā;
- strādāt kopā, lai risinātu kopējas problēmas;
- nodrošināt efektīvas un drošas robežas;
- veicināt vietējas “cilvēks cilvēkam” sadarbības aktivitātes.

Jaunās Kaimiņvalstu programmas atbalstīs plašu pasākumu klāstu, tajā skaitā:

- infrastruktūru tādās nozarēs kā transports, vide, enerģija, robežu šķērsošana un elektroniskie sakari;
- investīcijas ekonomiskajā un sociālajā kohēzijā (produktīvas investīcijas, cilvēkresursu attīstība, uz uzņēmējdarbību vērsta infrastruktūra, sadarbība izpētes un tehnoloģiju un jauninājumu jomā); sadarbība starp cilvēkiem (kultūras un izglītības apmaiņas programmas un sadarbība);
- veicinās brīvu cilvēku pārvietošanos un atbalstu institucionālās kapacitātes stiprināšanai (tajā skaitā tieslietas un iekšlietas, robežu un muitu darbība un citu kopēju problēmu risināšana).

Kaimiņvalstu dalība jaunajās programmās tiks nodrošināta, nacionālā līmenī izveidojot par jauno kaimiņvalstu programmu atbildīgu institūciju. Šī institūcija sastāvēs no plaša reģionālo, vietējo un nevalstisko partneru loka. Šī sistēma ir ļoti līdzīga tai, kāda tika izveidota dalībvalstīs strukturālo fondu darbības vajadzībām, īpaši Kopienas iniciatīvas programmas *INTERREG III* vajadzībām.

EK pašlaik sazinās ar valstu varas iestādēm, lai tās noteiktu atbildīgās institūcijas vietējā un reģionālā līmenī. Pilnīgu sadarbību var īstenot tikai tajās valstīs, kur oficiālo ārējā partnera nomināciju apstiprinājusi arī EK.

Katrai jaunajai kaimiņvalstu programmai būs divas komisijas:

- **Uzraudzības komisija**, kuras uzdevums ir nodrošināt darbības programmas politikas un finanšu pārskatu;
- **Programmu atlases komisija**, kura ir atbildīga par atlases procesu.

Komisiju struktūras noteikumi nodrošinās līdzvērtīgu visu iesaistīto dalībvalstu un EK dalību šajās komisijās.

Katrai kaimiņvalstu programmai tiks izveidota **Administratīvā iestāde** (saskaņā ar strukturālo fondu noteikumiem – atbildīgā institūcija). Ja būs nepieciešams ārējais komponents, tiks izveidota **Projekta īstenotāja iestāde**. Centralizētas vadības gadījumā šo lomu var uzticēt EK delegācijai. Ja vadība ir decentralizēta, šī loma tiek piešķirta piemērotai institūcijai pēc partnervalsts ieteikuma un saskaņošanas ar EK⁴¹.

Robežas iekšpusē tiks izveidots **Vienotais tehniskais sekretariāts**, kas nodarbosies ar administratīviem jautājumiem, t.i., sekretariāts būs atbildīgs par projektu pieteikumu pieņemšanu, pieteikumu sākotnējo izvērtēšanu un rekomendēšanu **Programmas atlases komisijai**. Vienotā tehniskā sekretariāta personāls būs no programmā iesaistītajām kaimiņvalstīm⁴².

Uzraudzības komisija izlems, kad Vienotajam tehniskajam sekretariātam jāpublicē uzaicinājumi uz konkursiem. Tomēr dažus no projektiem, ievērojot pienācīgu procedūru, var ierosināt pati Uzraudzības komisija.

Pieteikumi nosūtāmi sekretariātam, kurš ir atbildīgs par projektu sākotnējo novērtēšanu. Sekretariāts sagatavo un nosūta Programmas atlases komisijai atzinumus par iesniegtajiem projektiem.

Projekta iekšējie un ārējie elementi nedaudz atšķirsies, un tas atspoguļosies finansējuma piešķiršanas atšķirīgajos noteikumos:

- **robežas iekšpusē** – administratīvā iestāde izsniedz granta vēstuli, piešķirot projektam ERAF finansējumu saskaņā ar strukturālo fondu noteikumiem;
- **robežas ārpusē** – attiecīgs EK dienests pieņem vai noraida Programmas atlases komisijas lēmumu. Sagatavojot līgumu ar partneri robežas ārpusē, projekta īstenotāja iestāde ņem vērā šo lēmumu.

⁴¹ Eiropas Komisijas dienestu darba dokuments, 23/10/2003 galīgais variants, “vadoši norādījumi attiecībā uz kaimiņvalstu programmu sagatavošanu pie dalībvalstu un jauno dalībvalstu ārējām robežām”.

⁴² Turpat.

Pieteikšanās un atlases process

Kaimiņvalstu programmu pieteikumi balstīsies uz vienu pieteikumu un vienotu atlases procesu abās robežas pusēs. Katram projektam tiek izmantota viena pieteikuma anketa. Pieteikuma anketā skaidri jānodala darbs, kas tiks darīts ES iekšienē, no darba, kas tiks veikts ārpus ES robežas. Līdz ar to projekta budžetam jābūt sadalītam iekšējā un ārējā budžetā, skaidri norādot paredzamās izmaksas darbībām ES robežās un ārpus tām. Tas ir ļoti svarīgi, jo pasākumi robežas abās pusēs tiks finansēti no dažādām programmām. Piemēram, projekts, kurā iesaistīta Somija, Igaunija un Krievija, saņems finansējumu no divām programmām. Darbības, kas tiks veiktas paplašinātajā ES (Somijā un Igaunijā), saņems finansējumu no Kopienas iniciatīvas programmas *INTERREG III*, bet darbības, kas tiks īstenotas Krievijā, saņems finansējumu no *TACIS CBC* Kaimiņvalstu projekta (*NPF*). Tieši šā iemesla dēļ budžets ir jāsadala iekšējā un ārējā daļā.

Galvenie principi, saskaņā ar kuriem darbosies kaimiņvalstu programmas, tiks iestrādāti attiecīgos programmdokumentos un sīki izstrādātās vadlīnijās, kuras šobrīd izstrādā EK⁴³.

Pašlaik partnervalstis veido Kaimiņvalstu programmas, un EK procesā piedalās kā novērotāja. Pirmās kaimiņvalstu programmas pieņemšana paredzēta 2004. gada maijā vai jūnijā. Pirmie uzaicinājumi uz konkursu tiks publicēti 2004. gada vasarā, bet ne agrāk kā jūlijā vai augustā.

Eiropas Komisija ir ieteikusi īstenot šādas jauno kaimiņvalstu programmas:

KAIMIŅVALSTU PROGRAMMA	IESAISTĪTĀS VALSTIS
ZIEMEĻI	Somija, Zviedrija, Norvēģija, Krievija
KARĒLIJA	Somija, Krievija
DIENVIDAUSTRUMU SOMIJA/KRIEVIJA	Somija, Krievija
IGAUNIJA/LATVIJA/KRIEVIJA	Igaunija, Latvija, Krievija
LATVIJA/LIETUVA/BALTKRIEVIJA	Latvija, Lietuva, Baltkrievija
LIETUVA/POLIJA/KRIEVIJA	Lietuva, Polija, Krievija
POLIJA/UKRAINA/BALTKRIEVIJA	Polija, Ukraina, Baltkrievija
UNGĀRIJA/SLOVĀKIJA/UKRAINA	Ungārija, Slovākija, Ukraina
SLOVĒNIJA/UNGĀRIJA/HORVĀTIJA	Slovēnija, Ungārija, Horvātija
UNGĀRIJA/RUMĀNIJA/SERBIJA UN MELNKALNE	Ungārija, Rumānija, Serbija un Melnkalne

⁴³ *TACIS* pārrobežu sadarbība: Stratēģijas dokuments un norādošās programmas 2004–2006, pieņēmusi Eiropas Komisija 2003. g. 21. novembrī.

KAIMIŅVALSTU PROGRAMMA	IESAISTĪTĀS VALSTIS
ITĀLIJA/ADRIJAS JŪRAS VALSTIS	Itālija, Horvātija, Bosnija-Hercegovina, Serbija un Melnkalne, Albānija
ITĀLIJA/ALBĀNIJA	Itālija, Albānija
GRIEĶIJA/ALBĀNIJA	Grieķija, Albānija
GRIEĶIJA/MAĶEDONIJA	Grieķija, Maķedonija
SPĀNIJA/MAROKA	Spānija, Maroka
GIBRALTĀRS/MAROKA	Apvienotā Karaliste, Maroka
RUMĀNIJA/UKRAINA	Rumānija, Ukraina
RUMĀNIJA/MOLDOVA	Rumānija, Moldova
BULGĀRIJA/SERBIJA UN MELNKALNE	Bulgārija, Serbija un Melnkalne
BULGĀRIJA/MAĶEDONIJA	Bulgārija, Maķedonija
BALTIJAS JŪRAS VALSTIS	Vācija, Dānija, Zviedrija, Somija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Polija, Norvēģija, Krievija, Baltkrievija
CENTRĀLĀS, ADRIJAS JŪRAS, DONAVAS, DIENVIDAUSTRUMEIROPAS REĢIONS	Vācija, Austrija, Itālija, Grieķija, Čehija, Slovākija, Slovēnija, Polija, Ungārija, Rumānija, Bulgārija, Horvātija, Serbija un Melnkalne, Bosnija-Hercegovina, Maķedonija, Albānija, Ukraina, Moldova
RIETUMU VIDUSJŪRAS VALSTIS	Itālija, Francija, Spānija, Portugāle, Apvienotā Karaliste, Malta (Maroka, Alžīrija, Tunisija)
CENTRĀLĀS UN AUSTRUMU VIDUSJŪRAS VALSTIS	Grieķija, Itālija, Malta, Kipra (Turcija, Ēģipte, Izraēla, Libāna, Sirija, Palestīnas pašpārvaldes teritorija, Jordānija, Libija)

Informācijas pieejamība

Lai iegūtu informāciju par programmām jūsu reģionā, ir jāsapazinās ar **Vienoto tehnisko sekretariātu**. Saskaņā ar informāciju no nodaļas, kas nodarbojas ar *TACIS*, Ārējo attiecību ģenerāldirektorātā, EK apspriež iespēju izveidot Vienotā tehniskā sekretariāta filiāles ārpus ES robežām, lai informētu iedzīvotājus un organizācijas par jaunajām programmām un iespējamo sadarbību. Ja viss notiks saskaņā ar grafiku, pirmais informācijas birojs ārpus ES robežām savas durvis vērs 2004. gada septembrī.

Pagaidām informācija par jaunajām programmām DA Somija/Krievija, Karēlija, *Kolarctic* un Baltijas jūras valstis pieejama šādos Kopienas iniciatīvas *INTERREG* sekretariātos:

Dienvidaustrumu Somija/Krievija – Dienvidkarēlijas reģionālajā padomē

Regional Council Of South Karelia

Raatimiehenkatu 18

FIN-53100 Lappeenranta

Tel.: +358 5 613 001

Fakss: +358 5 6130 250

E-pasts: info@ekarjala.fi

forename.surname@ekarjala.fi

Karēlija – Oulu reģiona padomē

Council of Oulo Region

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Kauppurienkatu 8 A

90100 Oulu

Tel.: +35 (08) 3214 000

Fakss: +35 (08) 3214 013

E-pasts: info@pohjois-pohjanmaa.fi

Ziemeļi (Nord (Kolarctic)) – Lapzemes reģionālajā padomē

Regional Council of Lapland

Hallituskatu 20 B

FIN-96100 Rovaniemi

Tel.: +358 16 3301 000

Fakss: +358 16 318 705

E-pasts: info@lapinliitto.fi

Baltijas jūras valstis

BSR INTERREG III B Joint Secretariat Rostock (*BSR INTERREG III B* sekretariātā)

Rostokā, Vācijā)

Grubenstrasse 20

18055 Rostock

Germany

Tel.: +49 381 45484 5281

Fakss: +49 381 45484 5282

E-pasts: info@bsrinterreg.net

BSR INTERREG III B Joint Secretariat Karlskrona (*BSR INTERREG III B* sekretariātā)

Karlskrūnā, Zviedrijā)

Amiralitetstorget 27

37130 Karlskrona

Sweden

Tel.: +46 455 335 198/9/7

Fakss: +46 455 144 68

E-pasts: bsda@balticinstitute.se

Otrā fāze

Saskaņā ar trešo kohēzijas ziņojumu, EK nolūks ir ieteikt jaunu tiesisku instrumentu Eiropas sadarbības struktūras veidā. Jauno kaimiņvalstu instruments balstīsies uz jau esošo pieredzi, kas iegūta, īstenojot pārrobežu sadarbības programmas *CARDS*, *TACIS*, *INTERREG* un *PHARE*. Tajā apvienosies ārpolitikas, ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķi. Šim instrumentam vajadzētu nodrošināt nākotnē ārējo robežu vieglu pārraudzību, veicināt ilgtspējīgu ekonomikas un sociālo attīstību un turpināt reģionālu un starptautisku sadarbību⁴⁴. Izstrādājot programmu prioritātes, tiks ņemti vērā sasniedzamie mērķi abās robežas pusēs.

EK komunikācijā izteiktas trīs izvēles iespējas, ar kuru palīdzību pārvarēt pašreizējos trūkumus – izveidojot instrumentu vai labāk koordinējot instrumentus, lai tie darbotos abās ārējās, tajā skaitā jūras,⁴⁵ robežas pusēs. Pieteikšanās un atlase tiks veikta vienota procesa ietvaros. Turklāt uzraudzības, atskaitīšanās un novērtēšanas procedūras būs saskaņotākas.

Lai uzlabotu pašreizējos tiesiskos un budžeta piešķiršanas aspektus, tika ieteiktas trīs alternatīvas:

- 1. Izveidot kaimiņvalstu programmu kopumu no esošām programmām** – paplašināt esošo sadarbības programmu saturu un ģeogrāfisko vērienu, lai finansējumu varētu izmantot abās robežas pusēs, piemēram, ļaut izmantot *INTERREG III* fondus ārpus ES robežām.
- 2. Izstrādāt vienotu jaunu noteikumu kaimiņvalstu instrumenta pārvaldīšanai** – šis finanšu instruments būtu balstīts uz vienu budžeta līniju un finansētu darbības abās robežas pusēs. Jādomā arī par vienu programmu, kas darbotos divās atšķirīgās budžeta līnijās.
- 3. Esošo instrumentu koordinācija, kas balstīta uz jauno kaimiņvalstu programmu pieeju 2004.–2006. gadu periodam.**

Balstoties uz šīm EK izteiktajām alternatīvām komunikācijā “Jauno kaimiņvalstu sadarbība”, tai jāveicina projekta izpēte par jaunā instrumenta ticamību un ietekmi uz pārrobežu sadarbību.

⁴⁴ COM (2003) 393 galīgais variants, Komisijas komunikācija, gatavojoties jaunajam kaimiņvalstu programmu instrumentam.

⁴⁵ Sk. Trešo kohēzijas ziņojumu, xxxi lpp.

Projekta izpētes procesā jāņem vērā iespēja izstrādāt dažādas pieejas dažādiem reģioniem. Jaunajam kaimiņvalstu instrumentam jābūt sasaistītam un saskaņotam ar dažādām ārējās politikas stratēģijām un prioritātēm, kuras jau noteiktas kaimiņvalstīs.

Austrumos garo robežu dēļ ir svarīgi pievērst uzmanību pārrobežu sadarbībai. Jāattīsta jaunās iniciatīvas, lai veicinātu reģionālo sadarbību ar Krieviju un citām rietumu NVS. Šī sadarbība varētu balstīties uz ziemeļu dimensijas koncepciju plašākai un visaptverošākai pieejai kaimiņvalstu jautājumiem.

Kā definēts *CARDS* noteikumos, reģionāla, pārrobežu, starpnacionāla un starpreģionāla sadarbība ir ļoti svarīga Rietumbalkānu reģionā.

Vidusjūras reģiona ģeogrāfiskajā kontekstā ļoti svarīga ir tā jūras robeža, un īpaši jāveicina reģionālā un apakšreģionālā integrācija starp Vidusjūras dienvidu valstīm.

Jaunie priekšlikumi periodam no 2007. gada jāiesniedz laikus. Būvētībā jau 2004. gada laikā sagaidāms sīkāk izstrādāts priekšlikums attiecībā uz nākamā perioda (2007–2013) finanšu perspektīvām un trešā kohēzijas ziņojuma ieteikumiem.

3.5.

III PIELIKUMS

NODERĪGAS SAITES UN KONTAKTINFORMĀCIJA

Vispārēja informācija par strukturālajiem fondiem

Eiropas Reģionālās attīstības fonds (*The European Regional Development Fund*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/prord/prord_en.htm

Eiropas Sociālais fonds (*The European Social Fund*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/prord/prords/prdsb_en.htm

Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonds (*The European Agricultural Guidance and Guarantee Fund*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/prord/prords/prdsc_en.htm

Zivsaimniecības vadības finansēšanas instruments (*The Financial Instrument for Fisheries Guidance*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/prord/prords/prdsd_en.htm

Kohēzijas fonds (*The Cohesion Fund*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/procf/cf_en.htm

Strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instruments (*Instrument for Structural Policies for Pre-Accession – ISPA*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/ispa/ispa_en.htm

Kopienas iniciatīvas (*Community Initiatives*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/intro/regions5_en.htm#3

Novatoriskas aktivitātes (*Innovative actions*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/intro/regions5_en.htm#5

Strukturālo fondu un Kohēzijas fonda noteikumi

Strukturālo fondu noteikumi 2000–2006

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/regul_en.htm

Kohēzijas fondu noteikumi 2000–2006

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/cf_en.htm

Pirmsiestāšanās fondu noteikumi (*ISPA*)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/ispa_en.htm

Pirmsiestāšanās fondu noteikumi (*SAPARD*)

http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/leg/index_en.htm

Dažādu dalībvalstu un reģionu projekti

Informācija par ES reģionālo politiku (iniciatīvas, projekti un fondi) katrā dalībvalstī

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/visitors/newforms/stories_en.cfm

Eiropas Reģionālās attīstības fonda and Kohēzijas fonda labo piemēru paraugi

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/projects/stories/index_en.cfm

Eiropas Sociālā fonda aktivitātes dalībvalstīs

http://europa.eu.int/comm/employment_social/esf2000/member_states-en.htm

Noderīgi kontakti Eiropas Komisijā

Reģionālās attīstības ģenerāldirektorāts (*DG Regional Policy*)

Rue du Père de Deken 23, 1040 Brussels, Belgium

Pasta adrese: Rue de la Loi/Wetstraat 200, 1049 Brussels, Belgium

Mājaslapa: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

E-pasts: dgregio@inforegio.cec.eu.int

Direktorāts A – Konceptija, ietekme, koordinācija un novērtēšana,

Mr. Jean-Charles Leygues, Tel.: +32 2 295 61 47,

Fakss: +32 2 296 24 03

Direktorāts A/2 – Reģionālo un kohēzijas fondu darbību koordinācija, atbilstība

Kopienas politikai, stratēģiskās programmas, Mr. Eddy Hartog, Tel.: +32 2 299 00 84,

Fakss: +32 2 296 62 35

Direktorāts B/1 – *INTERREG*, Mr. Esben Poulsen, Tel.: +32 2 295 00 07,

Fakss: +32 2 296 32 90

Direktorāts B/2 – *URBAN*, Mr. Rudolf Neissler, Tel.: +32 2 299 52 80,

Fakss: +32 2 296 32 71

Direktorāts B/3 – Inovācija, Mr. Jean Pierre Berg, Tel. : +32 2 295 19 07,
Fakss: +32 2 296 24 73

Direktorāts F/1 – ISPA koordinācijas un pirmsiestāšanās pasākumi, Bulgārija, Rumānija,
Mr. Erich Unterwurzacher, Tel.: +32 2 296 67 21, Fakss: +32 2 122 44 45

Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts (*DG Employment and Social Affairs*)

Rue Joseph II 27 & 37, 1000 Brussels, Belgium

Pasta adrese: Rue de la Loi/Wetstraat 200, 1049 Brussels, Belgium

Mājaslapa: http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/index_en.html

E-pasts: empl-info@cec.eu.int

Direktorāts A/4 – ESF politikas koordinēšana, Mr. Xavier Prats Monne,
Tel.: +32 2 296 12 30

Direktorāts B/4 – Kopienas iniciatīvas, Ms. Marie Donnelly, Tel.: +32 2 296 03 32

Direktorāts D – Pielāgošanās, Sociālais dialogs un sociālās tiesības, Mr. Bernard Jansen,
Tel.: +32 2 295 76 04

Direktorāts G – Horizontālās un starptautiskās lietas, Ms. Luisella Pavan-Woolfe,
Tel.: +32 2 295 66 38

Direktorāts G/2 – Paplašināšanās un ārlietas, Mr. Jean-Paul Tricart,
Tel.: +32 2 299 05 11

Direktorāts G/4 – Sakari, Mr. Giorgio Clarotti, Tel.: +32 2 296 58 94

Lauksaimniecības ģenerāldirektorāts (*DG Agriculture*)

Rue de la Loi 130, 1040 Brussels, Belgium

Pasta adrese: Rue de la Loi/Wetstraat 200, 1049 Brussels, Belgium

Mājaslapa: http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/index_en.htm

E-pasts: agri-library@cec.eu.int

Direktorāts AII/4 – Attiecības ar NVO lauksaimniecības nozarē, Mr. Gerard Kiely,
Tel.: +32 2 298 74 27

Direktorāts F/4 – SAPARD programmas, Mr. Alan Wilkinson, Tel.: +32 2 295 59 72

Zivsaimniecības ģenerāldirektorāts (*DG Fisheries*)

Rue de la Loi 170, 1040 Brussels, Belgium

Pasta adrese: Rue de la Loi/Wetstraat 200, 1049 Brussels, Belgium

Mājaslapa: http://www.europa.eu.int/comm/fisheries/policy_en.htm

E-pasts: fisheries-info@cec.eu.int

Direktorāts D/2 – Sakari un informācija, Ms. Chiara Gariazzo, Tel. : +32 2 299 92 55

Noderīgas interneta adreses

PHARE mājaslapa

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/phare/index.htm>

Uzaicinājumi uz konkursiem EK ārējai un pirmsiestāšanās palīdzībai

<http://europa.eu.int/comm/europeaid/cgi/frame12.pl>

Konkursi elektroniski

<http://ted.publications.eu.int/CD/application/pif/resources/shtml/common/home/home.html>

Praktiski padomi *PHARE*, *ISPA* un *SAPARD* līgumu procedūrām

http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

PHARE publikācijas

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/phare/publist.htm>

Pārrobežu sadarbības programmas

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/phare/programmes/index.htm>

INTERREG III

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/interreg3/index_en.htm

ISPA (Strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instruments)

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/ispa/ispa_en.htm

SAPARD (īpašā palīdzības programma lauksaimniecībai un lauku attīstībai)

http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm

Saites uz ES15 nacionālajām interneta lapām ar informāciju par Eiropas un reģionālajām attīstības programmām

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/country/gateway/index_en.cfm

Saites uz nacionālajām administratīvajām iestādēm

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm?pay=other

Saites uz kandidātvalstu mājaslapām ar dokumentiem par strukturālajiem un kohēzijas fondiem

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/themes/doc/progdoc.doc

4. nodaļa. IEKŠĒJĀ BUDŽETA LĪNIJAS

4.1. Budžeta līniju saraksts

AUDIOVIZUĀLIE, PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻI, PRESE, SAZIŅA UN INFORMĀCIJA	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Pasākumi pret nelikumīgu un kaitīga satura materiālu publiskošanu internetā	09 03 03	7,3 milj.
Pilsoņu informēšana, izmantojot plašsaziņas līdzekļus	16 02 02	8,16 milj.
Izaugsme un audiovizuālais sektors: sagatavošanās pasākumi <i>i2i</i> audiovizuālā iniciatīva	15 05 01 05	2,7 milj.
Informācijas centri	16 05 01	17,1 milj.
Informācijas sabiedrības tehnoloģijas	09 04 01	869,5 milj.
<i>MediaPlus</i> (pasākumi audiovizuālās industrijas attīstībai)	15 05 01 01	75,2 milj.
<i>Media Training</i> (pasākumi, lai sekmētu audiovizuālās industrijas arodizglītības attīstību)	15 05 01 02	9 milj.
<i>Prince</i> – Informācijas un saziņas stratēģija	22 04 01	16,5 milj.
PILSONISKĀ SABIEDRĪBA, EIROPAS ATTĪSTĪBU VIRZOŠĀS EIROPAS ASOCIĀCIJAS, NVO	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Pilsoniskās sabiedrības veicināšanas pasākumi	15 06 01 01	p. m. ⁴⁶
Asociācijas un federācijas, kuras interesē ar Eiropu saistīti jautājumi	15 06 01 04	1,5 milj.
Ideju attīstītāji Eiropā	15 06 01 05	0,5 milj.
Granti ideju attīstītājiem Eiropā un organizācijām, kas atbalsta Eiropas ideju	15 06 01 03	2,405 milj.
Institūcijas, kas specializējas attiecībās ar ES un trešajām valstīm	19 02 02	1,653 milj.
Atbalsts starptautiskām nevalstiskām jaunatnes organizācijām	15 07 01 02	1,87 milj.
Pilsētu divpusējās sadarbības projekti ES	15 06 01 07	14 milj.
IZGLĪTĪBA, APMĀCĪBA, JAUNATNE UN KULTŪRA	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Sadarbība ar trešajām valstīm izglītībā un arodapmācībā	15 02 03	2,9 milj.
Elektroniskās mācības	15 02 02 04	p.m.
<i>Erasmus Mundus</i>	15 02 02 05	p.m.
Izglītības un sporta gads Eiropā	15 05 04	8,25 milj.
Pamatprogramma kultūras atbalstam	15 04 02 01	32,9 milj.
<i>Leonardo da Vinci</i>	15 03 01 02	210,3 milj.
Jaunatnes līdzdalības pilotprojekti	15 07 03	2,1 milj.
<i>Socrates</i>	15 02 02 02	327,9 milj.
Jaunatnes programma	15 07 02	93,5 milj.

⁴⁶ *Pro memoria* – budžets šai projekta līnijai vēl nav piešķirts.

NODARBINĀTĪBA UN SOCIĀLIE JAUTĀJUMI	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Sociālās situācijas, demogrāfijas un ģimenes jautājumu analīze un izpēte	04 04 02 01	3,1 milj.
Kopienas pasākumi dzimumu līdztiesības veicināšanai	04 05 02	10,9 milj.
Eiropas Aprūpes izglītības asociācijas pilotprojekts par aktīvu dzīvesveidu novecošanas periodā un vecāku cilvēku mobilitāti	04 04 08	3,5 milj.
Darbaspēka brīva kustība, sociālās drošības sistēmu koordinācija un pasākumi attiecībā uz migrantiem, tajā skaitā migrantiem no trešām valstīm	04 04 03	3,46 milj.
Darba attiecības un sociālais dialogs	04 03 03 01	14,85 milj.
Diskriminācijas apkarošanas un novēršanas pasākumi	04 04 04	18,17 milj.
Sociālās izslēgšanas apkarošanas un novēršanas pasākumi	04 04 02 02	16,37 milj.
Sieviešu organizāciju atbalstīšana	04 05 03	0,35 milj.
ENERĢIJA UN TRANSPORTS	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Finansiāls atbalsts kopēju interešu projektiem Eiropas enerģijas tīklā	06 03 02	18,27 milj.
Programma "Inteliģenta enerģija Eiropai" (2003–2006)	06 04 01	62,69 milj.
Programma "Inteliģenta enerģija Eiropai" (2003–2006) Ārējā daļa – <i>Coopener</i>	06 04 02	4,91 milj.
Politikas atbalstīšana un zinātnisku un tehnoloģisku vajadzību paredzēšana	06 06 03	6,45 milj.
Ilgspējīgas enerģijas sistēmas	06 06 02 01	108,65 milj.
Ilgspējīgas enerģijas sistēmas	08 06 01 01	107,2 milj.
PAPLAŠINĀŠANĀS	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Priekšdarbi pilsoniskās sabiedrības atbalstīšanai jaunajās ES dalībvalstīs	22 03 04	3 milj.
Tehniskās palīdzības informācijas apmaiņas biroja (<i>TAIEX</i>) darbība pārejas perioda atbalsta kontekstā	22 03 02	21,2 milj.
Pārejas perioda atbalsts institūciju veidošanai pēc pievienošanās	22 03 01	193 milj.
UZŅĒMĒJDARBĪBA	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) horizontālās izpētes pasākumi	08 08 01 02	111,5 milj.
Uzņēmumu un uzņēmējdarbības, it sevišķi MVU, programma	02 02 03 01	25,85 milj.
Pētījumi un novatorisms	02 03 01	64,9 milj.
Atbalsts MVU jaunajā finanšu vidē	02 02 03 02	6 milj.
VIDE	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Kopienas rīcības programma civilās aizsardzības jomā	07 03 06 01	6,4 milj.
Kopienas rīcības programma, kas atbalsta vides aizsardzības jomā strādājošās nevalstiskās organizācijas	07 03 02	6,5 milj.

Kopienas sadarbības sistēma ilgtspējīgas pilsētu attīstības veicināšanai	07 03 08	5 milj.
Ieguldījums starptautiskos apkārtējās vides aizsardzības pasākumos	07 02 01	5,6 milj.
Vide un ilgtspējība	10 02 02	9,67 milj.
Programmas <i>LIFE III</i> (Vides finanšu instruments 2000–2004) projekti Kopienas teritorijā: I daļa (dabas aizsardzība)	07 03 03	75 milj.
Programmas <i>LIFE III</i> (Vides finanšu instruments 2000–2004) projekti Kopienas teritorijā: II daļa (vides aizsardzība)	07 03 04	75 milj.

VESELĪBAS UN PATĒRĒTĀJU AIZSARDZĪBA**BUDŽETA
LĪNIJA EIRO**

Uzlabotā genomātika (<i>genomics</i>) un tās pielietojums veselības nozarē	08 02 01 01	306,9 milj.
Cīņa ar slimībām	08 02 01 02	313 milj.
Kopienas aktivitātes, aizstāvot patērētāju tiesības	17 02 01	19,07 milj.
Sabiedrības veselība (2003–2008)	17 03 01 01	51,3 milj.

TIESLIETAS UN IEKŠLIETAS**BUDŽETA
LĪNIJA EIRO**

<i>AGIS</i> : pamatprogramma policijas un tiesas sadarbībai krimināllietās	18 05 01 02	15,27 milj.
Sadarbības programma civillietās	18 06 01 02	3,75 milj.
Trešo valstu pilsoņu integrācija	18 03 06	6 milj.
<i>Daphne II</i> : pasākumi vardarbības apkarošanai pret bērniem, pusaudžiem un sievietēm	18 04 01 02	7,8 milj.
Pamattiesību ievērošanas pētījumu un novērtēšanas programma	18 04 03	1,5 milj.
Atbalsts cilvēktiesību pārkāpumu upuriem	19 04 02	7 milj.

PĒTĪJUMI, TEHNOLOĢISKĀ ATTĪSTĪBA**BUDŽETA
LĪNIJA EIRO**

Pilsoņi un pārvaldība uz zināšanām balstītā sabiedrībā	08 07 01	58,4 milj.
Zinātne un sabiedrība	08 10 01 04	20,7 milj.
Īpaši pasākumi starptautiskās sadarbības atbalstam	08 08 01 03	81,7 milj.
Politikas virzienu atbalstīšana un zinātnisku un tehnoloģisku vajadzību paredzēšana	08 08 01 01	134,5 milj.

4.1.1. Audiovizuālie, plašsaziņas līdzekļi, prese, saziņa un informācija

09 03 03

Pasākumi pret nelikumīgu un kaitīga satura materiālu publiskošanu internetā

Budžets

7,3 milj. eiro.

Apraksts

Programmas mērķis ir ieviest praktiskus pasākumus un metodes, lai neitralizētu internetā ievietotu nelikumīgu un kaitīga satura materiālu, tajā skaitā bērnu pornogrāfijas nelabvēlīgo ietekmi globālajos informācijas tīklos, vienlaicīgi saglabājot izteiksmes brīvības galvenās privilēģijas un netraucētu informācijas plūsmu. Ir noteikti trīs rīcības virzieni: drošākas vides izveidošana, filtrēšanas un novērtēšanas sistēmu attīstība un informēšanas pasākumu atbalstīšana, lai cilvēki labāk izprastu un lietotu internetu. Daļa šī piešķiruma tiks izmantots, lai finansētu informācijas kampaņas (televīzijā, radio un presē) par internetā ievietotas bērnu pornogrāfijas noziedzīgajām un kaitīgajām sekām.

**Kas var pieteikties
Reģions**

Valsts un privātas organizācijas, kuras interesē darbība šajā sfērā. ES, Eiropas Ekonomiskās zonas/Eiropas Brīvās tirdzniecības organizācijas valstis.

Kā pieteikties

Sīkāku informāciju par projektu iesniegšanas uzaicinājumu un projektu iesniegšanas kārtību var saņemt, nosūtot vēstuli uz turpmāk tekstā norādīto pasta vai e-pasta adresi, faksa numuru vai arī, ieskatoties mājaslapā. Standarta pieteikuma veidlapu un programmas vadlīnijas var lejupielādēt no norādītās mājaslapas.

Termiņš

2004. gada 15. jūnijs plkst. 17.00 (pēc Luksemburgas vietējā laika).

Mājaslapa

http://europa.eu.int/information_society/programmes/iap/call/index_en.htm

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)
DG Information Society (Informācijas sabiedrības ģenerāldirektorāts)
Safer Internet Action Plan (Drošāka interneta rīcības plāns)
Office EUFO 1194
Rue Alcide de Gasperi
L-2920 Luxembourg
Mr. Richard Swetenham (kontaktpersona)
Tel.: +352 4301 32963
Fakss: +352 4301 34079
E-pasts: iap@cec.eu.int

16 02 02

Pilsoņu informēšana, izmantojot plašsaziņas līdzekļus

Budžets

8,16 milj. eiro.

Apraksts

Šis budžeta pozīcijas mērķis ir finansēt pasākumus, kuri nodrošina ES iedzīvotājus ar vispārēju informāciju par Kopienas institūciju darbu. Tā ir izveidota, lai apmaksātu uzraudzības

	<p>pasākumu koordinēšanu nacionālajā līmenī un sīki atspoguļotu 2004. gada jūnijā paredzēto Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņu, pievēršot īpašu uzmanību radio un televīzijas ziņu pārraidēm, lai nodrošinātu plurālismu, objektivitāti un vienlīdzību starp politiskajām partijām un kandidātiem, tādējādi sniedzot sabiedrībai informāciju labākajā veidā.</p> <p><i>(Daļa no šī piešķiruma ir iedalīta EURONEWS.)</i></p>
Kas var pieteikties	ES institūcijas, Eiropas Parlamenta pārstāvniecības dalībvalstīs, Eiropas Komisijas pārstāvniecības, uzraudzības institūcijas, kuru uzdevums ir nodrošināt plurālismu, objektivitāti un vienlīdzību radio un televīzijas pārraidēs vecajās un jaunajās ES dalībvalstīs, un citas organizācijas un institūcijas ES dalībvalstīs, kas informē iedzīvotājus par ES.
Reģions	Eiropas Savienība.
Kopienas finansējuma līmenis	50% no attaisnotiem izdevumiem .
Kā pieteikties	Projektu iesniegšanas uzaicinājumi tiks publicēti mājaslapā, kurā būs pieejamas arī vadlīnijas un tipveida pieteikuma veidlapas. Lai saņemtu papildu informāciju, atveriet mājaslapu vai sazinieties ar Preses un saziņas ģenerāldirektorātu.
Mājaslapa Adresāts	http://www.europa.eu.int/comm/dgs/press_communication/grants DG Press and Communication (Preses un saziņas ģenerāldirektorāts) Mrs. Anna Fini (kontaktpersona) Brey 6/254 Tel.: +32 2 296 61 58 Fakss: +32 2 296 26 95 E-pasts: anna.fini@cec.eu.int
15 05 01 05	Izaugsme un audiovizuālais sektors: sagatavošanās pasākumi i2i audiovizuālajai iniciatīvai
Budžets	2,7 milj. eiro.
Apraksts	Pozīcijas mērķis ir jau trešo gadu pēc kārtas finansēt priekšdarbus saskaņā ar 1999. gada 6. maijā noslēgto Starpinstitūciju vienošanos par budžeta disciplīnu un sastādīšanas procedūru. Tās mērķis ir palīdzēt arī audiovizuālajā sfērā strādājošiem uzņēmumiem iegūt banku un citu finanšu institūciju piedāvāto ārējo finansējumu, subsidējot daļu no banku un finanšu institūciju pieprasīto garantiju summas.
Kas var pieteikties	Kopienas mērķis ir veicināt sadarbību starp dalībvalstīm, tāpēc pieteikties var ES dalībvalstu audiovizuālajā sfērā strādājošie uzņēmumi. Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar Komisiju pa norādīto e-pastu.

Adresāts Mr. Etienne Paquay (kontaktpersona)
 Tel. +322 299 06 77
 Fakss: +322 296 52 98
 E-pasts: etienne.paquay@cec.eu.int

16 05 01
Budžets
Apraksts

Informācijas centri

17,1 milj. eiro.

Piešķirums finansē:

- informācijas un dokumentācijas centrus visā Eiropā (Eiropas informācijas centrus un lauku informācijas forumus);
- valsts vai privātas organizācijas, kas atbalsta ES institūciju darbu dalībvalstīs;
- galvenos nacionālos informācijas centrus, kurus kopīgi pārvalda dalībvalstīs;
- darbinieku, kas būs atbildīgi par informācijas centriem un centru tīkla pārvaldību, apmācību;
- Eiropas māju starptautisko federāciju (*International Federation of Europe Houses*).

Piešķirums ir paredzēts arī pilsoņu informēšanas pakalpojumu finansēšanai. Ir konstatēts, ka vispārējas informācijas kampaņas nespēj pienācīgi un efektīvi informēt pilsoņus par personas tiesībām, piemēram, brīvas pārvietošanās jomā. Esošie Pilsoņu informācijas centru tīkli varētu nodrošināt saikni starp pilsoņiem un (paplašināto) ES, aplūkojot dažādus ES likumdošanas jautājumus un pārrobežu problēmas.

Kas var pieteikties

Valsts vai privātas organizācijas, galvenie nacionālie informācijas centri un informācijas punkti dalībvalstīs, kuru uzdevums ir informēt ES iedzīvotājus par ES.

Reģions

ES dalībvalstīs.

Kopienas finansējuma līmenis

50% no attaisnotiem izdevumiem.

Kā pieteikties

Projektu iesniegšanas uzaicinājumi tiks publicēti mājaslapā, kurā būs pieejamas arī vadlīnijas un tipveida pieteikuma veidlapas. Lai saņemtu papildu informāciju, ielūkojieties mājaslapā vai sazinieties ar Preses un saziņas ģenerāldirektorātu.

Mājaslapa

http://www.europa.eu.int/comm/dgs/press_communication/grants
 DG Press and Communication (Preses un saziņas ģenerāldirektorāts)

Adresāts

Mrs. Fabrizia de Rosa (kontaktpersona)
 Brey 6/254
 Tel.: +32 2 299 37 39
 Fakss: +32 2 299 90 14
 E-pasts: avpolicy@cec.eu.int
stephanie.deauvegis@cec.eu.int

09 04 01	Informācijas sabiedrības tehnoloģijas
Budžets	869,5 milj. eiro.
Apraksts	<p>EK Informācijas sabiedrības ģenerāldirektorāts dod iespēju modernām un viegli pieejamām informācijas sabiedrības tehnoloģijām izplatīties Eiropas uzņēmumos un sabiedrībā. Šī budžeta pozīcija velta īpašu uzmanību informācijas sabiedrības politikas pētījumiem un tehnoloģiskajai attīstībai. Tās mērķis ir palīdzēt formulēt uz zināšanām balstītas sabiedrības politikas dokumentus, par kuriem tika panākta vienošanās 2000. gada ES galotņu konferencē Lisabonā un kurus 2001. gada ES galotņu konferencē Stokholmā iekļāva "e-Eiropas" rīcības plānā. Budžeta pozīcijas mērķis ir palielināt Eiropas uzņēmumu un ražošanas novatorismu un konkurētspēju un nodrošināt lielākus ieguvumus visiem Eiropas pilsoņiem. Projektu mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apvienot spēkus tajās nozarēs, kurās Eiropa ir gan ražošanas, gan tehnoloģiju lidere; • nodrošināt Eiropas konkurētspēju šajās nozarēs; • izpētīt jaunas iespējas un reaģēt uz topošām vajadzībām; • nodrošināt to, ka tehnoloģiju attīstība pārtop jaunos produktos un pakalpojumos.
Kas var pieteikties	Mazie un vidējie uzņēmumi, informācijas sabiedrības tehnoloģijas (IST) lietojošās un piegādājošās nozares, akadēmisko pētījumu laboratorijas, kandidātvalstu organizācijas un valstis, kas nav ES partneri, bet kuras jau ir iekļautas konkrētās programmās.
Reģions	ES 25 dalībvalstis un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstis.
Mājaslapa	http://www.europa.eu.int/comm/dgs/information_society;www.cordis.lu/ist/workprogramme/fp6
Adresāts	<p>A.2: Strategy for IST research activities (A2: IST pētījumu stratēģija)</p> <p>Mr. Gérard Comyn Head of Unit (nodaļas vadītājs) Information Society Directorate-General (Informācijas sabiedrības ģenerāldirektorāts) European Commission (Eiropas Komisija) Rue de la Loi 200 B-1049 Brussels Tel.: +32 2 2994346</p>
15 05 01 01	MediaPlus (pasākumi audiovizuālās industrijas attīstībai)
Budžets	75,2 milj. eiro.
Apraksts	Piešķiruma mērķis ir veicināt Eiropas audiovizuālo darbu izplatīšanu un attīstību, un atbalstīt filmu studijas. Atbalstāmie žanri ir mākslas filmas (kino un televīzijā), mākslinieciskās doku-

	mentālās filmas, animācijas filmas un multimediji. Plānoto pasākumu spektrs ietver finansiālu palīdzību, kas tiek sniegta kā nosacīti atmaksājami avansi vai granti, atkarībā no priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājuma rezultātiem.
Kas var pieteikties	Eiropas filmu studijas vai filmu izplatītāji. Nosacījumi ir atkarīgi no sniegtās palīdzības veida. Projekti jāiesniedz EK pēc tam, kad ir izsludināts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus. Projektus izvērtē starptautiskas kolēģijas.
Reģions	ES dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis (Islande, Norvēģija, Lihtenšteina) (vēlāk arī Centrālās un Austrumeiropas valstis atkarībā no līgumiem).
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī. Vadlīnijas izplata EK un katras valsts, kas piedalās šajā programmā, Informācijas centri (<i>Media Desks</i>) un biroji. Savas valsts Informācijas centra adresi meklējiet mājaslapā: http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/desk_en.html Lai saņemtu papildu informāciju, rakstiet vai sūtiet elektroniskā pasta vēstuli uz turpmāk tekstā norādītajām adresēm.
Mājaslapa Adresāts	http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/index_en.html Directorate-General Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts) Mr. Jacques Delmoly Head of Unit (nodaļas vadītājs) 1040 Brussels Tel.: + 32 2 295 84 06 E-pasts: Jacques.Delmoly@cec.eu.int
15 05 01 02	<i>Media Training</i> (pasākumi, lai sekmētu audiovizuālās industrijas arodizglītības attīstību)
Budžets	9 milj. eiro.
Apraksts	<i>Media Training</i> budžeta pozīcija atbalsta tālākizglītojošās (un pamatzglītības) profesionālās apmācības programmas audiovizuālās industrijas profesionāliem uzņēmējdarbības vadībā, scenāriju rakstīšanā un jauno tehnoloģiju jomā.
Kas var pieteikties	Valsts vai privātas organizācijas, kas piedāvā apmācību programmas (profesionālās asociācijas, universitātes, filmu studijas utt.).
Reģions	ES 25 dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis (Islande, Norvēģija, Lihtenšteina) un ES kandidātvalstis.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī. Vadlīnijas izplata EK Informācijas centri (<i>Media</i>

Mājaslapa
Adresāts

Desks) un biroji katrā valstī, kas piedalās šajā programmā. Savas valsts Informācijas centra adresi meklējiet mājaslapā:
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/desk_en.html Lai saņemtu papildu informāciju, rakstiet vai sūtiet elektroniskā pasta vēstuli uz turpmāk tekstā norādītajām adresēm.
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/index_en.html
Directorate-General Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts)
Mr. Jacques Delmoly
Head of Unit (nodaļas vadītājs)
1040 Brussels
Tel: +32 2 295 84 06
E-pasts: Jacques.Delmoly@cec.eu.int

22 04 01
Budžets
Apraksts

Prince – Informācijas un saziņas stratēģija
16,5 milj. eiro.
Finansēt prioritāros informācijas pasākumus par Kopienas politiku ir šis budžeta pozīcijas galvenais uzdevums. No pozīcijas tiek apmaksāta kampaņa “Paplašināšanās: izaicinājums Eiropai”, kuras mērķis, sadarbojoties ar dalībvalstu institūcijām, ir vairo efektīvu saziņu un dialogu starp ES iedzīvotājiem un Kopienas institūcijām par ES paplašināšanos. Prioritātes 2004. gadā būs informētības palielināšana visā Eiropā par ES paplašināšanos. Tiek ņemta vērā 10 jaunu dalībvalstu pievienošanās 2004. gadā. Kampaņa saistīta ar 25 valstu nacionālajām stratēģijām.

Kas var pieteikties
Adresāts

Valsts iestādes no 25 ES dalībvalstīm.
European Commission (Eiropas Komisija)
Directorate-General Enlargement (Paplašināšanās ģenerāldirektorāts)
Enlargement Information Unit (Paplašināšanās informācijas nodaļa)
Mr. Wenceslas de Lobkowicz
Head of Unit (nodaļas vadītājs)
CHAR 06/236
Tel./Fakss: +322 29 9 17 77
E-pasts: enlargement@cec.eu.int
vai
Enlargement and Phare Information Centre (Paplašināšanās un *Phare* informācijas centrs)
Ms. Susanne Canzler
Information Centre Manager (informācijas centra vadītāja)
Rue Montoyer 19/Montoyerstraat 19
B-1000 Bruxelles/Brussels

Tel.: + 32 2 545 90 10
E-pasts: enlargement@cec.eu.int

4.1.2. Pilsoniskā sabiedrība, Eiropas attīstību virzošās Eiropas asociācijas, NVO

15 06 01 01

Budžets

Apraksts

Pilsoniskas sabiedrības veicināšanas pasākumi

p.m. (3,15 miljoni eiro rezerve 31 02 budžeta līnijā).

Budžets paredzēts pilsoniskas sabiedrības veicināšanas pasākumu finansēšanai, grantiem, kuri izmaksājami pilsonisko sabiedrību pārstāvošām organizācijām, kā arī tādu organizāciju darbības programmu finansēšanai, kuru mērķi atbilst vispārējām Eiropas interesēm un kuras pārstāv minoritātes, vecāka gadagājuma cilvēkus un migrantus.

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)
DG Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts)
Unit D2, VM2–4/04
Mrs. Ida Angius
Head of Unit (nodaļas vadītāja)
200 rue de la Loi, 1049 Brussels
Tel.: +32 2 299 27 14
E-pasts: Ida.angius@cec.eu.int
Mrs. Genser Edith
Tel.: +32 2 299 93 02
E-pasts: Genser.edith@cec.eu.int

15 06 01 04

Budžets

Apraksts

Asociācijas un federācijas, kuras interesē ar Eiropu saistīti jautājumi

1,5 milj. eiro.

Eiropas pilsoņu asociācijas un federācijas, kas ir īpaši saistītas ar Eiropas integrācijas veicināšanu un informētības vairošanu par ES, tiek finansētas no šīs budžeta pozīcijas. Tomēr to nevar izmantot, lai finansētu palīdzības saņēmējorganizāciju administratīvos izdevumus. Pozīcijai jāatbalsta aktivitātes, kas Eiropas līmenī atspoguļo Eiropas integrācijas pamatus, ētiskās un garīgās vērtības.

Kas var pieteikties

NVO, kas piesakās uz šīs budžeta pozīcijas finansējumu, jāatrodas vismaz vienā no ES dalībvalstīm.

Termiņš

Termiņi ir norādīti priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumos, kas tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un Izglītības un kultūras

	ģenerāldirektorāta mājaslapā http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/association/call_en.pdf
Reģions	Eiropas Savienība.
Mājaslapa	http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.html
Adresāts	Mrs. Genser Edith European Commission (Eiropas Komisija) DG Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts) Unit D2, VM2–4/04 Rue de la Loi 200 B-1049 Brussels Tel.: +32 2 299 93 02 Fakss: +32 2 299 93 02 E-pasts: Genser.edith@cec.eu.int
15 06 01 05	Ideju attīstītāji Eiropā
Budžets	0,5 milj. eiro.
Apraksts	Budžeta pozīcija paredz finansēt ekspertu komitejas (ideju generatorus), kas sniedz tiešu ieguldījumu Eiropas integrācijas politikas izpētē.
Kas var pieteikties	Tikai nozīmēto ekspertu komitejas. Informācija tiek publicēta ES Oficiālajā Vēstnesī (2004. gada 23. februāra izdevums OJL53). Lai saņemtu papildu informāciju, vērsieties EK.
Reģions	Eiropas Savienība.
Adresāts	eac-info@cec.eu.int
15 06 01 03	Granti ideju attīstītājiem Eiropā un organizācijām, kuras atbalsta Eiropas ideju
Budžets	2,405 milj. eiro.
Apraksts	Programmas mērķis ir finansēt to ideju generatoru aktivitātes un darbību, kas sniedz tiešu ieguldījumu Eiropas integrācijas politikas izpētē, kā arī organizācijas, kas aktīvi darbojas Eiropas sadarbības labā. Programma paredz finansēt to organizāciju aktivitātes un darbību, kuras aktīvi strādā pie Eiropas integrācijas.
Kas var pieteikties	Lai gan finansējums ir domāts organizācijām, kuras aktīvi strādā Eiropas integrācijas labā un kuras minētas ES Oficiālajā Vēstnesī (2004. gada 23. februāra izdevums OJL53), arī citas organizācijas var pieteikties uz finansējumu pasākumiem, kuri sniedz tiešu ieguldījumu Eiropas integrācijas politikas izpētē un Eiropas sadarbībā. Lai saņemtu papildu informāciju, vērsieties EK.
Reģions	Eiropas Savienība.

Adresāts Mr. Antonios Kosmopolos, Head of Unit (nodaļas vadītājs)
 Tel.: +32 2 299 93 35
 E-pasts: antonios.kosmopolos@cec.eu.int
 Mrs. Maria Louisa Annastopoulus
 Tel.: +32 2 296 12 39/296 21 13

19 02 02 **Institūcijas, kas specializējas attiecībās ar ES un trešajām valstīm**

Budžets 1,653 milj. eiro.

Apraksts Šīs budžeta pozīcijas subsīdija atbalsta dažādus centrus, institūtus vai organizāciju tīklus, kas ir vispārattīti ES un trešo valstu attiecību analīzes un uzraudzības speciālisti. Pozīcijas līdzekļi izmantojami pētījumiem, semināriem, sakaru izveidošanai un publikācijām, kas aptver tēmas, kuras EK uzskata par īpaši svarīgām un nozīmīgām ES un attiecīgo reģionu attiecībās. Ir paredzēta sīkāka ES un Āzijas, Latīņamerikas, Vidusjūras, Balkānu valstu un bijušās Padomju Savienības neatkarīgo valstu attiecību dažādu aspektu analīze. Konkrēti pasākumi:

- ES un attiecīgā reģiona politikas izpēte un analīze;
- diskusiju dokumentu sagatavošana;
- apaļā galda sanāksmes;
- semināri par atsevišķiem jautājumiem;
- ideju ģeneratori;
- dažādas publikācijas;
- mājaslapu izveidošana;
- sadarbības ar plašsaziņas līdzekļiem attīstīšana.

Kas var pieteikties Zinātniskās pētniecības institūti, organizācijas, kas pievēršas citu ES reģionu attiecībām, valsts vai privātas organizācijas, kas darbojas šajā jomā. Īpaša uzmanība tiks pievērsta mērķinstitūcijām un organizācijām, t.i., Maskavas Politisko studiju institūtam, Vidusjūras valstu, Eiropas un arābu valstu sadarbībai, Latīņamerikas un Eiropas attiecību centram (*Celare*), Eiropas Globālās savstarpējās saistības un solidaritātes centram (*European Centre for Global Interdependence and Solidarity*) (iepriekš Ziemeļu-Dienvidu centrs) un Āzijas studiju Eiropas institūtam.

Kopienas finansējuma līmenis Maksimums – 70% no organizācijas attaisnotiem tekošiem izdevumiem kalendārajā gadā, kad grants tika piešķirts.

Adresāts European Commission (Eiropas Komisija)
 Directorate-General External Relations (Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts)
 Mr. Petros Mavromichalis
 Rue de la Loi 200
 B-1049 Brussels

15 07 01 02	Atbalsts starptautiskām nevalstiskām jaunatnes organizācijām
Budžets	1,87 milj. eiro.
Apraksts	Piešķirums paredzēts grantiem starptautiskām, ar jaunatni strādājošām nevalstiskām organizācijām visos to organizatoriskajos līmeņos, ieskaitot lēmumu pieņemšanas institūcijas.
Kas var pieteikties	Eiropā strādājošas, nevalstiskas un bezpeļņas starptautiskās jaunatnes organizācijas, kurām ir piešķirts attiecīgs juridiskais statuss un kuru galvenais mērķis ir palīdzēt jauniem cilvēkiem. Tām jābūt dalīborganizācijām vismaz astoņām no turpmāk tekstā minētajām valstīm, lai varētu pretendēt uz finansējumu.
Reģions	ES 25 dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/ Eiropas Ekonomiskās zonas valstis un ES kandidātvalstis.
Kā pieteikties	Pieteikumi jāiesniedz divos eksemplāros, izmantojot oficiālo pieteikuma veidlapu, ko var lejupielādēt no www.europa.eu.int/comm/youth/call/index_en.html
Kopienas finansējuma līmenis	50% no kopējā ikgadējā budžeta.
Mājaslapa	www.europa.eu.int/comm/youth/program/ingyo_en.html
Adresāts	DG Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts) Unit D.5 – Youth Policies and Programme (D.5 nodaļa – Jaunatnes politika un programma) Mr. Pierre Mairesse Head of Unit (nodaļas vadītājs) Rue de la Loi 200, (B7 3/26), B-1049 Brussels Tel.: +32 2 296 20 09/295 92 09 Fakss: + 32 2 299 40 38 Mrs. Michelle Gromber Tel.: +32 2 298 68 77 E-pasts: ingyo@cec.eu.int
15 06 01 07	Pilsētu divpusējās sadarbības projekti ES
Budžets	14 milj. eiro.
Apraksts	EK piešķir grantus divpusējās sadarbības pasākumiem, kas paredz izveidot izglītības programmas par aktuāliem ES jautājumiem. Prioritāte tiek piešķirta pasākumiem, kas ietver kandidātvalstu pilsētas un pašvaldības, jauniem divpusējās sadarbības pasākumiem, projektiem, kuros iesaistītas mazas pašvaldības vai pašvaldības, kas atrodas nomaļos reģionos, daudzpusējiem pasākumiem, projektiem, kas ietver jauniešus vai nelabvēlīgās iedzīvotāju grupas. Daļa no piešķiruma ir paredzēta saišu stiprināšanai starp ES perifērajiem, kalnu un salu reģioniem.

	Līdzekļus var izmantot arī šīs pozīcijas finansēto pasākumu izvērtēšanai.
Kas var pieteikties Kā pieteikties	ES dalībvalstu vietējās un/vai reģionālās varas iestādes. Pieteikumi jāiesniedz, izmantojot tipveida pieteikuma veidlapas. Katrai pasākumu grupai ir sava pieteikuma veidlapa. Jāizmanto pasākumu grupai atbilstošā veidlapa. Vadlīnijas un pieteikuma veidlapas ir ievietotas mājaslapā.
Mājaslapa	www.europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/towntwin/faq_en.html
Adresāts	Mr. Harald Hartung European Commission (Eiropas Komisija) Directorate-General for Education and Culture – Youth, Civil society and Communication (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts – Jaunatne, pilsoniska sabiedrība un saziņa) Town-twinning sector (Pilsētu divpusējās sadarbības departaments) VM-2 4/35 B-1049 Brussels E-pasts jautājumiem un uzziņām: Jumlages@cec.eu.int Towntwinning@cec.eu.int Tel.: +32 2 295 26 85 (9.30–12.30) Fakss: +32 2 296 23 89 Mr. Antonios Kosmopoulos Tel. +32 2 299 93 35 E-pasts: antonios.kosmopoulos@cec.eu.int

4.1.3. Izglītība, apmācība, jaunatne un kultūra

15 02 03 Budžets Apraksts	Sadarbība ar trešajām valstīm izglītībā un arodapmācībā 2,9 milj. eiro. Piešķirums paredzēts to pasākumu finansēšanai, kuri tiek īstenoti Eiropas Kopienas, ASV un Kanādas sadarbības līgumu ietvarā. Pasākumi aptver salīdzinošus kvalifikācijas un iemaņu līmeņa pētījumus, studentu apmaiņas programmu izveidi, skolotājus un programmu izstrādātājus, institūciju sadarbības veicināšanu, palīdzību sakaru izveidošanā starp nozares sektoriem un universitātēm, sadarbības veicināšanu ar privāto sektoru programmu izstrādē un papildināšanā, papildu pasākumu sagatavošanu un ātru informēšanu par rezultātiem.
Kas var pieteikties	Augstākās izglītības, profesionālās izglītības un apmācības institūcijas vai organizācijas 25 ES dalībvalstīs, Amerikas Savie-

notajās Valstīs un Kanādā. Pieteikties var arī nozares un uzņēmējdarbības grupas, NVO, izdevēji, ministrijas, tirdzniecības palātas un zinātniskās pētniecības institūti, kas atrodas minētajā ģeogrāfiskajā areālā.

Reģions

Kā pieteikties

ES, ASV, Kanāda.

Īstenojot un izstrādājot projektus konsorciā, katrai pusei ir kā minimums jāiesaista partnera statusā trīs augstākās izglītības vai profesionālās izglītības un apmācības institūcijas vai organizācijas no vismaz trīs dažādām ES dalībvalstīm un trīs dažādiem ASV štatiem (ES/ASV līgums), un vismaz divām dažādām Kanādas provincēm (ES/Kanādas līgums). Vadošajai institūcijai ES un vadošajai institūcijai ASV/Kanādā jāiesniedz kopējs priekšlikums Izglītības un kultūras ģenerāldirektorātam (*DG EAC*) un Pēcvidusskolas izglītības uzlabošanas fondam (*Fund for Improvement of Post-Secondary Education, FIPSE* (ES/ASV līguma gadījumā)). Attiecībā uz ES/Kanādas līgumu kopējs priekšlikums jāiesniedz Izglītības un kultūras ģenerāldirektorātam un Kanādas Cilvēkresursu attīstības institūcijai (*Human Resources Development Canada, HRSD*). Vadošām institūcijām ES jāpiesakās EK finansējumam vadošās un partnerinstitūciju izdevumu segšanai. Lai saņemtu vadlīnijas, pieteikuma veidlapas un papildu informāciju, rakstiet uz turpmāk tekstā norādīto adresi un/vai ieskatieties mājaslapā.

Kopienas finansējuma līmenis

EK finansējums nepārsniedz 75% no apstiprinātā budžeta.

Mājaslapa

http://www.europa.eu.int/comm/education/programmes/eu-usa/usa_en.html

http://www.europa.eu.int/comm/education/programmes/eu-canada/canada_en.html

Adresāts

Head of Unit (nodaļas vadītājs)

Mr. Augusto Gonzalez

European Commission (Eiropas Komisija)

Directorate General for Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts)

Unit EAC-A-5 (EAC-A-5 nodaļa)

B-1049 Brussels

Fakss: +32 2 295 57 19

Programme Manager (programmu vadītājs)

Mr. Diego Sammaritano

European Commission (Eiropas Komisija)

Directorate General for Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts)

Unit EAC-A-5 (EAC-A-5 nodaļa)

B-1049 Brussels

Tel.: +32 2 299 00 23
 Fakss: +32 2 295 57 19
 E-pasts: eac-3C-cooperation@cec.eu.int

15 02 02 04
Budžets
Apraksts

Elektroniskās mācības

p. m.

Atbalsts paredzēts, lai:

- pētītu un aktivizētu iespējas un līdzekļus, kā e-izglītību varētu izmantot sociālās vienotības stiprināšanai un personiskai attīstībai, starpkultūru dialoga atbalstīšanai un digitālās robežšķirtnes izlīdzināšanai;
- veicinātu un attīstītu “e-izglītību” izmantošanu kā vienu no faktoriem, kas padara mūžizglītību iespējamu visā Eiropā;
- izmantotu e-mācību potenciālu, lai palielinātu Eiropas ietekmi izglītībā;
- sekmētu strukturētāku sadarbību starp dalībvalstu aktivitātēm un dažādajām Kopienas programmām e-izglītības jomā;
- ieviestu sistēmu, kas motivē uzlabot produktu un pakalpojumu kvalitāti un nodrošina efektīvu informācijas apriti par labāko praksi.

Kas var pieteikties

Starptautiskas organizācijas, kas izstrādā pasākumus e-izglītības jomā. Pēc EK iniciatīvas trešo valstu ekspertus var uzaicināt piedalīties konferencēs un sanāksmēs.

Rēģions

ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas – Eiropas Ekonomiskās zonas valstis.

Kā pieteikties

Konkurss un priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājums tiks publicēts ES Oficiālajā Vēstnesī un Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta mājaslapā. Papildu informāciju meklējiet mājaslapā un/vai rakstiet uz norādīto adresi:

Mājaslapa

http://www.europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/index_en.html

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)
 Directorate General for Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts)
 Multimedia: Culture-Education-Training (Multimediji: kultūra-izglītība-apmācība)
 Rue de la Loi/Wetstraat 200,
 B100 3/8
 B-1049 Bruxelles/Brussels
 Mrs. Maruja Gutierrez Diaz
 Tel.: +32 2 295 63 46/299 11 47
 Fakss: +32 2 296 69 92
 E-pasts: maruja.gutierrez-diaz@cec.eu.int
Elearning@cec.eu.int

15 02 02 05**Budžets****Apraksts****Erasmus Mundus**

p.m. (Piešķirums 7,3 milj. eiro apmērā ir iekļauts 31 02 jomā.)
Piešķirums domāts, lai attīstītu Eiropas topošo augstākās izglītības sistēmu, kas liekas interesanta studentiem ES un arī ārpus tās. Piešķiruma mērķis ir starptautiski rosināt universitāšu beidzēju un pasaules augsti kvalificētu akademiķu interesi par iespējām iegūt Eiropas izglītības iestāžu diplomus un/vai pieredzi, vairot to iegūšanas iespējas. Piešķirums Eiropas pētniecības programmu ietvaros paredz attīstīt strukturētāku sadarbību starp Eiropas Kopienu un trešo valstu institūcijām, un studentu plūsmu no Eiropas.

Kā pieteikties

Programmu īsteno EK, izsludinot priekšlikumu pieņemšanu, kas tiks publicēta ES Oficiālajā Vēstnesī un Komisijas mājaslapā (adreses skatīt turpmāk tekstā). Pieteikumi uz pasākumu kopumu adresējami Komisijai. Studentiem un zinātniekiem, kuri vēlas iesniegt savus pieteikumus dalībai *Erasmus Mundus* maģistra programmā (ar vai bez stipendijas), jāvēršas tieši pie *Erasmus Mundus* Maģistru konsorcijs, kas piedāvā interesējošo programmu.

Kas var pieteikties

Budžeta līnija pieejama augstākās izglītības institūcijām, studentiem, kuri jau ieguvuši pirmo akadēmisko grādu augstākās izglītības iestādē, zinātniekiem un profesionāļiem, kuri lasa lekcijas vai veic pētījumus, augstākās izglītības iestāžu darbiniekiem, kuri ir tieši iesaistīti augstākās izglītības darbā, un citām valsts vai privātām organizācijām, kuras darbojas augstākās izglītības jomā.

Reģions

Visas 25 ES dalībvalstis, ES kandidātvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis un pārējās pasaules valstis (trešās valstis).

Mājaslapa

www.europa.eu.int/comm/education/programmes/mundus/index_en.html

Adresāts

Ja jums rodas jautājumi, sazinieties ar [EAC-Erasmus-Mundus @cec.eu.int](mailto:EAC-Erasmus-Mundus@cec.eu.int) vai programmas nacionālajiem informācijas birojiem, kas norādīti *Erasmus Mundus* mājaslapā.

Mrs. Ingrid Rigler

Tel.: +32 2 299 21 52

15 05 04**Budžets****Apraksts****Izglītības un sporta gads Eiropā**

8,25 milj. eiro.

Paredzēts līdzfinansēt projektus, kuri atbilst Eiropas Sporta gada mērķiem un kuri:

- ir sadarbības projekti starp izglītības iestādēm un sporta organizācijām, kas cenšas integrēt sportu formālajā izglītībā;

- mēģina izveidot daudzpusīgu sadarbību, piemēram, ar jaunatnes organizācijām un brīvprātīgām grupām;
- ir sadarbības projekti starp izglītības iestādēm, sporta organizācijām un valsts iestādēm, kuru mērķis ir veidot tādas sporta aktivitātes, kas, no vienas puses atbilst formālās izglītības vajadzībām un, no otras puses, nodrošina informācijas apmaiņu par labāko praksi;
- veicina studentu apmaiņu starp dažādām dalībvalstīm vai dalībvalstu reģioniem, kur fiziskajām aktivitātēm tiek piešķirta prioritāte kā galvenajam virzītājspēkam;
- nodrošina kopīgus pasākumus studentiem ar dažādu, it sevišķi nelabvēlīgu, sociālo un kultūras izcelsmi;
- nosaka tādas jaunatnes darba virzienus, kurus veicina sportiskas aktivitātes;
- izplata informāciju par labāko praksi un novatoriskām iespējām, kā iekļaut sportu izglītības sistēmā.

Kas var pieteikties

Valsts iestādes, kuru atbildības sfērā ietilpst izglītība un sports, izglītības iestādes un sporta organizācijas (starptautiskas, Eiropas vai nacionālās federācijas, olimpiskās komitejas, nacionālās sporta konfederācijas un citas sporta organizācijas), Eiropas Savienībā dibinātas organizācijas.

Reģions

ES dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis (Islande, Lihtenšteina, Norvēģija) un Eiropas Savienības kandidātvalstis (Bulgārija, Rumānija, Turcija), kas piedalās Eiropas Izglītības gada iniciatīvā.

Kā pieteikties

Pieteikumi jāiesniedz pēc tam, kad ir izsludināts priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājums. Uzaicinājumi tiks publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta mājaslapā. Tipveida pieteikuma veidlapas var iegūt Sporta nodaļas interneta mājaslapā www.europa.eu.int/comm/sport. Kopienas līmeņa projektu pieteikumi jāšūta uz turpmāk tekstā norādītajām adresēm. Vietējā, reģionālā vai nacionālā līmeņa projektu pieteikumi jāadresē Nacionālajam koordinātoram pretendenta valstī (Nacionālo koordinātoru saraksts: www.europa.eu.int/comm/sport).

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)
 DG EAC C5 (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts C5)
 Sport Unit (Sporta nodaļa)
 Office: B-100 5/48
 B-1049
 Mr. Jaime Andreau
 Tel.: +32 2 299 92 52
 Fakss: +32 2 295 77 47
 E-pasts: Jaime.andreau@cec.eu.int vai eac-sport@cec.eu.int

15 04 02 01**Budžets****Apraksts****Pamatprogramma kultūras atbalstam**

32,9 milj. eiro.

Piešķirums paredzēts, lai:

- veicinātu kultūras dialogu un zināšanas par Eiropas tautu kultūru un vēsturi;
- sekmētu mākslinieku un citu kultūras nozares profesionāļu mobilitāti, īpašu uzmanību pievēršot jauniem cilvēkiem, sociāli nelabvēlīgām grupām un kultūras daudzveidībai;
- izveidotu jaunas kultūras izteiksmes formas, Eiropas līmenī apgūtu un izmantotu Eiropas nozīmes kopējo kultūras mantojumu;
- izplatītu zināšanas un atbalstītu labāko praksi kultūras mantojuma aizsardzībā un saglabāšanā;
- uzlabotu pieeju kultūrai un mudinātu pēc iespējas lielāku skaitu Eiropas iedzīvotāju piedalīties kultūras dzīves norisēs;
- sekmētu starpkultūru dialogu un Eiropas un pārējo pasaules valstu kultūras un iedzīvotāju apmaiņu, it sevišķi, atbalstot apvienību un vietējo aģentūru projektus, kas veicina kultūras apmaiņu;
- uzsvērtu kultūras lomu sociālajā un ekonomiskajā attīstībā; finansētu Eiropas nozīmes kopējā kultūras mantojuma aizsardzības un saglabāšanas pasākumus.

Kas var pieteikties

Radošie mākslinieki, kultūras darbinieki, kultūras privātie un valsts atbalstītāji, kultūras sadarbības tīklu pasākumu veidotāji, ES dalībvalstu un kandidātvalstu kultūras organizācijas.

Reģions

ES 25 dalībvalstis, Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis un ES kandidātvalstis.

Kā pieteikties

Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta mājaslapā. Pieteikuma veidlapas var lejupielādēt no mājaslapas. Lai saņemtu papildu informāciju, rakstiet uz norādītajām adresēm.

Mājaslapa

www.europa.eu.int/comm/culture/eac/index_en.html

Adresāts

“Culture: Policy and Framework Programme” (“Kultūra: politika un pamatprogramma”)

Unit of the Directorate-General for Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta nodaļa)

Mr. Harald Hartung

Tel.: +32 2 296 54 74

E-pasts: harald.hartung@cec.eu.int

15 03 01 02**Budžets****Apraksts****Leonardo da Vinci**

210,3 milj. eiro.

Programmas mērķis ir attīstīt uz zināšanām balstītu Eiropu un konsolidēt Eiropas sadarbību izglītības un apmācības jomā. Piešķirums paredzēts, lai:

- veicinātu profesionālās apmācības jomā strādājošo cilvēku, it sevišķu jauniešu un cilvēku, kas atbildīgi par profesionālo apmācību, starpvalstu mobilitāti;
- atbalstītu eksperimentālus projektus, kas saistīti ar starpvalstu partnerībām profesionālās izglītības novatorisma un kvalitātes paaugstināšanā;
- pilnveidotu valodu zināšanas, tajā skaitā vismazāk lietoto un vismazāk mācīto valodu zināšanas, un sekmētu izpratni par dažādām kultūrām profesionālās apmācības kontekstā.

Kā pieteikties

Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek organizēti Kopienas līmenī un publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī. Programmas prioritātes attiecīgajam periodam un praktiskie jautājumi ir aprakstīti uzaicinājumā. Papildu informāciju par piedalīšanos *Leonardo da Vinci* projektā var iegūt, sazinoties ar programmas nacionālajām aģentūrām; adreses norādītas turpmāk tekstā (varat arī rakstīt uz: eac-info@cec.eu.int).

Kas var pieteikties

Privātas, valsts vai valstij daļēji piederošas profesionālās apmācības organizācijas un institūcijas (*no privātpersonām projektu priekšlikumi netiek pieņemti*).

Reģions

Visas ES dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstis, kas, saskaņā ar Eiropas Ekonomiskās zonas līguma noteikumiem, ietilpst Eiropas Ekonomiskajā zonā (Islande, Lihtenšteina un Norvēģija), un ES kandidātvalstis.

Mājaslapa**Adresāts**

www.europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2_en.html

- Nacionālo aģentūru adreses meklēt mājaslapā:

www.europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonard2/nalist2_en.html

- Adresāts tehniskās palīdzības jautājumos:

The Technical Assistance Office Socrates, Leonardo da Vinci and Youth (*Socrates, Leonardo da Vinci* un Jaunatnes programmas tehniskā palīdzība)

Rue de Trèves, 59-61

B-1040 Bruxelles/Brussels

Fakss: +32 2 233 01 50

E-pasts: leonardo@socleoyouth.be

- Adresāts Eiropas Komisijā:

The European Commission (Eiropas Komisija)

Education and Culture Directorate-General (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts)

Directorate Vocational Training (Profesionālās apmācības direktorāts)

Fakss: +32 2 295 57 04

E-pasts: leonardo-helpdesk@cec.eu.int

Mrs. Margarita Gameiro

Tel.: +32 2 296 58 62/296 54 06

E-pasts: margarita.gameiro@cec.eu.int

15 07 03

Budžets

Apraksts

Kas var pieteikties

Reģions

Kā pieteikties

Mājaslapa

Adresāts

Jaunatnes līdzdalības pilotprojekti

2,1 milj. eiro.

Piešķiruma mērķis ir atbalstīt projektus, kas sekmē jaunatnes iesaistīšanos pilsoniskajās aktivitātēs, un pasākumus šo projektu iekļaušanai vienotā tīklā, lai varētu apmainīties ar pieredzi.

Jaunu cilvēku grupas, bezpeļņas nevalstiskās organizācijas vai asociācijas, valsts iestādes un citas organizācijas, kurām ir pieredze jaunatnes un neformālās izglītības jomā. Pieteikties var tikai tās organizācijas, kuru valstis piedalās šajā programmā (sk. iedaļu "Reģions").

ES dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis un ES kandidātvalstis. Ierobežotā apjomā un konkrētos apstākļos piešķirums ir pieejams arī citu pasaules valstu partneriem, t.i., "trešajām valstīm".

Vairumā gadījumu, lai piedalītos projektos, ir jāapvienojas ar vienu vai vairākiem partneriem, atkarībā no katra pasākuma noteikumiem un valsts, no kuras ir sadarbības partneris. Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta mājaslapā. Pieteikumus var sūtīt tieši uz EK vai uz valstu nodaļām, kas tos pārsūtīs uz atbilstošo Nacionālo aģentūru (sk. informāciju par to, kur var uzzināt Nacionālo aģentūru adreses). Lai saņemtu papildu informāciju, skatiet turpmāk tekstā norādītās adreses.

http://europa.eu.int/comm/youth/program/index_en.html

Nacionālo aģentūru adreses meklēt šeit:

www.europa.eu.int/comm/youth/program/contact.pdf

Lai sazinātos ar Eiropas Komisiju:

European Commission (Eiropas Komisija)

Directorate-General for Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts)

Youth Unit (Jaunatnes nodaļa)

Mr. Pierre Mairesse

Head of Unit (nodaļas vadītājs)

Rue de la Loi 200

B-1049 Brussels

Tel.: +32 2 296 20 09/295 92 09

Fakss: +32 2 299 40 38

Ms. Gabriella Amoruso

Tel.: +32 2 296 96 95

E-pasts: inguyo@cec.eu.int

15 02 02 02

Budžets

Apraksts

Socrates

327,9 milj. eiro.

SOCRATES programmas galvenie mērķi ir stiprināt izglītības Eiropas dimensiju visos līmeņos, pilnveidot Eiropas iedzīvotāju valodu zināšanas, sekmēt sadarbību un mobilitāti izglītībā, atbalstīt novatorismu un nodrošināt vienādas iespējas visos izglītības sektoros. Budžeta pozīcija finansē:

- personu, kas strādā Eiropas izglītības sistēmā, starpvalstu mobilitāti;
- informācijas un saziņas tehnoloģiju izmantošanu izglītībā;
- starpvalstu sadarbības tīklu izveidošanu, lai atvieglotu informācijas un labākās prakses pieredzes apmaiņu;
- valodas zināšanu un dažādu kultūru izpratnes pilnveidošanu;
- novatoriskus eksperimentālus projektus, kuri balstīti uz starpvalstu partnerībām, ar mērķi veicināt novatorismu un izglītības kvalitāti;
- Kopienas atsauces datu pastāvīgus uzlabojumus, pētot un analizējot valstu izglītības politiku, labākās prakses un novatorisma pētījumus un izplatīšanu, un plašu informācijas apmaiņu.

Kas var pieteikties

Vairumā gadījumu privātpersonas (studenti, skolotāji utt.) var iesaistīties programmā, tikai piedaloties savas valsts institūcijas aktivitātēs, lai gan ir arī izņēmumi (piemēram, skolotāji, kas māca svešvalodas saskaņā ar Komeniusa metodēm). Sīkāku šīs programmas atbilstības kritēriju aprakstu skatīt mājaslapā:

www.europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/particip_en.html

Reģions

ES 25 dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/ Eiropas Ekonomiskās zonas valstis: Islande, Lihtenšteina un Norvēģija, un ES kandidātvalstis.

Kā pieteikties

Programmā *SOCRATES* pastāv 2 galvenie pasākumi veidi:

- “centralizētie pasākumi”, kurus vada EK. Centralizēto pasākumu pieteikumu veidlapas var iegūt *Socrates* mājaslapā;
- “decentralizētie pasākumi”, kurus vada Nacionālās aģentūras. Decentralizēto pasākumu pieteikuma veidlapas izsniedz Nacionālā aģentūra, kuras adresi meklējiet www.europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/nat-est_en.html

Adresāts	Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar: Technical Assistance Office (Tehniskās palīdzības birojs) 59-61 rue de Trèves B-1000 Bruxelles Tel.: +32 2 233 01 11 Fakss: +32 2 233 01 50 E-pasts: info@socleoyouth.be
15 07 02	Jaunatnes programma
Budžets	93,5 milj. eiro.
Apraksts	<p>Finansē:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jaunatnes starpvalstu mobilitāti; • informācijas un saziņas tehnoloģiju izmantošanu ar jaunatni saistītās jomās; • sadarbības tīklu attīstību Eiropas līmenī, nodrošinot savstarpēju pieredzes un informācijas apmaiņu par labāko praksi; • starpvalstu projektus, kas reklamē Eiropas pilsonību un jaunatnes piedalīšanos tās attīstībā; • valodu zināšanu un dažādu kultūru izpratnes pilnveidošanu; • pilotprojektus, kas balstīti uz starpvalstu partnerībām, kuru mērķis ir veicināt ar jaunatni saistītu sfēru novatorismu un kvalitāti; • jaunatnes politikas un tās tālākās attīstības izvērtēšanas un darba turpināšanas metožu izveidi Eiropas līmenī, un labākās prakses izplatīšanas metodes.
Kas var pieteikties	Jaunatnes grupas, bezpeļņas nevalstiskās organizācijas vai asociācijas, valsts iestādes un citas organizācijas, kam ir pieredze jaunatnes un neformālās izglītības jomā. Pieteikties var tikai tās organizācijas, kuru valstis piedalās šajā programmā (sk. iedaļu "Reģions").
Reģions	ES dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis un ES kandidātvalstis. Ierobežotā apjomā un konkrētos apstākļos piešķirums ir pieejams arī citu pasaules valstu partneriem, t.i., "trešajām valstīm".
Kā pieteikties	Vairumā gadījumu, lai piedalītos projektos, ir jāapvienojas ar vienu vai vairākiem partneriem, atkarībā no katra pasākuma noteikumiem un valsts, no kuras ir sadarbības partneris. Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta mājaslapā. Pieteikumus var sūtīt tieši uz EK vai valstu nodaļām, kas tos pārsūtīs uz atbilstošo Nacionālo aģentūru. Lai saņemtu papildu informāciju, skatiet turpmāk tekstā norādītās adreses.
Mājaslapa	http://europa.eu.int/comm/youth/program/index_en.html

Adresāts Nacionālo aģentūru adreses meklēt šeit:
www.europa.eu.int/comm/youth/program/contact.pdf
 Lai sazinātos ar Eiropas Komisiju:
 European Commission (Eiropas Komisija)
 Directorate-General for Education and Culture (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts)
 Youth Unit (Jaunatnes nodaļa)
 Mr. Pierre Mairesse
 Head of Unit (nodaļas vadītājs)
 Rue de la Loi 200
 B-1049 Brussels
 Tel.: +32 2 296 20 09/295 92 09
 Fakss: +32 2 299 40 38
 E-pasts: e.ballhausen@socrates-youth.be

4.1.4. Nodarbinātība un sociālie jautājumi

04 04 02 01

Sociālās situācijas, demogrāfijas un ģimenes jautājumu analīze un izpēte

Budžets

3,1 milj. eiro.

Apraksts

No šī piešķiruma tiks finansēti projekti/programmas, kas:

- analizē sabiedrības novecošanas ietekmi, it sevišķi no vājdzību, uzvedības tendenču viedokļa;
- veic pētījumus, kas saistīti ar vecāka gadagājuma minoritāšu/migrantu pārstāvjiem;
- pēta novecošanu un etniskās piederības jautājumus;
- analizē demogrāfisko pārmaiņu ietekmi uz ES un dalībvalstu politiku;
- izstrādā ekonomiskās un pārējo politikas virzienu korekciju rekomendācijas, kas būtu jāveic, lai novērstu sabiedrības novecošanas negatīvo ietekmi;
- ievieš pasākumus un programmas Eiropas un nacionālā līmenī, lai novērstu sabiedrības novecošanas negatīvo ietekmi;
- analizē, kādā stāvoklī dzīvo bērni un kā tie tiek pasargāti no dažādiem iespējamiem riskiem;
- iztīrā bērnu, vientuļo vecāku un sociālās izslēgšanas jautājumu;
- analizē saistību starp analfabētismu un sociālo izslēgšanu;
- identificē un analizē sakarības starp tehnoloģisko attīstību un tās ietekmi uz sabiedrību.

Daļa šī finansējuma izmantojama, lai papildinātu ES dalībvalstu NVO un nozīmīgu Eiropas sadarbības tīklu pamatfinansējumu.

Kas var pieteikties	Piedaloties Eiropas invalīdus pārstāvošām NVO, no piešķiruma tiks finansēta arī Eiropas Invalīdu diena.
Adresāts	<p>NVO, tai skaitā organizāciju tīkli, kas nodarbojas ar ģimenes un bērnu tiesību veicināšanu un aizstāvību ES dalībvalstīs.</p> <p>European Commission (Eiropas Komisija) DG Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) E1- Social and Demography Analysis (E1 – Sociālā un demogrāfiskā analīze) Mr. Costas Fotakis Rue Joseph II - 27, 01/112 B-1049 Brussels Tel.: +32 2 295 02 06 Fakss: +32 2 299 38 90 E-pasts: empl-el-unite@cec.eu.int</p>
04 05 02	Kopienas pasākumi dzimumu līdztiesības veicināšanā
Budžets	10,9 milj. eiro.
Apraksts	<p>Piešķiruma mērķis ir atbalstīt pasākumus, kas veicina vienādas iespējas, tai skaitā juridiskos aspektus. Atbalstāmie pasākumi ietver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apmācības un informācijas apmaiņu par labāko praksi līdztiesības jautājumā; • izpratnes un zināšanu uzlabošanu par tiešu un netiešu dzimuma diskrimināciju; • aktivitātes, kuru mērķis ir noteikt un izvērtēt esošās politikas un prakses efektivitāti; • galveno iesaistīto pušu prasmju atbalstīšanu un pilnveidošanu.
Kas var pieteikties	Vietējās un reģionālās varas iestādes, organizācijas, kas sekmē dzimumu līdztiesību, sociālie partneri, NVO, universitātes un zinātniskās pētniecības institūti, nacionālie statistikas biroji, plašsaziņas līdzekļi.
Reģions	ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis.
Adresāts	<p>European Commission (Eiropas Komisija) Directorate General for Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) Unit for Equality for women and men (Sieviešu un vīriešu līdztiesības nodaļa) Ms. Marie C. Donnelly Head of Unit (nodaļas vadītāja) Pasta adrese: Rue de la Loi 200 B-1049 Brussels Biroja adrese: Rue Joseph II 37, 1-20 Tel.: +32 2 296 03 32</p>

Fakss: +32 2 296 62 80/97 70
 Ms. Elena Baviera
 Tel.: 32 2 296 12 74
 E-pasts: elena.baviera@cec.eu.int
empl-info@cec.eu.int
 (vispārējiem jautājumiem)
empl-antidiscrimination@cec.eu.int
 (jautājumiem par antidiskrimināciju)

04 04 08

Eiropas Aprūpes izglītības asociācijas (*European Nursing Education Association, ENEA*) eksperimentālais projekts par aktīvu dzīvesveidu novecošanas periodā un vecāku cilvēku mobilitāti

**Budžets
Apraksts**

3,5 milj. eiro.

Finansētās aktivitātes ietver starpvalstu apmaiņas programmas vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuras izpaužas kā īsi citu ES dalībvalstu apmeklējumi un kuru auditorija ir vecāki cilvēki nestabilas nodarbinātības situācijā, vecāki cilvēki, kurus apdraud sociālā izslēgšana un/vai programmas, kas sekmē vecāku cilvēku kā aktīvu sabiedrības locekļu lomu, un/vai stiprina paaudžu vienotību. Galvenais mērķis ir finansēt iniciatīvas, kas veicina aktīvu dzīvesveidu novecošanas periodā, tajā skaitā pieeju darba tirgum. Ir arī paredzēts atbalstīt pasākumus, kas veicina apmaiņas programmu izveidi vecākiem cilvēkiem, iesaistot nozares organizācijas, kuru uzdevums, cita starpā, ir attīstīt mobilitātes resursus un izstrādāt infrastruktūras, tajā skaitā ceļošanas, pārmaiņas. Visas valsts un/vai privātā sektora organizācijas, un institūcijas, kas sekmē vecāku cilvēku kā vērtīgu sabiedrības locekļu lomu, t.i., nacionālās, reģionālās vai vietējās organizācijas, sociālie partneri, sociālo pakalpojumu sniedzēji, NVO, universitātes un zinātniskās pētniecības institūti. Pieteikties var institūcijas, kurām ir piešķirts bezpeļņas organizācijas statuss un kuras ir dibinātas un reģistrētas kādā no dalībvalstīm atbilstoši likuma prasībām. Tiks izskatīti tikai tādi pieteikumi, kas paredz vismaz trīs dalībvalstu partnerorganizāciju piedalīšanos un kuru pieteiktās aktivitātes nesāņem citu Kopienas fondu finansējumu.

Kas var pieteikties

Eiropas Savienība.

**Reģions
Kopienas finansējuma
limenis**

Maksimums – 80% no kopējām pasākuma izmaksām.

Kā pieteikties

Pretendentiem jāiesniedz pilns dosjē saskaņā ar speciālajās veidlapās sniegtajām instrukcijām. Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumā un vadlīnijās pieprasītie dokumenti arī jāpievieno dosjē. Lai saņemtu papildu informāciju, rakstiet vēstuli vai sūtiet e-pastu uz turpmāk tekstā norādīto adresi.

Mājaslapa Adresāts	<p>http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/tender_en.htm Directorate-General Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) Mr. Constantinos Fotakis European Commission (Eiropas Komisija) DG Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) Unit E.1. – Social and Demography Analysis (Nodaļa E.1. – Sociālā un demogrāfiskā analīze) Office: J-27 – 1/122 Rue de la Loi 200 B-1049 Brussels Tel.: +32 2 295 02 06 Fakss: +32 2 299 38 90 E-pasts: empl-e1-unite@cec.eu.int</p>
04 04 03	<p>Darbaspēka brīva kustība, sociālās drošības sistēmu koordinācija un pasākumi attiecībā uz migrantiem, tajā skaitā migrantiem no trešajām valstīm</p>
Budžets	3,46 milj. eiro.
Apraksts	<p>Budžeta pozīciju var izmantot, lai operatīvi līdzfinansētu dažas konferences attiecībā par regulu Nr. 1408/71 un dažus tehnoloģiskus projektus, kuru mērķis ir paātrināt un vienkāršot administratīvās procedūras, iegūstot tiesības uz pabalstu un to aprēķinātu un izmaksātu saskaņā ar regulu Nr. 1408/71 (EEC) un regulu Nr. 574/72 (EEC). Piešķirums ir arī paredzēts NVO, kuras aizstāv migrējošā darbaspēka intereses. No piešķiruma tiks finansēti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pasākumi, kuru mērķis ir sniegt sabiedrībai labākus pakalpojumus; • pasākumi, kuru mērķis ir noteikt migrējošā darbaspēka sociālās drošības problēmas; • pasākumi, kuru mērķis ir sagatavot informāciju un kampaņas, lai pievērstu sabiedriskās domas uzmanību migrējošā darbaspēka papildu pensiju plāniem; • pasākumi, kuru mērķis ir paātrināt administratīvās procedūras, lai uzlabotu tiesību iegūšanas sistēmu.
Kas var pieteikties	Valsts iestādes – ministrijas, vietējās, reģionālās iestādes, universitātes vai zinātniskās pētniecības institūti, arodbiedrību organizācijas, kas darbojas sociālajā jomā.
Reģions	Eiropas Savienība.
Kopienas finansējuma līmenis	Izņēmuma gadījumos līdz pat 80%.

Kā pieteikties	Lai saņemtu papildu informāciju, rakstiet uz turpmāk tekstā norādīto adresi.
Adresāts	Directorate General Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) Mr. Robertus Cornelissen Rue de la Loi 200 B-1049 Brussels JII 27 1/242 Tel.: +32 2 295 76 67 Fakss: +32 2 299 80 77
04 03 03 01	Darba attiecības un sociālais dialogs
Budžets	14,85 milj. eiro.
Apraksts	Piešķiruma mērķis ir veicināt sociālo partneru iesaistīšanos Eiropas nodarbinātības stratēģijā. Tāpat arī ir paredzēts finansēt: <ul style="list-style-type: none"> • subsīdijas sociālā dialoga veicināšanai starpnozarū un starpsektoru līmenī; • sanāksmes, konsultācijas, sarunas un citus pasākumus, kuru mērķis ir pilnveidot kompetenci un informācijas apmaiņu Eiropā; • eksperimentālus projektus, kuru mērķis ir izstrādāt ētikas kodeksus un sociālos marķierus, lai garantētu sociālo un darba pamattiesību ievērošanu; • sieviešu līdztiesīgas piedalīšanās veicināšanu arodbiedrību un darba devēju organizāciju lēmumu pieņemšanas institūcijās.
Kas var pieteikties	Eiropas organizācijas, kas piedalās sociālajā dialogā un ir neatņemama ES dalībvalstu sociālo partneru struktūru sastāvdaļa, un ir tiesīgas vest sarunas par līgumiem.
Reģions	ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis.
Adresāts	European Commission (Eiropas Komisija) Directorate-General for Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) Directorate D (Direktorāts D) Ms. Jackie Morin Head of Unit (nodaļas vadītāja) Tel.: +32 2 296 11 45/296 89 96 Fakss: +32 2 296 97 71 E-pasts: jackie.morin@cec.eu.int

04 04 04**Budžets****Apraksts****Diskriminācijas apkarošanas un novēršanas pasākumi**

18,17 milj. eiro.

Piešķirums paredzēts, lai Kopienas līmenī un dalībvalstīs atbalstītu un papildinātu pasākumus, kuru mērķis ir novērst un apkarot diskrimināciju rasu piederības, etniskās izcelsmes, reliģiskās piederības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ. Daļa piešķiruma izmantojama, lai papildinātu to NVO un nozīmīgu Eiropas sadarbības tīklu pamatfinansējumu, kuri piedalās diskriminācijas apkarošanā un novēršanā Kopienas līmenī un dalībvalstīs, un veicinātu pilsonisko dialogu šajā jomā. Aktivitātes, kas tiek finansētas:

- kvalitatīvo un kvantitatīvo indikatoru un normu izpēte un atbilstība saskaņā ar nacionālo likumdošanu un praksi, un diskrimināciju nosodošās likumdošanas un prakses izvērtēšana;
- ar diskrimināciju saistīto faktoru analīze;
- starpvalstu un organizāciju tīklu sadarbība Eiropas līmenī starp institūcijām, kas strādā, lai novērstu diskrimināciju un cīnītos pret to.

Kas var pieteikties

Valsts un privātas organizācijas un institūcijas, kas iesaistījušās cīņā pret diskrimināciju, var pieteikties uz EK līdzfinansējumu, it sevišķi:

- ES dalībvalstis;
- vietējās un reģionālās iestādes un organizācijas;
- organizācijas, kas sekmē vienlīdzīgas attieksmes veidošanu;
- sociālie partneri;
- nevalstiskās organizācijas;
- universitātes un zinātniskie institūti;
- nacionālās statistikas organizācijas;
- plašsaziņas līdzekļi.

Kopienas atbalstu var saņemt tikai tie starpvalstu pasākumi, kuros iesaistītas vismaz trīs dalībvalstis, priekšroka tiek dota pasākumiem, kas aptver četru vai piecu ES dalībvalstu organizācijas. Tikai tās bezpeļņas organizācijas, kas cīnās pret diskrimināciju pēc rasu piederības vai etniskās izcelsmes, reliģiskās piederības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas un kas ietver potenciālo diskriminācijas upuru pārstāvjus, ir tiesīgas iesniegt pamatfinansējuma atbalsta pieteikumus.

Kopienas finansējuma līmenis

Starpvalstu pasākumu finansiālais atbalsts nepārsniedz 85% no kopējām izmaksām. Līdzfinansējums skaidrā naudā (vismaz 15%) organizācijām ir jāsaģādā pašām. Mantiski ieguldījumi nav atļauti. Nevalstisko organizāciju Eiropas līmeņa pamatfinansējuma atbalsts nepārsniedz 90% no kopējiem izdevumiem. Līdzfinansējums skaidrā naudā (vismaz 10%) organizācijām ir jāsaģādā pašām.

Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiks publicēti <i>EUROPA</i> mājaslapā, Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāta mājaslapā un ES Oficiālajā Vēstnesī. Varat arī ieskatīties šīs mājaslapas pamattiesību sadaļā (<i>fundamental rights section</i>): http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/fundamental_rights/index_en.htm .
Mājaslapa Adresāts	http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social//tender_en.htm DG Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) Anti discrimination Unit DG EMPL.D.4. (Pretdiskriminācijas nodaļa D.4.) Rue Joseph II 37 -J 37 2/12-B-1049 Brussels Tel.: +32 2 295 51 52 Fakss: +32 2 295 18 99 E-pasts: antidiscrimination@bxl.dg5.cec.be empl-antidiscrimination@cec.eu.int Kontaktpersona: Ms. Wellinghoff-Salavert/S.Bussacehini
04 04 02 02 Budžets Apraksts	Sociālās izslēgšanas apkaršanas un novēršanas pasākumi 16,37 milj. eiro. Sadarbības veicināšana starp ES dalībvalstīm, lai apkarotu sociālo izslēgšanu, ir šīs budžeta pozīcijas galvenais uzdevums. Programmas mērķi: <ul style="list-style-type: none"> • veicināt cilvēku līdzdalību un pieeju resursiem, precēm un pakalpojumiem; • novērst izslēgšanu; • palīdzēt visneaizsargātākajām cilvēku grupām; • mobilizēt visus iesaistītos.
Kas var pieteikties	Vietējās un reģionālās iestādes, organizācijas, kas sekmē vienlīdzīgas attieksmes veidošanos, sociālie partneri, NVO, universitātes un zinātniskās pētniecības institūti, nacionālie statistikas biroji, plašsaziņas līdzekļi.
Reģions	ES dalībvalstis un kandidātvalstis, un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis.
Kā pieteikties	Sekojiēt līdzī informācijai Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāta mājaslapā un ES Oficiālajā Vēstnesī publicētajiem priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumiem.
Mājaslapa Adresāts	http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social//tender_en.htm DG Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) Anti discrimination Unit DG EMPL.D.4. (Pretdiskriminācijas nodaļa D.4.) Mr. Armindo Silva Rue Joseph II 37 -J 37 2/12-B-1049 Brussels

Tel.: +32 2 296 02 31
 Fakss: +32 2 299 80 76
 E-pasts: armino.silva@cec.eu.int
e2@cec.eu.int

04 05 03	Sieviešu organizāciju atbalstīšana
Budžets	0,35 milj. eiro.
Apraksts	No šī piešķiruma tiek izsniegti granti sieviešu organizācijām, kuras neaptver Sieviešu organizāciju koalīcija ES (<i>European Women's Lobby</i>).
Kas var pieteikties	Sieviešu organizācijas, kas neietilpst Sieviešu organizāciju koalīcijā ES un kas cenšas palielināt sieviešu lomu sabiedrībā, sekot vienlīdzīgu attieksmi pret sievietēm un ir iesaistījušās cīņā pret diskrimināciju.
Reģions	ES dalībvalstis.
Adresāts	European Commission (Eiropas Komisija) Directorate General for Employment and Social Affairs (Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāts) Unit for Equality for women and men (Sieviešu un vīriešu līdztiesības nodaļa) Ms. Fay Devonic Head of Unit (nodaļas vadītāja) Pasta adrese: Rue de la Loi 200, B-1049 Brussels Biroja adrese: Rue Joseph II 37, 1-20 Tel.: +32 2 295 61 51 Fakss: +32 2 299 80 83 E-pasts: empl-info@cec.eu.int (vispārējiem jautājumiem) empl-antidiscrimination@cec.eu.int (ar antidiskrimināciju saistītiem jautājumiem)

4.1.5. Enerģija un transports

06 03 02	Finansiāls atbalsts kopēju interešu projektiem Eiropas enerģijas tīklā
Budžets	18,27 milj. eiro.
Apraksts	No piešķiruma paredzēts segt kopēju interešu projektu, kas par tādiem atzīti saskaņā ar Padomes vadlīnijām, ekonomiskā un tehniskā pamatojuma izpēti, sagatavošanas izpēti un novērtēšanas izdevumus, procentu likmju subsīdijas, aizdevuma garantijas vai projektu tiešās subsīdijas. Piešķiruma mērķis ir palielināt enerģijas piegādes drošību, izveidojot un attīstot Eiropas enerģijas tīklus, un Eiropas enerģijas tirgus konkurētspēju.

Reģions	Eiropas Savienība.
Kas var pieteikties	Valsts iestādes un privātas organizācijas, kas likumīgi dibinātas ES dalībvalstīs. Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar EK.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi un konkursi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā.
Mājaslapa Adresāts	http://europa.eu.int/comm/dgs/energy-transport/index_en.html European Commission (Eiropas Komisija) Energy & Transport DG (Enerģijas un transporta ģenerāldirektorāts) Mr. Alexandros Sotiriou Rue de la Loi/Wetstraat 200 B-1049 Brussels Tel.: +32 2 295 90 03 Fakss: +32 2 295 58 43 E-pasts: alexandros.sotiriou@cec.eu.int
06 04 01 Budžets Apraksts	Programma “Inteliģenta enerģija Eiropai” (2003–2006) 62,69 milj. eiro. Finansējamie pasākumi vai aktivitātes: <ul style="list-style-type: none"> • vidēja un ilga laika stratēģijas īstenošana, lai sekmētu ilgtspējīgu attīstību, piegādes drošību, konkurētspēju un vides aizsardzību. Programmā var iekļaut šādas aktivitātes: kopīgi veikta izpēte, standartu, marķējumu un sertifikācijas sistēmu izstrādāšana, tirgu un enerģijas attīstības tendenču novērošana; • ilgtspējīgai enerģijas attīstībai nepieciešamo struktūru un instrumentu, ieskaitot reģionālo un vietējo enerģijas plānošanu un pārvaldību, izveidošana vai paplašināšana; • finanšu produktu un tirgus instrumentu izveidošana; • ilgtspējīgu enerģijas sistēmu un iekārtu izmantošanas atbalstīšana; • informācijas, izglītības un apmācību struktūras izveidošana, tehnoloģisko prasmju un labākās prakses izplatīšana, iesaistot visas patērētāju grupas, un sadarbība ar ES dalībvalstīm, izmantojot organizāciju tīklus, Kopienas un starptautiskā līmenī; • Kopienas politikas ilgtspējīgas enerģijas jomā īstenošanas un tās ietekmes uzraudzība; • programmas finansēto pasākumu un projektu rezultātu izvērtējums.
Kas var pieteikties	Gan privāti uzņēmumi, gan valsts iestādes, kas īsteno iniciatīvas atjaunojamās enerģijas, enerģijas efektivitātes un transporta

	enerģijas jomā. Īpaši tiek aicināti piedalīties mazie un vidējie uzņēmumi.
Reģions	ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi un konkursu paziņojumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā.
Kopienas finansējuma līmenis	Finansējums nepārsniedz 50% no kopējām aktivitātes vai pasākuma izmaksām; papildus finansējums jāsedz ar valsts vai privātiem līdzekļiem, vai kombinējot abus.
Mājaslapa Adresāts	http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.html European Commission (Eiropas Komisija) Directorate-General for Energy and Transport (Enerģijas un transporta ģenerāldirektorāts) D3 - EIE Programme, DM 24 4/08 and DM 28 0/91 (Mail service/archives) (DM 24 4/08 un DM 28 0/91 (pasta pakalpojumi/arhīvs)) Rue de la Loi 200 B-1040 Brussels Fakss: + 32 2 296 60 16 E-pasts: TREN-Intelligentenergy@cec.eu.int
06 04 02	Programma “Inteliģenta enerģija Eiropai” (2003–2006) Ārējā daļa – Coopener
Budžets	4, 91 milj. eiro.
Apraksts	Piešķirums paredzēts, lai finansētu <i>Coopener</i> – šis budžeta līnijas ārējo daļu. Uzmanība tiks pievērsta Kopienā izstrādātiem pasākumiem un tehnoloģijām, kuras varētu nodot attīstības valstīm, kā arī veicināt tehnoloģisko prasmju un Kopienas tehnoloģiju nodošanu šīm valstīm.
Kas var pieteikties	ES dalībvalstu un kandidātvalstu, un Eiropas Ekonomiskās zonas/Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstu privāti uzņēmumi un valsts iestādes, kas īsteno iniciatīvas atjaunojamās enerģijas, enerģijas efektivitātes un transporta enerģijas jomā. Attīstības valstu uzņēmumi šajā programmā jāpiesaista kā apakšuzņēmēji. Īpaši tiek aicināti piedalīties mazie un vidējie uzņēmumi.
Reģions	ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Eiropas Ekonomiskās zonas valstis.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi un konkursu paziņojumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā.
Kopienas finansējuma līmenis	Finansējums nepārsniedz 50% no kopējām aktivitātes vai pasākuma izmaksām; līdzfinansējums jāsedz ar valsts vai privātiem līdzekļiem, vai kombinējot abus.
Mājaslapa Adresāts	http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.html E-pasts: TREN-Intelligentenergy@cec.eu.int

06 06 03**Politikas atbalstīšana un zinātnisku un tehnoloģisku vajadzību paredzēšana****Budžets**

6,45 milj. eiro.

Apraksts

Piešķirums galvenokārt paredzēts, lai palīdzētu izstrādāt un uzsākt pētījumus, kad rodas zinātniskas un tehnoloģiskas vajadzības Kopējās lauksaimniecības politikas jomā, un ilgtspējīgu attīstību, kad tā ir saistīta ar Kopienas mērķiem vides, transporta un enerģijas jomā un citiem Kopienas politikas virzieniem, piemēram, veselības, reģionālās attīstības, tirdzniecības, attīstības sadarbības, iekšējā tirgus, sociālo, izglītības, kultūras, dzimumu līdztiesības, patērētāju aizsardzības, brīvības, drošības, tieslietu un ārējo attiecību politiku, ieskaitot paplašināšanās atbalsta politiku.

Kas var pieteikties

NVO, starptautiskās organizācijas, valsts iestādes un privātas organizācijas, pētniecības grupas, kas ir likumīgi dibinātas ES dalībvalstīs un kandidātvalstīs, un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstīs, un kam ir sevišķa interese un zināšanas pētnieciskajā darbā, it sevišķi minētajās jomās.

Kā pieteikties

Sazinieties ar EK.

Reģions

ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstis.

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)

Energy & Transport DG (Enerģijas un transporta ģenerāldirektorāts)

Rue de la Loi/Wetstraat 200

B-1049 Brussels

06 06 02 01**Ilgtspējīgas enerģijas sistēmas****Budžets**

108,65 milj. eiro.

Apraksts

Programmas mērķis ir stiprināt Eiropas zinātnisko un tehnoloģisko kapacitāti, lai nodrošinātu ilgtspējīgu šīs jomas attīstību. Budžeta pozīcija finansē:

- enerģijas pieprasījuma un atjaunojamās enerģijas piedāvājuma, tai skaitā atjaunojamu enerģijas avotu un enerģijas efektivitātes lielmēroga integrācijas, labas kvalitātes ekoloģisku ēku un poliģenerācijas, pārvaldīšanu augsti attīstītās valstīs;
- videi nekaitīgu pilsētas transportu – alternatīvās degvielas veidus;
- kurināmā elementus;
- jaunas, ieskaitot ūdeņraža, tehnoloģijas enerģijas nesēju, enerģijas izplatīšanu un uzglabāšanu Eiropas līmenī;

	<ul style="list-style-type: none"> • jaunas un modernas koncepcijas par tehnoloģijām, kas izmanto atjaunojamus enerģijas avotus; • oglekļa dioksīda samazināšanu, izmantojot tīrākas fosilās degvielas tehnoloģijas.
Kas var pieteikties	Eiropas organizācijas, kas pārstāv attiecīgās pētniecības nozares vai tirgus dalībnieku grupas. Starptautiskas organizācijas, kas pēta enerģijas politikas ietekmi uz vidi; pieteikties var arī organizācijas, kas pēta enerģijas piegādes savstarpējās sakarības, pārrobežu enerģijas un apkārtējās vides jautājumus.
Reģions	Eiropas Savienība.
Mājaslapa	http://www.europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/rtd/wp_revision/index_en.htm
Adresāts	<p>European Commission (Eiropas Komisija) Directorate-General for Energy and Transport (Enerģijas un transporta ģenerāldirektorāts) Mr. Karl Kellner Head of Unit (nodaļas vadītājs) Rue De Mot 24, B-1049 Brussels Tel.: +32 2 295 24 10/295 40 32 E-pasts: karl.kellner@cec.eu.int</p> <p>Mr. William Gillett Assistant (palīgs) Tel.: +32 2 299 56 76 E-pasts: william.gillett@cec.eu.int info@managenergy.net</p>
08 06 01 01	Ilgspējīgas enerģijas sistēmas
Budžets	107,2 milj. eiro.
Apraksts	<p>Tā kā šai enerģijas budžeta pozīcijai ir tāds pats vispārējais mērķis kā iepriekšējai, tā arī finansē:</p> <ul style="list-style-type: none"> • enerģijas pieprasījuma un atjaunojamās enerģijas piedāvājuma, tai skaitā atjaunojamu enerģijas avotu un enerģijas efektivitātes lielmēroga integrācijas, labas kvalitātes ekoloģisku ēku un poliģenerācijas, pārvaldīšanu augsti attīstītās valstīs; • videi nekaitīgu pilsētas transportu – alternatīvās degvielas veidus; • kurināmā elementus; • jaunas, ieskaitot ūdeņraža, tehnoloģijas enerģijas nesēju, enerģijas izplatīšanas un uzglabāšanas jomā Eiropas līmenī; • jaunas un modernas koncepcijas par tehnoloģijām, kas izmanto atjaunojamus enerģijas avotus; • oglekļa dioksīda samazināšanu, izmantojot tīrākas fosilās degvielas tehnoloģijas.

Kas var pieteikties	Eiropas organizācijas, kas pārstāv attiecīgās pētniecības nozares vai tirgus dalībnieku grupas. Starptautiskas organizācijas, kas pēta enerģijas politikas ietekmi uz vidi; pieteikties var arī organizācijas, kas pēta enerģijas piegādes savstarpējās sakarības, pārrobežu enerģijas un apkārtējās vides jautājumus.
Reģions	Eiropas Savienība.
Mājaslapa	http://www.europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/rtd/wp_revision/index_en.htm
Adresāts	Mr. Michel Poireau Tel.: +32 2 295 14 11/296 18 84 E-pasts: rtd-energy@cec.eu.int

4.1.6. Paplašināšanās

22 03 04	Priekšdarbi pilsoniskās sabiedrības atbalstīšanai jaunajās ES dalībvalstīs
Budžets	3 milj. eiro.
Apraksts	Piešķirums paredzēts, lai finansētu jauno ES dalībvalstu sagatavošanas pasākumus, kuri ilgs vismaz trīs gadus un kuru mērķis ir atbalstīt vietējo NVO aktivitātes likuma varas ievērošanas, demokrātijas, pamattiesību, caurskatāmības, informācijas pieejamības un korupcijas apkarošanas jomās.
Kas var pieteikties	Šādās jomās strādājošas NVO: publiskās tiesības, laba pārvaldība, civildienesta neatkarība, cīņa pret korupciju, likuma varas ievērošana, demokrātija un pamattiesības.
Pasākumu veidi	Uzraudzības un "sargsuņa" pasākumi jaunajās ES dalībvalstīs; jauno ES dalībvalstu pilsonisko sabiedrību apmācība/izglītošana par uzraudzības iemaņām.
Reģions	ES dalībvalstis.
Kā pieteikties	Sazinieties ar EK.
Adresāts	European Commission (Eiropas Komisija) DG Enlargement, bureau CHAR 6/14 (Paplašināšanās ģenerāldirektorāts, birojs CHAR 6/14) Mr. Georges Ingber B-1049 Brussels Tel.: +32 2 299 90 46 E-pasts: georges.ingber@cec.eu.int
22 03 02	Tehniskās palīdzības informācijas apmaiņas biroja (TAIEX) darbība pārejas perioda atbalsta kontekstā
Budžets	21,2 milj. eiro.

Apraksts	<p>Piešķirums ir paredzēts daudzpusējo programmu, kuru mērķis ir sniegt jaunajām ES dalībvalstīm īstemiņa tehnisko palīdzību, izdevumu segšanai. Palīdzība izpaužas kā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • semināri; • darbsemināri; • mācību braucieni; • apmācību semināri; • rakstiski un mutvārdu tulkojumi; • instrumentu un līdzekļu nodrošinājums; • jebkāda cita veida tehniskā palīdzība <i>acquis communautaire</i> tuvināšanas nolūkā.
Kas var pieteikties	Piešķirums ir domāts Tehniskās palīdzības informācijas apmaiņas birojam.
Saņēmēji	Pievienojušos dalībvalstu valsts un nevalstiskās pārvaldes institūcijas, parlamentā un likumdošanas padomēs strādājoši ierēdņi, profesionālas un komercasociācijas, kas pārstāv sociālos partnerus, kā arī arodbiedrību un darba devēju asociāciju pārstāvji, reģionālajā un pašvaldību līmenī strādājoši ierēdņi, tiesneši un juristi, juridisko tekstu tulki, tulkotāji un korektori.
Palīdzības saņemšanai	Tehniskās palīdzības informācijas apmaiņas birojs nesniedz palīdzību privātpersonām vai atsevišķiem uzņēmumiem. Konsultāciju un palīdzības pieprasījumi jāšūta pa pastu vai faksu tieši uz biroju vai jānodod caur koordinējošo ministriju, valsts misiju vai pārstāvniecību Briselē (tīkla lapā ir ievietota sīkāka informācija par valstu adresātiem).
Reģions	ES desmit jaunās dalībvalstis un vecās dalībvalstis.
Mājaslapa	http://taie.x.be/
Adresāts	<p>European Commission (Eiropas Komisija) Directorate-General Enlargement (Paplašināšanās ģenerāldirektorāts) Technical Assistance Information Exchange Office (Tehniskās palīdzības informācijas apmaiņas birojs) Ms. Bridget Czarnota Head of Unit (nodaļas vadītāja) CHAR 5/74 B-1049 Bruxelles/Brussels Tel.: +32 2 296 73 07 /296 73 08 Fakss: +32 2 296 68 40</p>
22 03 01	Pārejas perioda atbalsts institūciju veidošanai pēc pievienošanās
Budžets	193 milj. eiro.
Apraksts	EK savā 2002. gada 9. oktobra stratēģijas dokumentā

(COM(2002)700 galīgais variants) ierosināja izveidot pārejas perioda atbalstu noteiktiem institūciju veidošanas pasākumiem laika posmā no 2004. gada līdz 2006. gadam. Pārejas perioda atbalsta mērķis ir turpināt palīdzēt jaunajām dalībvalstīm palielināt to administratīvo kapacitāti, lai īstenotu Kopienas likumdošanu un veicinātu informācijas apmaiņu par labāko praksi. Palīdzība paredzēta, lai finansētu šādus pasākumus:

- tieslietas un iekšlietas (juridiskās sistēmas nostiprināšana, ārējo robežu kontrole, pretkorupcijas stratēģija, tiesībsargājošo institūciju kapacitātes palielināšana);
- finanšu kontrole;
- Kopienas finanšu interešu aizsardzība un cīņa pret ekonomiskajiem noziegumiem;
- iekšējais tirgus, tajā skaitā muitas savienība;
- vide;
- veterinārie pakalpojumi un administratīvās kapacitātes celšana saistībā ar pārtikas drošību;
- lauksaimniecības un lauku attīstības administratīvās kontroles struktūras, tajā skaitā integrētā pārvaldes un kontroles sistēma;
- statistika;
- valsts pārvaldes nostiprināšana atbilstoši visaptverošās uzraudzības ziņojumā noteiktajām vajadzībām.

ES pašreizējās un nākamās dalībvalstis.

Enlargement and *PHARE* Information Centre (Paplašināšanās un *PHARE* informācijas centrs)

Ms. Susanne Canzler

Information Centre Manager (Informācijas centra vadītāja)

Rue Montoyer 19/Montoyerstraat 19

B-1000 Bruxelles/Brussels

Tel.: +32 2 545 90 10

Fakss: +32 2 545 90 11

E-pasts: enlargement@cec.eu.int

Rēģions
Adresāts

4.1.7. Uzņēmējdarbība

08 08 01 02

Mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) horizontālās izpētes pasākumi

Budžets

111,5 milj. eiro.

Apraksts

Liela nozīme tiek piešķirta palīdzībai Eiropas MVU, lai tie varētu palielināt savu tehnoloģisko kapacitāti un attīstīt konkurētspēju Eiropā un starptautiskā līmenī. Tas ir arī šī piešķiruma mērķis.

Kas var pieteikties

ES dalībvalstu MVU.

Kā pieteikties

Katru gadu Uzņēmumu ģenerāldirektorāts publicē izdevumu, kurā aprakstīti ikgadējās darba programmas mērķi un ar tiem saistītās grantu programmas. Izdevumā ir iekļauts plānoto pasākumu saraksts un speciālo grantu saraksts (pasākumiem, kurus var veikt konkrēti palīdzības saņēmēji). Pēc tam tiek izsludināti plānoto pasākumu priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi. Priekšlikumus var iesniegt tikai pēc uzaicinājumu izsludināšanas. Informācija, kas nepieciešama, lai iesniegtu priekšlikumu, ir norādīta attiecīgajā priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumā, kas tiks publicēts ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā.

Mājaslapa

www.cordis.lu/fp6
www.cordis.lu

Nacionālie kontaktpunkti: <http://dbs.cordis.lu/fep-cgi/srchidadb?CALLER=FP6NCP PRINT&QM EN FNC D=SME+NCP &PASSVAR:TITLE=Horizontal+research+activities+involving+SMES>

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)
 DG RTD, B/03 – Research and SMEs (Izpēte un MVU)
 Mrs. Ifigenia Pottaki
 SME Envoy (MVU sūtņis)
 Tel.: +32 2 299 06 81
 E-pasts: ENTR-SME-ENVOY@cec.eu.int

02 02 03 01**Budžets****Apraksts****Uzņēmumu un uzņēmējdarbības, it sevišķi MVU, programma 25,85 milj. eiro.**

Piešķirums ir paredzēts, lai segtu izdevumus, kas rodas, īstenojot Kopienas atbalsta politiku uzņēmumu, it sevišķi MVU jomā, neatkarīgi no šo uzņēmumu juridiskā statusa, iekļaujot arī uzņēmumus, kas nodarbojas ar ražošanu un izplatīšanu, amatniecību, tūrisma, kooperatīvus, savstarpējās palīdzības sabiedrības un asociācijas, lai pilnībā attīstītu to nodarbinātības, izaugsmes un konkurētspējas potenciālu. Priekšroka ir mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem. Programmām/projektiem ir:

- jāsapagatavo to mikrouzņēmumu un MVU, kuri jau labprātīgi piekopt korporatīvo sociālo atbildību, labākās prakses analīze, kurā ir jāiekļauj arī kandidātvalstis;
- jāizstrādā atbalsta instrumenti uzņēmumiem, kas īsteno minētās aktivitātes;
- jāapgādā mikrouzņēmumi un MVU ar visefektīvākajiem instrumentiem un prakses piemēriem, un jānodrošina, ka atbalsta koncepcija tiek īstenota saskaņoti, piemēram, ja iespējams, balstoties uz visas Eiropas kampaņu;

- jāorganizē gan reģionāli, gan nacionāli pasākumi, kas aptver attiecīgās puses un palielina informētību par korporatīvo sociālo atbildību.

Projektiem ir jāizvirza šādi mērķi: noteikt vislabākos instrumentus, motivēt un iedrošināt uzņēmumus uzņemties sociālo atbildību brīvprātīgi, izpētīt iespējamus konkurētspējas ieguvumus, nodrošināt MVU saskaņotu un efektīvu rīcību, veidot un attīstīt korporatīvās sociālās atbildības pārvaldes iemaņas un optimizēt pieredzes un informācijas apmaiņu par veiksmīgām metodēm. ES dalībvalstu MVU.

**Kas var pieteikties
Kā pieteikties**

Informācija, kas nepieciešama, lai iesniegtu priekšlikumu, ir norādīta attiecīgajā priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumā, kas tiks publicēts ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā.

Mājaslapa

www.cordis.lu/fp6

www.cordis.lu

Nacionālie kontaktpunkti: http://dbs.cordis.lu/fep-cgi/srchidadb?CALLER=FP6NCP_PRINT&QM_EN_FNC_D=SME+NCP&PASSVAR:TITLE=Horizontal+research+activities+involving+SMEs

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)
DG RTD, B/03 – Research and SMEs (Izpēte un MVU)
Mrs. Ifigenia Pottaki
SME Envoy (MVU sūtne)
Tel.: +32 2 299 06 81
E-pasts: ENTR-SME-ENVOY@cec.eu.int

**02 03 01
Budžets
Apraksts**

Pētījumi un novatorisms

64,9 milj. eiro.

Piešķirums jāizmanto Eiropas Kopienas Sestās pamatprogrammas (2002–2006) (*European Community Sixth Framework Programme*) pētījumu rezultātu izplatīšanai. Pētījumos jāievēro ētikas pamatprincipi, tai skaitā dzīvnieku labturības prasības. Pasākumu mērķis ir veicināt tehnoloģisko novatorismu, pētījumu rezultātu izmantošanu, zināšanu nodošanu un ar šīm tehnoloģijām strādājošu uzņēmumu izveidošanu. Īpaša uzmanība tiek veltīta pasākumiem, kas palielina sieviešu lomu zinātnē un pētnieciskajā darbā. No piešķiruma tiek segti izdevumi arī augsta līmeņa zinātniskām un tehnoloģiskām sanāksmēm, konferencēm, darbsemināriem un semināriem par tēmām, kas interesē ES.

Mājaslapa

www.cordis.lu/fp6

Nacionālie kontaktpunkti: http://dbs.cordis.lu/fep-cgi/srchidadb?CALLER=FP6NCP_PRINT&QM_EN_FNC_D=Innovation+NCP&PASSVAR:TITLE=Research+and+Innovation

Adresāts	<p>European Commission (Eiropas Komisija) Directorate General Enterprise (Uzņēmumu ģenerāldirektorāts) Directorate A – Enterprise policy (Direktorāts A – Uzņēmējdarbības politika) Mr. Jean-Noël Durvy Head of Unit (nodaļas vadītājs) Innovation Policy (Novatorisma politika) B-1049 Brussels Tel.: +352 430 13 36 10/37 11 Mr. German Valcarcel-Resealt Dedoya Assistant (palīgs) Tel.: +322 299 07 16 E-pasts: agnieszka.turynska@cec.eu.int rld-euratom@cec.eu.int</p>
02 02 03 02	Atbalsts MVU jaunajā finanšu vidē
Budžets	6 milj. eiro.
Apraksts	<p>Piešķirums paredzēts tehniskās palīdzības, it sevišķi institūciju veidošanas un apmācību pasākumu, finansēšanai. Īpaša uzmanība tiek pievērsta pārrobežu sadarbībai starp finanšu institūcijām un MVU ES vecajās un jaunajās dalībvalstīs, kandidātvalstīs un valstīs, kas robežojas ar paplašināto Eiropu. Programām/projektiem ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jāatbalsta partnerību un sadarbības tīklu izveidošana starp vietējām un reģionālām bankām, tirdzniecības palātām, reģionālajām attīstības aģentūrām un citām vietējām un reģionālām institūcijām, kas ir iesaistītas MVU finansēšanā; • jākoordinē <i>PHARE</i>, <i>TACIS</i>, <i>CARDS</i> un <i>MEDA</i> finansētas programmas.
Kas var pieteikties	<p>Tikai tie projekti, kurus pārvalda kāda no turpmāk minētajām starptautiskajām finanšu institūcijām, var pieteikties uz Kopienas finansējumu: Eiropas Investīciju banka (<i>European Investment Bank, EIB</i>), Eiropas Investīciju fonds (<i>European Investment Fund, EIF</i>), Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka (<i>European Bank for Reconstruction and Development, EBRD</i>), Eiropas Padomes attīstības banka (<i>Council of Europe Development Bank</i>) sadarbībā ar Vācijas Atjaunotnes banku (<i>Kreditanstalt für Wiederaufbau, KfW</i>). Priekšroka tiek dota mikrokredītiem jauniem vai jau pastāvošiem maziem uzņēmumiem.</p>
Reģions	ES dalībvalstis un kandidātvalstis, un valstis, kas robežojas ar paplašināto ES.
Mājaslapa	www.cordis.lu/fp6 www.cordis.lu

Nacionālie kontaktpunkti: http://dbs.cordis.lu/fep-cgi/srchidadb?CALLER=FP6NCP_PRINT&QM_EN_FNC_D=SME+NCP&PASSVAR:TITLE=Horizontal+research+activities+involving+SMEs

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)
Directorate General Enterprise (Uzņēmumu ģenerāldirektorāts)
Mrs. Ifigenia Pottaki
SME Envoy (MVU sūtne)
Tel.: +32 2 299 06 81
E-pasts: ENTR-SME-ENVOY@cec.eu.int

4.1.8. Vide

07 03 06 01

Budžets

Apraksts

Kopienas ricības programma civilās aizsardzības jomā

6,4 milj. eiro.

Piešķirums paredz segt izdevumus, kuri radušies saistībā ar Kopienas sadarbības īstenošanu civilajā aizsardzībā, it īpaši attiecībā uz dabas un cilvēku radītām katastrofām, kā arī pasākumus, kuru mērķis ir sagatavoties šādām katastrofām un likvidēt tās. No piešķiruma ir paredzēts finansēt arī ilggadējās programmas (2000–2004), kuras mērķis ir ES dalībvalstu civilās aizsardzības spēju palielināšana cīņai ar dabas katastrofām, civilās aizsardzības projektu un pasākumu grantus, un it sevišķi:

- katastrofu novēršanas, prognozēšanas, atklāšanas pasākumus, gatavību reaģēt un sniegt tūlītēju atbalstu, un katastrofu sociāli ekonomisko seku analīzi;
- seminārus, kursus, ekspertu apmaiņu un norīkošanu darbā, un dalībvalsts sadarbību veicinošus pasākumus;
- pilotprojektus, lai palielinātu rīcības kapacitāti, ātrumu un efektivitāti ārkārtas gadījumos, un atbalsta, informācijas un informētības veicināšanas pasākumus, tai skaitā konferences par civilās aizsardzības tēmām;
- projektus, kuru mērķis ir izveidot ūdens trūkuma, plūdu un zemestrīces izraisītu katastrofu Eiropas agrās brīdināšanas sistēmu;
- ekspertu mobilizāciju, lai atbalstītu un palīdzētu dalībvalstīm vai trešajām valstīm, kas saskārušās ar dabas vai tehnoloģisku katastrofu.

Piešķirums paredzēts, lai sekmētu ES dalībvalstu civilās aizsardzības ciešāku sadarbību cīņā pret terorisma un bioloģiskā terorisma draudiem.

Kas var pieteikties
Rēģions

EK, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm.
Eiropas Savienība.

Adresāts European Commission (Eiropas Komisija)
 Environment DG (Vides ģenerāldirektorāts)
 Information Centre (Informācijas centrs)
 Office: BU-9 01/11
 B-1049 Brussels
 Belgium
 Ms. Pia Bucella
 Tel.: +32 2 295 70 99/299 22 49
 Fakss: +32 2 299 03 14
 E-pasts: pia.bucella@cec.eu.int

07 03 02

Kopienas rīcības programma, kas atbalsta vides aizsardzības jomā strādājošās NVO

Budžets

6,5 milj. eiro.

Apraksts

Piešķirums ir paredzēts, lai segtu NVO, kas galvenokārt darbojas vides aizsardzības jomā, grantu izdevumus, finansējot to kārtējās izmaksas, ikgadējās darba programmas un projektus. ES vides politikas un likumdošanas tālāka izstrāde un īstenošana, un pilsoniskās sabiedrības līdzdalības diskusijās par apkārtnes vidi palielināšana Eiropas līmenī arī tiks finansēta no šī piešķiruma. Tāpat ir plānots segt izdevumus pētījumiem, analītiskiem pārskatiem un ekspertu sanāksmēm, kas papildina operatīvo darbību.

Kas var pieteikties

NVO, kuru pamatdarbība ir saistīta ar vides jautājumiem, it sevišķi vides aizsardzību.

Reģions

ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Balkānu valstis.

Adresāts

European Commission (Eiropas Komisija)
 Environment DG (Vides ģenerāldirektorāts)
 Information Centre (Informācijas centrs)
 Office: BU-9 01/11
 B-1049 Brussels
 Belgium
 Ms. Ylva Tiveus
 Tel.: +32 2 296 66 73
 Mr. Stefan Welin
 Tel.: +32 2 296 69 18
 Fakss: +32 2 296 95 60
 E-pasts: env-ngo@cec.eu.int

07 03 08

Kopienas sadarbības sistēma ilgtspējīgas pilsētu attīstības veicināšanai

Budžets

5 milj. eiro.

Apraksts

Piešķirums paredzēts, lai finansētu atbalsta pasākumus informētības palielināšanā par ilgtspējīgu pilsētu un pilsētvides attīstību, un labākās prakses nodošanu. Tas arī veicina sadarbību starp ilgtspējīgā attīstībā iesaistītām pusēm Eiropas līmenī. Atbalsts tiks sniegts kā granti, pakalpojumu līgumi un ar tiem saistītie pasākumi, piemēram, pētījumi, lai analizētu un uzraudzītu dažādas aktivitātes, ziņojumi un analītiskie pārskati.

Reģions

ES dalībvalstis.

Kā pieteikties

Šajā budžeta līnijā ietilpst dažādas programmas, piemēram, *URBAN II*, *INTERREG III*, *EPSON* un *INTERACT* (lai saņemtu papildu informāciju, ieskatieties norādītajā mājaslapā). Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiks publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā.

Termiņš

2004. gada 31. marts.

Mājaslapa

http://www.europa.eu.int/comm/environment/funding/urban_en.htm

Adresāts

Environment DG (Vides ģenerāldirektorāts)

Unit B4 Health & Urban (nodaļa B4 Veselība un pilsētu attīstība)

Mrs. Mercedes Barat

Tel.: +32 2 295 87 56

Fakss: +32 2 299 43 62

E-pasts: env-urban-legal-base@cec.eu.int

07 02 01**Budžets****Ieguldījums starptautiskos vides aizsardzības pasākumos**

5,6 milj. eiro.

Apraksts

Piešķirums ir paredzēts, lai veicinātu un atbalstītu pasākumus starptautiskas iniciatīvas, kas risina globālas un pārrobežu vides problēmas, un pienācīgi iekļautu vides jautājumus visos Kopienas ārējo attiecību aspektos. No šī piešķiruma ir plānots atbalstīt Kopienas ieguldījumu virknē starptautisku konvenciju un sagatavošanās darbu nākotnes starptautiskiem līgumiem, kuros iesaistīta Kopiena; finansiālu palīdzību attīstības valstīm un NVO, lai dotu iespēju piedalīties nākotnes līgumu izstrādāšanā; turpmākos pasākumus saistībā ar Kioto un Monreālas protokolu ratifikāciju par klimata pārmaiņām un ozona slāņa aizsardzību. Piešķirums aptver arī 2002. gada samītu par ilgtspējīgu attīstību papildu pasākumus un līdzdalību Pasaules Tirdzniecības organizācijas un citu starptautisku forumu darbā par tirdzniecības un vides jautājumiem, ieskaitot sadarbību ar tādām starptautiskām organizācijām kā ANO Vides programma (*UNEP*), ANO Piegādātāju datu bāze (*UN/CSD*), Eiropas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (*OECD*), un pasākumus spēcīgāka vides jautājumu pilāra izveidošanai Eiropas un Vidusjūras valstu partnerattiecībās.

Kas var pieteikties

NVO, kas nodarbojas ar vides jautājumiem ES dalībvalstīs.

Reģions

Eiropas Savienība.

Kā pieteikties	<p>Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājums jau ir publicēts ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā. Uzaicinājuma termiņš ir 2004. gada 7. maijs.</p>
Mājaslapa Adresāts	<p>http://www.europa.eu.int/comm/environment/funding/intro_en.htm Mr. Jurgen Lefevere (for information on assistance to developing countries) (informācija par palīdzību attīstības valstīm) Tel.: +32 2 296 65 25 Fakss: +32 2 296 99 70 E-pasts: juergen.lefevere@cec.eu.int vai: Ms. Anne Burrill (for information on enlargement, neighbouring countries) (informācija par paplašināšanos, kaimiņvalstīm) Tel.: +32 2 295 43 88 Fakss: +32 2 299 41 23 E-pasts: Anne.Burrill@cec.eu.int</p>
10 02 02 Budžets Apraksts	<p>Vide un ilgtspējība 9,67 milj. eiro. Šīs programmas stratēģiskais mērķis ir veicināt vides zinātni un tehnoloģijas, lai uzlabotu mūsu dzīves kvalitāti un palielinātu izaugsmi, konkurētspēju un nodarbinātību, izpildot prasību pēc ilgtspējīgas resursu pārvaldības un vides aizsardzības. Galvenie pasākumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ūdens ilgtspējīga pārvaldība un kvalitāte; - globālās pārmaiņas, klimats un bioloģiskā daudzveidība; - ilgtspējīgas jūras ekosistēmas; - rītdienas pilsēta un kultūras mantojums. <p>Lai saņemtu sīkāku informāciju par šiem pasākumiem, ieskatieties tīkla lapā http://www.cordis.lu/eesd/src/overview.htm#1 Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar vietējiem informācijas centriem, kurus var atrast http://www.cordis.lu/fp5/src/ncps.htm vai EK informācijas centrā.</p>
Kas var pieteikties	<p>NVO, MVU un citas juridiskas personas, kas nodarbojas ar vides jautājumiem un kas dibinātas ES dalībvalstīs un kandidātvalstīs.</p>
Reģions Adresāts	<p>ES un tās kandidātvalstīs. European Commission (Eiropas Komisija) EESD InfoDesk (Enerģijas, vides un ilgtspējīgas attīstības infocentrs) Mrs. Leonore Klemchen Square Frère Orban 8, B-1040 Brussels</p>

Tel.: +32 2 295 04 15
 Fakss: +32 2 296 30 21
 E-pasts: eesd@cec.eu.int

- 07 03 03** **Programmas *LIFE III* (Vides finanšu instruments 2000–2004) projekti Kopienas teritorijā – I daļa (dabas aizsardzība)**
- Budžets** 75 milj. eiro.
- Apraksts** Piešķirums ir paredzēts, lai finansētu pasākumus, kuri saistīti ar dabas aizsardzību, dabisko biotopu un savvaļas floras un faunas saglabāšanu.
- Kas var pieteikties** Visas ES dalībvalstu un kandidātvalstu juridiskās personas, it īpaši NVO un valsts iestādes. Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar EK.
- Reģions** ES dalībvalstis un kandidātvalstis Centrālajā un Austrumeiropā.
- Kopienas finansējuma līmenis** Maksimālais Kopienas finansiālais atbalsts ir 50% no attaisnotajiem izdevumiem.
- Mājaslapa** <http://www.europa.eu.int/comm/environment/life/life/nature.htm>
- Adresāts** Mr. Bruno Julien
 Head of Unit (nodaļas vadītājs)
 Tel.: +32 2 295 61 33/295 43 20
 vai Mr. Angelo Salsi, assistant (palīgs)
 Tel.: +32 2 296 93 76
 European Commission (Eiropas Komisija)
 DG ENV.D.1 (Vides ģenerāldirektorāts D.1)
 BU-9 02/1 B-1049 Brussels
 Fakss: +32 2 296 95 56
 E-pasts: nature@cec.eu.int
- 07 03 04** **Programmas *LIFE III* (Vides finanšu instruments 2000–2004) projekti Kopienas teritorijā – II daļa (vides aizsardzība)**
- Budžets** 75 milj. eiro.
- Apraksts** *LIFE* – Vides aizsardzības programmas mērķis ir veicināt novatorisku tehnoloģiju un metožu, kā arī Kopienas vides politikas attīstību. Šīs budžeta pozīcijas mērķis ir finansēt projektus, kuri:
- zemes, tai skaitā pilsētu un piekrastes rajonu, izmantošanas attīstībā un plānošanā apvieno vides apsvērumus un ilgtspējīgu attīstību;
 - sekmē gruntsūdeņu un virsūdeņu ilgtspējīgu apsaimniekošanu;
 - attīsta tīras tehnoloģijas, liekot uzsvāru uz profilaksi, un samazina gāzu emisijas;

- novērš, atkārtoti izmanto, reģenerē un pārstrādā visu veidu atkritumus un nodrošina atkritumu plūsmu drošu apsaimniekošanu;
- nodrošina vienotu pieeju videi nekaitīgu produktu ražošanā, izplatīšanā, patērēšanā un attīstībā.

Piešķirums finansē arī sagatavošanās darbus, kuru mērķis ir izstrādāt jaunus vai pārskatīt Kopienas vides politikas virzienus. Lai iegūtu papildu informāciju par programmu, apmeklējiet: <http://www.europa.eu.int/comm/environment/life/life/environment.htm>

Kas var pieteikties

Lai gan programmā var piedalīties visas ES dalībvalstu un dažu kandidātvalstu juridiskās personas, MVU, NVO un valsts iestādes tiek īpaši aicinātas un gaidītas pieteikties.

Reģions

ES dalībvalstis un kandidātvalstis Centrālajā un Austrumeiropā.

Kopienas finansējuma līmenis

Kopienas līdzfinansējums projektiem, kas nes ievērojamu neto peļņu, var būt līdz 30%, pārējos gadījumos – 50%.

Kā pieteikties

Priekšlikumi jāiesniedz *LIFE* vides aizsardzības programmas nacionālajām institūcijām, izmantojot tipveida pieteikuma veidlapas. Pieteikuma veidlapas var lejupielādēt no EK mājaslapas: <http://europa.eu.int/comm/life/envir/infopk/index-en.htm>. Lai saņemtu papildu informāciju par to, kā jāpiesakās uz finansējumu, ieskatieties arī šajā mājaslapā: http://www.europa.eu.int/comm/environment/life/funding/life-env_call2004/index.htm

Adresāts

Mr. Bruno Julien
 Head of Unit (nodaļas vadītājs)
 Tel.: +32 2 295 61 33/295 43 20
 vai Mr. Angelo Salsi, assistant (palīgs)
 Tel.: +32 2 296 93 76
 European Commission (Eiropas Komisija)
 DG ENV.D.1 (Vides ģenerāldirektorāts D.1)
 BU-9 02/1 B-1049 Brussels
 Fakss: +32 2 296 95 56
 E-pasts: nature@cec.eu.int

4.1.9. Veselības un patērētāju aizsardzība

08 02 01 01

Budžets

Uzlabotā genomātika un tās pielietojums veselības nozarē
 306,9 milj. eiro.

Apraksts

Uzsvars tiek likts uz pētījumiem, kuru mērķis ir būtiskāko atklājumu īstenošana praksē, lai panāktu acīmredzamu un pastāvīgu medicīnas attīstību un uzlabotu dzīves kvalitāti. Pētniecības aspekti:

Kas var pieteikties	<ul style="list-style-type: none"> • zināšanu bāzes, līdzekļu un resursu attīstība, lai nodrošinātu pamatzināšanas un pamatlīdzekļus funkcionālai genomātikai visos organismos; • genomātikas un biotehnoloģijas nozares zināšanu un tehnoloģiju pielietošana veselības jomā.
Reģions	<p>Īpaši tiek aicināti piedalīties MVU. Pieteikties var arī starptautiskas organizācijas, attīstības valstu organizācijas, pētnieciskās komandas un grupas, kas strādā šajā jomā.</p> <p>ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis, attīstības valstis. Šīs programmas dalībvalstu sarakstu meklējiet http://www.cordis.lu/lifescihealth/workprogramme.htm</p>
Kā pieteikties	<p>Līdzekļi tiek piešķirti konkursa kārtībā, izskatot periodiski izsludināto priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumos saņemtos materiālus. Uzaicinājumos ir norādītas pētījumu tēmas un projekta veids, kas var saņemt atbalstu, izstrādājot konkrēto tēmu. Finanšējuma pretendentiem ir jāizveido atbilstošas partnerības un jāiesniedz detalizēti projektu priekšlikumi, kurus izvērtē neatkarīgu ekspertu komisijas. Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā: http://www.cordis.lu/lifescihealth/funds.htm</p> <p>Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar vietējo pārstāvi. Vietējo pārstāvju adreses meklējiet mājaslapā http://www.cordis.lu/lifescihealth/contacts.htm vai sazinieties ar EK Informācijas centru (<i>Commission helpdesk</i>): rtd-genomics-biotech@cec.eu.int</p>
08 02 01 02 Budžets Apraksts	<p>Ciņa ar slimībām 313 milj. eiro.</p> <p>Piešķirums paredzēts, lai finansētu pētnieciskas aktivitātes, kuru mērķis ir apvienot genomātikas metodes, medicīniskās zināšanas un tehnoloģijas, lai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzlabotu cilvēku slimību novēršanas un pārvaldīšanas stratēģijas; • pilnveidotu un uzlabotu modernās tehnoloģijas, kas nodrošina labu veselību dzīves un novecošanas perioda laikā; • pētītu slimības un veselības noteicošos faktorus; • cīnītos pret vēzi, attīstot uz pacientu orientētas stratēģijas; • zināšanas rastu praktisku, klīnisku pielietojumu; • cīnītos pret galvenajām infekciju slimībām, kas ir saistītas ar nabadzību, it sevišķi – HIV/AIDS, malāriju un tuberkulozi; • izstrādātu efektīvus līdzekļus pret slimībām, it sevišķi izmantošanai attīstības valstīs.

Kas var pieteikties	ES dalībvalstu NVO un/vai zinātniskās pētniecības institūcijas, kas strādā šajās jomās; dažādas grupas un organizācijas no attīstības valstīm, MVU.
Reģions	Uzsvars tiek likts uz attīstības valstīm, kuras būs nozīmīgi partneri projektu īstenošanas stadijā.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā: http://www.cordis.lu/lifescihealth/funds.htm Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar nacionālajiem informācijas centriem, kuru adreses ir ievietotas šajā mājaslapā http://www.cordis.lu/lifescihealth/contacts.htm vai vērsieties EK Informācijas centrā.
Adresāts	rtd-diseases@cec.eu.int Lai saņemtu papildu informāciju par cīņu pret galvenajām infekciju slimībām, kas saistītas ar nabadzību, vērsieties pie: Directorate F – Health (direktorāts F – Veselība) Unit F.3 “Poverty diseases” (nodaļa F.3 – “Nabadzības izraisītas slimības”) Pasta adrese: Unit F.3 Secretariat (nodaļa F.3 Sekretariāts) Room SDME 7/25 (telpa SDME 7/25) Directorate-General for Research (Pētniecības ģenerāldirektorāts) European Commission (Eiropas Komisija) B-1049 Brussels, Belgium Head of Unit (nodaļas vadītājs) Mr. Arnd Hoeveler E-pasts: Arnd.hoeveler@cec.eu.int Mr. Laurence Bastin, Secretary (sekretārs) E-pasts: Laurence.bastin@cec.eu.int Fakss: +32 2 295 53 65

17 02 01**Budžets****Apraksts****Kopienas aktivitātes, aizstāvojot patērētāju tiesības**

19,07 milj. eiro.

Piešķirums ir paredzēts, lai finansētu daudzgadēju patērētāju tiesību aizsardzības stratēģiju (2002–2006), kurai ir trīs stratēģiski mērķi:

- augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis visā ES;
- patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu efektīva īstenošana;
- patērētāju tiesību aizsardzības organizāciju iesaistīšana EK politikas izstrādē.

Kas var pieteikties

Eiropas līmeņa nevalstiskas neatkarīgas patērētāju tiesību aizsardzības organizācijas, kas pārstāv nacionālās patērētāju tiesību aizsardzības organizācijas.

Reģions	Eiropas Savienība.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā. Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar EK.
Mājaslapa	http://europa.eu.int/comm/consumers/index_en.htm
Adresāts	European Commission (Eiropas Komisija) Directorate-General Health and Consumer Protection (Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāts) Mr. Arturo Monforte vai Ms. Anne Fily B-1049 Brussels E-pasts: arturo.monforte@cec.eu.int vai anne.fily@cec.eu.int
17 03 01 01	Sabiedrības veselība (2003–2008)
Budžets	51,3 milj. eiro.
Apraksts	Piešķirums ir paredzēts, lai dotu ieguldījumu augsta veselības aizsardzības līmeņa sasniegšanā, uzlabotu sabiedrības veselību un novērstu cilvēku saslimstību. Ir izvirzītas šādas prioritātes: <ul style="list-style-type: none"> • pilnveidot informāciju un zināšanas, lai sekmētu sabiedrības veselību, attīstot un izmantojot pareizi strukturizētu sistēmu veselības informācijas savākšanai, analīzei, izvērtēšanai un nodošanai kompetentām institūcijām, veselības aprūpes profesionāļiem un sabiedrībai; • palielināt spēju ātri un saskaņoti reaģēt uz draudiem veselībai; • aplūkot veselību noteicošos faktorus, izmantojot veselības nostiprināšanas un saslimšanas novēršanas pasākumus.
Kas var pieteikties	Juridiskas personas, kas dibinātas ES dalībvalstīs, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīs, kas ir Eiropas Ekonomiskās zonas dalībnieces, t.i., Islandē, Lihtenšteinā un Norvēģijā, kā arī ES kandidātvalstīs Turcijā un Rumānijā; nevalstiskās organizācijas, asociācijas, valsts sektora organizācijas, universitātes un augstākās izglītības iestādes, komercuzņēmumi ar nosacījumu, ka tiek īstenots bezpeļņas projekts. Bulgārijā dibinātām juridiskām personām Kopienas finansējums būs pieejams pēc tam, kad tiks parakstīti protokoli vai līgumi par piedalīšanos Sabiedrības veselības programmā.
Reģions	ES dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstis, ES kandidātvalstis.
Kā pieteikties	Pieteikumi jāiesniedz, izmantojot tipveida pieteikumu veidlapas, kuras var lejupielādēt no: http://www.europa.eu.int/comm/health/ph_programme/howtoapply/call_for_propal_forms_en.htm

Mājaslapahttp://www.europa.eu.int/comm/health/index_en.html**Adresāts**Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar informācijas centru: sanco-php-call2004@cec.eu.int

vai:

Ms. Josepha Wonner

DG Health and Protection Consumer C2 (Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāts C2)

Plateau du Kirchberg

LUX-2920 Luxembourg

Tel.: +352 4301 32 345/352 4301 33 077

E-pasts: josepha.wonner@cec.eu.int**4.1.10. Tieslietas un iekšlietas****18 05 01 02****AGIS: pamatprogramma policijas un tiesu sadarbībai krimināllietās****Budžets**

15,27 milj. eiro.

Apraksts

Programma atbalsta projektu jomas, kas ir saistītas ar cietušo interešu efektīvu aizsardzību krimināllietās. Daļa piešķiruma ir domāta, lai sekmētu aizstāvības tiesības un procesuālās garantijas un palīdzētu personām, kas ir iesaistītas krimināllietās pārrobežu juridiskās sadarbības ietvaros. Programmas mērķis ir palīdzēt ES dalībvalstu un kandidātvalstu praktizējošiem advokātiem, tiesībsargājošo iestāžu amatpersonām un cietušo palīdzības dienestu pārstāvjiem izveidot Eiropas mēroga sadarbības tīklus, apmainīties ar informāciju un labākās prakses piemēriem par sadarbību krimināllietās. Piešķirums finansē projektus, kuru maksimālais darbības laiks ir divi gadi, šādās jomās:

- tiesu sadarbība vispārējās un krimināllietās, tai skaitā apmācība;
- sadarbība starp ES dalībvalstu tiesībsargājošām iestādēm vai citām valsts vai privātām organizācijām, kas iesaistītas noziedzības, organizētas vai savādākas, novēršanā un apkarošanā;
- ES dalībvalstu sadarbība, lai nodrošinātu efektīvu cietušo interešu aizstāvību krimināllietās.

Atbalstāmās aktivitātes: apmācības, apmaiņas un darbā norīkošanas plāni, izpētes un pētnieciskie darbi, iegūto rezultātu izplatīšana, sadarbības tīklu organizēšana, konferenču un semināru organizēšana.

Kas var pieteikties

Valsts vai privātas institūcijas un organizācijas, tai skaitā profesionālās organizācijas, nevalstiskās organizācijas, asociācijas,

Kā pieteikties	organizācijas, kas pārstāv uzņēmējdarbību, pētnieciskās, pamata un tālākas apmācības institūcijas. Pieteikties var juridiskas personas, programma nefinansē privātpersonu iniciatīvas. Sazinieties ar atbilstošo ģenerāldirektorātu pa turpmāk tekstā norādīto e-pastu.
Kopienas finansējuma līmenis	EK finansē līdz pat 70% no projekta kopējiem tiešiem izdevumiem. Specifisku un papildu pasākumu līdzfinansējums var sasniegt 100%. Ir iespējams iegūt līdzfinansējumu NVO pasākumiem, kas atbilst noteiktiem kritērijiem. Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar atbilstošo biroju (sk. adresātu).
Reģions Adresāts	Eiropas Savienība. Mr. Roberto Segre Rue de Genève 1, B-1140 Bruxelles-Evere Tel.: +32 2 295 13 27 Fakss: +32 2 299 82 15 E-pasts: JAI-AGIS@cec.eu.int
18 06 01 02 Budžets Apraksts	<p>Sadarbības programma civillietās 3,75 milj. eiro.</p> <p>Pamatprogrammas darbības ilgums ir no 2002. līdz 2006. gadam.</p> <p>Mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sekmēt tiesu sadarbību civillietās, it sevišķi, cenšoties nodrošināt juridisko ticamību un uzlabot pieeju justīcijai, atbalstot tiesu lēmumu un spriedumu savstarpēju atzīšanu, nepieciešamo likumdošanas tuvināšanu vai novēršot šķēršļus, kurus radījušas atšķirības civillikumos un procedūrās; • uzlabot savstarpējās zināšanas par ES dalībvalstu tiesību sistēmām un justīciju attiecībā uz civillietām; • nodrošināt Kopienas dokumentu vienotu īstenošanu un piemērošanu tiesu sadarbībā civillietu jomā; • pilnveidot sabiedrībai sniegto informāciju par justīcijas pieejamību, tiesu sadarbību un ES dalībvalstu tiesību sistēmām civillietās. <p>Atbalstāmās aktivitātes: speciāli pasākumi, kas tiek veikti pēc EK iniciatīvas, finansiāls atbalsts noteiktiem Kopienas interešu projektiem un NVO aktivitātēm.</p>
Kas var pieteikties	Iestādes un valsts vai privātas organizācijas, tai skaitā profesionālās organizācijas, zinātniskās pētniecības institūti un juridiskās un tiesu apmācības/praktizējošu advokātu tālākāpmācības iestādes. Lai varētu pretendēt uz līdzfinansējumu, projektiem jāaptver vismaz trīs valstis, kas ir tiesīgas piedalīties šajā programmā.
Reģions	Visas ES dalībvalstis, izņemot Dāniju.

Kā pieteikties	Ikgadējā programma un noteiktu projektu priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājums 2004. gadam jau ir publicēts. Uzaicinājums iesniegt priekšlikumus NVO aktivitāšu atbalstam publicēts 2004. gada aprīlī. Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar EK.
Adresāts	Mr. Michel Verschraegen Tel.: +32 2 296 20 14/299 04 39 Fakss: +32 2 299 64 57 E-pasts: michel.veschraegen@cec.eu.int JAI-FRAMEWORK-CIVIL@cec.eu.int
18 03 06 Budžets Apraksts	Trešo valstu pilsoņu integrācija 6 milj. eiro. Piešķiruma pamatprincips ir veicināt jaunus un novatoriskus imigrantu integrācijas veidus. Mērķis ir atbalstīt dalībvalstu sadarbību un starpvalstu partnerību un tīklu izveidošanu. Priekšroka tiek dota pasākumiem, kas paplašina izceļotāju iespējas, sekmē starpvalstu sadarbību un konstruktīvu dialogu. Pasākumi, kas, visticamāk, varētu saņemt šīs budžeta pozīcijas finansējumu: trešo valstu pilsoņu integrācijas veicināšana, īstenojot konkrētus projektus, kuros ietverti, piemēram, attiecīgās valsts valodas kursi un informācija par raksturīgākajiem kultūras, politikas un sabiedrības aspektiem, dialoga attīstīšana ar pilsonisko sabiedrību, integrācijas modeļu izstrāde, sadarbības tīklu izveidošana Eiropas līmenī.
Kas var pieteikties	Juridiskas personas, uzņēmumi, valsts vai privātas organizācijas, NVO, kādā no ES dalībvalstīm reģistrētas nacionālās, reģionālās un vietējās iestādes, kā arī starptautiskas bezpeļņas organizācijas. Pretendentiem nepieciešama pierādāma pieredze un speciālas zināšanas trešo valstu pilsoņu integrācijā. Projektus iesniedz vismaz trīs dažādās ES dalībvalstīs reģistrētas juridiskas personas, no kurām viena ir vadošais partneris. Veicamajos pasākumos, balstoties uz bezmaksas principu, var iesaistīt partnerus un dalībniekus no kandidātvalstīm un trešajām valstīm.
Reģions	Eiropas Savienība. Trešās valstis var piedalīties ES dalībvalstu īstenotajos pasākumos, tomēr tās nav tiesīgas pieteikties uz finansālu palīdzību vai to saņemt.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un Tieslietu ģenerāldirektorāta mājaslapā (mājaslapas adresi skatīt turpmāk tekstā). Nākamo priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumu ir plānots publicēt 2004. gada pavasarī.
Mājaslapa	http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/funding/inti/funding_inti_en.htm

Adresāts	<p>European Commission (Eiropas Komisija) Ms. Isabelle Augustin INTI-Pilot Projects (INTI pilotprojekti) LX 46-6/50 B-1049 Brussels Tel.: +32 2 298 55 43 Fakss: +32 2 298 03 06 E-pasts: isabelle.augustin@cec.eu.int JAI-INTI@cec.eu.int Mrs. Muriel Guin Tel.: +32 2 296 00 13 Fakss: +32 2 295 84 01 E-pasts: muriel.guin@cec.eu.int</p>
18 04 01 02	<p><i>Daphne II</i>: pasākumi vardarbības apkarošanai pret bērniem, pusaudžiem un sievietēm</p>
Budžets	7,8 milj. eiro.
Apraksts	<p>Piešķirums ir paredzēts programmas otrajam etapam (<i>DAPHNE II</i>, 2004–2008), kurš nomaina programmu <i>Daphne I</i>, kas beidzās 2003. gadā. Šī budžeta pozīcija, tāpat kā tās priekštece, ir paredzēta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • visu veidu vardarbības pret bērniem, pusaudžiem un sievietēm novēršanai un to aizsardzībai; • subsīdijām NVO vai brīvprātīgām organizācijām, kas nodarbojas ar bērnu un sieviešu tiesību aizsardzību; • seksuālās ekspluatācijas, seksuālās varmācības, dzimumsakropļošanas, piespiedu laulību upuriem; • atbilstošu instrumentu ieviešanai, lai mudinātu ziņot par varmācību pret sievietēm un bērniem; • informācijas kampaņām, kuru mērķis ir apkarot bērnu ekspluatāciju, izmantojot plašsaziņas līdzekļus – radio, televīziju, presi un jaunās tehnoloģijas.
Kas var pieteikties	Valsts vai privātas institūcijas, kas nodarbojas ar vardarbības pret bērniem, pusaudžiem un sievietēm novēršanu un to aizsargāšanu, it sevišķi NVO un brīvprātīgās organizācijas. Projekta partneriem jābūt no ES dalībvalstīm.
Reģions	ES dalībvalstis un kandidātvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas/Eiropas Ekonomiskās zonas valstis.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumiem jābūt publicētiem līdz 2004. gada vidum. Uzaicinājumi tiks ievietoti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā. Vadlīnijas un pieteikuma veidlapas varēs iegūt mājaslapā vai rakstot uz norādīto pasta adresi (sk. turpmāk tekstā).
Mājaslapa	http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/funding/daphne/funding_daphne_en.htm

Adresāts	DG Justice and Home Affairs (Tieslietu un iekšlietu ģenerāldirektorāts) Ms. Isabelle Touwaide Rue de la Loi 200 B-1049 Brussels Fakss: +32 2 299 67 11 E-pasts: isabelle.touwaide@cec.eu.int
18 04 03	Pamattiesību ievērošanas pētījumu un novērtēšanas programma
Budžets	1,5 milj. eiro.
Apraksts	Piešķirums ir paredzēts pamattiesību ievērošanas pētījumu un novērtēšanas priekšdarbiem. Tas izlietojams, lai finansētu ES dalībvalstu likumdošanas ekspertu, kuri ir autoritātes cilvēktiesību jautājumos, un juristu tīkla izveidošanas izdevumus. Ir paredzēts izvērtēt visu ES Pamattiesību hartā minēto tiesību īstenošanu. Piešķirums izmantojams nepieciešamo instrumentu (datu bāzu, palīdzības līniju, juridisko konsultāciju) izveidei saskaņā ar ES dalībvalstu atbilstošajām institūcijām un NVO, kas nodarbojas ar pamattiesību ievērošanas jautājumiem, lai dotu iespēju visiem cilvēkiem piekļūt sev nepieciešamajai informācijai.
Kas var pieteikties	Administratīvās un tiesu varas iestādes, dalībvalstu cilvēktiesību likumdošanas eksperti un juristi. Pieteikties var arī NVO, kas nodarbojas ar pamattiesību jautājumiem.
Reģions	Eiropas Savienība.
Kā pieteikties	Sazinieties ar EK Tieslietu ģenerāldirektorātu.
Adresāts	European Commission (Eiropas Komisija) Directorate-General Justice and Home Affairs (Tieslietu un iekšlietu ģenerāldirektorāts) Directorate A (direktorāts A) Rue de la Loi 200 B-1049 Brussels
19 04 02	Atbalsts cilvēktiesību pārkāpumu upuriem
Budžets	7 milj. eiro.
Apraksts	Piešķirums paredzēts, lai finansētu: <ul style="list-style-type: none"> • spīdzināšanas upuru un viņu ģimeņu rehabilitācijas centru izveidošanu un uzturēšanu; • konkrētu palīdzību cilvēktiesību pārkāpumu upuriem.
Kas var pieteikties	Reģionālās un starptautiskās organizācijas, NVO, nacionālās, reģionālās un vietējās iestādes un oficiālās aģentūras, valsts vai privātā sektora institūti un organizācijas, kas piedāvā konkrētu palīdzību cilvēktiesību pārkāpumu upuriem un izstrādā pasā-

	kumus spīdzināšanas novēršanai. Lai varētu saņemt finansējumu, pretendenta galvenajai mītnei jāatrodas ES dalībvalstī vai trešajā valstī, kas ir tiesīga saņemt Kopienas atbalstu.
Reģions	ES dalībvalstis un kandidātvalstis, un trešās valstis, kas ir tiesīgas saņemt Kopienas palīdzību.
Kā pieteikties	Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un <i>EuropeAID</i> mājaslapā http://www.europa.eu.int/comm/europeaid/projects/eidhr/index_en.htm
Adresāts	Mr. Rolf Timans Head of Unit (nodaļas vadītājs) European Commission (Eiropas Komisija) RELEX.B.1 Human rights and democratization (<i>RELEX</i> . B.1 Cilvēktiesības un demokratizācija) Rue de la Loi 200 B-1049 Brussels E-pasts: rolf.timans@cec.eu.int

4.1.11. Pētījumi, tehnoloģiskā attīstība

08 07 01	Pilsoņi un pārvaldība uz zināšanām balstītā sabiedrībā
Budžets	58,4 milj. eiro.
Apraksts	Piešķirums ir paredzēts, lai finansētu pētījumus ekonomikas, politiskajās, sociālajās un humanitārajās zinātnēs. Tā mērķis ir aplūkot jautājumus, kas saistīti ar sabiedrību, kas balstīta uz zināšanām, un jaunām attiecību formām starp pilsoņiem un iestādēm. Projektiem jāietver uz zināšanām balstītas sabiedrības un sociālās vienotības tematiskās jomas: <ul style="list-style-type: none"> • zināšanu radīšanas, izplatīšanas un lietošanas pilnveidošana; • uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstības iespējas un izvēle; • dažādi ceļi, kā izveidot uz zināšanām balstītu sabiedrību. Pilsonības, demokrātijas un jaunu pārvaldības formu tematiskajā jomā: <ul style="list-style-type: none"> • Eiropas integrācijas un paplašināšanās sekas; • jaunas pārvaldības formas; • konfliktu atrisināšana un miera atjaunošana; • pilsonības un kultūras identitātes jaunās formas.
Kas var pieteikties	Visas juridiskās personas un subjekti, kas atrodas ES dalībvalstīs, piemēram, atsevišķi cilvēki, rūpniecības un tirdzniecības uzņēmumi, universitātes, pētnieciskās organizācijas utt., ieskaitot MVU.
Kā pieteikties	Programma "Pilsoņi un pārvaldība uz zināšanām balstītā sabiedrībā" tiks īstenota ar diviem priekšlikumu iesniegšanas uzaicinā-

**Mājaslapa
Adresāts**

jumiem. Pirmais priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājums tika publiskots 2003. gadā, otrs tiks publicēts 2004. gada beigās ES Oficiālajā Vēstnesī un turpmāk tekstā norādītajā mājaslapā.

<http://fp6.cordis.lu/citizens/calls.cfm>

Mr. Peter Fish

Tel.: +32 2 295 24 68

Fakss: +32 2 295 82 20

E-pasts: research@cec.eu.int

Tehniskos jautājumos sazinieties ar:

European Commission (Eiropas Komisija)

Priority 7 Information Desk (7. prioritātes informācijas centrs)

Directorate General RTD (Pētniecības ģenerāldirektorāts)

B-1049 Brussels

Informācijas centrs ir atvērts darba dienās no 9.00–17.00 (pēc Briseles laika).

E-pasts: rtd-citizens@cec.eu.int

Mājaslapa: <http://www.cordis.lu/fp6/citizens.htm>

Fakss: +32 2 2962137

**08 10 01 04
Budžets
Apraksts****Zinātne un sabiedrība**

20,7 milj. eiro.

EK ir apņēmusies novērst plaisu starp zinātnisko kopienu un sabiedrību. Programma “Zinātne un sabiedrība” atbalsta pasākumus, kas tuvinā politiskus, zinātnes darbiniekus un pilsoņus. Šo budžeta pozīciju ir paredzēts izmantot, lai Eiropā sekmētu harmonisku zinātnes un sabiedrības attiecību attīstību un novatorisku ideju pieņemšanu, kā rezultātā tiktu izveidotas jaunas partnerattiecības un informēts dialogs starp šīm grupām, ieskaitot uzņēmējus. Zinātnes un sabiedrības programmas nākotnes redzējums ir situācija, kur sabiedrība kopumā, it sevišķi jauni cilvēki, ir ziņošāki, informētāki un ieinteresēti ar zinātnei saistītos jautājumos; kur zinātnes sasniegumi ņem vērā sabiedrības problēmas un cerības. Politīķi un pilsoņi var izdarīt informētu izvēli no tehnoloģiskā progresā piedāvātajām iespējām.

Kas var pieteikties

Organizācijas, kuru galvenā loma ir zinātnisku konsultāciju sniegšana politikas izstrādes vajadzībām, zinātniskajiem informācijas centriem, Eiropas Zinātniskajā telpā (*European Research Area, ERA*) ietilpstošām nacionālajām ētikas padomēm, nacionālās un reģionālās organizācijas, kas strādā zinātnes jomā un kurām ir pieredze sabiedrības iesaistīšanā. Lai iegūtu sīkāku informāciju, iepazīstieties ar Darba programmu:

www.cordis.lu/science-society/programme.htm

**Reģions
Mājaslapa**

Eiropas Savienība.

<http://fp6.cordis.lu/fp6/calls.cfm>

Adresāts	Mr. Alan Cross Tel.: +32 2 296 49 61 E-pasts: research@cec.eu.int rtd-sciencesociety@cec.eu.int
08 08 01 03 Budžets Apraksts	Īpaši pasākumi starptautiskās sadarbības atbalstam 81,7 milj. eiro. Piešķiruma mērķis ir atvērt Eiropas zinātnisko telpu pasaulei. Lai sasniegtu šo mērķi, jāīsteno noteikti pasākumi. Finansējums ir pieejams projektiem septiņās prioritārās pētījumu tematiskajās jomās, kā arī programmas “Īpaši pasākumi, kas aptver plašāku izpētes jomu” ietvaros. Tematiskās jomas ir aprakstītas mājaslapā: www.cordis.lu/fp6/inco_focus.htm Lai saņemtu papildu informāciju, sazinieties ar atbilstošo informācijas centru – rakstiet uz turpmāk tekstā norādīto e-pastu.
Kas var pieteikties	Pētnieki, grupas un iestādes no trešajām valstīm projektiem septiņās prioritārajās pētījumu tematiskajās jomās (to sarakstu var aplūkot norādītajā mājaslapā) un starptautisko organizāciju dalībnieki.
Reģions	Vidusjūras valstis, kas neietilpst ES, valstis Balkānu rietumos, Krievija un NVS valstis, arī attīstības valstis.
Mājaslapa	http://www.cordis.lu/fp6/inco_focus.htm
Adresāts	Mrs. Nicole Riveill European Commission (Eiropas Komisija) DG RDT-FP6 Rue de Genève, 1, B-1140 Bruxelles Tel.: +32 2 299 42 04 EK Informācijas centrs: inco@cec.eu.int william.cannel@cec.eu.int
08 08 01 01 Budžets Apraksts	Politikas virzienu atbalstīšana un zinātnisku un tehnoloģisku vajadzību paredzēšana 134,5 milj. eiro. Piešķirums galvenokārt paredzēts, lai palīdzētu izstrādāt un uzsākt pētījumus tad, kad rodas zinātniskas un tehnoloģiskas vajadzības Kopējās lauksaimniecības politikas jomā, un ilgtspējīgu attīstību, kad tā ir saistīta ar Kopienas mērķiem vides, transporta un enerģijas jomā un citiem Kopienas politikas virzieniem, piemēram, veselības, reģionālās attīstības, tirdzniecības, attīstības sadarbības, iekšējā tirgus, sociālo, izglītības, kultūras, dzimumu līdztiesības, patērētāju aizsardzības, brīvības, drošības, tieslietu

	<p>un ārējo attiecību politiku, ieskaitot paplašināšanās atbalsta politiku.</p>
Kas var pieteikties	<p>Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi var konkretizēt un ierobežot juridisko personu piedalīšanos netiešā darbībā pēc pasākuma vai veida, vai izmantotajiem instrumentiem un atbilstoši pamatprogrammas konkrētajiem mērķiem. Pieteikties var pētnieki, ES dalībvalstīs un kandidātvalstīs dibinātas iestādes, starptautiskās organizācijas un trešo valstu pārstāvji. Lai saņemtu papildu informāciju, ieskatieties mājaslapā un vērsieties pie atbalsta/informācijas centriem.</p>
Kā pieteikties	<p>Priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiks publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī un mājaslapā. Pieteikšanās procedūru vadlīnijas un termiņi tiks ievietoti mājaslapā.</p>
Reģions	<p>ES dalībvalstis un kandidātvalstis.</p>
Mājaslapa	<p>http://www.cordis.lu/fp6/support.htm</p>
Adresāts	<p>Mr. William Cannell Tel.: +32 2 296 09 52 E-pasts: rtd-nest@cec.eu.int inco@cec.eu.int william.cannel@cec.eu.int</p>

5. nodaļa. ĀRĒJĀ BUDŽETA LĪNIJAS

5.1. Budžeta līniju saraksts

POLITIKAS NOZARE 07 – Vides aizsardzība	BUDŽETA LĪNIJA	EIRO
Ieguldījums starptautiskos vides aizsardzības pasākumos	07 02 01	5,6 milj.
<i>LIFE III</i> (ES finanšu instruments vides jomā) – pasākumi ārpus Kopienas teritorijas	07 02 02	10,4 milj.
POLITIKAS NOZARE 19 – Ārējās attiecības		
Sadarbība ar trešajām valstīm migrācijas jautājumos	19 02 03	p.m.
Kopienas dalība pasākumos, kuri ir saistīti ar kājniestu minām	19 02 04	18,46 milj.
Ātrās reaģēšanas mehānisms	19 02 05	28 milj.
Atbalsts cilvēktiesību pārkāpumu upuriem	19 04 02	7 milj.
Demokrātijas un likuma varas attīstība un konsolidācija – cilvēktiesību un pamatbrīvību respektēšana	19 04 03	110,5 milj.
Atbalsts starptautisko kriminālnoziegumu tribunāliem un Starptautiskās Krimināltiesas darbībai	19 04 04	7 milj.
Pilotprojekts ar mērķi izveidot konfliktu novēršanas sistēmu	19 04 05	1,125 milj.
Palīdzība partnervalstīm Austrumeiropā un Centrālajā Āzijā	19 06 01	323,9 milj.
Pārrobežu sadarbība strukturālos jautājumos	19 06 02	43 milj.
Rehabilitācija un atjaunošana partnervalstīs Austrumeiropā un Centrālajā Āzijā	19 06 04	p.m.
Palīdzība atomenerģijas sektoram	19 06 05	85 milj.
Palīdzība Rietumbalkānu valstīm	19 07 01	254 milj.
Palīdzība Serbijai un Melnkalnei	19 07 02	236,5 milj.
Palīdzība Kosovas atjaunošanai	19 07 03	59 milj.
<i>MEDA</i> (pasākumi, kas ir saistīti ar saimniecisko un sociālo struktūru reformu Vidusjūras valstīs, kuras neietilpst ES)	19 08 02 01	648,4 milj.
Rehabilitācija un atjaunošana Vidusjūras un Tuvo Austrumu valstīs	19 08 05	p.m.
Citi pasākumi Tuvo Austrumu reģiona attīstības valstu labā	19 08 06	8 milj.
Palīdzība Irākas rehabilitācijā un atjaunošanā	19 08 07	160 milj.
Finansiāla un tehniska sadarbība ar attīstības valstīm Latīņamerikā	19 09 01	189,5 milj.
Politiskā, saimnieciskā un kultūras sadarbība ar attīstības valstīm Latīņamerikā	19 09 02	76,9 milj.
Palīdzība piespiedu izceļotājiem Latīņamerikas valstīs	19 09 03	12 milj.
Rehabilitācija un atjaunošana attīstības valstīs Latīņamerikā	19 09 04	5,125 milj.
Finansiāla un tehniska sadarbība ar attīstības valstīm Āzijā	19 10 01	278 milj.
Politiskā, saimnieciskā un kultūras sadarbība ar attīstības valstīm Āzijā	19 10 02	87 milj.
Palīdzība piespiedu izceļotājiem Āzijas valstīs	19 10 03	25 milj.
Rehabilitācija un atjaunošana attīstības valstīs Āzijā	19 10 04	4,125 milj.
Palīdzība Afganistānas rehabilitācijā un atjaunošanā	19 10 06	168 milj.

POLITIKAS NOZARE 21 – Attīstība un attiecības ar Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna (ACP) valstīm

Kopienas ieguldījums shēmās, kuras attiecas uz attīstības valstīm un kuras īsteno nevalstiskās organizācijas	21 02 03	188,8 milj.
Vide attīstības valstīs	21 02 05	48,5 milj.
Dzimuma jautājumu iekļaušana attīstības sadarbības programmās	21 02 06	p.m.
Palīdzība cīņai ar nabadzības veicinātām slimībām (<i>HIV/AIDS</i> , malārija un tuberkuloze) attīstības valstīs	21 02 07 02	82,5 milj.
Palīdzība iedzīvotāju veselības aprūpes un reprodūktīvās veselības programmām	21 02 07 03	17,8 milj.
Palīdzība cīņai ar nabadzības veicinātām slimībām attīstības valstīs, izņemot <i>HIV/AIDS</i> , malāriju un tuberkulozi	21 02 07 04	3 milj.
Decentralizēta sadarbība	21 02 13	p.m.
Ārkārtas palīdzība ACP valstīs	21 03 07	p.m.
Palīdzība bēgļiem ACP valstīs	21 03 08	p.m.
Eiropas programma rekonstrukcijai un attīstībai (<i>EPRD</i>) Dienvidāfrikā	21 03 17	131,5 milj.
Pārtikas palīdzība	21 02 01	118 milj.
Cita palīdzība	21 02 02	262 milj.
Kopienas ieguldījums shēmās, kuras attiecas uz attīstības valstīm un kuras īsteno nevalstiskās organizācijas	21 02 03	188,8 milj.
Sadarbība ar attīstības valstīm kultūras jomā	21 02 17	1 milj.
Eiropas programma rekonstrukcijai un attīstībai (<i>EPRD</i>)	21 03 17	131,5 milj.
Rehabilitācija un atjaunošana attīstības valstīs, īpaši ACP valstīs	21 03 20	p.m.

POLITIKAS NOZARE 22 – Paplašināšanās

Pirmsiestāšanās palīdzība Centrālās un Austrumeiropas valstīm	22 02 01	662,1 milj.
Pārrobežu sadarbība Centrālajā un Austrumeiropā	22 02 02	41 milj.
Pirmsiestāšanās palīdzība Turcijai	22 02 04/01	235,6 milj.

POLITIKAS NOZARE 23 – Humānā palīdzība

Palīdzība, tajā skaitā pārtikas palīdzība ārkārtas situācijās, iedzīvotājiem attīstības valstīs un citās trešajās valstīs, kuras ir piemēklējušas katastrofas vai nopietnas krīzes	23 02 01	472 milj.
Operatīvā palīdzība un gatavība katastrofām	23 02 02	10 milj.

5.2. Ārējās palīdzības vadība

ES ir viena no galvenajiem starptautiskās sadarbības un attīstības veicināšanas balstiem. Eiropas Kopiena un tās dalībvalstis nodrošina vairāk nekā 50% no kopējās pasaules Oficiālās attīstības palīdzības (*Official Development Assistance (ODA)*) un vairāk nekā divas trešdaļas grantu palīdzības. EK pati nodrošina 10% no pasaules *ODA*. 2003. gadā EK piešķīra gandrīz 12 miljardu eiro jaunām attīstības programmām visā pasaulē⁴⁷. Ņemot vērā attīstības palīdzības kopējo apjomu, ir nepieciešams padarīt to efektīvāku,

⁴⁷ Palīdzības sadalījums: 7,7 miljardi eiro ārējai palīdzībai, 3,6 miljardi eiro pirmsiestāšanās procesam, 0,6 miljardi eiro humānajai palīdzībai.

reformējot šīs palīdzības vadību. EK šai reformai ir veltījusi četrus gadus. Ziņojums par paveikto ir atrodams mājaslapā:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/reports/index_en.htm

Ārējo palīdzību šobrīd vada četri ģenerāldirektorāti: *EuropeAid* sadarbības birojs, Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts, Attīstības ģenerāldirektorāts, Eiropas Kopienas Humānās palīdzības birojs (*European Community Humanitarian Office (ECHO)*).

5.2.1. Ģenerāldirektorāti un dienesti, kas nodarbojas ar starptautisko finansēšanu

EuropeAid

EuropeAid priekšsēdētājs ir komisārs Kriss Pattens (*Chris Patten*) (Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts), un izpilddirektors – komisārs Pols Nilsons (*Poul Nielson*) (Attīstības ģenerāldirektorāts). *EuropeAid* sadarbības biroja misija ir īstenot EK ārējās palīdzības pasākumus, kurus finansē no Eiropas Kopienas budžeta un Eiropas Attīstības fonda. Šis birojs īsteno visas projekta cikla fāzes 80% ES palīdzības programmu (Āfrikā, Karību jūras baseina un Klusā okeāna valstīs, Vidusjūras un Rietumbalkānu valstīs, kā arī bijušās Padomju Savienības valstīs, Āzijas un Latīņamerikas valstīs) un izmanto vairāk nekā 80% no ikgadējā 9,6 miljardu eiro lielā ES ārējās palīdzības budžeta. Kopš *EuropeAid* Sadarbības biroja dibināšanas 2001. gada 1. janvārī, Ārējo attiecību un Attīstības ģenerāldirektorāti ir atbildīgi par ilggadīgās stratēģijas izstrādi un *EuropeAid* darbību pārējā projekta ciklā. Mērķis ir nodalīt politikas un stratēģijas jautājumus no projekta identifikācijas un īstenošanas.

Kontakti

EuropeAid H/05, European Commission, B-1049 Brussels

Tel.: +32 2 299 4237/4825, Fakss: +32 2 299 6407

E-pasts: EuropeAid-info@cec.eu.int, mājaslapa: <http://europa.eu.int/comm/europeaid>

Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts (*Relex*)

Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts atbild par attiecībām ar valstīm ārpus ES, kā arī par attiecībām ar starptautiskām organizācijām, piemēram, ANO. Turklāt tas ir atbildīgs par vairāk nekā 120 EK delegāciju darbību trešajās valstīs. Ārējo attiecību komisārs Kriss Pattens nodrošina EK primāro saikni ar Kopējās ārpolitikas un drošības politikas augsto pārstāvi, kā arī ar ES Vispārējo jautājumu padomi. Ģenerāldirektorāta pienākumu uzskaitījums ir atrodams tā mājaslapā:

http://europa.eu.int/comm/dgs/external_relations/index_en.htm

Attīstības ģenerāldirektorāts

Attīstības ģenerāldirektorāts cieši sadarbojas ar Ārējo attiecību ģenerāldirektorātu *EuropeAid* un *ECHO*. Ģenerāldirektorāta galvenais uzdevums ir finansiāli veicināt ACP (Āfrika, Karību jūras baseina un Klusā okeāna) valstu, kā arī Aizjūras valstu un teritoriju (*Overseas Countries and Territories, (OCT)*) attīstību. (Kotonu (*Cotonou*) līgums nodrošina pamatu divdesmit gadu partnerībai attīstības palīdzībā 77 ACP valstīm.) *EDF* uztur dalībvalstu

tiešie maksājumi. Papildu informācija par Attīstības ģenerāldirektorātu ir atrodama tā mājaslapā: http://europa.eu.int/comm/development/index_en.htm

E-pasts: Development@cec.eu.int

Politikas attīstībai:

Nodaļa B/1 – Attīstības politika, saskaņotība un tālākizglītība

Nodaļas vadītāja: Ms. Françoise Moreau, Tel.: + 32 2 299 07 72, Fakss: + 32 2 299 29 15
Attiecības ar pilsonisko sabiedrību: Nodaļa A/3, Mr. P. Bangma, Tel.: +32 2 296 60 52, Fakss: +32 2 299 32 06.

Eiropas Kopienų humānās palīdzības birojs (*ECHO*)

1992. gadā dibinātā *ECHO* uzdevums ir nodrošināt ārkārtas humāno palīdzību valstīs, kuras neietilpst ES un kuras ir piemēklējušas dabas katastrofas un/vai bruņoti konflikti. *ECHO*, vadoties no Partnerības līgumiem, sadarbojas ar NVO un starptautiskajām atbalsta organizācijām, kā arī, vadoties no Finanšu un Administratīvajiem pamata līgumiem ar ANO aģentūrām. Jauns Partnerības pamata līgums stājās spēkā 2004. gada 1. janvārī ar mērķi vienkāršot administratīvās procedūras, kas ir saistītas ar *ECHO* finansēšanu, kā arī, lai optimizētu EK finansētās palīdzības īstenošanu un efektivitāti. *ECHO* ir parakstījis jaunu partnerības pamata līgumu ar 130 NVO.

ECHO saņem finansējumu no EK humānās palīdzības budžeta, kā arī no Eiropas attīstības fonda. *ECHO* finansē ne vien humāno palīdzību, bet arī apmācības programmas un sabiedriskās apziņas kampaņas par humāno palīdzību. Papildu informācija par *ECHO* ir atrodama http://europa.eu.int/comm/echo/index_en.html

Kontakti:

Informācija un sakari

Mr. Giorgio Guarneri (nodaļas vadītājs)

Tel.: +32 2 296 3362/299 2996/8267

Fakss: +32 2 295 4572

E-pasts: echo-info@cec.eu.int

<p><i>ECHO 1</i> – Humānā palīdzība un pārtikas palīdzība ACP valstīm Mr. Steffen Stenberg-Jensen (nodaļas vadītājs)</p> <p>E-pasts: steffen.stenberg@cec.eu.int</p>	<p><i>ECHO 2</i> – Humānā palīdzība un pārtikas palīdzība Centrālās, Austrumeiropas, <i>NIS (Newly Independent States)</i> un Vidusjūras, kā arī tuvo Austrumu valstīm Mr. Cornelis Wittebrood (nodaļas vadītājs)</p> <p>E-pasts: cornelis.wittebrood@cec.eu.int</p>
<p><i>ECHO 3</i> – Humānā palīdzība un pārtikas palīdzība Āzijai, Centrālamerikai un Latīņamerikai Ms. Ruth Albuquerque (nodaļas vadītāja)</p> <p>E-pasts: ruth.albuquerque@cec.eu.int</p>	<p><i>ECHO 4</i> – Vispārīgie jautājumi un attiecības ar ES institūcijām, partneriem un citiem donoriem; stratēģijas koordinēšana un atbalsts, vispārējs atbalsts nozīmīgās ārkārtas situācijās Mr. Michel Arrión (nodaļas vadītājs)</p> <p>E-pasts: michel.arrión@cec.eu.int</p>

<p>ECHO 5 – ECHO biroji; cilvēkresursi; Informācijas tehnoloģijas (Informācijas resursu vadība) Mr. René Guth (nodaļas vadītājs) E-pasts: rene.guth@cec.eu.int</p>	<p>ECHO 6 – Finanšes; audits Mr. Vijay Bhardwaj (nodaļas vadītājs) E-pasts: vijay.bhardwaj@cec.eu.int</p>
---	---

5.2.2. Ārējās palīdzības vadības reforma

2000. gada maijā EK uzsāka ārējās palīdzības vadības reformu. Šobrīd darbojas lielākā daļa reformas projektu.

Reformas pamatmērķis – palīdzības vadības decentralizācija, atbildību visās programmās piešķirot EK delegācijām, tādējādi uzlabojot palīdzības sniegšanas kvalitāti un ātrumu. EK ir pārstāvēta 128 valstīs visā pasaulē, un šo delegāciju nozīme palīdzības programmu īstenošanā kļūst aizvien lielāka. Horizontālo programmu dekoncentrācija bija paredzēta laikā no 2003. gada marta līdz decembrim. Šī procesa mērķis ir palielināt delegāciju kompetenci, piešķirot lielākas tiesības projektu identifikācijā un novērtēšanā, Kopienas fondu piešķiršanā un izmaksāšanā, projekta uzraudzībā un izvērtēšanā. Lai panāktu vēlamu jaudas pieaugumu valsts ietvaros, EK arī pastiprina koordināciju starp dalībvalstīm, ko īsteno valstu amatpersonas.

2004. gada 26. janvārī notika Padomes ceturtās ikgadējās debates par ES ārējās darbības efektivitātes un saskanīguma uzlabošanu. Debašu galvenā tēma bija aicinājums iekļaut palīdzības izvērsanu savstarpēji papildinošo un ES ārējos mērķus balstošo stratēģiju klāstā, jo tikai tā var panākt nepieciešamo saskaņu. Turklāt palīdzība ir jāīsteno atbilstoši augstākajiem efektivitātes un atbildības standartiem. ES pieejai jābūt saskaņotai un līdzsvartai visās ārpolitikas jomās.

Padome apsveica ES ārējās palīdzības vadības reformas progresu, uzsvēra turpmākas attīstības nepieciešamību, kā arī, ņemot vērā labāko starptautisko pieredzi, aicināja EK iesniegt priekšlikumus par vienotiem, objektīviem un atklātiem līdzekļu piešķiršanas kritērijiem, izceļot visas EK ārējās palīdzības vajadzības un rezultātus. Nedrīkst ignorēt konkrētās grūtības, ar kurām sastopas krīzē vai konfliktā nonākušās valstis.

Trīs specifiskie jautājumi, kuriem pievērsās ES Padome, bija daudzpusīga ES vadība progresējošos attīstības jautājumos, ES ārējās palīdzības efektivitātes maksimizēšana un ANO tūkstošgades attīstības mērķu īstenošana.

Turpmāk (sākot ar Nīderlandes prezidentūru) debates notiks 2004. gada oktobrī – kā solis ceļā uz jaunu gadu, lai labāk integrētu EK palīdzības budžeta plānošanas, programmēšanas, izpildes un atskaitīšanās procesus. Informāciju par ārējo palīdzību sniedz attiecīgā ES delegācija. Kontaktinformācija par ES delegācijām ir atrodama internetā:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/delegations/intro/web.htm

5.3. Starptautiskās finansējuma programmas

Aicinājumus par ārējās palīdzības projektu grantiem un konkursiem parasti publicē *EuropeAid* interneta lapā:

<http://www.europa.eu.int/comm/europeaid/cgi/frame12.pl>

Tie ir publicēti arī ES Oficiālajā Vēstnesī, kas ir pieejams arī internetā:

<http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/index.html>

Praktiskas vadlinijas Eiropas Kopienu vispārējā budžeta finansētu līgumu slēgšanai par ārējo darbību ir pieejamas interneta lapā:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/pg/npg_en.doc – nodaļa par grantiem sākas 155. lappusē.

Lūdzu ņemiet vērā, ka vairumam ārējo budžeta līniju ir norādītas tikai EuropeAid kontaktpersonas. Tomēr, ja jūs vēlaties iegūt informāciju par vispārējo programmu, meklējiet kontaktpersonas Attīstības ģenerāldirektorātā vai Ārējo attiecību ģenerāldirektorātā. EuropeAid darbiniekiem ir jāspēj norādīt nepieciešamās kontaktpersonas.

5.3.1. Pārtikas palīdzība un atbalsta pasākumi

**Preces, ko piegādā saskaņā ar Pārtikas palīdzības konvenciju
Cita palīdzība, piemēram, produkti, atbalsta pasākumi, agrā brīdinājuma sistēmas un uzglabāšana, transports, sadale, robežpasākumi un pasākumi īstenošanas kontrolei**

Budžeta līnijas 21 02 01, 21 02 02

Budžets 118 milj. un 262 milj. eiro

Mājaslapa <http://www.euronaid.nl/>

Kontakti EuropeAid F/5

Mr. Michel Gauché

Tel.: +32 2 295 82 19, Fakss: +32 2 295 61 83

Tā kā 1996. gada regula (1292/96) attiecas gan uz pārtikas palīdzību, gan pasākumiem pārtikas nekaitīguma nodrošināšanai, aizvien lielāka uzmanība tiek pievērsta pasākumiem, kas veicina ilgtermiņa pārtikas drošību. Vairāk nekā pusi no EK piešķirtajiem līdzekļiem saņem tieši valstu valdības. Netieša palīdzība ļauj EK finansiāli atbalstīt organizācijas un programmas ar īpašām priekšrocībām. Pasaules Pārtikas programma (*WFP*) vēl arvien ir Komisijas privileģēts partneris pārtikas palīdzības sadalē. Citas starptautiskas organizācijas, piemēram, *FAO* un *UNRWA*, kā arī Eiropas NVO, arī saņem nozīmīgu Kopienas netiešās palīdzības daļu.

EuronAid ir EK kolektīvais NVO partneris. Tas ir atbildīgs par visas pārtikas palīdzības pārvaldīšanu, kuru EK ir piešķirusi NVO projektiem Pārtikas palīdzības un pārtikas drošības programmu ietvaros. Katru gadu EK un *EuronAid* noslēdz oficiālu līgumu.

Vidēji 60 miljoni eiro gadā tiek piešķirti to NVO finansiālam atbalstam, kuras nodarbojas ar pārtikas drošības strukturālajām problēmām.

Pārtikas palīdzības un pārtikas drošības programmas pamatmērķi:

- uzlaboti un ilgtspējīgi pārtikas drošības standarti gan reģionu, gan valstu līmenī;
- pārtikas krājumu nodrošinājums hroniska deficīta un ārkārtas situāciju gadījumos;
- līdzsvarota ekonomiskā un sociālā attīstība.

Līdzekļus piešķir projektiem šādās jomās:

a) pārtikas produkti:

- graudi un to produkti, ja nepieciešams, arī sēklas;
- piena pulveris vai tā ekvivalents, augu eļļa un cukurs;
- citi produkti, piemēram, pākšaugi, zivis, ar proteīniem bagātināti cepumi, sēklas, utt.

b) pasākumi drošas pārtikas nodrošināšanai;

c) agrā brīdinājuma sistēmas un uzglabāšanas programmas.

Saskaņā ar īstenojamiem mērķiem, ik gadu atlases procesā iespējamās izmaiņas. Pirms iesniegt priekšlikumu, iesakām sazināties ar vietējo EK delegāciju (http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/delegations/intro/web.htm) un apspriest jūsu projektu ar vietējo padomnieku pārtikas drošības jautājumos, lai noskaidrotu, vai projekts ir piemērots finansējuma saņemšanai. Delegācija ir iesaistīta izvēles procesā, un tādējādi netiks iesniegts nepiemērots priekšlikums.

5.3.2. Ārkārtas humānā palīdzība

Ātrās reaģēšanas mehānisms

Budžeta linija	19 02 05
Budžets	28 milj. eiro
Kontaktpersona	Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts, nodaļa A/4 Ms. Maria McLoughlin (nodaļas vadītāja) Tel.: +32 2 296 1761, Fakss: +32 2 299 0873 E-pasts: Maria.McLoughlin@cec.eu.int

Ātra līdzekļu piešķiršana, izmantojot ātrās reaģēšanas mehānismu, ir domāta krīzes vai pieaugošas krīzes situācijām, situācijām, kas apdraud likumu un kārtību, indivīdu drošību, situācijām, kas draud izvērsties bruņotā konfliktā vai arī destabilizēt valsti, kā arī tad, ja šādas situācijas var apdraudēt līdzdalības un sadarbības politikas un programmu labvēlīgo iedarbību, to efektivitāti un/vai apstākļus to ieviešanai.

Šī budžeta līnija (regula EK 381/2001) ir izveidota, lai īpaši veicinātu pilsonisku rīcību, kuras mērķis ir mazināt augošās krīzes situācijas, nopietnus draudus vai konfliktu uzliesmojumus, kā arī risināt šīs problēmas.

Mehānisma īstenošanā var piedalīties dalībvalstu vai saņēmēju valstu institūcijas un to aģentūras, reģionālās un starptautiskās organizācijas un to aģentūras, NVO, sabiedriskās un privātās personas (ieskaitot dalībvalstu administrāciju norīkoto personālu) ar atbalstošu izglītību un pieredzi.

Palīdzība, tajā skaitā pārtikas palīdzība ārkārtas situācijās, iedzīvotājiem attīstības valstīs un citās trešajās valstīs, kuras ir piemeklējušas stihiskas nelaimes vai nopietnas krīzes

Budžeta līnija 23 02 01

Budžets 472 milj. eiro

Mājaslapa <http://europa.eu.int/comm/echo/>

Kontakti ACP valstis, Tel.: +32 2 299 2740, Fakss: +32 2 299 2877
Centrālā un Austrumu Eiropa, NIS un Vidusjūras valstis,
un Tuvo Austrumu valstis, Tel.: +32 2 295 7312,
Fakss: +32 2 295 4551
Āzija, Centrālā un Latīņamerika, Tel.: +32 2 295 3420,
Fakss: +32 2 295 4571

Budžeta līniju 23 02 01 administrē *ECHO*. Šīs līnijas mērķis ir finansēt palīdzības, aizsardzības un pārtikas nodrošināšanas pasākumus ārkārtas situācijās, lai palīdzētu cilvēkiem attīstības valstīs. Ūdens ir jauna horizontālā prioritāte: tās metodisku skaidrojumu izstrādāja 2004. gadā. Attīstības valstis ir ACP valstis (Āfrika, Karību jūras baseins, Klusais okeāns), Āzijas, Latīņamerikas un citas trešās pasaules valstis, ko ir piemeklējušas dabas vai cilvēka radītas katastrofas. Palīdzība tiek nodrošināta, kamēr turpinās ārkārtas situācija. *ECHO* arī turpmāk pievērsīs īpašu uzmanību aizmirstām krīzēm un vajadzībām. Šī līnija finansē arī visu iekārtu un produktu iegādi, kas varētu būt nepieciešami palīdzības sniegšanai, piemēram, tādu namu vai patvērumu būvei, kuros dzīvotu krīzes skartie cilvēki, kā arī infrastruktūru un aparatūras atjaunošanai. To var izmantot arī, lai segtu jebkuras citas izmaksas, kas ir tieši saistītas ar humānās palīdzības pasākumu īstenošanu. Ārkārtas palīdzības pasākumus var uzsākt dažādos veidos: to var darīt NVO, kurai ir partnerības līgums ar *ECHO*, ES dalībvalsts vai cita valsts, vai arī pati *ECHO*. Pirms priekšlikuma iesniegšanas NVO ar *ECHO* ir jāparaksta Pamata partnerības līgums (sk. http://europa.eu.int/comm/echo/partneri/fpa_NVO_en.htm). Ņemot vērā finansētās darbības raksturu, projekta īstenošana no priekšlikuma iesniegšanas līdz projekta pabeigšanai var būt ļoti īsa. Lielākā daļa projektu ilgst ne vairāk par sešiem mēnešiem. *ECHO* parasti nodrošina 100% projektu finansēšanu.

Ārkārtas palīdzība ACP valstīs (Ieguldījums ārkārtas palīdzībā saskaņā ar Kotonu līguma 72. pantu)

Budžeta linija	21 03 07
Budžets	p.m.
Kontakti	ECHO 1 Mr. Steffen Stenberg-Jensen (nodaļas vadītājs) Tel.: +32 2 299 2740, Fakss: +32 2 299 2877 E-pasts: steffen.stenberg-jensen@cec.eu.int Mr. Giorgio Guarneri (kontaktpersona NVO) Tel.: +32 2 296 3362, Fakss: +32 2 2954572 E-pasts: giorgio.guarneri@cec.eu.int

Ārkārtas palīdzību var piešķirt ACP valstīm, kuras cieš no nopietnām ekonomiskām un sociālām grūtībām, ko ir radījusi dabas katastrofa vai ārkārtas apstākļi ar analogisku ietekmi. Palīdzības mērķis ir atvieglot aktuālas grūtības. Tādējādi:

- palīdzībai jābūt pietiekami elastīgai, lai spētu pielāgoties apstākļiem, piemēram, nepieciešamībai piegādāt upuriem plašu palīdzības priekšmetu un pakalpojumu klāstu un/vai naudu;
- palīdzību var izmantot, lai padarītu struktūras un iekārtas darboties spējīgas un efektīvas;
- palīdzība ir neatmaksājama, un tai ir jābūt ātri un viegli pieejamai.

Ārkārtas palīdzības mērķis ir apmierināt akūtas vajadzības, tādēļ EK ir jānodrošina ātra pasākumu īstenošana. Lai to paveiktu, ārkārtas palīdzības ietvaros atvēlētie līdzekļi ir jāpiešķir un jāizmaksā pilnā apjomā, un pasākums jāīsteno 180 dienu laikā pēc īstenošanas noteikumu pieņemšanas (izņemot kopēju vienošanos); ja noteiktajā vai vienošanās ceļā panāktajā laikā nav izmaksāta pilna summa, atlikums ir jāatmaksā īpašā budžeta līnijā; sīki izstrādātajiem noteikumiem par pasākuma īstenošanu un līdzekļu piešķiršanas kārtību vajadzības gadījumā ir jābūt maināmiem un pielāgojamiem situācijai; līdzekļus var izmantot ACP valstu īstenoto ārkārtas pasākumu retroaktīvai finansēšanai.

Kotonu līguma 72. pants ir *ECHO* pārziņā, jo *ECHO* atbild par visu EK ārkārtas palīdzību attīstības valstīs.

Operatīvā palīdzība un gatavība katastrofām

Budžeta linija	23 02 02
Budžets	10 milj. eiro
Mājaslapa	http://europa.eu.int/comm/echo/
Kontakti	ECHO Mr. Mikael Barfod Tel.: +32 2 295 4278 E-pasts: mikael.barfod@cec.eu.int

DIPECHO programma (*ECHO* gatavība katastrofām) balstās uz ideju, ka humānās palīdzības neatņemama daļa ir gatavība katastrofām un katastrofu novēršana. Lai uzlabotu gatavību katastrofām, *ECHO* finansē tādus pasākumus kā agrā brīdinājuma sistēmu izveide, glābšanas organizēšana, apmācot instruktorus, kā arī institūciju un organizāciju nostiprināšana. Lai veicinātu katastrofu novēršanu, *ECHO* finansē neliela mēroga infrastruktūru projektus, lai vietējās kopienas un valdības vēlāk īstenotu lielāka mēroga projektus. *ECHO* palīdzības stratēģija 2004. gadam (sk. http://europa.eu.int/comm/echo/pdf_files/strategy/2004/strategy2004_en.pdf) attiecas uz Centrālamerikas, Dienvidaustrumāzijas, Centrālāzijas un Karību jūras baseina valstīm. Katram no reģioniem *DIPECHO* programmas ietvaros tiek izsludināts atsevišķs projektu konkurss. Priekšlikumus šīs budžeta līnijas ietvaros var iesniegt Eiropas NVO, starptautiskās organizācijas un jebkuras dalībvalsts specializēta aģentūra.

5.3.3. Bēgļi

Palīdzība piespiedu izceļotājiem Āzijas valstīs

Budžeta līnija 19 10 03

Budžets 25 milj. eiro

Kontakti EuropeAid – AIDCO F/04

Mr. Jan Ten Bloemendal (direktors)

Tel.: +32 2 299 28 17/296 76 56

E-pasts: jan.tenbloemendal@cec.eu.int

Mr. Marco Fromentini

Tel.: +32 2 295 73 78

Palīdzība piespiedu izceļotājiem Latīņamerikas valstīs

Budžeta līnija 19 09 03

Budžets 12 milj. eiro

Kontakti EuropeAid – AIDCO E

Mr. Fernando Garcia Cardesa (direktors)

Tel.: +32 2 299 23 29/296 12 08

Mr. Nicolas de Joncheere

Tel.: +32 2 299 09 18

ES Padomes regulas Nr. 2130/2001 galvenais mērķis ir nodrošināt palīdzību pārvietotām personām, bēgļiem un citiem piespiedu izceļotājiem tā, lai tie varētu nodrošināt sevi un iegūt neatkarību. Jāpalīdz piespiedu izceļotājiem pārcelties vai arī no jauna integrēties sabiedrībā, iesaistoties zemkopībā, lopkopībā vai zivkopībā. Turklāt palīdzība domāta, lai izveidotu kredītu sistēmu, nodrošinātu pamatizglītību un pienācīgas veselības aprūpes un higiēnas sistēmas.

Šo budžeta līniju izmanto, lai palīdzētu:

- bēgļiem, pārvietotām personām, cilvēkiem, kuri pēc aizvešanas atgriežas iepriekšējā mītnes vietā, demobilizētiem kareivjiem, kā arī citiem cilvēkiem, kuri ir pame-

tuši savu mītnes vai dzimšanas valsti kara, nedrošības vai arī citu cilvēka izraisītu krīžu un konfliktu dēļ;

- vietējiem iedzīvotājiem valstī, kura uzņem piespiedu izceļotājus, ja šīs zemes kopienas resursi tiek izmantoti, lai palīdzētu šiem cilvēkiem un izmitinātu tos.

Šis budžets finansē pasākumus, kas nepieciešami bēgļu izdzīvošanai, repatriācijai un pārceļošanai, kā arī kara vai dabas katastrofu skarto bērnu izglītību. Šo budžetu var izmantot, lai novērstu iedzīvotāju pārvietošanu.

Saskaņā ar regulu, finansējumu saņem reģionālās vai starptautiskās organizācijas, piemēram, ANO aģentūras, NVO, vietējās institūcijas un oficiālās amatpersonas, sabiedriskās organizācijas, valsts un privātās institūcijas. Aktivitātes tiek finansētas kopīgi ar NVO un starptautiskajām organizācijām. Organizācijas ieguldījums ir atkarīgs no tās finansiālajām iespējām un projekta rakstura. Īpašos gadījumos, ja partneris ir NVO vai kopienas institūcija, līdzfinansējumu var nodrošināt, izmantojot tehniskos resursus. Līdzekļus piešķir granta formā. EK vidējais ieguldījums ir 75–100%.

Pasākumi ilgst maksimāli 24 mēnešus. Atklāto konkursu noteikumi ir vienādi visām dalībvalstu un saņēmēju valstu fiziskajām un juridiskajām personām.

Palīdzība bēgļiem ACP valstīs (Kotonu līguma 72. pants)

Budžeta līnija 21 03 08

Budžets p.m.

Kontakti EK delegācija attiecīgajā valstī:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/delegations/intro/web.htm

EuropeAid C/4

Ms. Dominique Dellicour (nodaļas vadītāja)

Tel.: +32 2 295 5937, Fakss: +32 2 295 8051

Saskaņā ar 72. pantu, ACP valstīm var piešķirt palīdzību (kas neietilpst ārkārtas palīdzībā), ja tām ir jāapmierina bēgļu vai cilvēku, kuri atgriežas pēc aizvešanas, neatliekamās vajadzības. Palīdzību piešķir ilglaicīgu projektu un rīcības programmu īstenošanai, tā, lai varētu izveidot pamatu bēgļu vai pārvietoto personu patstāvībai un viņu integrācijai vai reintegrācijai.

Palīdzību var piešķirt to cilvēku brīvprātīgai integrācijai vai reintegrācijai, kuri ir pamestuši savu izcelsmes valsti konflikta vai dabas katastrofu dēļ. Pirms īstenošanas ir jāizvērtē visi faktori, kas izraisījuši cilvēku pārvietošanu, īpašu uzmanību pievēršot iesaistīto iedzīvotāju vēlmēm un valdības pienākumiem apmierināt savas tautas vajadzības.

Ja projektā uzsvērta attīstība, šo palīdzību var izmantot kopā ar attiecīgās valsts nacionālo indikatīvo programmu. Šī palīdzība ir jāorganizē un jāīsteno saskaņā ar procedūru, kas vajadzības gadījumā pieļauj elastību un nekavējošu rīcību. Palīdzība konkrētajiem cilvēkiem ir jānodrošina, izvēloties visiedarbīgāko metodi. Maksājumu un īstenošanas noteikumus nosaka katrā konkrētā gadījumā. Turklāt palīdzību var īstenot, sadarbojoties ar citām specializētām organizācijām, piemēram, ANO, vai arī to realizē pati EK.

5.3.4. Migrācija

Sadarbība ar trešajām valstīm migrācijas jautājumos

Budžeta linija	19 02 03
Budžets	p.m.
Kontakti	Tieslietu un iekšlietu ģenerāldirektorāts, nodaļa B/2 Mr. Jean-Louis de Brouwer (nodaļas vadītājs) Tel.: +32 2 296 1964 Mr. Peter Bosch (kontaktpersona nodaļā) Tel.: +32 2 296 2109 E-pasts: peter.bosch@cec.eu.int

Šī programma finansē programmas un projektus, kuri paredz sadarbību ar izcelsmes valstīm vai reģioniem, kā arī ar tranzīta valstīm un reģioniem migrācijas un patvēruma jautājumu risināšanā. Līdzekļi tiek piešķirti valstīm un reģioniem, attiecībā uz kuriem Padome ir pieņēmusi rīcības plānu, ko izstrādā Patvēruma un migrācijas darba grupa, ja šīm valstīm un reģioniem piemīt noteikta garantēta stabilitātes pakāpe. Programmā ietilpst specifiski pasākumi imigrācijas ierobežošanai (ciņa ar nelegālajiem imigrantiem – kontrabandistiem, informācijas kampaņas par sekām, kas rodas nelegāli ieceļojot un strādājot ES), ko papildina pasākumi demokrātijas un likuma varas stiprināšanai.

5.3.5. Rehabilitācija un atjaunošana

Saskaņā ar Padomes regulu Nr. 2258/96 rehabilitāciju un atjaunošanu īsteno šādās valstīs/ reģionos: Āfrikas, Karību jūras baseina un Klusā okeāna valstīs, Vidusjūras valstīs, Latīņamerikas un Āzijas valstīs, kā arī attīstības valstīs Kaukāzā un Centrālajā Āzijā.

Rehabilitācija un atjaunošana attīstības valstīs Latīņamerikā

Budžeta linija	19 09 04
Budžets	5,125 milj. eiro
Kontakti	EuropeAid – AIDCO E Mr. Fernando Garcia Cardesa (direktors) Tel.: +32 2 299 23 29/296 12 08 Mr. José Barrio Villagra Tel.: +32 2 299 81 42

Rehabilitācija un atjaunošana attīstības valstīs Āzijā

Budžeta linija	19 10 04
Budžets	4,125 milj. eiro
Kontakti	EuropeAid – AIDCO D Mr. Eric Wilhelm Muller (direktors) Tel.: +32 2 299 07 75 Mr. André Philippe Chalmin Tel.: +32 2 295 80 02

Šīs budžeta līnijas ir domātas to Latīņamerikas un Āzijas attīstības valstu rehabilitācijai un atjaunošanai, kuras ir cietušas karos, nacionālos konfliktos vai dabas katastrofās. Prioritāte piešķirama vismazāk attīstītajām Latīņamerikas un Āzijas valstīm. Pasākumu mērķis ir atjaunot tautsaimniecības darbu, institūciju darbību, kā arī apmierināt cietušo iedzīvotāju vajadzības. Pasākumu maksimālais termiņš ir 24 mēneši, taču priekšroka dodama īstermiņa projektiem. Līdzekļus piešķir šādās jomās:

- ilglaicīgas ražošanas atsākšana;
- galveno infrastruktūru fiziska un operatīva rehabilitācija, tajā skaitā atminēšana;
- sociāla reintegrācija, īpašu uzmanību pievēršot bēgļiem, pārvietotām personām un demobilizētiem karavīriem;
- rehabilitācijas periodam nepieciešamās institucionālās jaudas atjaunošana, īpaši vietējā līmenī;
- cilvēku ar īpašām vajadzībām un bērnu vajadzību nodrošināšana, īpašu uzmanību pievēršot kara ietekmēto bērnu, tai skaitā bērnu-kareivju rehabilitācijai;
- atbalsts sievietēm un sieviešu organizācijām ar nolūku mazināt dzimumu nevienlīdzību sabiedrībā.

Finansiālu atbalstu šīs budžeta līnijas ietvaros ir tiesīgi saņemt: reģionālās un starptautiskas organizācijas, NVO, valstu, reģionālo un vietējo valdību departamenti un aģentūras, kopienas organizācijas, institūti, kā arī valsts un privātās personas. Šiem pasākumiem jāveicina vietējo iedzīvotāju, kas saņem palīdzību, piedalīšanās katrā lēmuma pieņemšanas posmā, kā arī pieņemto lēmumu īstenošanā. Vērtējot šos projektus un programmas, tiks ņemti vērā šādi faktori:

- pasākumu efektivitāte un ilgtspēja;
- kultūras, sociālie, dzimtes un vides aspekti;
- institucionālā attīstība, kas nepieciešama projektu mērķu sasniegšanai;
- pieredze, kas ir iegūta līdzīgos pasākumos.

Saskaņā ar Padomes regulu Nr. 2258/96, partneru ieguldījums ir atkarīgs no viņu finansiālā stāvokļa un projekta rakstura. Īpašos gadījumos NVO vai kopienas institūcija var izmantot tehniskos resursus.

Rehabilitācija un atjaunošana Vidusjūras un Tuvo Austrumu valstīs

Budžeta līnija	19 08 05
Budžets	p.m.
Kontakti	EuropeAid – AIDCO B Mr. Richard Heber Weber (direktors) Tel.: +32 2 295 30 55/296 02 93 Mr. Angelo Baglio Tel.: +32 2 295 72 76

Budžeta līnijas līdzīgu pasākumu finansēšanai Latīņamerikas un Āzijas valstu iedzīvotājiem, kā arī tādu pasākumus īstenošana, kas palīdzētu cilvēkiem ES neietilpstošajās

Vidusjūras valstīs, kā arī Austrumeiropas partnervalstu un Centrālāzijas valstu iedzīvotājiem atgriezties normālā dzīvē pēc krīzēm, kas radušās kara, nacionālo konfliktu vai dabas katastrofu rezultātā.

Rehabilitācija un atjaunošana attīstības valstīs, īpaši ACP valstīs

Budžeta linija	21 03 20
Budžets	p.m.
Kontakti	EuropeAid C/5 Mr. Jose-Luis Trimino Peres Tel.: +32 2 299 0823, Fakss: +32 2 299 4947 E-pasts: jose-luis.trimino-perez@cec.eu.int

Budžeta linija domāta, lai palīdzētu cilvēkiem attīstības valstīs, it īpaši ACP valstīs, atgriezties normālā dzīvē pēc dabas katastrofām, konfliktiem vai citām krīzēm.

Līdzekļus piešķir šādās jomās:

- ilglaicīgas ražošanas atsākšana;
- galveno infrastruktūru fiziska un operatīva rehabilitācija, tai skaitā atmiņēšana;
- pilsoniskā samierināšana, izmantojot nestrukturālus līdzekļus sabiedrībās, kurās ir noticis vardarbīgs konflikts;
- sociāla reintegrācija, īpašu uzmanību pievēršot bēgļiem, pārvietotām personām un demobilizētiem karavīriem;
- rehabilitācijas periodam nepieciešamo institucionālo jaudu atjaunošana, it īpaši vietējā līmenī;
- cilvēku ar īpašām vajadzībām un bērnu vajadzību nodrošināšana, īpašu uzmanību pievēršot kara skarto bērnu, tai skaitā bērnu-kareivju rehabilitācijai (arī kara vai dabas katastrofas skarto bērnu izglītība);
- informēšana par dabas katastrofu radītājām briesmām;
- atbalsts cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un šādu cilvēku organizācijām, ar mērķi atbalstīt viņu cilvēktiesības.

Tas īpaši attiecas uz programmām un projektiem, kurus īsteno nevalstiskās attīstības organizācijas un pilsoniskas sabiedrības aktīvi dalībnieki un kuras veicina līdzekļu saņēmējas kopienas piedalīšanos katrā lēmuma pieņemšanas un īstenošanas posmā.

Palīdzība Irākas rehabilitācijā un atjaunošanā

Budžeta linija	19 08 07
Budžets	160 milj. eiro
Kontakti	Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts, nodaļa F/2 Mr. A. Mancini (referents) Tel.: +32 2 296 1091, Fakss: +32 2 296 6611

Budžeta linija finansē EK dalību Irākas atjaunošanā. To var papildināt ar izdevumiem no citām sadaļām, tai skaitā 23 02 (humānā palīdzība), 21 02 01 un 21 02 02 (pārtikas palī-

dzība un atbalsta pasākumi), 19 04 (cilvēktiesības un demokratizācija) un 19 02 05 (ātrās reaģēšanas mehānisms). Kopiena piešķir palīdzību tādās jomās kā institucionālā un ietekmes attīstība, sociālās drošības sistēmas radišana, veselības aizsardzība, ūdensapgāde un asenizācija, izglītība, nodarbinātība, kā arī pilsoniskās sabiedrības nostiprināšana un cilvēktiesību un demokrātijas aizsardzība un veicināšana. Naudu piešķir caur Starptautisko Irākas Rekonstrukcijas fonda sistēmu, ko pārvalda ANO un Pasaules banka.

Palīdzība Afganistānas rehabilitācijā un atjaunošanā

Budžeta linija	19 10 06
Budžets	168 milj. eiro
Kontakti	EuropeAid – AIDCO D Mr. Eric Wilhelm Muller (direktors) Tel.: +32 2 299 07 75 Mr. André Philippe Chalmin Tel.: +32 2 295 80 02

Budžeta linija finansē EK pasākumus Afganistānas atjaunošanai. To papildina līdzekļi no citām sadaļām, tai skaitā 23 02 (humānā palīdzība), 21 02 01 un 21 02 02 (pārtikas palīdzība un atbalsta pasākumi), un 19 02 05 (ātrās reaģēšanas mehānisms). Komisija uzrauga palīdzības piešķiršanas atbilstību Bonnas – Pēterburgas līguma nosacījumiem. Īpaša uzmanība šīs budžeta linijas ietvaros jāpievērš sieviešu un meiteņu dzīves kvalitātes uzlabošanai.

Šī linija atbalsta arī pasākumus, kas veicina magonēm alternatīvu kultūru audzēšanu.

5.3.5.1. Citas rekonstrukcijas programmas

Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības programma (EPRD) Dienvidāfrikā

Budžeta linija	21 03 17
Budžets	131,5 milj. eiro
Mājaslapa	http://www.eusa.org.za/Content/Development/TheEPRD.html
Kontakti	EuropeAid – AIDCO C Mr. Angelo Domenico di Marzio (finanšu jautājumos) Tel.: +32 2 296 07 53 E-pasts: development@cec.eu.int Mr. Cupini (līgumu jautājumos) Tel.: +32 2 299 2819
	European Commission (Eiropas Komisija) South Africa Desk Office (Dienvidāfrikas birojs) DG Development (Attīstības ģenerāldirektorāts) 200 rue de la Loi – 1049 Bruxelles Tel.: +32 2 299 30 60, Fakss: +32 2 296 71 41

EPRD ir 1995. gadā pieņemta ES un Dienvidāfrikas attīstības un sadarbības programma. Projektiem un programmām šīs budžeta līnijas ietvaros jāatbalsta Dienvidāfrikas Valdības stratēģija, un īpaši attīstības, nodarbinātības un pārdales (*GEAR*) programma, kas nodrošina saimniecisko reformu, privātā sektora un sociālo pamatpakalpojumu atbalstu. Prioritāte piešķirama pasākumiem, kas atbalsta Dienvidāfrikas iedzīvotāju visnabadzīgākās grupas.

Programmas un projekti jāveido ar mērķi samazināt nabadzību, veicināt saimniecisko izaugsmi, integrēt valsti pasaules ekonomikā, kā arī konsolidēt demokrātiju valstī. Īpaša uzmanība jāvelta institucionālo jaudu palielināšanai un valsts amatpersonu un nevalstisko attīstības partneru un dalībnieku dialoga konsolidācija. Budžeta līnija finansē bērnu tiesību attīstību un aizsardzību, kā arī bērnu tiesību integrācijas programmu izstrādi.

Šī budžeta līnija nav tieši pieejama Eiropas NVO. Līdzekļus var iegūt tikai Dienvidāfrikas NVO. Finansiālo palīdzību ir tiesīgas saņemt valsts, reģionu un vietējās amatpersonas, sabiedriskās institūcijas, NVO un kopienu organizācijas, reģionālās un starptautiskās organizācijas, institūcijas, kā arī privātpersonas. Kopiena līdzekļus piešķir grantu formā. Projekta finansējuma līmenis ir atkarīgs no organizācijas/aģentūras, kas īsteno programmu. Ja projektu īsteno NVO, līdzekļus var piešķirt pat 100% apmērā. Vismaz 25% no kopējās palīdzības piešķir caur NVO. Projektu ilgums ir atkarīgs no to specifikas, tomēr parasti tas ir no 3 līdz 5 gadiem. Prioritātes turpmākajiem trīs gadiem:

- sociālie pakalpojumi (veselības aprūpe, mājokļu nodrošināšana, ūdensapgāde, asezācija);
- privātā sektora attīstība (mazie un vidējie uzņēmumi, kā arī jaunie uzņēmēji);
- laba vadība un demokratizācija (cilvēktiesības, likuma vara);
- reģionālā integrācija.

Projektiem jāatbilst Daudzgadējās indikatīvās programmas (2003–2005) prioritātēm, ko var atrast internetā:

http://europa.eu.int/comm/development/body/csp_rsp/csp_en.cfm

2003. gada starppārskata projekts pdf formātā:

http://europa.eu.int/comm/development/body/csp_rsp/reviews_en.cfm

5.3.6. Sadarbība ar NVO

Kopienas ieguldījums shēmās, kuras attiecas uz attīstības valstīm un kuras īsteno nevalstiskās organizācijas

Budžeta līnija 21 02 03

Budžets 188,8 milj. eiro

Mājaslapa http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/ong_cd/ed_page_en.htm

Kontakti EuropeAid F/2, nodaļas vadītājs (kopā ar NVO)

Mr. Aristotelis Bouratsis

Tel.: +32 2 299 92 44, Fakss: +32 2 299 29 14

E-pasts: aristotelis.bouratsis@cec.eu.int

ACP: Mr. Carlos Cardao, E-pasts: carlos.cardao@cec.eu.int
 Āzija, Tuvie austrumi un Vidusjūras reģions, NIS:
 Mr. Reinhard Junghanns, E-pasts: reinhard.junghanns@cec.eu.int
 Dienvidu un Centrālā Amerika: Mr. Paulo Campilho
 E-pasts: paulo.campilho@cec.eu.int

Attīstības valstis un attīstības izglītība (Dalībvalsts kontaktpersona NVO)

Beļģija, Itālija, Portugāle un Nīderlande:

Ms. Marie-Claire Brenard

Tel.: +32 2 296 08 78, E-pasts: marie-claire.brenard@cec.eu.int

Grieķija, Spānija un Apvienotā Karaliste:

Mr. Sandro D'angelo

Tel.: +32 2 299 29 72, E-pasts: sandro.dangelo@cec.eu.int

Austrija, Dānija, Somija, Francija, Vācija, Īrija, Zviedrija:

Ms. Simone-Michèle Pierrard

Tel.: +32 2 299 26 51, E-pasts: simone-michele.pierrard@cec.eu.int

Padomes 1998. gada 17. jūlija regula (EC) 1658/98 ir likumiskais pamats budžeta līnijai, kas piešķir NVO līdzfinansējumu šādās jomās:

- sociālās un saimnieciskās attīstības pasākumi, lai palīdzētu visnabadzīgākajiem cilvēkiem, īpaši jutīgām grupām attīstības valstīs;
- shēmas ar mērķi palielināt Eiropas sabiedrības apziņu par attīstības jautājumiem attīstības valstīs, īpaši attiecībām starp attīstības un attīstītajām valstīm;
- pasākumi ar mērķi attīstīt sadarbību starp Eiropas NVO un to partneriem attīstības valstīs.

Lai uzlabotu sabiedrības informētību par attīstības jautājumiem, EK galveno uzmanību pievērš attiecību uzlabošanai starp Ziemeļiem un Dienvidiem, kas radītu cilvēku atbalstu attīstībai, stratēģijām un pasākumiem, lai palīdzētu iedzīvotājiem attīstības valstīs. Turklāt projektiem jāveicina sadarbība NVO starpā un jānodrošina attīstības valstu partneru aktīva līdzdalība.

Eiropas NVO, īstenojot attīstības programmas, galveno uzmanību velta nabadzības mazināšanai, palīdzot maznodrošinātiem cilvēkiem attīstības valstīs apmierināt viņu pamatvajadzības, kā arī uzlabojot viņu dzīves kvalitāti un atjaunojot valstu attīstības spēju. Īpaša uzmanība ir pievērsta pasākumiem, saistītiem ar:

- pilsoniskās sabiedrības nostiprināšanu un cilvēktiesību un demokrātijas veicināšanu;
- sievietes lomas apzināšanu attīstībā;
- ilgtspējīgu attīstību;
- apdraudēto kultūru aizsardzību, kā arī bērnu tiesību aizsardzību un attīstību.

Šajā budžeta līnijā ir trīs grantu veidi: projekts, programma (šobrīd nav pieejama) un vienreizējie granti (elastīgai mazāka mēroga pasākumu finansēšanai).

Lai saņemtu finansiālu atbalstu, Eiropas NVO jāatbilst nepieciešamajām atklātības un atbildības prasībām un jāierobežo administratīvās izmaksas līdz iespējami mazākam kopējo izmaksu procentam. Prioritāte piešķirama pasākumiem, kurus kopīgi īsteno ES15 NVO un jauno dalībvalstu NVO. Papildu informācija par šo programmu ir pieejama *EuropeAid* interneta lapā:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/ong_cd/index_en.htm

5.3.7. Apzināšanās veicināšana

Dzimuma jautājumu iekļaušana attīstības sadarbības programmās

Budžeta līnija 21 02 06

Budžets p.m.

Mājaslapa http://europa.eu.int/comm/development/sector/social/gender_en.htm

Kontakti EuropeAid F/4

Mr. Javier Puyol Pinuela (nodaļas vadītājs)

Tel.: +32 2 295 14 66, Fakss: +32 2 296 14 30

E-pasts: javier.puyol-pinuela@cec.eu.int

Ms. Daniela Rofi

Tel.: +32 2 299 40 81, E-pasts: daniela.rofi@cec.eu.int

Ms. Angelina Heerens

Tel.: +32 2 296 50 92, E-pasts: angelina.heerens@cec.eu.int

Jaunā ES Padomes regula (*COD*) 2003/0176 nodrošina juridisko satvaru šīs budžeta līnijas vadībai. Regulas mērķi (saskaņā ar mērķi veicināt dzimumu līdztiesību un dot iespēju sievietēm, kā norādīts ANO Gadsimtu mijas attīstības mērķos) ir šādi:

- atbalstīt dzimumu integrāciju visās attīstības sadarbības sfērās, līdztekus organizējot īpašus pasākumus sievietēm labā, ar mērķi veicināt dzimumu līdztiesību, sniedzot svarīgu ieguldījumu nabadzības samazināšanā;
- atbalstīt sabiedriskā un privātā sektora spējas jaunattīstības valstīs uzņemt atbildību un iniciatīvu dzimumu līdztiesības veicināšanā.

Projektu tēmas, kuras var saņemt finansējumu dzimumu līdztiesības veicināšanai:

- īpašu pasākumu organizēšana attiecībā uz resursu un pakalpojumu pieejamību sievietēm un tās kontroli, piemēram, izglītībā, nodarbinātības iespēju ziņā un politiskā lēmumu pieņemšanā;
- uz dalījumu starp dzimumiem un vecumiem nebalstītas statistiskās analīzes uzlabošana un izveide, attīstot šādu metodiku, vadlīniju, dzimuma ietekmes novērtējumu, tematisku pētījumu, indikatoru un citu darbības instrumentu izstrādi un izplatīšanu;
- atbalsts apzināšanās veicināšanai un interešu aizstāvības darbam dzimumu līdztiesības jomā;
- atbalsts darbībām, kas vērstas uz institucionālās kapacitātes un efektivitātes palielināšanu attīstības procesā, piemēram, dzimumu speciālistiem, apmācībām un tehniskajam nodrošinājumam.

Finansējumu var saņemt administratīvās iestādes, nacionālās, reģionālās un vietējās pašvaldības; vietējās varas iestādes un citas decentralizētas institūcijas; kopienas, NVO, kopienā veidotas organizācijas, arodbiedrības un citas bezpeļņas fiziskas un juridiskas personas; reģionālas organizācijas; starptautiskas organizācijas, piemēram, ANO un tās aģentūras, fondi un programmas, kā arī attīstības bankas, finanšu institūcijas, globālas iniciatīvas, starptautiskas valsts/privātas partnerības, izpētes un attīstības studiju institūti un universitātes.

Pirms priekšlikuma iesniegšanas ieteicams sazināties ar vietējo EK delegāciju (www.europa.eu.int/comm/external_relations/repdel/) un apspriest projektu. Vietējā delegācija būs iesaistīta atlases procesā, līdz ar to iespējams novērst nepiemērota projekta iesniegšanu.

5.3.8. Vide

Vide attīstības valstis

Budžeta līnija	21 02 05
Budžets	48,5 milj. eiro
Mājaslapa	http://www.etfrn.org/etfrn/eucomm/6fp/europeaid.htm
Kontakti	EuropeAid F/4 Mr. Javier Puyol Pinuela (nodaļas vadītājs) Tel.: +32 2 295 14 66, Fakss: +32 2 296 14 30 Kontakti nodaļā Globāli: Mr. Joachim Kreysa, Tel.: +32 2 295 36 92 ACP: Mr. Mathieu Bousquet, Tel.: +32 2 295 90 53 Āzija: Mr. Louis Du Breil de Pontbriand, Tel.: +32 2 295 45 16 Latīņamerika: Mr. Gianluca Azzoni, Tel.: +32 2 296 28 28 Koordinācija un konkursu pieteikumi: Mr. Frank Jacobs, Tel.: +32 2 296 50 50, E-pasts: frank.jacobs@cec.eu.int

Budžeta līnijas mērķis ir finansēt darbu, kas paredz vides dimensijas integrēšanu attīstības procesā, tādējādi dodot ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības procesā (turpmāk tekstā – 1. mērķis); veicināt tropu mežu konservāciju un citu veidu mežu saglabāšanu attīstības valstīs, lai tiktu izpildītas mežu sektora ekonomiskās, sociālās un vides prasības (turpmāk tekstā – 2. mērķis).

Aktivitātes 1. mērķa ietvaros:

- globāli vides jautājumi, piemēram, klimata izmaiņas, tuksnešu veidošanās un bioloģiskā daudzveidība;
- pārrobežu vides jautājumi, īpaši gaisa, augsnes un ūdens piesārņojums;
- bioloģiskās daudzveidības saglabāšana;
- vides ietekme attiecībā uz jaunattīstības valstu integrāciju pasaules ekonomikā;
- jūras ekosistēmu, piekrastes ūdeņu un citu ekoloģiski apdraudētu vietu saglabāšana;

- ilgtspējīgu ražošanas un patēriņa modeļu, dabas un vides resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un izmantošana;
- ilgtspējīga enerģijas un ķīmisko produktu ražošana un izmantošana;
- dzeramā ūdens resursu apsaimniekošana, piekrastes zonu, estuāru un mitraiņu apsaimniekošana;
- pilsētu vides problēmas, kas saistītas ar transportu, atkritumiem, notekūdeņiem, gaisa piesārņojumu, troksni un dzeramā ūdens kvalitāti.

Aktivitātes 2. mērķa ietvaros:

- piemērotu nacionālu un starptautisku mežu politikas virzienu attīstība;
- to mežu saglabāšana un atjaunošana, kuri tiek uzskatīti par svarīgiem to ekoloģiskās vērtības dēļ;
- ilgtspējīga mežu apsaimniekošana un izmantošana, lai nodrošinātu ekonomisku, sociālu un vides labklājību, tajā skaitā mežu sertifikācija;
- ilgtspējīgas mežsaimniecības ekonomiskā dzīvotspēja, efektīvi izmantojot meža produktus un tehniskos uzlabojumus darbībām mežu sektorā, piemēram, koksnes kā enerģijas avota izmantošana un produktu pārstrāde un mārketingis;
- zināšanu, informācijas un meža dienestu vadības uzlabošana.

Projekta veids, kas var saņemt finansējumu, ir atkarīgs no izsludinātā konkursa noteikumiem. Maksimālais EK ieguldījums ir 80%. 2004. gada konkursa pieteikumu iesniegšanas termiņš bija 2004. gada 9. marts.

Šī sektora organizācijām noderīgs kontaktpunkts ir Pārjūru attīstības institūts (*Overseas Development Institute – ODI*). Institūts tropu mežu projektu informācijas sistēmas (*TROPICS*) ietvaros nodrošina informāciju par Komisijas un dalībvalstu izsludinātiem tropu mežu projektiem. Sīkāku informāciju skatīt internetā: <http://www.odi.org.uk/tropics/> vai zvanīt *ODI*, Tel.: +44 (0) 20 7922 0300.

Attīstības valstu kapacitātes stiprināšana, lai sagatavotos un piedalītos pārrunās par nākotnes darbībām saskaņā UNFCCC un tā Kioto protokolu

Budžeta linija 07 02 01

Budžets 0,75 milj. eiro

Kontakti Vides ģenerāldirektorāts, nodaļa C/2

Mr. Jürgen Lefevere

Tel.: +32 2 296 65 25, Fakss: +32 2 296 99 70

E-pasts: juergen.lefevere@cec.eu.int

Šo projektu mērķis ir stiprināt galveno attīstības valstu kapacitāti, lai sagatavotos un piedalītos sarunās par nākotnes darbībām saistībā ar UNFCCC un Kioto protokolu. Projekta mērķis ir stiprināt attīstības valstu analītisko kapacitāti, īpaši to spēju izprast esošos procesus un izstrādāt pieteikumus UNFCCC un Kioto protokola nākotnes darbībām, analizēt klimata izmaiņas un ilgtspējīgas attīstības ietekmi, izmantojot ekonomikas modeļus. Projekts veicina attīstības valstu sarunu risināšanas kapacitāti, īpaši veicinot pārrunu procesa izpratni, spēju reaģēt uz citu pušu izteiktajiem piedāvājumiem, kā

arī izteikt un aizstāvēt priekšlikumus. Projektam jāveicina uzticēšanās, veidojot neformālas ideju apmaiņas platformas attīstības valstīm, kā arī starp attīstības valstīm un attīstītajām valstīm. Projekta mērķis ir ilgtermiņā stiprināt valsts iekšējo kapacitāti, maksimāli izmantojot pašas valsts resursus. Projektiem jāsaista esošās iniciatīvas un procesi, lai izvairītos no to pārklāšanās. Priekšroka tiks dota priekšlikumiem, kuros ietvertas vairākas no šādām valstīm: Ķīna, Brazīlija, Indija, Dienvidāfrika, Dienvidkoreja un Meksika.

Iespējamie palīdzības saņēmēji: institūcijas un organizācijas, kas jau pierādījušas spēju veicināt attīstības valstu institūciju kapacitāti, organizējot veiksmīgas informācijas apmaiņas dialogus ar plašu starptautisku dalībnieku loku, ekonomisko modelēšanu, un ar padziļinātu starptautiskā politiskā klimata un ilgtspējīgas attīstības procesu izpratni. Šīm organizācijām jāspēj pierādīt to klātesamība attīstības valstīs vai arī nodibinātās saiknes ar organizācijām attīstības valstīs. Maksimālais EK ieguldījums ir 80%.

Juridiskais pamatojums – Komisijas prerogatīva, kas balstīta uz Finanšu noteikumu 1605/2002 49(2)(c) pantu.

Paplašināšanās un kaimiņvalstis

Budžeta līnija	07 02 01
Budžets	0,3 milj. eiro
Kontakti	Vides ģenerāldirektorāts, nodaļa E/3 Ms. Anne Burrill Tel.: +32 2 295 43 88, Fakss: +32 2 299 41 23 E-pasts: Anne.Burrill@cec.eu.int

Šī budžeta mērķis ir uzlabot NVO kapacitāti paplašināšanās procesā iesaistītajās valstīs un kaimiņvalstīs, lai pilnvērtīgi piedalītos vides likumdošanas ieviešanā (tajā skaitā tādas likumdošanas ieviešanā, kurā paredzēts iestrādāt vai tuvināt ES vides likumdošanu), palīdzot pārņemt ES 25 valstu NVO labās prakses piemērus.

Kaut gan oficiālā atbildība par vides likumdošanas atbilstības ievērošanu gulstas uz konkrētās valsts valdību, NVO ir svarīga loma šī uzdevuma īstenošanā. ES dalībvalstīs NVO palīdz administratīvajā darbā, ziņojot par nelikumībām un neatbilstībām, vācot informāciju, koordinējot pilotprojektus un izglītojot pilsoņus par viņu pienākumiem un tiesībām. Vides ģenerāldirektorāta pieredze rāda, ka NVO sūdzības ir vissvarīgākais informācijas avots par nelikumībām, ieviešot ES vides likumdošanu dalībvalstīs.

Mērķa valstīs NVO izvērs savu pozīciju un lomu, tomēr visas vides NVO vēl nav apguvušas visas nepieciešamās organizatoriskās un institucionālās iemaņas. Kaut arī tās ir apguvušas iemaņas ziņot par nelikumībām dažādās jomās, tām jāmacās darboties, lai kļūtu par pilnvērtīgiem administratīviem partneriem vides likumdošanas īstenošanā.

Šis projekts palielinās NVO kapacitāti, nodrošinot veiksmīgu NVO pieredzes un informācijas apmaiņu starp ES 25 valstu NVO un NVO Rumānijā, Bulgārijā, Turcijā, Horvātijā,

Serbijā un Melnkalnē, Bosnijā-Hercogovinā, Albānijā, bijušajā Dienvidslāvijas Republikā Maķedonijā (*FYROM*), Krievijā, Ukrainā, Baltkrievijā vai Moldovā.

EK dod priekšroku projektiem, kuri vērsti uz pamatiemaņu attīstību, nevis kāda konkrēta jautājuma izpēti. Šādas pamatiemaņas ir darbs ar ražotnēm, finansējuma piesaistīšana, sadarbība ar nozaru ministrijām un vides ministrijām, projektu vadība, saziņa ar sabiedrību un brīvprātīgo motivēšana. Projekti jāīsteno kā apmaiņas programmas un divpusējas sadarbības programmas. Visām projekta darbībām jābūt ar mērķi veicināt tās NVO, kura piesakās uz projektu (nevis trešās puses), kapacitāti.

Subsīdijas tiek piešķirtas NVO, kuras aktīvi darbojas vides jomā. Pieteikuma iesniedzējai jābūt NVO, kas atrodas kādā no iepriekš uzskaitītajām dalībvalstu kaimiņvalstīm. Pārējiem projekta partneriem jābūt kādas ES dalībvalsts NVO, kas darbojas kā padomdevējs. Bez pieteikuma iesniedzēja projektā jābūt vismaz vienam partnerim padomdevējam, bet ne vairāk kā diviem šādiem padomdevējiem no ES25 valstīm. Pieteikumā nedrīkst ietvert partnerus, kuri nav no ES25.

Pieņemot lēmumu, EK ņems vērā NVO nākotnes potenciālu sabiedrības atbalsta jomā attiecībā uz tās aktivitātēm un darbības sfēru, kā arī nepieciešamību pēc ārējas palīdzības (NVO, kuras jau saņem aktīvu palīdzību no ES25, netiks uzskatītas par prioritāti šīs palīdzības saņemšanai). Lemjot par projekta granta piešķiršanu, tiks ņemta vērā arī ES25 nevalstiskās organizācijas – partnera – veiksmīga darbība un līdz ar to piemērotība būt par padomdevēju. Projekta ilgumam nevajadzētu pārsniegt 12 mēnešus. Saskaņā ar noteikumiem par EK subsīdiju saņemšanu, kapacitātes veicināšanas pasākumi, kuri jau ir pabeigti vai uzsākti pirms pieprasījuma saņemšanas, subsīdiju finansējumā netiek iekļauti. EK piešķirto subsīdiju apmērs svārstās starp 15 000 un 20 000 eiro. Subsīdijas nedrīkst pārsniegt 90% no kopējā projekta budžeta.

Juridiskais pamatojums – Komisijas prerogātīva, kas balstīta uz Finanšu noteikumu 1605/2002 49(2)(c) pantu.

LIFE III (Eiropas finanšu instruments vides jomā) – pasākumi ārpus Kopienas teritorijas

Budžeta linija	07 02 02
Budžets	10,4 milj. eiro
Mājaslapa	http://europa.eu.int/comm/environment/life/home.htm
Kontakti	Mr. Julien Bruno (nodaļas vadītājs) LIFE nodaļa, Vides ģenerāldirektorāts D.1 BU-902/1B-1049 Brussels, Belgium Fakss: +32 2 296 95 56, E-pasts: life-environment@cec.eu.int

LIFE III mērķis ir dot savu ieguldījumu kapacitātes attīstībā un administratīvo struktūru izveidē, kuras nepieciešamas vides sektorā, un vides politikas un darbības programmu

izveidei. Tādējādi *LIFE III* stiprina valstu vides politiku un paaugstina vides aizsardzību ES pierobežas rajonos.

Valstis, kuras šobrīd var saņemt šīs programmas finansējumu, ir Albānija, Alžīrija, Bosnija-Hercogovina, Horvātija, Ēģipte, Izraēla, Jordāna, Libāna, Maroka, Sīrija, Tunisija, Turcija, Rietumu Krasts un Gazas sektors, un Krievijas Baltijas jūras piekrastes reģioni (Kaļiņingradas un Pēterburgas reģioni).

Finansējums tiek piešķirts projektiem, kuri veicina ilgtspējīgu attīstību starptautiskā, nacionālā un reģionālā līmenī un/vai nodrošina risinājumu lielām vides problēmām. Prioritāte ir tiem projektiem, kuri veicina vairāku valstu (ES un robežvalstu) sadarbību un koordināciju. Šī budžeta linija nefinansē izpētes projektus, konferences un seminārus. Finansējums sedz ne vairāk par 70% no projekta izmaksām, un parasti projekti ilgst no viena līdz trim gadiem. Finansējumu var saņemt ES dalībvalstu organizācijas. Visi pieņemumi iesniedzami attiecīgajā nacionālajā institūcijā (tās ir uzskaitītas *LIFE* mājaslapā), kura tos pārsūta EK.

EK ir ieteikusi pagarināt *LIFE III* programmu arī pēc 2006. gada, un šobrīd šis jautājums ir Eiropas Parlamenta un citu ES institūciju apspriešanas temats. Turpmāk uzaicinājumi uz konkursiem tiks publicēti ES Oficiālajā Vēstnesī, kā arī *LIFE* mājaslapā.

5.3.9. Veselība un izglītība

Palīdzība cīņai ar nabadzības veicinātām slimībām (*HIV/AIDS*, malārija un tuberkuloze) attīstības valstīs

Budžeta linija 21 02 07 02

Budžets 82,5 milj. eiro

Kontakti EuropeAid F/4

Mr. Javier Puyol Pinuela (nodaļas vadītājs)

Tel.: +32 2 295 14 66, Fakss: +32 2 296 14 30

E-pasts: javier.puyol-pinuela@cec.eu.int

Budžeta līnijas likumīgais pamatojums ir Padomes regulas (EK) 550/97 un (EK) 1568/2003. To mērķis ir aptvert Kopienas ieguldījumu Eiropas Kopienas darbības programmā, kas vērsta uz palīdzības sniegšanu trīs nabadzības veicināto slimību – *HIV/AIDS*, malārijas un tuberkulozes – apkarošanai attīstības valstīs. Finansējums tiek piešķirts pašām nabadzīgākajām un neattīstītākajām valstīm un visnelabvēlīgākajām iedzīvotāju grupām, kā arī tādu pasākumu veikšanai, kuri stiprina attīstības valstu politiku un kapacitāti, un palīdzības sniegšanai caur citiem attīstības sadarbības instrumentiem.

Veicamo pasākumu mērķi:

- esošo intervenču, pakalpojumu un patēriņa preču optimizācija ar mērķi novērst un apkarot slimības, kas izplatās nabadzības dēļ;

- palielināt medikamentu un diagnostikas iespēju nodrošināšanu;
- padziļināt šo slimību izpēti, tajā skaitā vakcīnu radišanu;
- mikrobicīdi un novatoriski ārstēšanas pasākumi;
- veicināt pasākumus slimību izplatības apkarošanā, tajā skaitā testēšanas veikšanu, mērķa informācijas akciju organizēšanu un paaugstināta riska grupu konsultēšanu;
- izglītošana, informēšana par riska samazināšanas iespējām;
- integrēt dzimumu līdztiesības jautājumu *HIV/AIDS* programmās un attīstīt sieviešu ieteiktas un sieviešu kontrolētas aizsardzības metodes, kā arī integrēt vīriešus programmās, kurās uzsvars likts uz šo slimību ietekmi uz sievietēm un meitenēm;
- veicināt amatpersonu izglītošanu šo slimību apzināšanā.

Finansējums tiek piešķirts projektiem, kuru mērķis ir kāds no augstākminētajiem, un arī globālu iniciatīvu atbalstam no Globālā fonda. Finansējumu var saņemt administratīvās institūcijas/aģentūras nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī; vietējās pašvaldības un citas decentralizētas institūcijas; NVO, sabiedriskās organizācijas un citas bezpeļņas organizācijas, fiziskas un juridiskas personas no privātā sektora; reģionālās organizācijas; starptautiskās organizācijas, piemēram, ANO un tās aģentūras, fondi un programmas, kā arī attīstības bankas, finanšu institūcijas, globālās iniciatīvas, starptautiskas valsts un privātās partnerības; pētniecības institūti un universitātes. Maksimālais EK ieguldījums ir 90%. 2004. gada budžets tiks izmantots to projektu finansēšanai, kuri atlasīti no 2003. gada konkursa pieteikumiem.

Palīdzība iedzīvotāju veselības aprūpē un reprodūktīvajā veselībā

Budžeta līnija 21 02 07 03

Budžets 17,8 milj. eiro

Kontakti EuropeAid F/4

Mr. Javier Puyol Pinuela (nodaļas vadītājs)

Tel.: +32 2 295 14 66, Fakss: +32 2 296 14 30

E-pasts: javier.puyol-pinuela@cec.eu.int

Budžeta līnijas likumīgais pamatojums ir Padomes regulas (EK) 1484/97 un (EK) 1567/2003, kuru mērķis ir veicināt reprodūktīvo un seksuālo tiesību atzīšanu, universāla pieeja visaptverošiem drošas un uzticamas reprodūktīvās un seksuālās veselības pakalpojumiem attīstības valstīs. Prioritāte tiek piešķirta projektiem, kuri mērķēti uz palīdzības sniegšanu nabadzīgākajām un attīstības valstīm, un to neaizsargātām iedzīvotāju grupām.

Finansiāla palīdzība tiek piešķirta plašam pasākumu spektram, lai:

- nodrošinātu sievietes, vīriešus un jauniešus tiesības uz labu reprodūktīvo un seksuālo veselību;
- sievietēm, vīriešiem un jauniešiem nodrošinātu pieeju visaptverošiem drošas un uzticamas reprodūktīvās un seksuālās veselības pakalpojumiem un precēm;
- samazinātu jauno māšu mirstības līmeni, īpašu uzmanību pievēršot valstīm, kur šis līmenis ir visaugstākais;
- apkarotu sieviešu dzimumorgānu sakropļošanu.

Budžeta līnijas finansējums ir pieejams administratīvajām institūcijām nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī; NVO; reģionālajām organizācijām; pētniecības institūtiem un universitātēm; citiem donoriem, piemēram, ANO. Maksimālais granta apmērs ir 90% no projektu tiešiem izdevumiem.

Palīdzība cīņā ar nabadzības veicinātām slimībām attīstības valstīs, izņemot HIV/AIDS un malāriju, kā arī tuberkulozi

Budžeta līnija 21 02 07 04

Budžets 3 milj. eiro

Kontakti EuropeAid F/4

Mr. Javier Puyol Pinuela (nodaļas vadītājs)

Tel.: +32 2 295 14 66, Fakss: +32 2 296 14 30

E-pasts: javier.puyol-pinuela@cec.eu.int

Šī budžeta līnija paredzēta, lai:

- finansētu pilotprojektus cīņā ar nabadzības veicinātām slimībām attīstības valstīs, izņemot HIV/AIDS un malāriju, kā arī tuberkulozi, papildinot un pastiprinot citu organizāciju un valstu centienus;
- finansētu pilotprojektus cīņā ar novēršamu invaliditāti un palīdzētu nodrošināt labu veselību un sociālo aprūpi, tajā skaitā pieeju medicīnas aprīkojumam un rehabilitācijas pakalpojumiem cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kā arī veicināt izglītības un apmācības programmas, lai cīnītos pret diskrimināciju;
- dotu ieguldījumu imunizācijas programmu īstenošanā cīņā pret tādām slimībām kā masalas, difterija, tetāns, garais klepus, hepatīts B, izkaisītā skleroze B, dzeltenais drudzis, meningīts un pneimokoku izraisītas slimības.

Šīs budžeta līnijas finansējumu var saņemt administratīvās institūcijas nacionālā, reģionālā un vietējā pašvaldību līmenī; decentralizētas institūcijas; NVO, kopienu organizācijas un citas bezpeļņas organizācijas, fiziskas un juridiskas personas no privātā sektora; reģionālās organizācijas; starptautiskas organizācijas, piemēram, ANO un tās aģentūras, fondi un programmas, kā arī attīstības bankas, finanšu institūcijas, globālās iniciatīvas, starptautiskas valsts un privātās partnerības; pētniecības institūti un universitātes.

5.3.10. Decentralizēta sadarbība

Decentralizēta sadarbība attīstības valstīs

Budžeta līnija 21 02 13

Budžets p.m.

Mājaslapa http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/ong_cd/cdc_page_en.htm

Kontakti EuropeAid F/2

Mr. Aristotelis Bouratsis (nodaļas vadītājs)

Tel.: +32 2 299 92 77

Ms. Efterpi Verigaki (koordinatore)
 Tel.: +32 2 296 62 14, Fakss: +32 2 299 28 47
 E-pasts: efterpi.verigaki@cec.eu.int

Ar šīs budžeta līnijas palīdzību iespējams atbalstīt ilgtspējīgas attīstības pasākumus un iniciatīvas, it sevišķi:

- veicināt daudzveidību un stiprināt pilsonisko sabiedrību, kā arī demokratizāciju iesaistītajās valstīs visos līmeņos;
- veicināt līdzdalības nodrošināšanu, lai apmierinātu attīstības valstu pilsoņu vajadzības un reaģētu uz viņu iniciatīvām.

Katrā uzaicinājumā iesniegt konkursa pieteikumu tiks norādītas īpašās finansējuma prioritātes, bet paredzamie mērķi ir šādi:

- atbalstīt institūciju stiprināšanu un veicināt iesaistīto darbinieku spēju pieņemt lēmumus;
- informēt un mobilizēt decentralizētajā sadarbībā iesaistītos;
- attīstīt cilvēkresursus un tehniskos resursus un īstenot reģionālo un pilsētu sociālo un ekonomisko attīstību attīstības valstīs;
- nodrošināt atbalstu un pasākumu metodisko uzskaiti.

Šis budžeta līnijas finansējums ir pieejams pašvaldībām, tirgotāju asociācijām un kooperatīviem, arodbiedrībām, sieviešu un jauniešu organizācijām, izglītības, kultūras un pētniecības institūcijām, baznīcām un jebkurai NVO. Eiropas organizācijas var saņemt finansējumu, ja tās sadarbojas ar reģionālām organizācijām mērķa valstī. Šis finansējums tiek piešķirts granta veidā. NVO ieguldījums projektā atkarīgs no attiecīgās NVO ģeogrāfiskās atrašanās vietas. Vidēji NVO projektā ir jāiegulda 20% no kopējām projekta izmaksām.

Pirms pieteikuma iesniegšanas iesakām sazināties ar vietējo EK delegāciju (www.europa.eu.int/comm/external_relations/repdel/) un pārrunāt projektu. Vietējā delegācija būs iesaistīta atlases procesā un var novērst nepiemērota projekta iesniegšanu.

5.3.11. Cilvēktiesības un demokrātija

Eiropas Iniciatīva demokrātijas un cilvēktiesību jautājumos (EIDHR)

Mājaslapa: http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/eidhr/pdf/eidhr-annual-work-programme-2004_en.pdf

Atbalsts cilvēktiesību pārkāpumu upuriem

Budžeta līnija 19 04 02

Budžets 7 milj. eiro

Demokrātijas un likuma varas attīstība un konsolidācija – cilvēktiesību un pamatbrīvību respektēšana

Budžeta līnija 19 04 03

Budžets 110,5 milj. eiro

Atbalsts starptautisko kriminālnoziedzumu tribunāliem un Starptautiskās Krimināltiesas darbībai

Budžeta līnija 19 04 04

Budžets 7 milj. eiro

Pilotprojekti ar mērķi izveidot konfliktu novēršanas sistēmu

Budžeta līnija 19 04 05

Budžets 1,125 milj. eiro

Kontakti EuropeAid F/3

Ms. Taru Kernisalo

Tel.: +32 2 299 97 71, Fakss: +32 2 296 66 30

E-pasts: Taru.Kernisalo@cec.eu.int

Ikgadējā darba programma 2004. gadam paredz pakalpojumu līgumus tehniskās palīdzības sadaļai un grantus saturiskam atbalstam. Grantus saņem mikroprojekti, kas izvirzīti no konkursam iesniegtajiem projektiem. Šādus mikrokonkursus vietējā līmenī organizē EK delegācijas. Daļa budžeta līnijas finansējuma paredzēta mērķprojektiem, kas izraudzīti, neizsludinot konkursu.

Galvenie mērķi šīs programmas ietvaros:

- a) atbalsts demokrātijas stiprināšanai, labai pārvaldībai un likuma ievērošanai;
- b) nāvessoda atcelšana;
- c) atbalsts cīņai pret spīdzināšanu un nesodāmību, un starptautiskajiem tiesas tribunāliem un starptautiskās krimināltiesas darbībai;
- d) rasisma, ksenofobijas, etnisko minoritāšu un pamatiedzīvotāju diskriminācijas apkarošana.

Šī programma atbalsta:

- minoritātes, etniskās grupas un pamattautas;
- rehabilitācijas centrus spīdzināšanas upuriem; organizācijas, kuras piedāvā konkrētu palīdzību cilvēktiesību pārkāpumu upuriem vai palīdz uzlabot apstākļus vietās, kur cilvēkiem atņemtas viņu brīvības, lai novērstu spīdzināšanu;
- izglītību, apmācību un apziņas veidošanu cilvēktiesību jomā;
- pasākumus, lai kontrolētu cilvēktiesību ievērošanu, tajā skaitā novērotāju apmācību;
- vienlīdzīgu iespēju un nediskriminējošas prakses veicināšanu, tajā skaitā pasākumus rasisma un ksenofobijas apkarošanai;
- likuma varas stiprināšanu, īpaši tiesu varas neatkarības atbalstīšanu un stiprināšanu, un atbalstu humānai cietumu sistēmai;
- konstitucionālo un likumdošanas reformu;

- iniciatīvas atcelt nāves sodu;
- politiskā un pilsoniskā plurālisma veicināšanu, stiprinot institūcijas, kuras nepieciešamas, lai uzturētu sabiedrības plurālistisko dabu, tajā skaitā NVO stiprināšanu, neatkarīgu un atbildīgu mediju attīstības veicināšanu, atbalstot brīvu presi un tiesības brīvi pulcēties;
- labu pārvaldi, īpaši atbalstot administratīvo atbildību, korupcijas novēršanu un apkarošanu;
- vēlēšanu procesus, vēlēšanu novērotāju misijas, veicot pasākumus, kas veicina noteiktu grupu, piemēram, sieviešu piedalīšanos vēlēšanu procesā, un novērotāju apmācību (pašmāju un starptautisko) un tādu reģionālo un vietējo organizāciju stiprināšanu, kuras iesaistītas vēlēšanu novērošanā;
- valstu centienus nodalīt civilās un militārās funkcijas, civilā un militārā personāla apmācību, veicinot cilvēktiesību apzināšanos;
- pasākumus miermīlīgai dažādu grupu interešu saskaņošanai, tajā skaitā atbalstu pašapziņas veicināšanai attiecībā uz cilvēktiesībām un demokrātiju, lai novērstu konfliktus un atjaunotu mieru;
- starptautiskas, reģionālas un vietējas organizācijas, tajā skaitā NVO, kuras iesaistītas konfliktu seku novēršanā, neregulēšanā un atrisināšanā, tajā skaitā atbalstu īpašiem starptautiskiem kara tribunāliem un pastāvošajai Starptautiskajai Krimināltiesai, kā arī atbalstu un palīdzību cilvēktiesību pārkāpumu upuriem.

Augstākminētajā mājaslapā atrodamas īpašas prioritātes, kas noteiktas katrai no šeit uzskaitītajām 32 mērķa valstīm: Serbija un Melnkalne, Bosnija un Hercegovina, Turcija, Krievija, (Čečenija kā īpaša prioritāte), Ukraina, Izraēla, Rietumu krasts un Gaza, Alžīrija, Tunisija, Burundi, Kongo, Ruanda, Angola, Mozambika, Zimbabve, Eritreja, Etiopija, Sudāna, Nigērija, Sjerraleone, Haiti, Fidži, Indonēzija, Kambodža, Ķīna, Nepāla, Pakistāna, Irāka, Kolumbija, Meksika un Gvatemala. Uzaicinājumi iesniegt mikroprojektu priekšlikumus atrodami http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/eidhr/cfp-micro_en.htm.

Visos gadījumos, neatkarīgi no mēroga, izvirza tos projektus, kuros:

- iesaistītas organizācijas, kas pārstāv vietējos iedzīvotājus, vai kuri ir vērsti uz vietējām tautām vai konkrētu vietējo tautu; un
- ietverti aspekti, kas veicina konfliktu novēršanu un atrisināšanu.

Īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, lai ikvienā paredzētajā pasākumā nodrošinātu dzimumu līdztiesību un bērnu tiesību ievērošanu.

Juridiskais pamatojums: Padomes regulas (EK) 975/99 un (EK) 976/99 par demokrātijas attīstību un konsolidāciju, likuma varu un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu.

Grantu finansējums sedz daļu projekta budžeta, bet organizācijas no attīstības valstīm var saņemt Kopienas finansējumu 100% apmērā. Minimālais EK ieguldījums projektos, kuri izsludināti starptautiskos konkursos, parasti ir ap 300 000 eiro un nepārsniedz 1,5 miljonus eiro. Delegāciju izsludināto mikroprojektu gadījumā, EK devums ir no 10 000 līdz 100 000 eiro.

Tiem, kas piesakās uz finansējumu, jābūt bezpeļņas, nevalstiskām organizācijām vai augstākās izglītības institūcijām ar centrālo biroju ES vai projekta pieteicēja valstī. Tās var būt arī reģionālas vai starptautiskas organizācijas, nevalstiskas organizācijas, valsts, reģionālas un pašvaldības un oficiālās aģentūras, kopienu organizācijas un valsts vai privātā sektora institūcijas vai operatori, un pakalpojumu sniedzēji. Kritēriji, pēc kuriem izvēlas finansējuma saņēmēju, tiek skaidri norādīti katrā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumu.

Finansējuma saņemšanai ieteikts izmantot slēgtā konkursa procedūru. Tas nozīmē, ka tiek īstenots divpakāpju process. Pirmajā posmā tiek izsludināts atklāts uzaicinājums iesniegt konceptuālu pieteikumu, lai noteiktu prioritātes. Kandidātus izvērtē pēc to tiesībām tikt izvēlētiem un koncepcijas – pēc to atbilstības prioritātēm. Visus kandidātus informē par viņu tiesībām tikt izvēlētiem un izsniedz viņu koncepciju atbilstības novērtējumu kopijas. Otrajā fāzē vispiemērotākie kandidāti ar visatbilstošākajām koncepcijām, kuru projektu vērtība ir līdz divkārtīgai pieejamā budžeta vērtībai, tiek uzaicināti iesniegt sīki izstrādātus priekšlikumus, un tiek izvēlēti viens vai divi projekti. Sīki izstrādāto priekšlikumu tehniskie un finansiālie aspekti tiek izvērtēti, un priekšlikums, kurš saņēmis pašu augstāko novērtējumu, tiek ieteikts finansējuma saņemšanai. Pakalpojumu līgumi tiek piešķirti saskaņā ar parastajām *EuropeAid* procedūrām pēc izsludināta konkursa.

Ikgadējās darba programmas sadalījums dažādos projektos/pasākumos un informācija par pieteikumu iesniegšanu:

A. Nāvēssoda atcelšana

Publikācija – 2004. g. marta vidus; **otrās fāzes noslēgums** – 2004. g. jūlija beigas; **lēmuma pieņemšana** – 2004. g. novembra vidus; **summa** – 2 milj. eiro no **budžeta līnijas** 19 04 03; **atbalstāmo projektu skaits** – 2–6.

Ar šo projektu palīdzību īsteno ES vadlīnijas trešajām valstīm attiecībā uz nāves soda atcelšanu, līdzfinansējot apziņas veicināšanu valstīs, kur joprojām tiek piemērots nāves sods, un pasākumus, lai mudinātu šīs valstis pievienoties Otrajam Starptautiskā pilsonisko un politisko tiesību līguma opciju protokolam. Projektiem jāveicina informācijas nodrošināšana un nāvēssoda atcelšanas stratēģiju izstrāde, un izpēte par to, kā valsti praktizētā nāvēssoda sistēma saskan ar likuma un taisnīgas tiesas standartiem. Projektos paredzama tiešās palīdzības sniegšana uz nāvi notiesātajiem cietumniekiem. Prioritāte piešķirama projektiem, kuru mērķis ir Āzija, Āfrika un Karību jūras valstis.

B. Spīdzināšanas novēršana un spīdzināšanas upuru rehabilitācija

Publikācija – 2004. g. marta vidus; **otrās fāzes noslēgums** – 2004. g. jūlija beigas; **lēmuma pieņemšana** – 2004. g. novembra vidus; **summa** – 9 milj. eiro no **budžeta līnijas** 19 04 03.

Spīdzināšanas novēršana (6 milj. eiro). 3 milj. eiro tiek piešķirti projektu īstenošanai trešajās valstīs, kuras nav Alžīrija, Bosnija, Kambodža, Kongo, Gruzija, Irāka, Pakistāna, Turcija un Serbija, kur spīdzināšanas apkarošana ir īpaša prioritāte un kur šim mērķim tiek piešķirti atlikušie 3 milj. eiro. Atbalstāmo projektu skaits: 4–20. Ar šo projektu palīdzību

tiks īstenotas ES vadlīnijas trešajām valstīm attiecībā uz spīdzināšanu un citu nehumānu vai degradējošu apiešanos vai attieksmi. Atbalsts koncentrēts uz pasākumiem, ar kuriem veicināt izpratni par ANO Konvencijas pret spīdzināšanu fakultatīvo protokolu un tā parakstīšanu, ratificēšanu un efektīvu īstenošanu. Pārējie pasākumi, kuriem piešķir finansējumu: personāla apmācība, izpratnes veicināšana un pasākumu lobēšana, spīdzināšanas instrumentu piegādes izsekošana, spīdzināšanas gadījumu izmeklēšana un publikācijas par spīdzināšanas gadījumiem, kā arī indivīdu juridiskā aizsardzība. Projektos, kuriem tiek piešķirts atbalsts spīdzināšanas gadījumu izmeklēšanai un publikācijām par spīdzināšanas gadījumiem, uzmanība jāvērs uz darbībām, lai noteiktu spīdzināšanas galvenos iemeslus un upuru tipoloģiju. Projektiem, kuri nodrošina palīdzību indivīdiem, kam draudēts ar spīdzināšanu, jāparedz juridisku padomu sniegšana, interešu aizstāvība un apzināšanās veicināšana. Pasākumi var notikt jebkurā trešajā valstī vai ES, ar noteikumu, ka šāda darbība vērsta uz spīdzināšanas novēršanu trešajās valstīs.

Spīdzināšanas upuru rehabilitācija. 3 milj. eiro rehabilitācijas pasākumiem centros, kas atrodas ES un trešajās valstīs (kuras nav attīstības valstis). Atbalstāmo projektu skaits: 2–10. Šī projekta daļa paredzēta:

- a) rehabilitācijas pakalpojumiem, tajā skaitā psihoterapijai un cita veida psiholoģiskai palīdzībai, medicīnas aprūpei, sociālajai rehabilitācijai (piemēram, juridiskai konsultēšanai, padomu sniegšanai par sociālo atbalstu un/vai nodarbinātību);
- b) institucionālajai stiprināšanai, tajā skaitā profesionāļu un brīvprātīgo (piemēram, ārstu, psihologu, fizioterapeitu, veselības speciālistu, tulku, paramedicīniskā personāla, sociālo darbinieku) apmācībai, vadības kapacitātes attīstīšanai, tādu monitoringa sistēmu izveidei, kuras domātas rehabilitācijas pakalpojumu efektivitātes novērtēšanai, finansējuma piesaistīšanas spēju attīstīšanai, attiecību stiprināšanai ar nacionālo veselības pārvaldi un citām rehabilitācijas iestādēm; sabiedrības apziņas veicināšanai, lai nodrošinātu spīdzināšanas novēršanu.

C. Nesodāmības apkarošana ar starptautisko tiesu palīdzību

Publikācija – 2004. g. marta vidus; **otrās fāzes noslēgums** – 2004. g. jūlija beigas; **lēmuma pieņemšana** – 2004. g. novembra vidus; **summa** – 1 milj. eiro no **budžeta līnijas** 19 04 04; **atbalstāmo projektu skaits** – 1–3.

Šie projekti paredzēti ES Kopējās pozīcijas atbalstam attiecībā uz Starptautisko Krimināltiesu (*ICC*), koncentrējot aktivitātes, lai veicinātu izpratni par *ICC* darbību valstīs, kuras vēl nav parakstījušas vai ratificējušas Romas statūtu (*Rome Statute*), un veicinātu Romas statūtu prasību ieviešanu nacionālajā likumdošanā. 2004. gadā finansējuma saņemšanai priekšroka tiek dota projektiem, kuros plānoti pasākumi Āzijā un Tuvajos Austrumos, kur ļoti ievērojami trūkst atbalsta *ICC*.

D. Atbalsts demokrātijai un likuma varas attīstībai

Publikācija – 2004. g. marta vidus; **otrās fāzes noslēgums** – 2004. g. jūlija beigas; **lēmuma pieņemšana** – 2004. g. novembra vidus; **summa** – 42,85 milj. eiro no **budžeta līnijas** 19 04 03; **atbalstāmo projektu skaits** – 28–143.

Šie projekti paredzēti prioritāšu īstenošanas atbalstam 32 mērķa valstīs (izņemot spīdzināšanas un nesodāmības apkarošanas prioritāti, kura tiks īstenota atsevišķi, kā aprakstīts iepriekš). Pasākumus var īstenot vairāk nekā vienā mērķa valstī, bet tiem jānotiek vienā ģeogrāfiskajā reģionā un rezultātam jābūt kopējam visās valstīs, kur plānoti pasākumi. Prioritātes tiks sakārtotas secībā pēc to nozīmīguma, kā arī norādīts, pēc kādiem kritērijiem tiks veikta projektu atlase. Finanšu piešķirumi ir balstīti uz reģionu, nevis uz atsevišķām valstīm. Reģionālajiem projektiem jāaptver vismaz divas reģiona valstis, kurām nav jābūt mērķa valstīm.

Budžeta piešķirumi:

Dienvidaustrumu Eiropa, ES kandidātvalstis un JNV (Jaunās Neatkarības Valstis) – 4,15 milj. eiro projektiem mērķa valstīs.

Tuvie Austrumi un Dienvidu Vidusjūras valstis – 6 milj. eiro, no tiem:

- a) 4 milj. eiro projektiem mērķa valstīs,
- b) 2 milj. eiro reģionāliem projektiem ar mērķi stiprināt pilsoniskās sabiedrības sadarbības tīklus, lai veicinātu cilvēktiesību, īpaši sieviešu, bērnu un cietumnieku tiesību, ievērošanu attiecībā uz pulcēšanās un viedokļu brīvību.

Sahāras tuksneša Āfrikas daļa, Karību jūras un Klusā okeāna valstis – 18,5 milj. eiro, no tiem:

- a) 16,5 milj. eiro projektiem mērķa valstīs,
- b) 2 milj. eiro reģionāliem projektiem ar mērķi stiprināt pilsoniskas sabiedrības organizācijas, kuras ir aktīvas cilvēktiesību un demokrātijas jomā. Veicināt apakšreģionālu NVO tīklu izveidi un konsolidāciju, kā arī apakšreģionālu platformu veidošanu, kas pieļautu informācijas un labas pieredzes apmaiņu, īpaši koncentrējoties uz cilvēku tirdzniecības novēršanu, atklāšanu un apkarošanu, un bērnu tiesību veicināšanu, tajā skaitā bērnu aizsardzību no bruņotiem konfliktiem, kā arī dzimumu līdztiesības veicināšanu.

Āzija – 8,2 milj. eiro, no tiem:

- a) 7,2 milj. eiro projektiem mērķa valstīs,
- b) 1 milj. eiro reģionāliem projektiem Dienvidaustrumu Āzijā ar mērķi novērst cilvēku, īpaši sieviešu un bērnu, tirdzniecību seksuālājam izmantošanai, kā arī panākt pamattautību tiesību ievērošanu.

Latīņamerika – 6 milj. eiro, no tiem:

- a) 4 milj. eiro projektiem mērķa valstīs,
- b) 2 milj. eiro reģionāliem projektiem, kas vērsti uz pasākumiem demokrātisku institūciju konsolidācijai un pilsoniskas sabiedrības – tajā skaitā vietējo tautu pārstāvju – dalībai lēmumu pieņemšanas procesā, ka arī nesodāmības novēršanai Latīņamerikā.

E. Apmācība vēlēšanu vajadzībām

Publikācija – 2004. g. marta vidus; **otrās fāzes noslēgums** – 2004. g. jūlija beigas; **lēmuma pieņemšana** – 2004. g. novembra vidus; **summa** – maksimāli 2 milj. eiro no **budžeta līnijas 19 04 03; atbalstāmo projektu skaits** – 1–2.

Uzaicinājums iesniegt priekšlikumus tiks organizēts, lai nodrošinātu adekvātu uzskaiti *NEEDS* apmācību programmas ietvaros un attīstītu vadlīnijas palīdzībai vēlēšanu procesā, kas varētu kalpot kā programmēšanas instruments, lai efektīvāk plānotu un nodrošinātu vēlēšanu palīdzību, koncentrējoties uz ilgtermiņa demokratizāciju un kapacitātes stiprināšanu. Šādas vadlīnijas jāizveido, konsultējoties ar attiecīgām reģionālām organizācijām un vēlēšanu organizētāju institūcijām. Šādi pasākumi ietver arī sadarbību starptautiskā, reģionālā un NVO līmenī, lai nodrošinātu starptautisku un pašmāju novērotāju kapacitāti.

F. Mikroprojekti mērķa valstīs

Publikācija – 2004. g. marta sākums; **slēgšana** – viss 2004. gads; **summa** – 13 milj. eiro no **budžeta līnijas** 19 04 03; **atbalstāmo projektu skaits** – 130–1300.

Ja EK delegācijas mērķa valstīs 2004. gadā spēj iesniegt apstiprināšanai programmu finansējumu un pabeigt tos 2005. gada laikā, tās drīkst organizēt mikroprojektu pieteikumu konkursus. Šie konkursi domāti, lai stiprinātu pilsonisko sabiedrību, veicinātu demokrātiskos procesus, cilvēktiesības un likuma varu. Pasākumus drīkst veikt tikai mērķa valstī, kuras dēļ konkurss rīkots. Šis finansējums nebūs pieejams Irākā, jo Irākā nav EK delegācijas. Tiesības saņemt finansējumu ir tādas pašas kā starptautisku konkursu gadījumā, izņemot noteikumu, ka uz šo finansējumu drīkst pieteikties tikai tās valstīs, kurām ir centrālie biroji mērķa valstīs.

Publikācijas iesniegt priekšlikumus

Starptautiskiem projektiem: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/index_en.htm

Mikroprojektu gadījumā tos publicē arī attiecīgās EK delegācijas mājaslapā:

http://europa.eu.int/comm/external_relations/delegations/intro/web.htm.

Sīkāku informāciju par mērķprojektiem, vēlēšanu novērošanas misijām un administratīvo palīdzību var atrast http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/eidhr/index_en.htm

5.3.12. Kājnieku mīnas

Kopienas dalība pasākumos, kuri ir saistīti ar kājnieku mīnām

Budžeta līnija 19 02 04

Budžets 18,46 milj. eiro

Mājaslapa http://europa.eu.int/comm/external_relations/mine/intro/index.htm

Kontakti Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts – Kājnieku mīnas
Mrs. Daniela Dicorrado-Andreoni
Tel.: +32 2 295 55 51, Fakss: +32 2 295 05 80

Šis programmas finansējuma likumīgais pamats ir regulas (EK) 1724/2001 un (EK) 1725/2001. Tās attiecas uz 2002.–2009. gadu periodu. Ikgadējās darba programmas 2004. gadam vispārējais mērķis ir palīdzēt valstīm, kurās saglabājušās kājnieku mīnas, radīt

nepieciešamos apstākļus šo valstu ekonomiskajai un sociālajai attīstībai. Ir divas tematiskas prioritātes:

- pasākumi, lai samazinātu kājnieku mīnu/nesprāgušās artilērijas (*antipersonnel land-mines/unexploded ordnance (APL/UXO)*) draudus iedzīvotājiem un novērstu to varbūtību (atmīnēšana, izglītošana, kā izvairīties no mīnām, riska samazināšana un atrasto šāviņu neitralizēšana);
- pasākumi, lai veicinātu un atjaunotu vietējo kapacitāti un palielinātu pretmīnu darbības efektivitāti (ietekmes izpēte un attiecīgie instrumenti).

Bez tematiskām prioritātēm, pamatojoties uz četriem uzskaitītajiem kritērijiem (pievienošanās mīnu aizlieguma līgumam vai pūliņi veikt visu, lai darbotos saskaņā ar to; mīnu jautājuma ietekme uz cilvēkiem; problēmas izvirzīšana par prioritāti nacionālā kontekstā; jautājuma stratēģiskais svarīgums ES kontekstā), ģeogrāfiskā mērogā definētas vēl vairākas prioritātes.

Granti tiek piešķirti piecām ģeogrāfiskām prioritātēm:

1. tematiskā prioritāte: Bosnija un Hercegovina (atmīnēšana), Kirgizstāna (izglītošana par mīnām), Mozambika (atmīnēšana), Sudāna (atmīnēšana);
1. un 2. tematiskā prioritāte: Somālija (atmīnēšana).

EK finansēs mērķa projektus sekojošās valstīs: Angola, Eritreja, Gruzija/Abhāzija, Tadžikistāna un Peru/Ekvadora. Šie projekti būs mērķēti uz abām prioritātēm vienlaikus. Sniegtā palīdzība attiecas uz pasākumiem, kuri ir saistīti ar kājnieku mīnām (saskaņā ar Padomes regulas 1257/96 4. pantu), tiem jābūt neatliekamiem vai saņēmējam jāspēj pierādīt *de facto* vai *de jure* monopolstāvoklis īstenot konkrēto projektu.

Lai saņemtu šīs programmas finansējumu, granta potenciālajam saņēmējam jābūt: bezpeļņas juridiskai personai; starptautiskai sabiedriskā sektora organizācijai, specializētai aģentūrai vai NVO. To centrālajiem birojiem jāatrodas ES un/vai saņēmējvalstī (izņemot starptautiskas organizācijas un aģentūras). Izņēmuma gadījumos organizācijas centrālais birojs var atrasties arī citā valstī; tas ir tieši atbildīgs par pasākuma sagatavošanu un vadīšanu. Maksimālais EK ieguldījums ir 90%.

5.3.13. Sadarbība ar atsevišķiem ģeogrāfiskiem reģioniem

Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstu grupa (ACP)

Eiropas Attīstības fonds un Kotonu līgums

Kotonu līgums stājās spēkā 2003. gada 1. aprīlī. Šis līgums, kas ievieš reformas ACP – EK valstu partnerībā, ir noslēgts uz 20 gadiem, tomēr to var pārskatīt ik pēc pieciem gadiem, kad tiek panākta vienošanās par finanšu protokolu. ACP grupā ietilpst 79 locekļi, no kuriem 77 ir parakstījuši Kotonu līgumu. Kuba nav parakstījusi šo līgumu, un Dienvidāfrikas Republikai ir asociētās valsts statuss, tādēļ tai nav tiesību uz vienpusējiem tirdzniecības atvieglojumiem un pieejas Eiropas Attīstības fonda līdzekļiem (*European*

Development Fund, EDF). Tomēr tā var piedalīties Kotonu institūciju darbā un Dienvidāfrikas Republikas uzņēmumi ir tiesīgi pieteikties uz Eiropas Attīstības fonda konkursu piedāvājumiem un līgumiem visās pārējās ACP valstīs.

Kotonu līgums ir balstīts uz piecām savstarpēji saistītām nostādnēm:

- visaptverošu politisko pārklājumu, tai skaitā cilvēktiesību, demokrātijas principu un likuma varas ievērošanu;
- līdzdalību veicinošām metodēm, lai nodrošinātu pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanos un palīdzētu nevalstiskā sektora pārstāvjiem īstenot projektus un programmas;
- uzsvāru uz nabadzības samazināšanu, kas ietver vispasaules attīstības stratēģiju un trīs horizontālā līmeņa pasākumus: dzimumu līdztiesība, vides ilgtspējīga attīstība un kapacitātes palielināšana;
- jaunu ekonomiskās un tirdzniecības sadarbības stratēģiju, lai veicinātu ACP valstu iekļaušanos pasaules ekonomikā un vairotu to spējas;
- finansiālās sadarbības reformu, kuras jaunās jomas būs saskaņotības elastība un efektivitāte. Partnervalstij jābūt atbildīgai par savu politiku, un līdzekļi vairs netiek piešķirti automātiski. Nevalstiskā sektora pārstāvjiem būs tieša pieeja līdzekļiem.

Līguma vispārējo nosacījumu mērķis ir atbalstīt pilsoniskās sabiedrības, ekonomisko un sociālo partneru un privātā sektora iesaistīšanos partnerībā. Nevalstiskā sektora pārstāvji tiks aktīvi mudināti piedalīties visos sadarbības veidos (sadarbības formulēšana, īstenošana un izvērtēšana), ieskaitot nacionālo un reģionālo indikatīvo programmu apspriešanu, kur tiek pieņemts lēmums par to, kura nozare saņems vislielāko finansējumu. Līgums paredz, ka 15% no finansējuma jāatvēl pilsoniskās sabiedrības jautājumiem un indikatīvās programmas projektā, kas tiek iesniegts EK, jānorāda nevalstiskā sektora pārstāvji, kas ir tiesīgi saņemt atbalstu, un tam iedalītie līdzekļi. Salīdzinājumā ar iepriekšējām Lomē konvencijām, vissvarīgākais Kotonu līguma jaunievedums ir tāds, ka nevalstiskā sektora pārstāvju daļība vairs neaprobežojas ar piedalīšanos tikai projektu īstenošanā, lai gan lēmums par to, kā vislabāk piemērot Līgumā paredzētos noteikumus, ir jāpieņem ACP valstij vai reģionam atsevišķi.

Katrai ACP valstij tiks sagatavota Valsts atbalsta stratēģija, kas tiek izmantota, lai analizētu valsts situāciju un prioritātes un noteiktu, kādi EK atbalsta pasākumi ir vajadzīgi. Nacionālā Indikatīvā programma (NIP) ir daļa no Valsts atbalsta stratēģijas, kas ieskicē tos sektorus un nozares, kas saņems palīdzību, nodrošina īstenošanas laika grafiku, un, ja nepieciešams, norāda, kādā sadarbībā tiks iesaistīti nevalstiskā sektora pārstāvji. Projektu un programmu atlase un sagatavošana ir ACP valsts vai cita atbilstoša palīdzības saņēmēja ziņā. Reģionālā Indikatīvā programma (RIP) veic līdzīgas funkcijas sešiem ACP reģioniem piešķirto līdzekļu izmantošanas jautājumos. Katrai ACP valstij jāieceļ Nacionālais kredītrikotājs (NK), kas to pārstāv visās EK atbalstītajās programmās. NK cieši sadarbojas ar EK delegāciju šajā valstī. (EK nav delegāciju dažās mazajās ACP valstīs, tādēļ attiecības ar šīm valstīm izskata EK delegācija, kas atrodas šajā reģionā). NK ir atbildīgs par līgumu konkursu izsludināšanu, izmaksu apstiprināšanu un pienācīgu pro-

jektu un programmu īstenošanu, kā arī par attiecībām ar nevalstiskā sektora pārstāvjiem. (Pilnvarotajām organizācijām sešos reģionos – Karību jūras valstīs, Klusā okeāna valstīs, Dienvidu, Centrālās, Austrumu un Rietumāfrikas valstīs – ir savas reģionālā atbalsta stratēģijas, Indikatīvās programmas un kredītrikotāji).

Informāciju par valstu NIP un citiem jautājumiem var atrast:

http://europe.eu.int/comm/development/body/country/country_en.cfm

Lai iegūtu pilnu Kotonu līguma tekstu, ieskatieties EK mājaslapā:

http://europa.eu.int/comm/development/body/cotonou/agreement_en.htm

Devītais Eiropas Attīstības fonds un finansējums

Eiropas Attīstības fonds finansē EK attīstības palīdzību *ACP* valstīm saskaņā ar Kotonu līgumu, bet EK ir ierosinājusi Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstu grupai, kā arī Aizjūras zemēm un teritorijām sniegto palīdzību iekļaut no Eiropas Attīstības fonda ES budžetā. Pašlaik norisinās diskusijas par šo priekšlikumu.

EDF finansējumu veido ES dalībvalstu tiešās iemaksas, par kurām tiek panākta vienošanās sarunu ceļā. Dalībvalsts maksājuma lielums ir daļēji atkarīgs no valsts iekšzemes kopprodukta un daļēji no tās vēsturiskajām saiknēm ar attiecīgajām *ACP* valstīm (t.i., bijušajām valsts kolonijām). 9. Eiropas Attīstības fondā ir iemaksāta ievērojama naudas summa – aptuveni 13,5 miljardi eiro, kas paredzēti pašreizējam piecu gadu periodam un jāsadala starp *ACP* valstīm un reģioniem. Gandrīz 2,5 miljardi eiro ir palikuši pāri no iepriekšējo periodu *EDF*, kurus var izmantot jauniem piešķirumiem.

Kotonu līguma mērķis ir atbalstīt nacionālās attīstības stratēģijas un nozaru politiku, tāpēc tagad ir maz projektu un palīdzība tiek sniegta ierobežotam nozaru lokam. Pārmaiņas EK palīdzības mērķa noteikšanai ir mainījušas arī palīdzības sniegšanas veidus. Kotonu līgums, lai nodrošinātu spēcīgāku vietējo piederību, sasniegtu lielāku ietekmi un uzlabotu sniegtās palīdzības ilgtspējīgumu, aktīvi veicina “budžeta atbalsta” izmantošanu. “Budžeta atbalsts” nozīmē to, ka EK iemaksā naudu tieši *ACP* valsts budžetā (kas jāizmanto noteiktām nozarēm, par kurām tiek panākta kopīga vienošanās).

Tagad *EDF* finanšu līdzekļus izmaksās, izmantojot divus jaunus instrumentus: ilgtermiņa attīstības atbalsta fondu (grantu līnija) un investīciju līniju. (*Stabex* un *Sysmin* pārtrauc darboties.) Ilgtermiņa attīstības atbalsta fonds ļaus *ACP* valstīm finansēt plašu darbību loku, ieskaitot rūpniecības projektus, parādu atlaides un humāno palīdzību. Līdzekļi tiks piešķirti pēc kvantitatīviem un kvalitatīviem kritērijiem, pirms tam izvērtējot valstu, kas vēlas saņemt palīdzību, vajadzības un sasniegtos rezultātus. Projektu finansējums ir aizstāts ar atbalstu nozaru stratēģijām. Līdz ar to, piemēram, veselības jomā, palīdzība vairs netiks sniegta slimnīcu celtniecībai, bet gan veselības politikas atbalstam. Investīciju līnija finansēs privātā sektora attīstības darbības.

Pasākumu plānošanas sistēma arī ir mainīta, tagad līdzekļi *ACP* valstīm tiks piešķirti ne tikai pēc to vajadzībām, bet arī pēc valsts sasniegto rezultātu līmeņa. Turklāt pasākumu

plānošanas sistēmas norādošais raksturs tiks nostiprināts tādā nozīmē, ka valstij iedalītie līdzekļi nebūs obligāti jāapgūst, jo summa palielināsies vai samazināsies atkarībā no kopīgo periodisko novērtējumu rezultātiem. Tādējādi varēs izvairīties no lielu līdzekļu “iesaldēšanas” valstīs, kuras tos pienācīgi neizmanto.

Nevalstiskā sektora pārstāvjiem, kas vēlas saņemt EK finansējumu, ir divas galvenās finansējuma iegūšanas iespējas: Eiropas Attīstības fonda un ES budžeta līnijas, no kurām tiek finansēti *ACP* valstu un citu attīstības reģionu NVO pieteiktie projekti.

Eiropas Attīstības fonds un nevalstiskā sektora pārstāvji

Pastāv trīs veidi, kā nevalstiskā sektora pārstāvji var iegūt daļu no *EDF* līdzekļiem, kas iedalīti attiecīgajai *ACP* valstij/reģionam, tomēr līdzekļus nevalstiskā sektora pārstāvjiem neizsniedz bez nacionālā kredītrikotāja iepriekšējas piekrišanas. Pēc nevalstiskā sektora pārstāvju atbalsta programmas iekļaušanas valsts Nacionālajā indikatīvajā programmā, atlases kritēriju un prioritāšu noteikšanas, uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus publicē vietējās avīzēs.

- Nevalstiskā sektora pārstāvju kapacitātes palielināšanas programmas: pasākumi var aptvert nevalstiskā sektora pārstāvju organizētības un pārstāvības uzlabošanu, konsultāciju mehānismu izveidošanu starp nevalstiskā sektora pārstāvjiem, to sakaru tīkla attīstību vai lobēšanas kapacitātes celšanu.
- Mikroprojekti un decentralizētas sadarbības programmas⁴⁸, kuru mērķis ir tieša rīcība, lai samazinātu nabadzību.
- Dalība parasto *EDF* programmu īstenošanā, piemēram, nozaru programmās vai attīstības projektos, kurus atbalsta šo valstu valdības un kuri ir iekļauti NIP.

EDF piedalās mikroprojektu finansēšanā pēc *ACP* valstu pieprasījuma. Mikroprojektu programmas aptver mazus projektus, kam, iespējams, būs ekonomiska un sociāla ietekme uz cilvēku dzīvi un vietējām kopienām. Projekti atbilst uzrādītai un novērotai prioritārai vajadzībai, tos ir uzsākušas kopienas pēc savas iniciatīvas un ar savu līdzdalību.

Grants (*EDF* finansējums) nedrīkst pārsniegt 75%, pārējā daļa jāiegulda vietējai kopienai (materiālā izteiksmē, pakalpojumos vai naudā – atbilstoši kopienas iespējām). Dažos gadījumos *ACP* valsts var ieguldīt finanšu līdzekļus vai piedāvāt izmantot valsts aprīkojumu, pakalpojumus vai apgādi. *EDF* atbalsta maksimums 75% apmērā neattiecas uz tehnisko palīdzību, kuru sniedz eksperti vai Eiropas NVO.

Mikroprojektu dalībnieki var būt:

- vietējās varas iestādes;
- vietējās grupas vai asociācijas;
- institūti vai uzņēmumi, kas apkalpo kopienu (bankas, apdrošināšanas sabiedrības);
- attīstību atbalstošas grupas vai asociācijas (NVO, konsultāciju uzņēmumi, pētnieciskie un mācību institūti, utt.);

⁴⁸ Sk. Kotonu līguma 70. un 71. pantu.

- federācijas vai sadarbības tīkli (arodbiedrības, cilvēktiesību organizācijas utt.);
- privātā sektora uzņēmumi, it sevišķi MVU.

Finansēšanas prioritātes:

- kopējs ieguvums ar sociālekonomisku ietekmi uz vietējām kopienām;
- darbība jāierosina un jāvada palīdzības saņēmējiem.

NVO, kas vēlas piedalīties, tieši vai pastarpināti (piemēram, sadarbojoties ar vietējiem kolēģiem), mikroprojektu programmās, jāsazinās ar vietējo EK delegāciju un Nacionālo kredītrīkotāju vai Eiropas Palīdzības nodaļu (EuropeAid Unit C/5 – Social and Human Development, Mr. Jose-Luis Trimino Peres, tel.: +32 2 299 08 23, fakss: +32 2 299 49 47, e-pasts: jose-luis.trimino-perez@cec.eu.int).

ES budžeta līnijas projektiem, kurus pieteikuši ACP valstu un citu attīstības reģionu nevalstiskā sektora pārstāvji (sīkāku informāciju par programmām meklēt zem atbilstošajiem virsrakstiem). Uz budžeta līniju 21 02 03 var pieteikties tikai Eiropas partneri, bet pieteikšanās tiesības uz budžeta līniju 21 03 20 nav skaidras. Citu budžeta līniju projektus var pieteikt ACP valstu nevalstiskā sektora pārstāvji.

- Kopienas ieguldījums shēmās, kuras attiecas uz attīstības valstīm un kurus īsteno nevalstiskās organizācijas (budžeta līnija 21 02 03).
- Produkti, kas iekļauti Pārtikas palīdzības konvencijā (budžeta līnija 21 02 01).
- Cita palīdzība: atbalsta pasākumi, agrās brīdināšanas sistēmas, noliktavas, transports pārtikas izplatīšanai, līdzīgas darbības un ieviešanas uzraudzības pasākumi (budžeta līnija 21 02 02).
- Demokrātija un cilvēktiesības (budžeta līnijas 19 04 02, 19 04 03, 19 04 04, 19 04 05).
- Palīdzība sabiedrības un reproduktīvās veselības aprūpes jomā (budžeta līnija 21 02 07 03).
- Cīņa pret HIV/AIDS, malāriju, tuberkulozi (budžeta līnija 21 02 07 02).
- Decentralizēta sadarbība (budžeta līnija 21 02 13).
- Vide attīstības valstīs (budžeta līnija 21 02 05).
- Dzimuma jautājumu iekļaušana attīstības sadarbībā (budžeta līnija 21 02 06).
- Rehabilitācijas un atjaunošanas pasākumi attīstības valstīs, it sevišķi ACP valstīs (budžeta līnija 21 03 20).

EK budžets finansē arī šādas programmas:

Palīdzība ārkārtas gadījumos – ACP valstis (Kotonu līguma 72. pants) (budžeta līnija 21 03 07);

Palīdzība bēgļiem – ACP valstis (Kotonu līguma 72. pants) (budžeta līnija 21 03 09).

Lai iegūtu vispārēju informāciju par EDF un Kotonu līgumu, sazinieties ar EuropeAid, Unit C – ACP. Pašlaik nodaļas vadītāja amatu pilda Ms. Dominique Dellicour, tel.: +32 2 295 59 37.

Briselē darbojas ACP sekretariāts, kas ir vērtīgs informācijas avots: General Secretariat of the ACP Group of States, 451 Avenue Georges Henri, B-1200 Brussels, e-pasts: info@acpsec.org, tel.: +32 2 743 06 00, fakss: +32 2 735 55 73, mājaslapa: <http://www.acpsec.org/>

ACP sekretariāts un Attīstības politikas pārvaldības Eiropas centrs (*European Centre for Development Policy Management, ECDPM*) ir kopīgi sastādījuši grāmatu "Kotonu līgums: rokasgrāmata nevalstiskā sektora pārstāvjiem" (*The Cotonou Agreement: A User's Guide for Non-State Actors*), kuru var iegūt ECDPM mājaslapā: <http://www.ecdpm.org/>

Latīņamerika un Āzija

Finansiālā un tehniskā sadarbība ar Āzijas attīstības valstīm

Budžeta linija 19 10 01

Politiskā, ekonomiskā un kultūras sadarbība ar Āzijas attīstības valstīm (Asia Pro Eco programma)

Budžeta linija 19 10 02

Budžets 278 milj. un 87 milj. eiro

Adresāts EuropeAid, Unit D/4
Ms. Marianne Wenning (Sociālās attīstības nodaļas vadītāja)
Tel.: +32 2 295 59 43
EuropeAid, Unit D/2
Mr. David Macrae (Ekonomiskā sadarbības nodaļas vadītājs)
Tel.: +32 2 299 82 17
Ms. R. Mandy (kontaktpersona)
Tel.: +32 2 299 90 52
E-pasts: europaaid-asia-pro-eco@cec.eu.int

Finansiālā un tehniskā sadarbība ar Latīņamerikas attīstības valstīm

Budžeta linija 19 09 01

Ekonomiskā sadarbība ar Latīņamerikas valstīm

Budžeta linija 19 09 02

Budžets 189,550 milj. un 76,9 milj. eiro

Adresāts EuropeAid, Unit E/2
Mr. Riccardo Gambini (nodaļas vadītājs)
Tel.: +32 2 299 17 60
EuropeAid, Unit E/3
Mr. Jan Ten Bloemendal (nodaļas vadītājs)
Tel.: +32 2 299 28 17, Fakss: +32 2 299 08 06
E-pasts: jan.tenbloemendal@cec.eu.int

Āzijas un Latīņamerikas valstis (ĀLA), kas ir tiesīgas saņemt finansējumu no šīm budžeta līnijām:

Afganistāna, Argentīna, Bangladeša, Birma, Bolīvija, Brazīlija, Butāna, Čīle, Ekvadora, Filipīnas, Gvatemala, Hondurasa, Indija, Indonēzija, Jemena, Kambodža, Ķīna, Kolumbija, Kostarika, Kuba, Laosa, Maldivu salas, Meksika, Nepāla, Nikaragva, Pakistāna, Panama, Paragvaja, Peru, Salvadora, Singapūra, Šrilanka, Taizeme, Urugvaja, Venecuēla un Vjetnama.

Finansiālā un tehniskā sadarbība

Budžeta līnija 19 10 01 (finansiālā un tehniskā sadarbība ar Āzijas attīstības valstīm) ir paredzēta, lai finansētu attīstības plānus Āzijas visnabadzīgākajās valstīs. Mērķis ir risināt makroekonomiskās un nozaru problēmas. Uzsvars ir likts uz darbībām, kas ietekmē ekonomisko organizētību un institucionālo attīstību, nostiprina pilsonisko sabiedrību un aktivitātes, kas saistītas ar demokrātiju, abu dzimumu bērnu un sieviešu pieeju pamatskolas un vidusskolas izglītībai, vidi, tropiskajiem mežiem, pretnarkotiku kampaņām, reģionālo sadarbību, katastrofu novēršanu un attīstības pasākumiem, kā arī plašāku informācijas un saziņas tehnoloģiju izmantošanu.

Budžeta līnija finansē arī:

- ar informāciju un apmācībām saistītus pasākumus tādās jomās kā cīņa pret sieviešu diskrimināciju un abu dzimumu bērnu ekspluatācija;
- patērētāju aizsardzības politikas veicināšanu;
- kampaņas pret narkotikām un AIDS, ar apdzīvotību saistītus jautājumus, kam palīdz plašāka informācijas un saziņas tehnoloģiju izmantošana;
- mikro, mazos un vidējos aizņēmumus un aizdevumus, kurus izsniedz bankas un kuru mērķis ir atbalstīt iniciatīvas, kas sekmē sieviešu nodarbinātību;
- atbalstu pilsoniskas sabiedrības attīstībai, it īpaši nevalstisko organizāciju aktivitātes, kas veicina un aizstāv sabiedriski neaizsargātu grupu – sieviešu, bērnu, etnisko minoritāšu un invalīdu – tiesības;
- izdevumus par darbībām, kuru mērķis ir palīdzēt cilvēkiem Austrumtimorā;
- darbības un pasākumus, kuru mērķis ir paplašināt ES un Āzijas attīstības valstu sadarbības profilu un palielināt informētību par šo sadarbību.

Budžeta līnijas izmantošana ir atkarīga no ES rīcības pamatprincipu ievērošanas. ES palīdzība var tikt apturēta, ja notiek vardarbība pret sievietēm (apmētāšana ar akmeņiem, publiska pēršana, dzimumsakropļošana, sadedzināšana vai izvarošana) vai šādas darbības netiek novērstas.

Budžeta līnija 19 09 01 (finansiālā un tehniskā sadarbība ar Latīņamerikas attīstības valstīm). Budžeta līnija finansē visnabadzīgāko Latīņamerikas valstu plānus, kuru mērķauditorija ir vistrūcīgākās iedzīvotāju grupas, lai:

- nostiprinātu institucionālo sistēmu un palīdzētu konsolidēt demokrātiju un likuma varu;
- cīnītos pret nabadzību un sociālo izstumtību;

- atbalstītu integrētas metodes, kas sasaista ekonomiskos sasniegumus ar sociālo attīstību, vides un patērētāju aizsardzību;
- veicinātu reģionālo integrāciju;
- uzlabotu izglītības, veselības aprūpes un transporta infrastruktūras;
- sekmētu informācijas un saziņas tehnoloģiju lielāku izmantošanu.

Uzsvars ir likts uz pasākumiem, kas ietekmē tiesisko struktūru un sadarbību ar ES šajā jomā, veicina ekonomisko organizētību un institutionālo attīstību, ar vidi saistītiem pasākumiem, sieviešu un bērnu izglītību, ielas bērnu problēmu risināšanu, patērētāju aizsardzības politikas veicināšanu, demokratizāciju, reģionālo sadarbību, nelaimes gadījumu novēršanu, atjaunotnes pasākumiem un miera procesa sekmēšanu Kolumbijā, kā arī demokratizāciju Kubā. Investīcijas teritorijās, kuras vēsturiski apdzīvo pamatiedzīvotāju tautas vai citas vietējās kopienas, un projektus, kas būtiski ietekmē to iztikas līdzekļus vai sociālo organizētību, nedrīkst veikt bez iepriekšējas saskaņošanas ar šīm kopienām.

Budžeta līnija finansē arī:

- citas horizontālās darbības un pasākumus, kuru mērķis ir paplašināt ES un Latīņamerikas valstu attīstības sadarbības profilu vai palielināt informētību par šo sadarbību;
- informācijas un apmācību pasākumus dzimumu līdztiesības, bērnu diskriminācijas novēršanas, vides un tropu mežu aizsardzības jomā;
- atbalstu NVO aktivitātēm, kas aizstāv sievietes, bērnu un etnisko minoritāšu tiesības. Budžeta līnija finansē arī pasākumus, kuru mērķis ir palīdzēt sievietēm un sieviešu organizācijām samazināt dzimumu nevienlīdzību sabiedrībā un apkarot sieviešu diskrimināciju sabiedrībā;
- attīstības projektu ietekmes uz vidi sistemātisku uzraudzību un izvērtēšanu, un ikgadējā novērtējuma ziņojuma publicēšanu.

Vismaz 10% no šiem līdzekļiem jāizmanto vides politikas jautājumu risināšanai, tajā skaitā atjaunojamās enerģijas projektiem, lai atvieglotu ES atjaunojamās un bezemisiju enerģijas un ar to saistīto tehnoloģiju nodošanu, kas izriet no programmas “Dienas kārtība 21” (*Agenda 21*), par ko tika panākta vienošanās ANO Vides un attīstības konferencē, kas notika no 1992. gada 3. jūnija līdz 14. jūnijam Riodežaneiro.

Budžeta līnijas izmantošana ir atkarīga no atbilstības sadarbības līgumu demokrātijas panta nosacījumiem. ES palīdzība var tikt apturēta, ja notiek vardarbība pret sievietēm (apmētāšana ar akmeņiem, publiska pērsana, dzimumsakropļošana, sadedzināšana vai izvarošana) vai šādas darbības netiek novērstas.

Ekonomiskā sadarbība

Budžeta līnija 19 10 02 (sadarbība ar Āzijas attīstības valstīm) ir paredzēta, lai, ņemot vērā ES un tās partneru kopējās intereses, finansētu dažādu veidu sadarbību: tehnisko palīdzību, apmācības, tehnoloģisko zināšanu nodošanu un institutionālo atbalstu tirdzniecības veicināšanas, enerģētikas (galvenokārt atjaunojamās enerģijas), vides, pārvaldības jomā, kuras mērķis ir:

- uzlabot ekonomisko, sociālo, kultūras, juridisko un regulējošo vidi, veicināt ekonomiskās un tirdzniecības attiecības starp ES un Āziju;
- sekmēt reģionālo integrāciju;
- atbalstīt kapacitātes palielināšanu, it sevišķi vismazāk attīstītajās valstīs, lai palīdzētu tām labāk iekļauties daudzpusējās tirdzniecības sistēmā, tajā skaitā Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO);
- veicināt praktisko zināšanu un pieredzes nodošanu, attīstīt sakarus un sadarbību starp abu pušu uzņēmējiem;
- radīt labvēlīgāku augsni ekonomiskajai attīstībai un līdz ar to attiecīgo valstu attīstībai;
- mudināt vairāk izmantot informācijas un saziņas tehnoloģijas;
- finansēt plānus, kas sekmē no vides un sociālā viedokļa stabilu uzņēmējdarbību; tehnisko zināšanu nodošanu par labāko pieredzi videi draudzīgas tehnoloģijas jomā un ekonomiskajiem dzinuļiem, kā arī atvieglot ES atjaunojamās un bezemisiju enerģijas un ar to saistīto tehnoloģiju nodošanu;
- finansēt reģionālās integrācijas ietekmes uzraudzību, ko veic nevalstiskās organizācijas, pazīstami fondi un tādas ekonomiskās un sociālās grupas kā darba devēji, mazie un vidējie uzņēmumi, lauksaimniecības un patērētāju asociācijas, vides organizācijas, arodbiedrības un tām līdzīgas organizācijas.

Nepālai iedalītie līdzekļi tiks izsniegti, ja Nepālas varas iestādes garantēs Tibetas bēgļu neizraidīšanu.

Budžeta līnijas izmantošana ir atkarīga no ES rīcības pamatprincipu ievērošanas.

Budžeta līnija 19 09 02 ir paredzēta, lai ņemtu vērā ES un tās partneru kopējās intereses, un īstenotu ES un Latīņamerikas attīstības valstu noslēgtos līgumus. Tā finansē pasākumus, kuri ietver tehnisko palīdzību reģionālās integrācijas, kultūras sadarbības, izglītības, apmācības kontekstā un pieredzes apmaiņas centru atbalstīšanu, tajā skaitā tehnisko atbalstu, kopējo interešu aizstāvību sadarbības un uzņēmējdarbības jomā, saistībā ar institucionālo atbalstu, tirdzniecības veicināšanas, enerģijas (galvenokārt atjaunojamās un bezemisiju enerģijas un ar to saistīto tehnoloģiju), vides un pārvaldības jomā. To mērķi ir šādi:

- uzlabot ekonomisko, sociālo, kultūras, tiesisko un regulējošo vidi, sekmēt ekonomiskās attiecības un tirdzniecību starp ES un Latīņameriku;
- veicināt reģionālo integrāciju;
- atbalstīt kapacitātes palielināšanu, it sevišķi vismazāk attīstītajās valstīs, lai palīdzētu tām labāk iekļauties daudzpusējās tirdzniecības sistēmā, tajā skaitā PTO;
- veicināt praktisko zināšanu un pieredzes nodošanu un attīstīt sakarus un sadarbību starp abu pušu uzņēmējiem;
- radīt labvēlīgāku augsni ekonomiskajai attīstībai un līdz ar to attiecīgo valstu attīstībai;
- atbalstīt arodbiedrības, NVO un vietējās iniciatīvas, kas uzrauga Eiropas investīciju ietekmi uz tautsaimniecību, it sevišķi ētikas kodeksus un nozaru koplīgumus, kuros ietvertas darba, vides, sociālo un cilvēktiesību normas;

- sekmēt no vides un sociālā viedokļa stabilu uzņēmējdarbības praksi, tajā skaitā tehnisko zināšanu nodošanu par labāko praksi labai draudzīgu tehnoloģiju jomā un ekonomiskajiem dzinūjiem.

Papildus šīm budžeta līnijām tiek finansēta sadarbība starp ES un ĀLA valstīm šādās programmās:

Programmas *Asia-Urbs* mērķis ir veicināt starptautisku sadarbību starp pašvaldībām, lai uzlabotu ilgtspējīgu pilsētu attīstību un dzīves apstākļus Āzijas pilsētās. Programmas mērķis ir uzlabot informācijas un speciālo zināšanu kvalitāti un pieejamību par ilgtspējīgu pilsētu attīstību Āzijā un sekmēt ES-Āzijas partnerības pieeju labai pārvaldībai un projektu īstenošanai. Grantus var saņemt programmas divās sadaļās: kapacitātes palielināšana, sadarbības tīklu veidošana un kapacitātes palielināšanas komponents. Bezpeļņas organizācijas var pieteikties uz sadarbības tīklu veidošanas un kapacitātes palielināšanas sadaļu. Lai iegūtu papildu informāciju, sazinieties ar:

Mr. V. Rotge, Tel.: +32 2 298 47 30, Fakss: +32 2 296 58 33

Mājaslapa: http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/asia-urbs/index_en.htm

Programma *ALFA* atbalsta sadarbības projektus starp Eiropas un Latīņamerikas augstākās izglītības iestādēm, lai rosinātu to savstarpējo sadarbību un mobilitāti. Programma tiks pabeigta līdz 2005. gadam. Papildu informāciju par programmu meklēt:

http://europa.eu.int/grants/grants/alfa/alfa_en.htm

Urb-AL ir decentralizēta sadarbības programma, lai atbalstītu partnerattiecību izveidošanos starp vietējām varas iestādēm pilsētās, pilsētu teritorijās un citos ES un Latīņamerikas reģionos. Programma atbalsta trīs pasākumu veidus: tikšanās ik pārgadus, tematiskās sadarbības tīklus un kopējus projektus. Sadarbības tīkli ir pastāvīgs ietvars dažādiem sadarbības veidiem, it īpaši kopējiem projektiem, kuru mērķis ir izmantot praksē tematisko sadarbības tīklu atklājumus un piesaistīt asociācijas, universitātes, kultūras, zinātniskos un tehniskos centrus, uzņēmumus un NVO. Lai iegūtu sīkāku informāciju par šo programmu, izmantojiet e-pastu: europaaid-urb-al@cec.eu.int

Mājaslapa: http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/urbal/index_en.htm

Programmas *Asia IT&C II* mērķis ir uzlabot Eiropas – Āzijas partnerattiecības un vienot šos divus reģionus novatorisku un savietojamu informācijas tehnoloģijas un saziņas (*IT&C*) risinājumu un standartu meklējumos. *IT&C* pielietojums noteiktās lauksaimniecības, izglītības, elektroniskās pārvaldes, vides, veselības un transporta jomās dod ieguldījumu iesaistīto valstu/teritoriju integrācijā globālajā informācijas sabiedrībā. Pieteikties tiesīgie pretendenti un partneri ir bezpeļņas organizācijas, kas līdzdarbojas kādā nacionālā un reģionālā organizācijā, zinātniskās pētniecības institūtā, universitātē, profesionālā asociācijā, tirdzniecības palātā, NVO. Papildu informāciju par šo programmu meklējiet:

<http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/asia-itc/cf/index.cfm>

Programma *Asia-Link* ir EK iniciatīva, lai atbalstītu reģionālo un daudzpusējo sadarbības tīklu veidošanu starp augstākās izglītības institūcijām ES dalībvalstīs, Dienvidāzijā, Dienvidaustrumāzijā un Ķīnā. Programmas mērķis ir sekmēt jaunu partnerattiecību un ilgt-

spējīgu saikņu izveidošanu starp Eiropas un Āzijas augstākās izglītības institūcijām un nostiprināt esošās partnerattiecības. Lai iegūtu papildu informāciju, rakstiet uz e-pastu: europaaid-asia-link@cec.eu.int

Mājaslapa: http://europa.eu.int/comm/europaaid/projects/asia-link/index_en.htm

ĀLA projektu grantu un konkursu priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti *EuropeAid* mājaslapā: <http://www.europa.eu.int/comm/europaaid/cgi/frame12.pl>

Vidusjūras valstis, kas nav ES dalībvalstis

MEDA (sociālo struktūru reformas papildpasākumi Vidusjūras valstis, kas nav ES dalībvalstis)	
Budžeta linijas	19 08 02 un 19 08 02 01
Budžets	648,4 milj. eiro
Mājaslapas	http://europa.eu.int/comm/europaaid/projects/med/index_en.htm http://europa.eu.int/comm/external_relations/euromed/meda.htm
Adresāts	Projekta cikls: EuropeAid, Unit B/5 Mr. Marco Mazzocchi Alemanni (nodaļas vadītājs) Tel.: +32 299 30 44, Fakss: +32 2 296 98 44
Delegācijas	http://europa.eu.int/comm/europaaid/projects/med/link_deleg_en.htm Par sadarbību ar Turciju atbild Paplašināšanās ģenerāldirektorāts (DG Enlargement): http://europa.eu.int/comm/enlargement/index_en.html

Programma *MEDA II* darbosies līdz 2006. gadam. Programmas vispārējais mērķis ir izveidot stabilas saiknes starp Eiropas Vidusjūras partneriem (ES dalībvalstīm un Vidusjūras valstīm un teritorijām) kopējo interešu jomās. Partneri: Alžīrija, Ēģipte, Izraēla, Jordānija, Libāna, Maroka, Palestīnas pašpārvaldes teritorija (Gaza un Rietumkrasts), Sīrija, Tunisija un Turcija.

Budžeta līnija ir paredzēta, lai finansētu ekonomikas pārejas posma atbalstu, panāktu labāku sociālekonomisko līdzsvaru, veicinātu reģionālo sadarbību un dialogu starp valstīm un tautām ar izglītības programmu palīdzību, un izveidotu brīvās tirdzniecības zonu līdz 2010. gadam.

Programma arī finansē:

- pētījumus un analīzi, kuru mērķis ir pilnveidot zināšanas par sociāli ekonomiskajām, it sevišķi nozaru, tendencēm palīdzību saņemtajās valstīs un programmas *MEDA* reģionā kopumā;
- sagatavošanās pasākumus, informācijas un apmācību pilotprojektus, tajā skaitā par dzimumu līdztiesību, kampaņas pret bērnu diskrimināciju, vides aizsardzību, narkotiku un AIDS kontroli un apdzīvotības jautājumiem;

- pilotprojektus sociālās attīstības jomā, galvenokārt, lai sekmētu pilsoniskās sabiedrības un tās dalībnieku iesaistīšanos vietēja līmeņa sociālekonomisko attīstības programmu izstrādē un īstenošanā;
- pilotprojektus, lai sekmētu no vides un sociālā viedokļa stabilu uzņēmējdarbības praksi;
- šī panta finansēto attīstības projektu ietekmes uz vidi sistemātisku uzraudzību un izvērtēšanu un ikgadējā novērtējuma ziņojuma publicēšanu;
- īpašu sadarbības programmu vides jomā, galvenokārt pasākumus, kas atbalsta ilgtspējīgu attīstību Vidusjūras valstīs, kas nav ES dalībvalstīs;
- vienu vai vairākus veterinārās profilakses pilotprojektus valstīs, kas robežojas ar ES;
- darbības, kuru mērķis ir palielināt informētību par ES un kuras ir tieši saistītas ar ES mērķu sasniegšanu Vidusjūras reģionā;
- dažādas darbības, it sevišķi rūpniecībā, zinātnē un tehnoloģijās, enerģētikā, kalnrūpniecībā, transporta, sakaru, tūrisma, lauksaimniecības un zivsaimniecības jomās, atbilstoši sadarbības līgumiem ar trešajām valstīm, tajā skaitā Tuvo Austrumu valstīm, kur šīs jomas neaptver atsevišķas programmas.

Ievērojama budžeta līnijas daļa atvēlēta mikroprojektu finansēšanai.

Vismaz 10% finansējuma jāizlieto vides aizsardzības projektiem.

Programmas *MEDA* finansējums ir pieejams ne tikai valstīm un reģioniem, bet arī vietējām varas iestādēm, reģionālajām organizācijām, valsts aģentūrām, vietējām kopienām, organizācijām, kas atbalsta uzņēmējdarbību, privātuzņēmējiem, kooperatīviem, savstarpējās palīdzības sabiedrībām, asociācijām, fondiem un NVO.

Nacionālās un reģionālās programmas ievēro Vidusjūras partneriem noteiktās prioritātes, it sevišķi ekonomiskā dialoga secinājumus, un nosaka Kopienas atbalsta galvenos mērķus, vadlīnijas un prioritātes attiecīgajās jomās.

MEDA ietver divu veidu programmas:

Divpusējā sadarbība. Aptuveni 90% no *MEDA* līdzekļiem tiek iedalīti divpusējās sadarbības programmām, kurās ir iesaistītas deviņas Vidusjūras valstis un teritorijas: Alžīrija, Ēģipte, Jordānija, Libāna, Maroka, Sīrija, Tunisija, Rietumkrasts un Gazas josla, un Jemena.

Reģionālā sadarbība. Aptuveni 10% no *MEDA* līdzekļiem tiek iedalīti reģionālās sadarbības programmām, kas papildina un pastiprina divpusējās programmas:

- 1) sadarbība politiskā un drošības jomā ar mērķi nodrošināt mieru reģionā;
- 2) sadarbība ekonomiskā un finanšu jomā ar mērķi veidot dialogu par nozaru ekonomiskās politikas saskaņošanu. Sadarbības veicināšana starp tādiem nevalstiskiem subjektiem kā tirdzniecības palātas, ekonomikas institūti un tirdzniecības veicināšanas institūcijas, un reģionālie projekti, kas lietderīgi papildina divpusējos pasākumus;

- 3) sadarbība sociālā, kultūras un indivīdu jomā ar mērķi pilnveidot cilvēku izpratni citam par citu. Galvenie programmas *MEDA* reģionālie pasākumi, kas veicina dialogu starp kultūrām un civilizācijām:

Euromed Heritage (Eiropas-Vidusjūras mantojums): budžeta līnijas mērķis ir saglabāt un attīstīt Eiropas un Vidusjūras reģiona kultūras mantojumu. Papildu informāciju meklēt: http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/med/regional/heritage_en.htm

Euromed Youth (Eiropas-Vidusjūras jaunatne): programmas vispārējais mērķis ir sekmēt jaunu cilvēku iekļaušanos sociālajā un profesionālajā dzīvē un stimulēt Vidusjūras partneru pilsoniskās sabiedrības demokratizāciju. Konkrētāki programmas mērķi ir uzlabot Vidusjūras valstu jauniešu savstarpējo sapratni un vienotību, balstoties uz savstarpēju cieņu, kā arī iecietība un starpkultūru dialogs. Programma cenšas palielināt jauniešu organizāciju nozīmīgumu, attīstīt jauniešu, it sevišķi sieviešu, aktīvu pilsoniskumu un veicināt informācijas, pieredzes un speciālo zināšanu apmaiņu starp jaunatnes organizācijām. Programmu finansē *MEDA* un ES Jaunatnes programma (*EU Youth programme*).

Lai saņemtu papildu informāciju par programmu, sazinieties ar EK Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta Jaunatnes nodaļu:

The European Commission, DG Education and Culture, Youth Unit, B-1049 Brussels, E-pasts: youth@cec.eu.int, un ieskatieties šajās mājaslapās:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/med/regional/youth_en.htm

http://europa.eu.int/comm/youth/program/index_en.html

Citas budžeta līnijas, kuras nefinansē *MEDA*

Citi pasākumi, kas atbalsta Tuvo Austrumu attīstības valstis

Budžeta līnija	19 08 06
Budžets	8 milj. eiro
Adresāts	DG External Relations Unit F/2 (Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts) Mr. M. Webb (nodaļas vadītāja vietnieks) Tel.: +32 2 296 24 06, Fakss: +32 2 296 66 11

Budžeta līnija paredzēta, lai finansētu darbības tajās valstīs, uz kurām neattiecas *MEDA* nolikums (Jemena, sešas Persijas jūras līča Sadarbības padomes valstis, Irāna un, iespējams, Irāka). Budžeta līnija galvenokārt finansē pasākumus, kuru mērķis ir sekmēt ekonomiskās, sociālās un politiskās pārmaiņas un attīstību, ekonomisko sadarbību, demokrātijas un pilsoniskās sabiedrības nostiprināšanu, palīdzību bēgļiem un narkotiku kontroli. Juridiskais pamatojums – Padomes regula Nr. 443/92.

Pirmsiestāšanās palīdzība Turcijai

Budžeta linija	22 02 04/04 01
Budžets	235,6 milj. eiro
Adresāts	DG Enlargement Unit B/4 (Paplašināšanās ģenerāldirektorāts) Ms. Susanne Canzler Rue Montoyer 19, B-1000 Bruxelles Tel.: +32 2 545 90 10, Fakss: +32 2 545 90 11 E-pasts: enlargement@cec.eu.int

Budžeta linija ir paredzēta, lai finansētu dažādus Turcijas pirmsiestāšanās stratēģijas pasākumus atbilstoši 1999. gada decembra Helsinku Eiropadomes secinājumiem. Programmas pasākumi tiks veltīti divām galvenajām prioritātēm:

- 1) institūciju veidošanai, lai attīstītu efektīvu tiesībspēju īstenot *acquis communautaire*, izmantojot:
 - likumdošanas tuvināšanu;
 - nozaru reformas un reģionālo politiku;
 - sekmējot demokrātiju, sociālo dialogu, pilsonisko sabiedrību un aktīvu sadarbību tieslietās un iekšlietās;
 - izveidojot Kopienas programmas, tajā skaitā sociālās vienotības jomā;
- 2) investīciju finansēšanai, galvenokārt, lai palīdzētu Turcijai izpildīt Kopienas likumdošanas standartus un pieņemt *acquis communautaire* ekonomiskās un sociālās vienotības jomā. Programmas palīdzība galvenokārt tiks vērsta uz Turcijas Pievienošanās partnerībā norādītajām prioritātēm un ņems vērā *acquis communautaire* pieņemšanā panākto progresu, it sevišķi:
 - piedalīšanos noteiktos mērķprojektos, kuri palielina administratīvo un tiesisko kapacitāti, un tieslietu projektos;
 - piedalīšanos noteiktās Kopienas programmās un aģentūrās;
 - pārrobežu sadarbību;
 - tehniskās palīdzības informācijas apmaiņas biroja (*TAIEX*) sniegtās tehniskās palīdzības izmantošanu;
 - apmācības, informācijas un izglītības pasākumus, lai atbalstītu pilsonisko sabiedrību un uzlabotu cilvēktiesību situāciju Turcijā.

Aptuveni 30% budžeta ir iedalīti pirmajai prioritātei – institūciju veidošanai un 70 % – infrastruktūras finansēšanai. Šiem skaitļiem ir norādošs raksturs, un tie var mainīties atbilstoši nozares apstākļiem. Visiem pasākumiem jāņem vērā dzimumu integrēšanas jautājumi.

Austrumeiropa un Centrālāzija – TACIS

Palīdzība Austrumeiropas un Centrālāzijas partnervalstu ekonomiskajai reformai	
Budžeta linija	19 06 01
Budžets	323,9 milj. eiro

Pārrobežu sadarbība strukturālos jautājumos**Budžeta linija** 19 06 02**Budžets** 43 milj. eiro**Austrumeiropas un Centrālāzijas partnervalstu rehabilitācijas un rekonstrukcijas pasākumi****Budžeta linija** 19 06 04**Budžets** 8,5 milj. eiro**Palīdzība atomenerģijas nozarē****Budžeta linija** 19 06 05**Budžets** 85 milj. eiro**Mājaslapa** http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/tacis/index_en.htm

Adresāts Politiskais virziens/Daudzgadējais pasākumu plāns:
 Directorate General for External Relations (Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts)
 Mr. Alistair MacDonald, Head of Horizontal Matters (horizontālo pasākumu vadītājs)
 Tel.: +32 2 299 08 22, Fakss: +32 2 296 33 79
 E-pasts: alistair.macdonald@cec.eu.int
 Projekta cikls:
 EuropeAid, Unit A
 Ms. J. Chadel, Information Officer (konsultante)
 Tel.: +32 2 296 95 06, Fakss: +32 2 296 74 82
 E-pasts: joelle.chadel@cec.eu.int
 Pastāv arī TACIS koordinācijas nodaļas palīdzības saņēmējvalstīs:
http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/ceeca/tacis/contacts.htm

Šis budžeta linijas finansē vai līdzfinansē palīdzības pasākumus, kuru mērķis ir atbalstīt pāreju uz tirgus ekonomiku un nostiprināt demokrātiju un likuma varu partnervalstīs. Pasākumi ietver atbalstu institucionālajai, juridiskajai un administratīvajai reformai, privātajam sektoram un ekonomiskajai attīstībai, sabiedrības pārmaiņu sekām, infrastruktūras tīkliem un vides aizsardzības veicināšanai, dabas resursu pārvaldībai un lauku ekonomikas attīstībai.

Programmas mērķis ir sekmēt atbalstu kodoldrošībai, vietējai, reģionu un pārrobežu sadarbībai un dzimumu līdztiesībai; programmā ņemta vērā arī reformas pasākumu sociālā ietekme.

TACIS programmas:

- *valsts programmas* – tās ietver *indikatīvās programmas*, kas ir spēkā 3 līdz 4 gadus un nosaka sadarbības prioritātes un jomas, kā arī ikgadējās un divgadīgās *ricības programmas*, kas nosaka atbalstāmos projektus un pieejamo finansējumu atbilstoši indikatīvās programmas vadlīnijām;

- *reģionālās programmas – daudzvalstu programmas* tiek izmantotas tādās jomās kā vides aizsardzība vai transporta tīklu atbalstīšana. *Pārrobežu programmas* ir izveidotas, lai sekmētu sadarbību un attīstības saiknes starp dažādu valstu kaimiņkopienām. Reģionālās programmas ir balstītas uz indikatīvajām un rīcības programmām;
- *mazo projektu programmas* – lai rastu atsevišķu uzdevumu risinājumu, piemēram, konsultētu valdību noteiktā sfērā – tirdzniecības regulēšana, sadarbība augstākajā izglītībā vai ES investīciju veicināšana partnervalstīs. Tiek izmantots ierobežots skaits mazu projektu programmu. Tā kā projektu mērķi tiek nosprausti, nenosakot konkrētus palīdzības saņēmējus, katru gadu tiek noteiktas atšķirīgas prioritātes.

Pēc tam, kad dalībvalstis ir vienojušās par tehniskās palīdzības projektiem, informāciju ievieto *EuropeAid* mājaslapā: <http://europa.eu.int/comm/europeaid/cgi/frame12.pl>
Projektu īstenošanai tiek izvēlētas organizācijas no ES, kuras nodod savu praktisko pieredzi un zināšanas palīdzības saņēmējiem partnervalstīs.

TACIS reģionālā rīcības programma 2000

Reģionālās programmas mērķis ir atrast un īstenot risinājumus problēmām, kuras ir kopīgas dažām vai visām partnervalstīm un kuras varētu atrisināt efektīvāk, ja pasākumi tiktu veikti vairāku valstu līmenī. Lai risinātu noteiktu nozaru specifiskās vajadzības, ir izveidotas īpašas programmas un apakšprogrammas, kas pēc būtības ir reģionālas un iekļauj Institūciju veidošanas partnerattiecības programmu (*Institution Building Partnership Programme, IBPB*), *TEMPUS* un Pārrobežu sadarbības programmu.

Institūciju veidošanas partnerības programma (*Institution Building Partnership Programme (IBPP)*)

TACIS Institūciju veidošanas partnerības programma ir izveidota, lai atbalstītu bezpeļņas organizācijas, vietējās un reģionālās varas iestādes un valsts institūcijas jaunajās neatkarīgajās valstīs (JNV) un Mongolijā. *IBPP* balstās uz starptautiskām partnerattiecībām un apmaiņu starp ES vai *PHARE* valstu organizācijām un institūcijām un to atbilstošajiem līdziniekiem JNV un Mongolijā.

Programma atbalsta divu veidu partnerattiecības:

Galvenās institūcijas. Šis sadarbības mērķis ir ierobežots skaits institūciju, kam ir būtiska loma pārejas procesā. Tās var būt izpildinstitūcijas (ministrijas, nacionālās aģentūras), likumdošanas vai regulējošas institūcijas.

Atbalsts pilsoniskai sabiedrībai un vietējām iniciatīvām. Sadarbības mērķis ir daudzveidīgas sabiedriskās organizācijas, kas dibinātas nesen (NVO, profesionālās asociācijas) vai pašreiz maina savu lomu, it sevišķi attiecībā pret valsti (pilsētām, reģioniem). To attīstība tiks veicināta, īstenojot projektu kopā ar ES partnerorganizāciju. Šāda projekta nolūks ir, rīkojoties vienoti, sasniegt noteiktu mērķi (piemēram, izveidot jaunu pasākumu/pakalpojumu), bet galīgais mērķis ir vietējā partnera nostiprināšana un rezultātu ilgtspējība.

IBPP iekļaujas plašākā *TACIS* programmā, kuras mērķis ir veicināt valstu pāreju uz tīrus ekonomiku, nostiprināt demokrātiju un likuma varu.

Palīdzības saņēmējvalstis: Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Gruzija, Mongolija, Krievijas Federācija, Ukraina, Uzbekistāna.

IBPP kontaktpersona: EuropeAid, Unit A/3, Ms. Bierens de Haan, e-pasts:

Machteld.Bierens-de-Haan@cec.eu.int un Europeaid-ibpp@cec.eu.int

Mājaslapa: http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/ibpp/index_en.htm

TEMPUS programma

TEMPUS TACIS mērķis ir atbalstīt partnervalstu augstākās izglītības sistēmas reformu un restrukturizāciju, un pielāgot tās jaunajām sociāli ekonomiskajām vajadzībām. Mērķis tiek sasniegts, sekmējot partnerattiecības starp ES dalībvalstu un partnervalstu augstākās izglītības iestādēm.

Projektos īpaša uzmanība pievērsta:

- mācību programmas attīstībai;
- augstākās izglītības struktūru un institūciju reformai;
- ar kvalifikāciju saistītas apmācības attīstībai, lai novērstu noteiktu augstākā līmeņa kvalifikācijas iztrūkumu;
- augstākās izglītības un apmācības ieguldījumam pilsoniskuma un demokrātijas stiprināšanai.

TEMPUS finansē Eiropas kopējos projektus (*Joint European Projects*), Sadarbības tīklu projektus (*Networking Projects*) un Individuālās mobilitātes grantus (*Individual Mobility Grants*). Eiropas kopējos projektus un Sadarbības tīkla projektus finansē uz diviem vai trim gadiem. To vispārējais mērķis ir restrukturizēt un modernizēt augstākās izglītības sistēmas un to lomu sabiedrībā, nodrošinot partnervalstu un ES dalībvalstu universitāšu partnerību pamatnoteikumus. Projekti tiek izraudzīti no ikgadējā priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājuma.

Individuālās mobilitātes granti ir paredzēti, lai papildinātu Eiropas kopējos projektus un Sadarbības tīklu projektus. Granti būs pieejami atsevišķiem cilvēkiem (piemēram, skolotājiem, instruktoriem, universitāšu vadītājiem, vecākajiem ministriju darbiniekiem, izglītības plānotājiem un citiem ekspertiem), lai tiem palīdzētu strādāt pie noteiktiem pasākumiem citās valstīs.

TEMPUS programma ir pieejama visām valstīm, kas ir tiesīgas saņemt atbalstu no *TACIS* programmas, un visām akreditētajām augstākās izglītības iestādēm.

Programmu pārvalda EK Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts (European Commission, Directorate General Education and Culture, Unit A/5:

Head of Unit, Mr. Augusto Gonzalez Hernandez, tel.: +32 2 296, 63 19).

Mājaslapa: <http://www.europa.eu.int/comm/education/tempus/home.html>

Tehnisko palīdzību *TEMPUS* programmai nodrošina

Eiropas Apmācību fonds (The European Training Foundation),

E-pasts: tempus@etf.eu.int

Mājaslapa: <http://www.etf.eu.int/tempus.nsf>

Sīkāku informāciju meklējiet mājaslapā:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/tacis/tempus_en.htm

TACIS pārrobežu sadarbība (*Cross-Border Cooperation, CBC*)

TACIS pārrobežu sadarbības programmu mērķis ir pilnveidot pierobežas reģionu ekonomiskās un sociālās saites. Palīdzība tiek sniegta četrām prioritāšu jomām – administratīvā reforma, vietējā ekonomiskā attīstība, sociālie jautājumi un enerģijas efektivitāte. Mērķis ir atbalstīt prioritārās jomas, dodot iespēju vairākiem partneriem kopīgi strādāt pie problēmas, kas ir aktuāla abās robežas pusēs, vai attīstot partneru zināšanas prioritārajās jomās. Programmā liela nozīme piešķirta projektu pārrobežu aspektam un sadarbības noturībai.

Mazo un mikroprojektu linija (*Small and Micro Project Facility, Tacis CBC SPF-MPF*) ir daļa no pārrobežu sadarbības programmām. Linija atbalsta neliela apjoma sadarbības projektus starp reģioniem, pilsētām un vietējām varas iestādēm NIS valstīs (Krievijas Federācija, Baltkrievija, Ukraina un Moldova), kandidātvalstīm un ES. Vietējās un reģionālās varas iestādes var pieteikties gan uz mazo projektu linijas, gan uz mikroprojektu linijas finansējumu.

Informācija:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/tacis/cbc_en.htm

EK delegācija Krievijā: <http://www.eur.ru/>

EK delegācija Ukrainā, Baltkrievijā un Moldovā: <http://www.delukr.cec.eu.int/>

MEDA projektu grantu un konkursu priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi publicēti *EuropeAid* mājaslapā <http://www.europa.eu.int/comm/europeaid/cgi/frame12.pl>

Dienvidaustrumeiropa – CARDS**Palīdzība Rietumbalkānu valstīm**

Budžeta linija 19 07 01

Budžets 254 milj. eiro

Adresāts EuropeAid, Unit A/1

Ms. Barbara Luecke (nodaļas vadītāja)

Tel.: +32 2 296 32 23, Fakss: +32 2 296 74 82

E-pasts: Barbara.Luecke@cec.eu.int

Ms. J. Chadel (konsultante)

Tel.: +32 2 296 95 06, Fakss: +32 2 296 74 82

E-pasts: joelle.chadel@cec.eu.int

DG External Relations (Ārējo attiecību ģenerāldirektorāts)

Directorate D “Western Balkans” (Direktorāts D “Rietumbalkāni”)

Mr. Michel Peretti (Horizontālo pasākumu nodaļas vadītājs)

Tel.: +32 2 299 38 06, Fakss: +32 2 299 21 98

E-pasts: michel.peretti@cec.eu.int

ES delegācijas http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/cards/links_del_en.htm

Programmas galvenais mērķis ir atbalstīt palīdzības saņēmējvalstu (Albānija, Bosnija un Hercegovina, Horvātija, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Serbija un Melnkalne) piedalīšanos stabilizācijas un sadarbības procesā (SSP), kas ir Eiropas politikas stūrakmens šajā reģionā. Process cenšas veicināt reģiona stabilitāti, vienlaikus atbalstot ciešāku sadarbību ar ES. Stabilizācijas un sadarbības procesa galvenā sastāvdaļa no to valstu viedokļa, kuras ir sasniegušas ievērojamus panākumus politiskajā un ekonomiskajā reformā un administratīvās kapacitātes celšanā, ir oficiālas līgumattiecības ar ES, kas izpaužas kā Stabilizācijas un sadarbības līgums. SSP mērķis ir palīdzēt katrai valstij virzīties uz labāku iekļaušanos Eiropā sev pieņemamā tempā.

Programma tiks īpaši pielāgota šādām tēmām:

- atjaunošanas darbi, palīdzība bēgļu un pārvietoto personu atgriešanās jautājumos un reģiona stabilizācija;
- institucionālā un likumdošanas attīstība, lai atbalstītu demokrātiju, likuma varu, cilvēktiesības, minoritāšu tiesības, pilsoniskās sabiedrības sadraudzību un apvienošanās, plašsaziņas līdzekļu neatkarību, likumības stiprināšanu un cīņu pret organizēto noziedzību;
- ilgtspējīga ekonomiskā attīstība, uz tirgus ekonomiku vērstas reformas;
- sociālā attīstība, it sevišķi nabadzības mazināšana, dzimumu līdztiesība, izglītība, apmācība, kvalifikācijas celšana, vides atveseļošana;
- reģionālā, starptautiskā, pārrobežu un starpreģionu sadarbība.

Ievērojama šīs budžeta līnijas daļa jāizmanto cilvēktiesību, demokrātijas un likuma varas veicināšanai.

No šī piešķiruma ir paredzēts finansēt arī Eiropas Rekonstrukcijas aģentūrai (*European Agency for Reconstruction (EAR)*) nodotās darbības programmas un aģentūras darbības izmaksas.

Saskaņā ar Padomes regulu Nr. 2666/2000 (*CARDS* juridiskais pamats) finansējumu ir tiesīgas saņemt: reģionālās un vietējās institūcijas, valsts un valstij daļēji piederošas organizācijas, sociālie partneri, organizācijas, kas atbalsta uzņēmumus, kooperatīvi, savstarpējās palīdzības sabiedrības, asociācijas, fondi un nevalstiskās organizācijas. Kopienas palīdzība tiks sniegta kā granti, un, ja iespējams, tiks meklēts līdzfinansējums.

Divpusējā sadarbība. EK palīdzība ir pielāgota katras valsts vajadzībām un reformas prioritātēm. Tā atbalsta Stabilizācijas un sadarbības līgumu īstenošanas procesu, kur valsts nosaka kopējās vērtības un principus, kas regulē ES un valsts attiecības.

Albānija

CARDS palīdzības prioritārās nozares: cīņa pret noziedzību, ekonomiskajiem noziegumiem un korupciju, valsts pārvaldes nostiprināšana, atbalsts tirdzniecībai, izglītībai un transportam, piesārņojuma uzraudzība un pilsētplānošana, vēlēšanu sistēmas reforma.

Bosnija un Hercegovina

CARDS palīdzības prioritārās nozares: bēgļu atgriešanās, institūciju (nodokļu un muitas) atbalsts, vietējā attīstība un sociālā vienotība, kārtības uzturēšana, patvēruma meklētāji un migrācija, integrēta robežu pārvalde, vides un dabas resursu aizsardzība.

Horvātija

CARDS palīdzības prioritārās nozares: bēgļu atgriešanās, tirdzniecība, investīciju klimats un sociālā vienotība, kārtības nodrošināšana un cīņa ar organizēto noziedzību, integrēta robežu pārvaldība, valsts pārvaldes reforma, vides un dabas resursu aizsardzība.

Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika

CARDS palīdzības prioritārās nozares: muita un nodokļu sistēma, valsts pārvaldes reforma, enerģētika, transports un vide, reģionālās sadarbības paplašināšana, profesionālā un augstākā izglītība.

Serbija

CARDS palīdzības prioritārās nozares: attiecības starp tautām un pilsoniskā sabiedrība, tirdzniecība un privātā sektora attīstība, infrastruktūras attīstība, tiesu sistēmas reforma, integrēta robežu pārvaldība, imigrācija un patvēruma meklētāji, cīņa pret noziedzību.

Lai saņemtu papildu informāciju par divpusējo sadarbību, apmeklējiet mājaslapu:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/projects/cards/bilateral_en.htm

Reģionālā sadarbība. Viena no galvenajām stabilizācijas un sadarbības procesa sastāvdaļām ir reģionālā sadarbība starp piecām Rietumbalkānu valstīm. Tā balstās uz ES integrācijas un sadarbības modeli. Šī iemesla dēļ CARDS programmā 197 miljoni eiro no visiem 2002.–2004. gada līdzekļiem ir piešķirti reģionālo programmu izstrādei.

Galvenās palīdzības jomas:

Integrētas robežu pārvaldes veicināšana. Robežu pārvaldes jautājumi tiek risināti ar visaptverošu nodrošinājumu, investīciju un institūciju veidošanas programmām, balstoties uz nacionālo stratēģiju. Atbalsts tiks izmantots, lai atvieglotu preču un cilvēku plūsmu pāri robežai, uzlabotu kontroli pie robežas, attīstītu pierobežas reģionus un aktīvi sekmētu iesaistīto aģentūru sadarbību.

Demokrātiskās stabilizācijas sekmēšana. Vajadzība pēc demokrātiskās stabilizācijas reģionā ir liela. Tāpēc viss iespējamais Eiropas Kopienas atbalsts jāizmanto, lai palīdzētu valstīm atrisināt šo problēmu. Līdztekus ar CARDS nacionālo programmu nepārtrauktajām aktivitātēm un Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību iniciatīvu būs papildus pieejami CARDS Reģionālās programmas līdzekļi, lai atbalstītu esošo fondu un starptautisko organizāciju darbu programmās, kas aptver vairākas valstis.

Institūciju veidošana. Nacionālais un reģionālais CARDS atbalsts galvenokārt ir vērsts uz vispārēju civildienesta reformu un valsts pārvaldes spēju nostiprināšanu fiskālās un finanšu pārvaldības, valsts iepirkumu, tieslietu un iekšlietu, tirdzniecības līgumu un atbil-

stošu tirdzniecības atvieglošanas pasākumu un iepazīstināšanas ar *acquis communautaire* jomā.

Reģionālās infrastruktūras politikas attīstība. Ir paredzēts, ka reģionālā programma atbalstīs saskaņotu, starptautiska mēroga infrastruktūras (transporta, enerģētikas un vides) stratēģiju izstrādi. Viens no galvenajiem pasākumiem ir pētījumu sagatavošana, lai paplašinātu Eiropas sakaru tīkla sistēmu uz Rietumbalkāniem. Otra atbalsta joma ir gaisa satiksmes drošības un kontroles institūciju kapacitātes nostiprināšana.

TEMPUS. Darbs augstākās un profesionālās izglītības jomā. Lai iepazītos ar šo programmu, skatīt *TEMPUS* programmas aprakstu *TACIS* sadaļā, kas atrodama iepriekšējā nodaļā.

SIGMA. Atbalsts vadības un pārvaldības pilnveidošanai (*Support for Improvement in Governance and Management*) – EK un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) kopīga iniciatīva.

Divpusējā sadarbība (twinning). Šī pati par sevi nav reģionāla programma, bet drīzāk gan instruments, kas tiek piedāvāts visām reģiona valstīm, kuras saņem finansējumu no *CARDS* nacionālajiem piešķirumiem.

CARDS projektu grantu un konkursu priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājumi tiek publicēti *EuropeAid* mājaslapā:

<http://www.europa.eu.int/comm/europeaid/cgi/frame12.pl>

Palīdzība Kosovas atjaunošanai

Budžeta linija 19 07 03

Budžets 59,001 milj. eiro

Mājaslapas <http://www.seerecon.org/Kosovo/>
<http://www.ear.eu.int/kosovo/kosovo.htm>

Adresāts Mrs. Genoveva Ruiz Calavera (kontaktpersona)
200 rue de la Loi – 1049 Bruxelles
Tel.: +32 2 295 07 93, Fakss: +32 2 296 28 90

Budžeta līnija finansē darbības programmas, kuras vada Eiropas Rekonstrukcijas aģentūra, kas ir atbildīga par ES palīdzības programmu pārvaldību ANO kontrolētajā Kosovas daļā. Aģentūras pienākums ir pārvaldīt ilgtermiņa, ilgtspējīgas atjaunošanas un attīstības programmas šajā Balkānu daļā. Projekti tiek īstenoti, cieši sadarbojoties ar ANO Pagaidu pārvaldes misiju Kosovā, citām starptautiskām aģentūrām un palīdzības sniedzējiem, un Kosovas Miera uzturēšanas spēkiem. Konkursu un līgumu iesniegšanas uzaicinājumos var piedalīties ES dalībvalstu, palīdzības saņēmējvalstu un ES kandidātvalstu fiziskas un juridiskas personas. Palīdzība tiek sniegta grantu veidā.

Palīdzība galvenokārt tiek piešķirta institucionālās, likumdošanas, ekonomiskās un sociālās sistēmas izveidei, un tirdzniecības ekonomikas veicināšanai. Palīdzības mērķi ir bēgļu un

pārvietoto personu atgriešanās, demokrātijas un cilvēktiesību atbalstīšana, ilgtspējīga ekonomiskā attīstība, sociālā attīstība un ciešāku attiecību izveide ar kaimiņvalstīm un ES dalībvalstīm. Budžeta līnija arī finansē sociālos un ekonomiskos pasākumus čigāniem.

Palīdzība Serbijai un Melnkalnei

Budžeta līnija 19 07 02

Budžets 236,5 milj. eiro

Mājaslapas <http://www.ear.eu.int/yugo/yugo.htm>
www.europa.eu.int/comm/external_relations/see/fry/serbia/delivery/index.htm

Adresāts EuropeAid, Unit A (Europe and Central Asia)
 Ms. Barbara Luecke (nodaļas vadītāja)
 Tel.: +32 2 296 32 23, Fakss: +32 2 296 74 82

Mr. John White
 European Agency for Reconstruction (Eiropas Rekonstrukcijas aģentūra)
 Vasina 2-4, Belgrade 11000, Serbia
 Tel.: +381 11 30 234 00, Fakss: +381 11 30 234 55
 E-pasts: John.White@ear.eu.int

Mr. Dragan Mugosa
 European Agency for Reconstruction (Eiropas Rekonstrukcijas aģentūra)
 Urb. Parcel 137, Gorica C, Podgorica 81000, Montenegro
 Tel.: +381 81 406 600, Fakss: +381 81 231 742
 E-pasts: Dragan.Mugosa@ear.eu.int

Budžeta līnija finansē Eiropas Rekonstrukcijas aģentūras darbības programmas un uzturēšanas izdevumus. Aģentūra ir atbildīga par galveno ES palīdzības programmu pārvaldību Serbijā un Melnkalnē. Palīdzības prioritātes:

- rekonstrukcija, bēgļu atgriešanās un stabilizācija;
- institucionālās un likumdošanas sistēmas izveide, lai atbalstītu demokrātiju, likuma varu un cilvēktiesības;
- ekonomiskā attīstība, uz tirgu vērsta reformas;
- sociālā attīstība;
- reģionālā, starptautiskā, pārrobežu un starpreģionu sadarbība;
- sociālie un ekonomiskie pasākumi čigāniem.

Ievērojama šīs budžeta līnijas procentuālā daļa jāizmanto cilvēktiesību, demokrātijas un likuma varas veicināšanai.

Centrālā un Austrumeiropa

PHARE programma

PHARE programma ir viens no trim pirmsiestāšanās instrumentiem, kuru finansē Eiropas Kopienas, lai palīdzētu Centrāleiropas kandidātvalstīm sagatavoties iestātai ES. Lai gan ievērojamas pārmaiņas ir notikušas, kad, slēdzot sarunas ar astoņām *PHARE* palīdzību saņemošajām valstīm, tika panākta vienošanās par Pievienošanās līgumu nosacījumiem, stratēģijām un finanšu sistēmas pārmaiņām. *PHARE* valstīm (Bulgārija un Rumānija⁴⁹; attiecībā uz Turciju skatīt budžeta līniju 22 02 04, kas ir iekļauta Vidusjūras valstu, kuras nav ES dalībvalstis, pirmsiestāšanās programmā) ir piemērojama vienotas politikas sistēma.

Pašreizējā finanšu perspektīva paredz, ka laika posmā no 2000. gada līdz 2006. gadam ikgadējais *PHARE* budžets būs 1,56 miljardi eiro (pēc 1999. gada izmaksām). Luksemburgas Eiropadomes secinājumi noteica, ka finansiālajai palīdzībai ir jābalstās uz vienādas attieksmes principu, neatkarīgi no paredzētā pievienošanās laika. Īpaša uzmanība jāvelta valstīm, kurām palīdzība vajadzīga visvairāk. Ņemot vērā to, ka Kopenhāgenā 2002. gada decembrī tika pabeigtas sarunas ar desmit valstīm, tajā skaitā astoņām *PHARE* palīdzības saņēmējvalstīm, tika izveidotas stratēģijas Bulgārijai un Rumānijai, kas paredz palielināt pirmsiestāšanās palīdzību, lai sekmētu šo valstu iestāšanās procesu.

EK kopā ar kandidātvalstīm sagatavos daudzgadēju *PHARE* pasākumu perspektīvu vai nu visai programmai, vai prioritārām nozarēm par laika periodu no 2004. gada līdz 2006. gadam. *PHARE* Vadības komiteja tiks informēta par daudzgadējo perspektīvu tad, kad tiks iesniegts 2004. gada plānošanas dokuments. Daudzgadējā perspektīva, ja vajadzīgs, tiks pārskatīta 2005. un 2006. gadā. Nepieciešams aktīvi turpināt ilggadējo plānošanu un pasākumu plānu. Finansiālā palīdzība nosauktajām prioritātēm Pievienošanās, Rīcības plānos un stratēģijās tiek nodrošināta ar Komisijas ikgadējiem finansēšanas lēmumiem saskaņā ar Padomes regulas Nr. 3906/89 9. pantā noteikto kārtību.

Tagad *PHARE* pasākumi ir pakārtoti divām galvenajām prioritātēm:

- institūciju veidošanai, lai attīstītu efektīvu spēju īstenot *acquis communautaire*, izmantojot:
 - likumdošanas tuvināšanu;
 - nozaru reformas un reģionālo politiku;
 - sekmējot demokrātiju, sociālo dialogu un pilsonisko sabiedrību, aktīvu sadarbību tieslietās un iekšlietās;
 - atverot Kopienas programmas, tajā skaitā sociālās vienotības jomā;
- investīciju finansēšanai, galvenokārt, lai palīdzētu kandidātvalstīm izpildīt Kopienas likumdošanas standartus un pieņemt *acquis communautaire* ekonomiskās un sociālās vienotības jomā.

⁴⁹ Informācija par kandidātvalstīm 2004. gadā:

http://www.europa.eu.int/comm/enlargement/pas/phare/pdf/phare_guidelines_en.pdf

PHARE līdzekļu indikatīvais piešķirums ir aptuveni 30% institūciju veidošanas pasākumiem, kas paredz zināšanu un praktisko iemaņu nodošanu par *acquis* īstenošanu, 35% institūciju veidošanas pasākumiem, kas paredz ieguldījumus *aquis* īstenošanā, un 35% ieguldījumiem ekonomiskajā un sociālajā vienotībā. Faktiskais piešķiruma apjoms ir atkarīgs no vajadzību un apguves spēju novērtējuma.

Acquis communautaire pieņemšana nozīmē, ka kandidātvalstīm būs, cik ātri vien iespējams, jāpielāgo savi uzņēmumi un galvenā infrastruktūra Kopienas normām un standartiem. Tas īpaši attiecas uz Kopienas noteikumu izpildīšanu tādās jomās kā vides aizsardzība, kodoldrošība, transporta drošība, darba apstākļi, pārtikas produktu pārdošana, patērētāju informēšana un ražošanas procesu kontrole. Lai izvairītos no ilgām pārejas periodiem, ir nepieciešami ieguldījumi Kopienas normu piemērošanā un būtiskākās infrastruktūras attīstībā. Ieguldījumu atbalsta veidi ietver strukturālos un sociālos pasākumus, mazo un vidējo uzņēmumu attīstību, Eiropas Kopienas normu piemērošanu un būtiskākās infrastruktūras attīstību.

Institūciju veidošana

Kandidātvalstu institucionālās un administratīvās kapacitātes nostiprināšana ir galvenā paplašināšanās prasība, lai valstis varētu pieņemt, īstenot un ievērot *acquis*. Tam vajadzīga pārvaldes un tieslietu modernizācija un, dažos gadījumos, pilnīgi jaunas administratīvās struktūras veidošana. Pievienošanās posma ietvaros institūciju veidošanas instrumentu izmantošanā īpaša uzmanība jāpievērš nākamo vadības un izmaksu institūciju (*Managing and Paying Authorities*) vajadzībām, lai varētu efektīvi un caurskatāmi izmantot Struktūrfondus un Kohēzijas fondu. Palīdzībai arī jāaptver:

- organizācijas, kas iesaistītas sociālajā dialogā (piemēram, darba devēju federācijas, arodbiedrības), profesionālās organizācijas (piemēram, tirdzniecības palātas) un lauksaimniecība;
- valdības un nevalstiskās organizācijas, lai palīdzētu nodrošināt demokrātijas veicināšanu, likuma varu, cilvēktiesības, cieņu pret minoritātēm un to aizsardzību un plaukstošu pilsonisko sabiedrību saskaņā ar Kopenhāgenas kritērijiem.

Divpusējā sadarbība ir galvenais institūciju veidošanas instruments. Lai atbalstītu un uzraudzītu šos pasākumus, EK izmanto Divpusējās sadarbības nacionālo kontaktpunktu tīklu.

PHARE atbalsts:

- sekmē divpusējās sadarbības pasākumus starp ministrijām, institūcijām, profesionālajām organizācijām (piemēram, tiesu varu un sociālajiem partneriem), aģentūrām, Eiropas reģionālajām un vietējām varas iestādēm, it sevišķi, norīkojot darbā amatpersonas no ES dalībvalstīm un, ja nepieciešams, papildinot atbalstu ar īstermiņa uzdevumiem un apmācību;
- sniedz specifiskas, tehniskas konsultācijas par *acquis*, cita starpā, piesaistot *TAIEX* (Tehniskās palīdzības informācijas apmaiņas biroju);
- palīdz attīstīt valsts pārvaldes apmācības iespējas centrālajā un reģionālajā līmenī.

Institūciju veidošanas ietvaros ir trīs īpaši pasākumi – piedalīšanās kopienas programmās, piedalīšanās kopienas aģentūrās un pilsoniskās sabiedrības pasākumi.

Pilsoniskās sabiedrības pasākumi

Lai izpildītu Kopenhāģenas kritērijus, ir būtiski nosargāt un attīstīt demokrātijas procesu kandidātvalstīs. Papildu palīdzībai, kuru šiem mērķiem saņem valdības, piemēram, atbalsts tādu minoritāšu kā čigāni, aizsardzībai, arī NVO tiek piešķirta finansiālā un tehniskā palīdzība, lai:

- atbalstītu iniciatīvas, kuru mērķis ir demokrātiskās kārtības un likuma varas konsolidācija un tālāka attīstība;
- nostiprinātu NVO un sociālo partneru institucionālo kapacitāti visos līmeņos;
- atbalstītu atsevišķu personu vai grupu, kurām pastāv risks būt sociāli, ekonomiski vai politiski izstumtām kultūras piederības, uzskatu, dzimuma, vecuma, seksuālās orientācijas vai invaliditātes dēļ, iekļaušanu un piedalīšanos sabiedrības dzīvē.

Ieguldījumi ekonomiskajā un sociālajā vienotībā

Kandidātvalstu ekonomikas saplūšana ar ES un spēja pildīt pienākumus, kas izriet no dalības ES, nozīmē to, ka uzņēmumiem jāuzlabo konkurētspēja un jāpielāgo infrastruktūra. *PHARE* var apmierināt tikai nelielu daļu no kandidātvalstu investīciju vajadzībām. Kopā ar Strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instrumentu *ISPA* un Speciālo rīcības programmu lauksaimniecības un lauku attīstībai *SAPARD*, tā turpina funkcionēt kā Eiropas Investīciju bankas un citu starptautisku finanšu institūciju īstenotās līdzfinansēšanas veicinātājs.

PHARE neatbalsta investīciju projektus transporta, vides aizsardzības vai lauksaimniecības jomās, izņemot regulējošās infrastruktūras attīstību, kas nav tiesīga saņemt *ISPA* vai *SAPARD* līdzekļus.

Pirmsiestāšanās strukturālais instruments *ISPA* ir finansējies transporta un vides aizsardzības projektus visās Centrālās un Austrumeiropas valstīs kopš 2000. gada sākuma, līdztekus Kohēzijas fonda modelim, kas paredzēts mazāk turīgām ES dalībvalstīm. *ISPA* tieši finansē vides aizsardzības projektus, lai palīdzētu piemērot direktīvas, kuru īstenošanai vajadzīgi lieli ieguldījumi, un transporta projektus, kas šajās valstīs ir saistīti ar Eiropas desmit transporta koridoriem. Papildu informāciju meklējiet:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/ispa/ispa_en.htm

SAPARD mērķis ir palīdzēt kandidātvalstīm risināt strukturālo pielāgojumu problēmas lauksaimniecības nozarēs un lauku apvidos, un īstenot *acquis communautaire* saistībā ar Kopējo lauksaimniecības politiku un atbilstošajiem normatīvajiem aktiem. Papildu informāciju meklējiet:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/sapard.htm>

Ekonomiskās un sociālās vienotības kontekstā *PHARE* programma līdzfinansē pasākumus, kuru mērķis ir palielināt ražošanas nozaru aktivitāti, nostiprināt cilvēkresursus, uzlabot ar uzņēmējdarbību saistītu infrastruktūru.

PHARE daudzvalstu programmas

Tiek īstenota virkne programmu, kas aptver vairākas valstis. Šo programmu mērķis ir attīstīt pašvaldību infrastruktūru un pašvaldību finanses; lielākās programmas ir saistītas ar mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) attīstības veicināšanu. Ir izstrādātas MVU atbalsta līnijas, sākotnēji sadarbojoties ar Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku, bet vēlāk arī ar citām starptautiskajām finanšu institūcijām. Šīs atbalsta līnijas motivē starpniekbankas tālāk aizdot līdzekļus partnervalstu MVU. Atbalsta līnijas ir nacionālo MVU attīstības programmu papildinājums. Pārējās daudzvalstu programmās ietilpst, cita starpā, *TAIEX*, *SIGMA*, uzraudzība un izvērtēšana, statistika un institūciju veidošana cīņai pret ekonomiskajiem noziegumiem. Līdzīgas programmas tiks īstenotas tikai nepieciešamības gadījumā. Saskaņotība un konsekvence tiek stingri ievērota attiecībā uz palīdzību, ko sniedz *PHARE* daudzvalstu un nacionālās programmas. Papildu informāciju meklējiet: <http://www.europa.eu.int/comm/enlargement/pas/phare/programmes/multi-bene/index.htm>

Pārrobežu sadarbība

Pēc 2002. gadā Kopenhāgenā notikušās Eiropadomes sanāksmes *PHARE* Pārrobežu sadarbības nolikums tika grozīts, lai aktualizētu to valstu sarakstu, kuras vēl ir tiesīgas saņemt atbalstu. Uz laika periodu no 2004. līdz 2006. gadam nolikums tika paplašināts, lai ietvertu Bulgārijas robežu ar Turciju, Bulgārijas un Rumānijas robežas ar *TACIS* un *CARDS* kaimiņvalstīm (Ukrainu, Moldovu, Serbiju un Melnkalni, bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku). Nolikuma attiecināšanu uz Bulgārijas un Rumānijas reģioniem, kas robežojas ar rietumu *NIS* un Rietumbalkānu valstīm, atbalsta paziņojums "Gatavojoties jauno kaimiņvalstu programmai" (*Paving the way for a New Neighbourhood Instrument*), par kuru informāciju var atrast šī ceļveža Struktūrfondu sadaļā (sk. 3. nodaļu).

PHARE programmu īstenošana

Komisija turpinās uzraudzīt *PHARE* programmu īstenošanu, izmantojot decentralizētu sistēmu, proti, EK delegācijas katrā valstī.

ES delegāciju adreses:

Bulgārijā – Bulgaria: 9, Moskovska St., 1000 Sofia, Tel.: +359 2 933 5252,

fakss: +359 2 933 5233, e-pasts: guest@evropa.bg, mājaslapa: <http://www.evropa.bg/>

Rumānijā – Romania: Information Centre of the European Commission in Romania (Eiropas Komisijas Informācijas centrs Rumānijā), 88 Calea Victoriei (Central University Library), Bucharest, tel.: +40 315 3470, fakss: +40 315 3473, e-pasts: contact@infoeuropa.ro

Mājaslapa: <http://www.infoeuropa.ro/infoeuropa/default.jsp>

Lai īstenotu *PHARE* programmu, katrā kandidātvalstī vēl joprojām ir nepieciešama šāda struktūra:

- (1) Nacionālais fonds (NF) (*National fund*), par kuru atbild Valsts kredītrikotājs un kas atrodas Finanšu ministrijas pakļautībā, pārvalda piešķirtos līdzekļus;
- (2) ierobežots skaits izpildaģentūru, caur kurām *PHARE* programma Valsts kredītrikotāja pārvaldībā tiek īstenota katrā valstī;

(3) Centrālās finanšu un līgumu aģentūras arī turpmāk tiks izmantotas noteiktu programmu, kas aptver vairākas nozares, piemēram, institūciju veidošana/divpusējā sadarbība, piedāvājumu konkursu izsludināšanai un līgumslēgšanai. Projektu atlase un uzraudzība paliek to ministriju/pārvalžu ziņā, kuras būs tiešas palīdzības saņēmējas. Palīdzības līgumi arī turpmāk tiks slēgti, balstoties uz esošajām procedūrām saskaņā ar Eiropas Kopienų Finanšu nolikumu un tā īstenošanas noteikumiem, kurus var aplūkot internetā. (http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm)

Īstenojot Struktūrfondu plānošanu, ekonomiskās un sociālās vienotības investīciju sistēmā ir ieviestas grantu shēmas (pasākumi Struktūrfondu izpratnē). Grantu shēmas tiek izmantotas, ja projekti ir pārāk mazi, lai tos varētu identificēt iepriekš – vai nav izdevīgi tos pārraudzīt atsevišķi. Grantu projektiem jābūt saistītiem ar Nacionālajā attīstības plānā skaidri definētu prioritāti kādā no šīm jomām: cilvēkresursu attīstība, produktīvas nozares investīcijas vai ar uzņēmējdarbību saistīta infrastruktūra.

Koncentrējoties uz ietekmes sasniegšanas principu, grantu shēmu mērķi ir definēti Finanšēšanas memorandā, bet atbilstības un atlases kritēriji, izvērtēšanas procedūras un īstenošanas pasākumi ir detalizēti aprakstīti tehniskajās specifikācijās. Projekti tiek izraudzīti pēc priekšlikumu iesniegšanas uzaicinājuma publicēšanas saskaņā ar Komisijas lēmumu. Grantu shēmas var finansēt tos projektus, kuros *PHARE* līdzfinansējums ir mazāks nekā 2 miljoni eiro. Lai nodrošinātu saprātīgu un efektīvu pārvaldību, mazo projektu skaitam jābūt minimālam. Projekta minimālā summa nevar būt mazāka par 50 000 eiro (*PHARE* līdzfinansējums). Minimālo summu, cita starpā, var pārskatīt projektiem, kas tiek īstenoti uz *EDIS* bāzes, vai gadījumos, kad tiek uzskatīts, ka vietējā izpildaģentūra var garantēt saprātīgu finanšu pārvaldību. Minimālā summa nav piemērojama attiecībā uz NVO. Ja projekts nav grantu shēmas daļa, minimālajai projekta summai jābūt 2 miljoniem eiro.

PHARE Pārrobežu programmām tiek piemērota iepriekš aprakstītā grantu shēmu pieeja. Projekti, kas nepārsniedz 50 000 eiro (*PHARE* līdzfinansējums), var tikt finansēti Mazo projektu fonda ietvaros saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 2760/98 5. panta 2. punktu. Noteikto minimālo projekta summu (2 miljoni eiro *PHARE* līdzfinansējums) var mainīt izņēmuma kārtā tikai pēc katra gadījuma izvērtēšanas un tad, ja novēro patiesu pārrobežu sadarbību, kas atbilst vienotajos programmdokumentos definētajiem prioritārajiem pasākumiem.

Informāciju par *PHARE*, tās programmām un Paplašināšanas ģenerāldirektorāta adresātiem meklējiet mājaslapā: <http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/phare/>

5.4.

IV PIELIKUMS KONTAKTI UN SAITES

Tirdzniecības ģenerāldirektorāts un NVO
http://trade-info.cec.eu.int/civil_soc/intro1.php

Eiropas Parlaments
http://www.europarl.eu.int/home/default_en.htm
Eiropas Savienības Padome
<http://ue.eu.int/en/summ.htm>

Eiropas Parlamenta informācijas biroji
<http://europa.eu.int/addresses/offices/default.htm>

Eiropas Savienības informācijas tīkli
http://europa.eu.int/comm/relays/index_en.htm

Eiropas Kopienu Oficiālais Vēstnesis un citas ES publikācijas
<http://publications.eu.int>

Eiropas asociācijas un tīkli (*CONECCS*)
http://europa.eu.int/comm/civil_societyu/connecs/index_en.htm

Komisija un NVO
http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgc/ong/index_en.htm

Konsultāciju standarti
http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgc/consultation/index_en.htm

Jūsu balss Eiropā
http://europa.eu.int/yourvoice/index_en.htm